

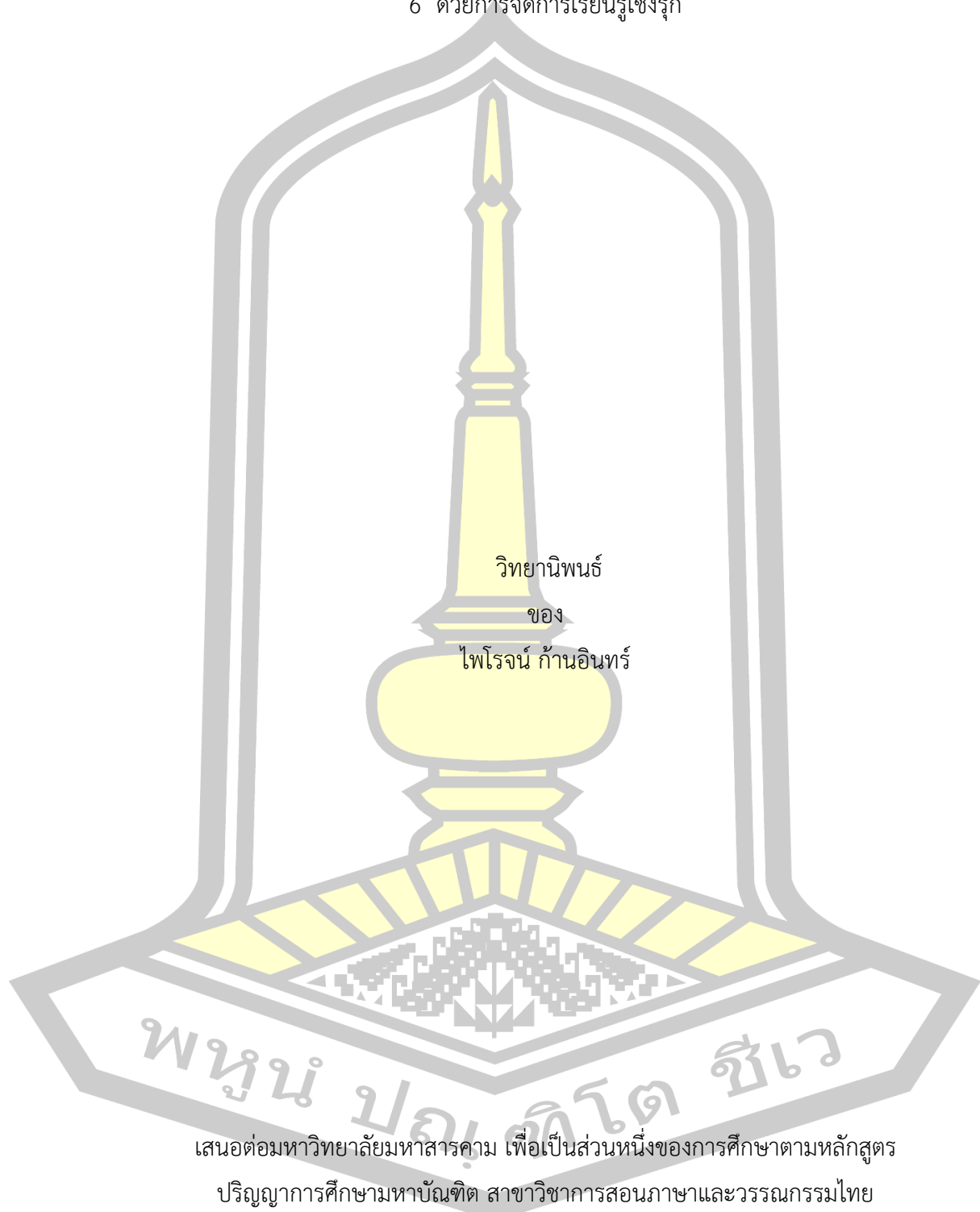
การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

วิทยานิพนธ์
ของ
ไพโรจน์ ก้านอินทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย
กันยายน 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

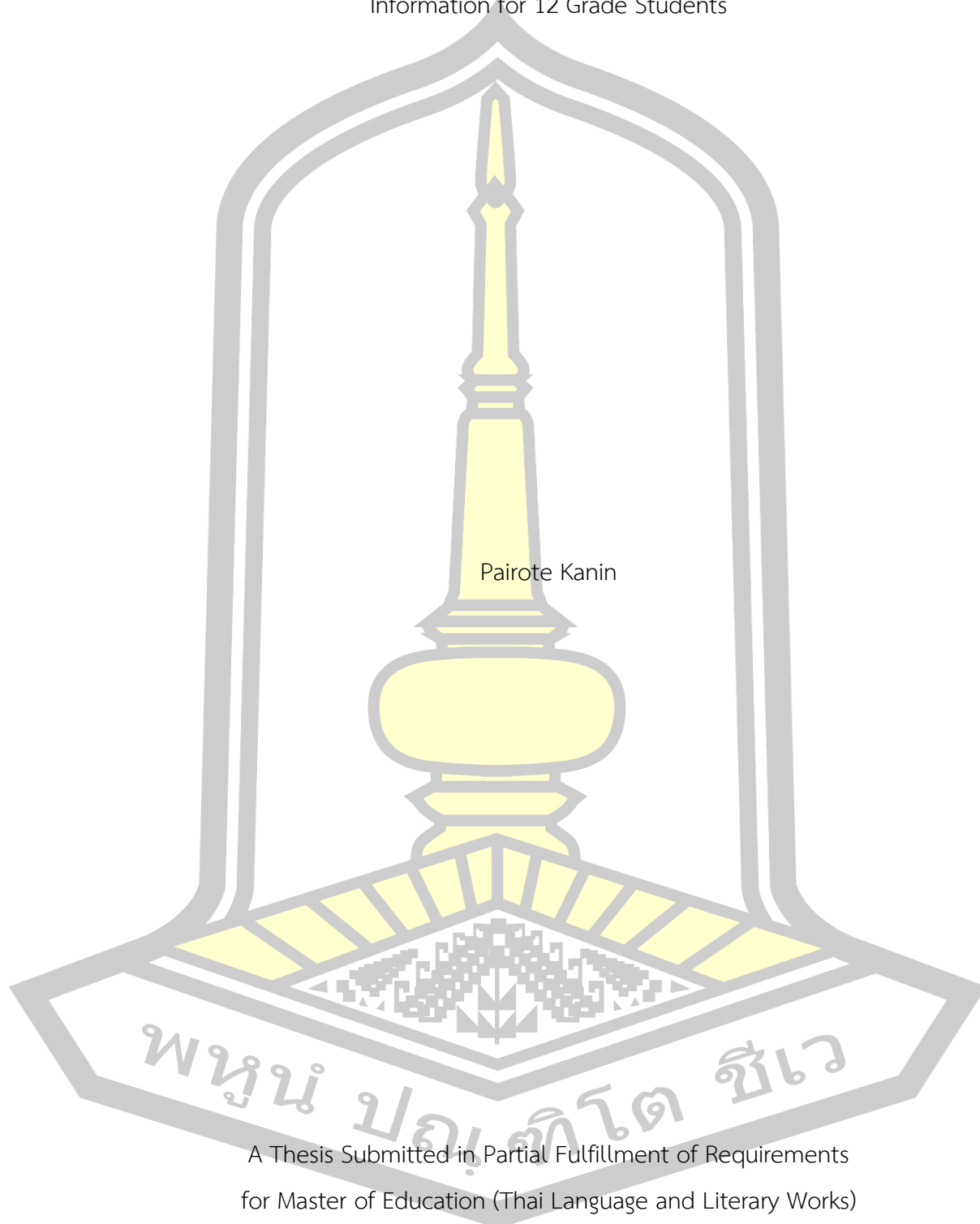


เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย

กันยายน 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Using Active Learning to Enhance Student's Documentary Writing Skill Based on Local
Information for 12 Grade Students



Pairote Kanin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Thai Language and Literary Works)

September 2024

Copyright of Mahasarakham University



คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายไพโรจน์ ก้านอินทร์
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การสอนภาษาและวรรณกรรมไทย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ณัฐกฤตา นามมนตรี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อ. ดร. ไสกี อุ๋นทะยา)

.....กรรมการ

(อ. ดร. ปณิดา น้อยหลบลေး)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. กัลยา กุลสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การสอนภาษาและวรรณกรรมไทย ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. นิตยา วรรณกิตร์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก		
ผู้วิจัย	ไพโรจน์ ก้านอินทร์		
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. โสภี อุ่นทะยา		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การสอนภาษาและวรรณกรรมไทย
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น แบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent samples t-test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าเท่ากับ 83.23/83.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 75/75
2. ความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความสามารถด้านการเขียนสารคดี, ข้อมูลท้องถิ่น, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

TITLE	Using Active Learning to Enhance Student's Documentary Writing Skill Based on Local Information for 12 Grade Students		
AUTHOR	Pairote Kanin		
ADVISORS	Sopee Untaya , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Thai Language and Literary Works
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2024

ABSTRACT

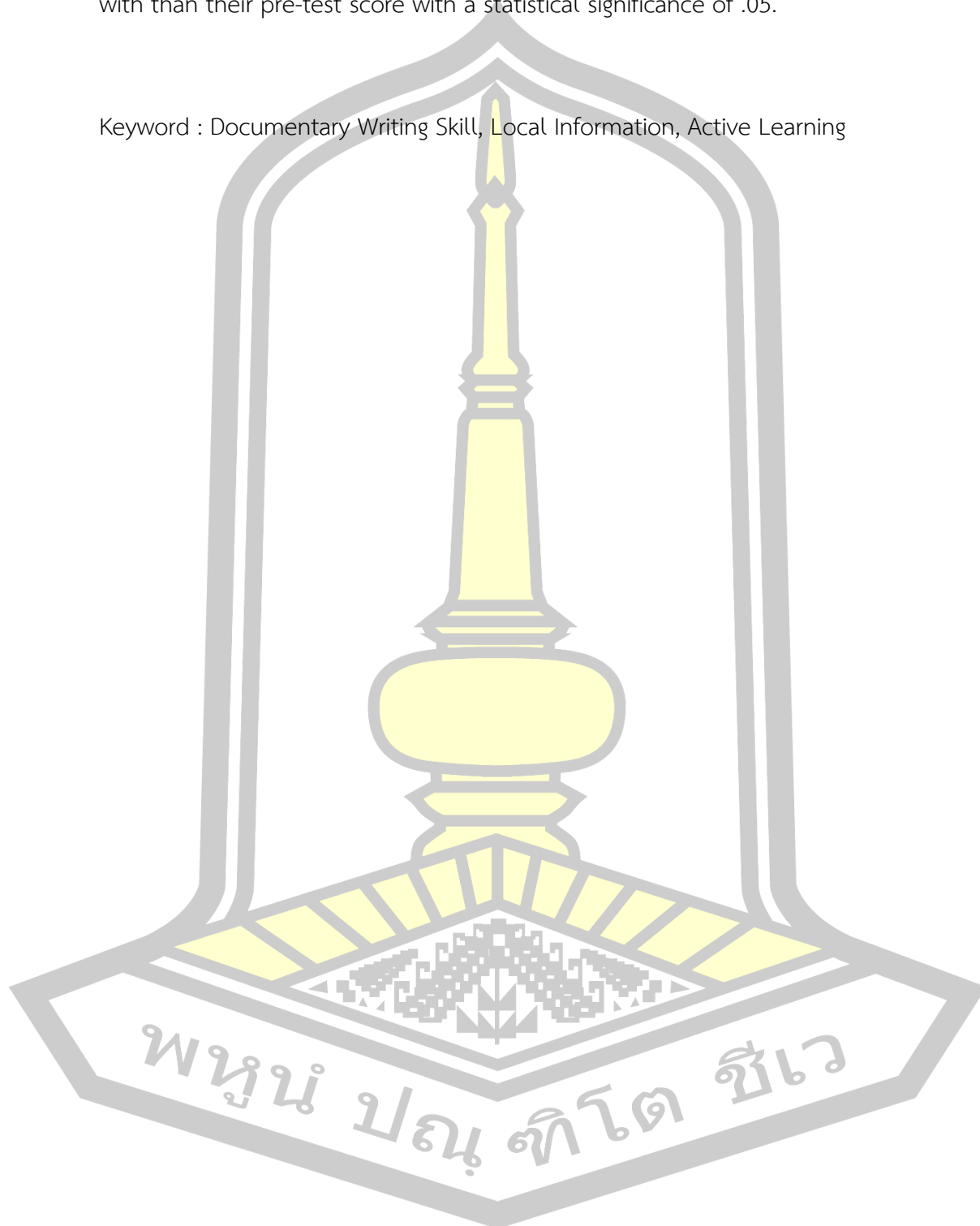
This study aimed to: 1) use an active learning approach to enhance the student's learning process for documentary writing skill based on their local information for 12 Grade Students in which it should meet a 75/75 standard criteria; 2) compare the student's writing skill before and after allowing them to learn via the active learning approach. The sample group comprised 30 students from a class of 12/7 Grade Students in Prasatwittayakarn School, Surin Province, who were studying in Semester 2/2022. These students were selected by simple random sampling using a lottery method in which the classroom was a sampling unit. The research tools were: 1) A set of 10 lesson plans on enhancing the student's documentary writing skill using an active learning approach; and 2) An essay test on the student's documentary writing skill using local information. After that, the collected data was finally analyzed to define the mean score and the Standard Deviation (S.D.); the dependent samples t-test was performed as well.

The study outcome indicated that:

1. The effectiveness of the lesson plans on enhancing the student's documentary writing skill from the local information of 12 Grade Students significantly reached the E1/E2 criteria of 83.23/83.27 which was higher than the expected 75/75 criteria.

2. The student's post-test score on documentary writing skill was higher with than their pre-test score with a statistical significance of .05.

Keyword : Documentary Writing Skill, Local Information, Active Learning



กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ อ.ดร.โสภี อุันทะยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความเมตตาและเสียสละเวลา เพื่อให้คำปรึกษาในการพัฒนางานวิจัย อีกทั้งขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ณัฐกฤตา นามมนตรี อ.ดร.ปณิดา น้อยหลูเลา และผศ.ดร.กัลยา กุลสุวรรณ คณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ที่เมตตา เสียสละเวลา และให้ข้อเสนอแนะ อันเป็นประโยชน์ยิ่งในการพัฒนางานวิจัยให้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ อ.ดร.โสภี อุันทะยา รศ.ดร.จารุวรรณ ธรรมวัตร รศ.ดร.ธนานันท์ ตรงดี ศ.ดร.ปฐม หงส์สุวรรณ ผศ.ดร.สมัย วรรณอุดร ผศ.ดร.กิริติ ธนะไชย และ ผศ.ดร.ณัฐกฤตา นามมนตรี ที่ประสิทธิ์ประสาท ความรู้ให้แก่ผู้วิจัย อีกทั้งคอยสั่งสอน ช่วยเหลือ ดูแล และให้กำลังใจแก่ลูกศิษย์ด้วยความเมตตา

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.วุธยา สืบเทพ ดร.สุพรรณิ ขาวงาม ดร.ชัยสิทธิ์ คุณสวัสดิ์ คุณครูยุพยง อธิรักษศีล และคุณครูประวิทย์ วงษ์เก่า ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะ อันเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยจนสำเร็จอย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณ คุณพวงเพชร วอนวัฒนา และคุณธัญญาลักษณ์ ซาตา เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ที่คอย ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวก และช่วยดำเนินการต่าง ๆ อย่างเต็มกำลัง

ขอขอบคุณเพื่อนสาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย รุ่นที่ 3 ที่คอยดูแล ช่วยเหลือ และให้ กำลังใจ ร่วมกันแก้ปัญหาอุปสรรคและก้าวเดินตามความฝันไปด้วยกัน อีกทั้งขอบใจลูกศิษย์ทุกคนที่เป็นดั่ง พลังใจและแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมุ่งมั่นตั้งใจพัฒนางานวิจัยเพื่อยอดวิชาชีพอันต่อไป

ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนประสาทวิทยาคารทุกท่าน ที่ส่งเสริม สนับสนุน ให้โอกาสผู้วิจัยได้พัฒนาตนเอง และคอยให้กำลังใจที่ดีเสมอมา

ขอขอบคุณปวีณกร อัศวภูมิ ที่คอยดูแลช่วยเหลือทุกด้าน และเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา ขอขอบคุณ พระมหาจรรุวัฒน์ จิรวุฑโฒ รองฯ อานนท์ นามลาด คุณครูชนันธร อุดมศิลป์ คุณครู มลทิรา เอ็มกลาง คุณครู ดวงตา เคราสิย์ คุณครูสรัญญา นวลสัยนาม คุณครูเชนทร์ สอนกล้า และคุณครูสงกรานต์ พรไชยา ที่ดูแล ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาในการพัฒนางานวิจัยจนสำเร็จ

ขอขอบคุณคุณยายใส ดีสถาน คุณแม่ทองสี ยี่รัมย์ พระสมพร ฐิตธมโม สุริยา ก้านอินทร์ และ ครอบครัว ที่คอยดูแล ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจอันสำคัญที่ผลักดันให้ผู้วิจัยทำวิจัยจนสำเร็จ

คุณประโยชน์และความดีที่มีในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ทุกท่านทั้งที่ได้เอ่ยนามและมิได้ เอ่ยนาม ด้วยรักและระลึกในความดีที่ทุกท่านมีให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา

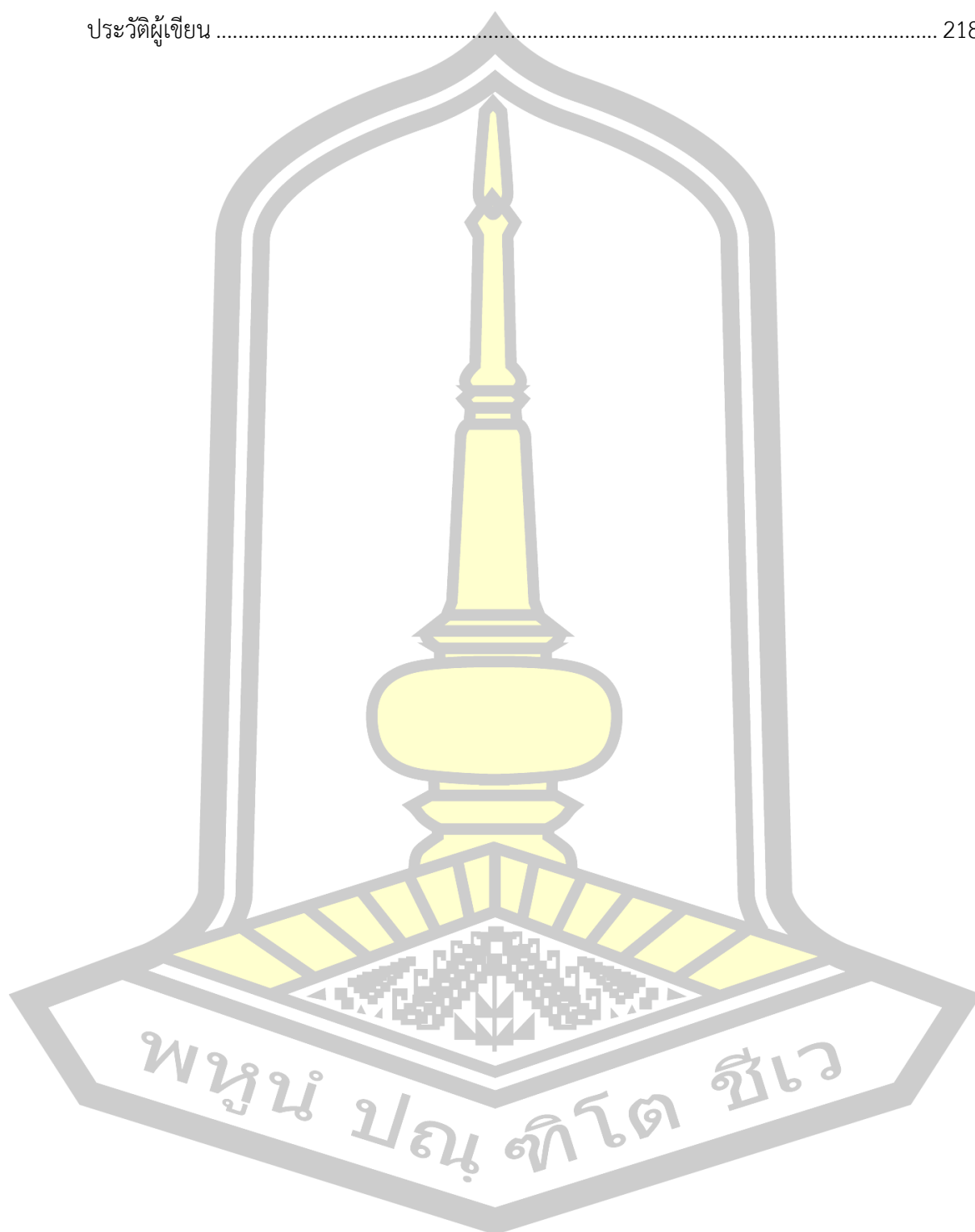
ไพโรจน์ ก้านอินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ภูมิหลัง.....	1
1.2 คำถามในการวิจัย.....	3
1.3 ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.7 ความสำคัญในการวิจัย.....	8
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	12
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสารคดี.....	19
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	34
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น.....	43
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับแบบทดสอบอัตนัย.....	47

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
3.1 รูปแบบการวิจัย.....	58
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
3.3 ตัวแปรที่ศึกษา	59
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	59
3.5 การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75	75
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	100
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	106
5.1 สรุปผลการวิจัย	106
5.2 อภิปรายผล	107
5.3 ข้อเสนอแนะ	114
บรรณานุกรม.....	116
ภาคผนวก	123
ภาคผนวก ก ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	124
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	133
ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	163
ภาคผนวก ง เอกสารรับรองโครงการวิจัย.....	204
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	206

ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างผลงานนักเรียนและภาพกิจกรรมการเรียนรู้.....	212
ประวัติผู้เขียน	218

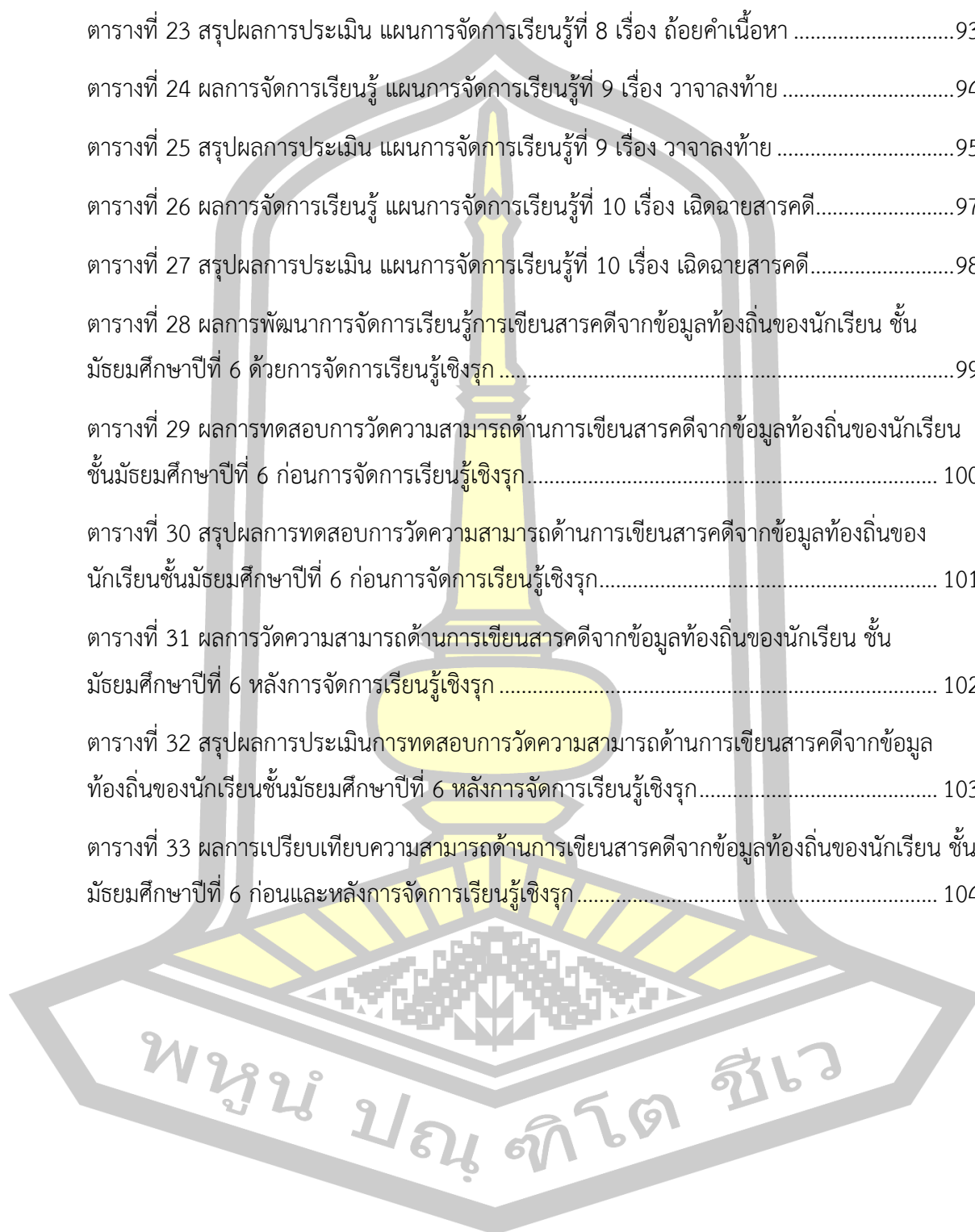


สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในสาระที่ 1 การอ่าน	14
ตารางที่ 2 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในสาระที่ 2 การเขียน	15
ตารางที่ 3 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในสาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด	16
ตารางที่ 4 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย	17
ตารางที่ 5 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม	18
ตารางที่ 6 แสดงหน่วยการเรียนรู้ “สารคดีสร้างสรรค์ มหัศจรรย์งานเขียน”	60
ตารางที่ 7 แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้	62
ตารางที่ 8 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักสารคดี	75
ตารางที่ 9 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักสารคดี	76
ตารางที่ 10 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ถ้อยวจิวิจารณ์	78
ตารางที่ 11 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ถ้อยวจิวิจารณ์	79
ตารางที่ 12 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เชี่ยวชาญย่อหน้า	80
ตารางที่ 13 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เชี่ยวชาญย่อหน้า	81
ตารางที่ 14 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ระดับภาษางานเขียน	82
ตารางที่ 15 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ระดับภาษางานเขียน	83
ตารางที่ 16 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้โวหาร	84
ตารางที่ 17 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้โวหาร	86
ตารางที่ 18 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิเคราะห์ข้อเรื่อง	87
ตารางที่ 19 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิเคราะห์ข้อเรื่อง	88
ตารางที่ 20 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ล้อเลียนเบื้องต้น	89
ตารางที่ 21 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ล้อเลียนเบื้องต้น	90

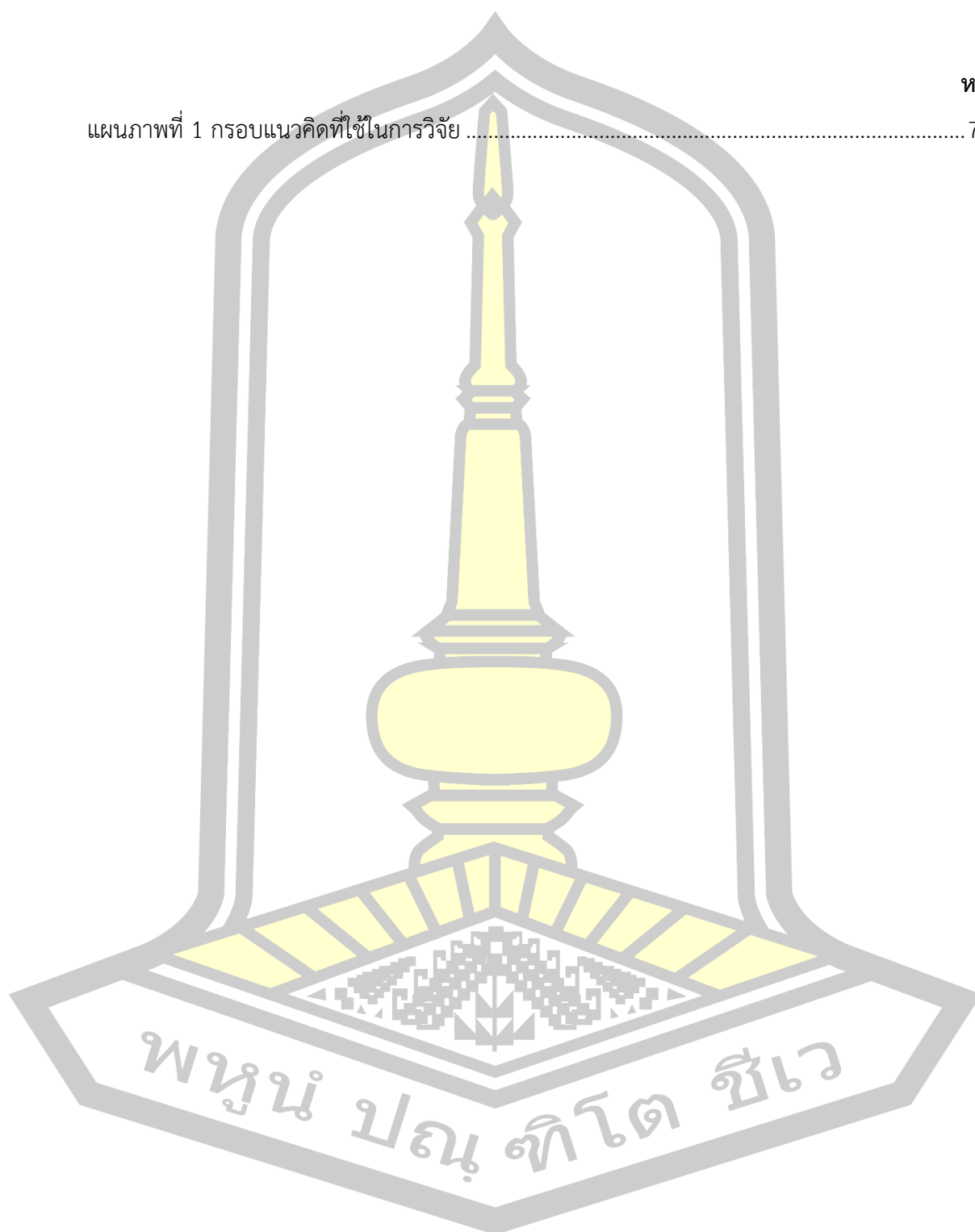
ตารางที่ 22 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา	92
ตารางที่ 23 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา	93
ตารางที่ 24 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย	94
ตารางที่ 25 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย	95
ตารางที่ 26 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เฉติฉยสารคดี.....	97
ตารางที่ 27 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เฉติฉยสารคดี.....	98
ตารางที่ 28 ผลการพัฒนการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	99
ตารางที่ 29 ผลการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	100
ตารางที่ 30 สรุปผลการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	101
ตารางที่ 31 ผลการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	102
ตารางที่ 32 สรุปผลการประเมินการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูล ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	103
ตารางที่ 33 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	104



สารบัญภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	7
--	---



บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

สารคดีเป็นงานเขียนร้อยแก้วที่เขียนขึ้นจากความจริงเพื่อเสนอข้อมูล ความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจินตนาการ ผ่านศิลปะทางภาษาและกลวิธีการนำเสนอที่ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และความบันเทิง อีกทั้ง สารคดีเป็นงานเขียนที่ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อันเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังที่ธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) กล่าวว่า สารคดีเป็นงานเขียนที่นำเสนอเรื่องราวโดยความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับอวยพร พานิช และคณะ (2553) กล่าวว่า สารคดีต้องอาศัยความคิดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างสูง อีกทั้งการเขียนสารคดีต้องคำนึงถึงกลวิธีทางภาษาในแง่ของการอ่านง่าย ดึงดูดใจและสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน สอดคล้องกับธีรภาพ โลหิตกุล (2544) ที่กล่าวว่า สารคดีเป็นการนำเสนอความจริงอย่างสร้างสรรค์ เป็นการเขียนที่ให้ความบันเทิงและสาระ และสอดคล้องกับสมเกียรติ วัฒนาพงษากุล (2559) กล่าวว่า สารคดีเป็นงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ที่เสนอข้อเท็จจริงร่วมกับข้อคิดเห็นของผู้เขียน โดยมุ่งความบันเทิงแก่ผู้อ่าน สารคดีจึงเป็นงานเขียนที่ต้องใช้ศิลปะในการถ่ายทอด

จะเห็นได้ว่า สารคดีเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการเขียนและความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับทักษะที่สำคัญและจำเป็นของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังที่ Bernie Trilling and Charles Fade (2009 อ้างถึงใน สุคนธ์ สินธพานนท์, 2558) ได้กล่าวไว้ คือ 3Rs x 7Cs ซึ่งมีทักษะด้านการเขียน (Writing) และทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ด้วย

สารคดี ยังเป็นงานเขียนที่ช่วยส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียนตามแนวทางการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ว่าการจัดการเรียนรู้ คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด เรียนรู้จากประสบการณ์ ฝึกปฏิบัติ ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2562) และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 -2580 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์ ที่กล่าวถึงการวางรากฐานเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในช่วงวัยเรียน โดยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) นอกจากนี้ สารคดียังถือเป็นสาระการเรียนรู้แกนกลางที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1

ม.4-6/4 ผลงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ โดยระบุสาระการเรียนรู้แกนกลาง คือ สารคดี และบันเทิงคดี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551)

ดังนั้น สารคดี จึงเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านการเขียน และความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้

แต่อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน พบปัญหาด้านการเขียน สารคดีของผู้เรียน ได้แก่ เขียนอธิบายไม่ได้ใจความ การใช้ถ้อยคำและสำนวนยังไม่ดี ขาดข้อมูลและการลำดับเรื่อง เรียบเรียงความคิดได้ไม่ดี ขาดความคิดสร้างสรรค์ บกพร่องด้านการเขียนสะกดคำ และไม่สามารถผลิตงานเขียนได้ด้วยตนเองหรือผลิตได้แต่ไม่มีคุณภาพ ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับ ผลการคัดกรองการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร ปีการศึกษา 2565 พบว่า นักเรียนร้อยละ 18.68 มีความสามารถด้านการเขียนในระดับดีและพอใช้ (ระบบติดตามรายงานข้อมูล สตพ.สพฐ., ออนไลน์)

จะเห็นได้ว่า ปัญหาด้านการเขียนถือเป็นปัญหาที่ควรเร่งดำเนินการแก้ไขและพัฒนาให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสารคดีเป็นงานเขียนที่ช่วยพัฒนาความรู้ ทักษะ และกระบวนการคิดให้แก่ผู้เรียนได้

จากการศึกษางานวิจัยที่พัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดี พบว่า ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดี เช่น รุ่งทิพา สิงห์เทียน (2559) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และเชษฐา จักรไชย (2563) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถการเขียนสารคดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

แนวทางหนึ่งที่น่าสนใจและสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นแนวทางการสอนที่ให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นรายบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ใช้กระบวนการคิดในการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและคอยให้คำแนะนำ (ชลธิชา หอมพุ่ม, 2560)

จากการศึกษางานวิจัยที่นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาใช้ในการพัฒนาทักษะด้านการเขียนภาษาไทย พบว่า แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถช่วยพัฒนาทักษะด้านการเขียนภาษาไทยของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ เช่น สุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม ชาญณรงค์ บุญมี และศรสวรรค์ ทองคำ (2564) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการแต่งประโยค พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการแต่งประโยคระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 สอดคล้องกับ ศิวรักษ์ ศรีสะอาดดี และ ยศวีร์ สายฟ้า (2567) ศึกษาเรื่อง การสอนเขียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนทดลอง และสอดคล้องกับถิรพัฒน์ หล้าเตย และอภิมาส มากจ้อย (2567) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ความสามารถในการเขียนย่อความของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อีกแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจในการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการเขียนสารคดีให้แก่ผู้เรียน คือ ข้อมูลท้องถิ่น ซึ่งเป็นเนื้อหาองค์ความรู้เรื่องราวข่าวสาร ความรู้ข้อเท็จจริง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นด้านต่าง ๆ เช่น สภาพภูมิภาค ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมาทั้งสถานที่และบุคคล สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทานพื้นบ้าน สภาพปัญหาและสิ่งที่ควรได้รับการถ่ายทอดและพัฒนาในชุมชนและสังคมนั้น ๆ (จิตา บุษามสาย, 2559)

เนาวรัตน์ เจตดุ (2555) กล่าวว่า การนำข้อมูลท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากเรื่องใกล้ตัว ทำให้การจัดการศึกษาไม่แปลกแยกไปจากท้องถิ่น อีกทั้งการนำประเด็นท้องถิ่นนั้น ๆ มาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้าของตน สอดคล้องกับเต็มณภา รุ่งวิริยะวงศ์ (2561) กล่าวว่า การนำข้อมูลท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรัก และเกิดความภาคภูมิใจในถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเอง และเห็นคุณค่าทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และพรรณนันทิละอองผล (2546 อ้างถึงใน จิตา บุษามสาย, 2559) กล่าวว่า ข้อมูลด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดทั้งการคิดขั้นพื้นฐานและการคิดในระดับวิจารณ์ญาณได้ อีกทั้งสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยได้ทุกทักษะ

จะเห็นได้ว่า การเขียนสารคดี เป็นงานเขียนที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนของชาติ แต่อย่างไรก็ตาม นักเรียนส่วนหนึ่งยังมีปัญหาด้านการเขียนสารคดีที่ต้องแก้ไขและพัฒนาให้สูงขึ้น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของผู้เรียนให้สูงขึ้นต่อไป

1.2 คำถามในการวิจัย

1.2.1 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 หรือไม่

1.2.2 ความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือไม่

1.3 ความมุ่งหมายของการวิจัย

1.3.1 เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1.4.1 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

1.4.2 ความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1.5.1 เนื้อหา

1) ตัวชี้วัด

ในการออกแบบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยใช้สาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน จำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่ ท 1.1 ม.4-6/3 วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล

สาระที่ 2 การเขียน จำนวน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ ท 2.1 ม.4-6/1 เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูล และสาระสำคัญชัดเจน ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สาระการเรียนรู้แกนกลาง คือ การเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ อธิบาย บรรยาย และพรรณนา ท 2.1 ม.4-6/4 ผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สาระการเรียนรู้แกนกลาง คือ การเขียนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ สารคดี และบันเทิงคดี และ ท 2.1 ม.4-6/5 ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง โดยใช้สาระการเรียนรู้แกนกลาง คือ การประเมินคุณค่างานเขียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ แนวคิดของผู้เขียน การใช้ถ้อยคำ การเรียบเรียง ส่วนวนโวหาร และกลวิธีในการเขียน

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ท 4.1 ม. 4-6/2 การใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคตรงตามวัตถุประสงค์ และ ท 4.1 ม. 4-6/3 ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม

2) ความรู้เกี่ยวกับสารคดี

ในการออกแบบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวทางการเขียนสารคดีตามแนวคิดของ ชลอ รอดลอย (2551) และธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนสารคดี โดยผู้วิจัยได้เลือกหัวข้อเพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ความหมาย ลักษณะ จุดมุ่งหมาย และประเภทของสารคดี ประเด็นในการเขียนสารคดี การใช้ภาษาในการเขียนสารคดี การเขียนย่อหน้าสารคดี ระดับภาษา โวหารการเขียน การตั้งชื่อสารคดี วิธีการเขียนความนำและความเชื่อมของสารคดี การเขียนเนื้อเรื่องของสารคดี กลวิธีการนำเสนอเรื่อง กลวิธีการดำเนินเรื่อง การแทรกคำพูดและการอ้างอิงในสารคดี การเขียนความลงท้ายของสารคดี และขั้นตอนการเขียน

สารคดี นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ปรับประยุกต์ใช้แนวทางการประเมินสารคดีของลัดดาวัลย์ ศรีสุข (2558) เป็นแนวทางในการประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียน ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดดังกล่าว เป็นแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักสารคดี แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ถ้อยยาวพิจารณา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เชี่ยวชาญย่อหน้า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ระดับภาษางานเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้โวหาร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิเคราะห์ชื่อเรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สื่อเลื่องเบื่องนำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เฉิดฉายสารคดี

3) แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ในการออกแบบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีสาระสำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ส่งเสริมกระบวนการคิด ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้ฟัง ดู อ่าน สืบค้น สรุป อภิปราย นำเสนอ สร้างความรู้ และเขียน รวมทั้งมีปฏิสัมพันธ์กับครู และเพื่อนร่วมชั้น และครูมีบทบาทในการอำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา กำกับดูแล ติดตาม กระตุ้น เสริมแรง ให้กำลังใจแก่ผู้เรียน วัดและประเมินการเรียนรู้ และสะท้อนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เป็นขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ประเด็น เห็นปัญหา ขั้นที่ 2 สถานการณ์ชวนคิด พินิจพิเคราะห์ ขั้นที่ 3 เจาะจงแนวคิด ลิขิตสร้างสรรค์ และขั้นที่ 4 มห้ศจจรรยกลกานท์ สืบสานสารคดี

4) ข้อมูลท้องถิ่น

ข้อมูลท้องถิ่นเป็นเนื้อหาสาระหรือองค์ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านวิถีชีวิต ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และพิธีกรรม ด้านการละเล่นพื้นบ้าน ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านภูมิศาสตร์ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และด้านบุคคลสำคัญของท้องถิ่น โดยผู้วิจัยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์เป็นเนื้อหาในการเขียนสารคดี

1.5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนแผนการเรียนภาษาอังกฤษ – ภาษาไทย – สังคมศึกษา ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร จำนวน 3 ห้อง รวมทั้งสิ้น 100 คน แต่ละห้องได้รับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเดียวกันกับครูคนเดียวกันและมีระดับความรู้และความสามารถใกล้เคียงกัน

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนแผนการเรียนภาษาอังกฤษ – ภาษาไทย – สังคมศึกษา ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 1 ห้อง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 จำนวน 30 คน

1.5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

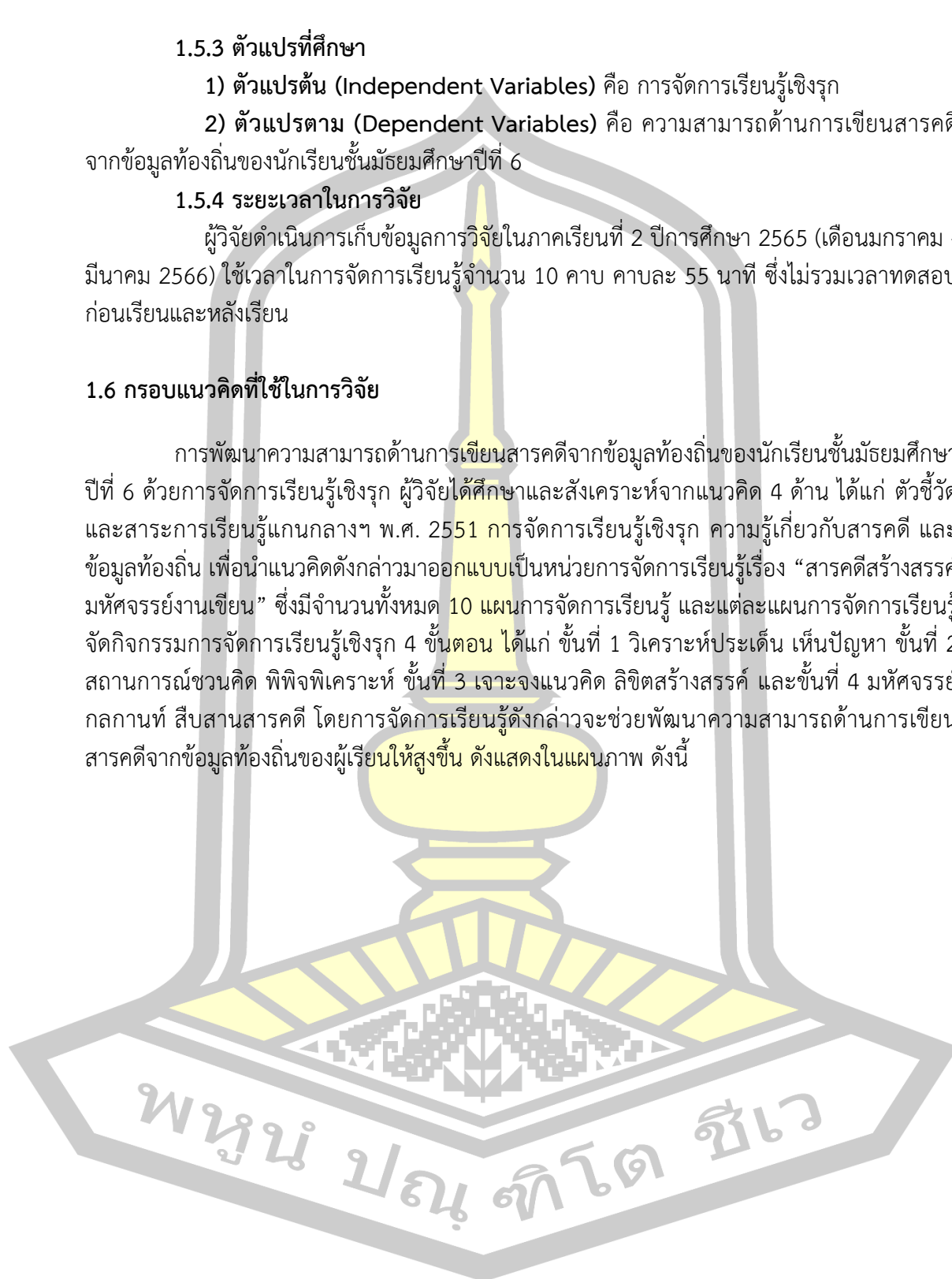
2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความสามารถด้านการเขียนสารคดี จากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

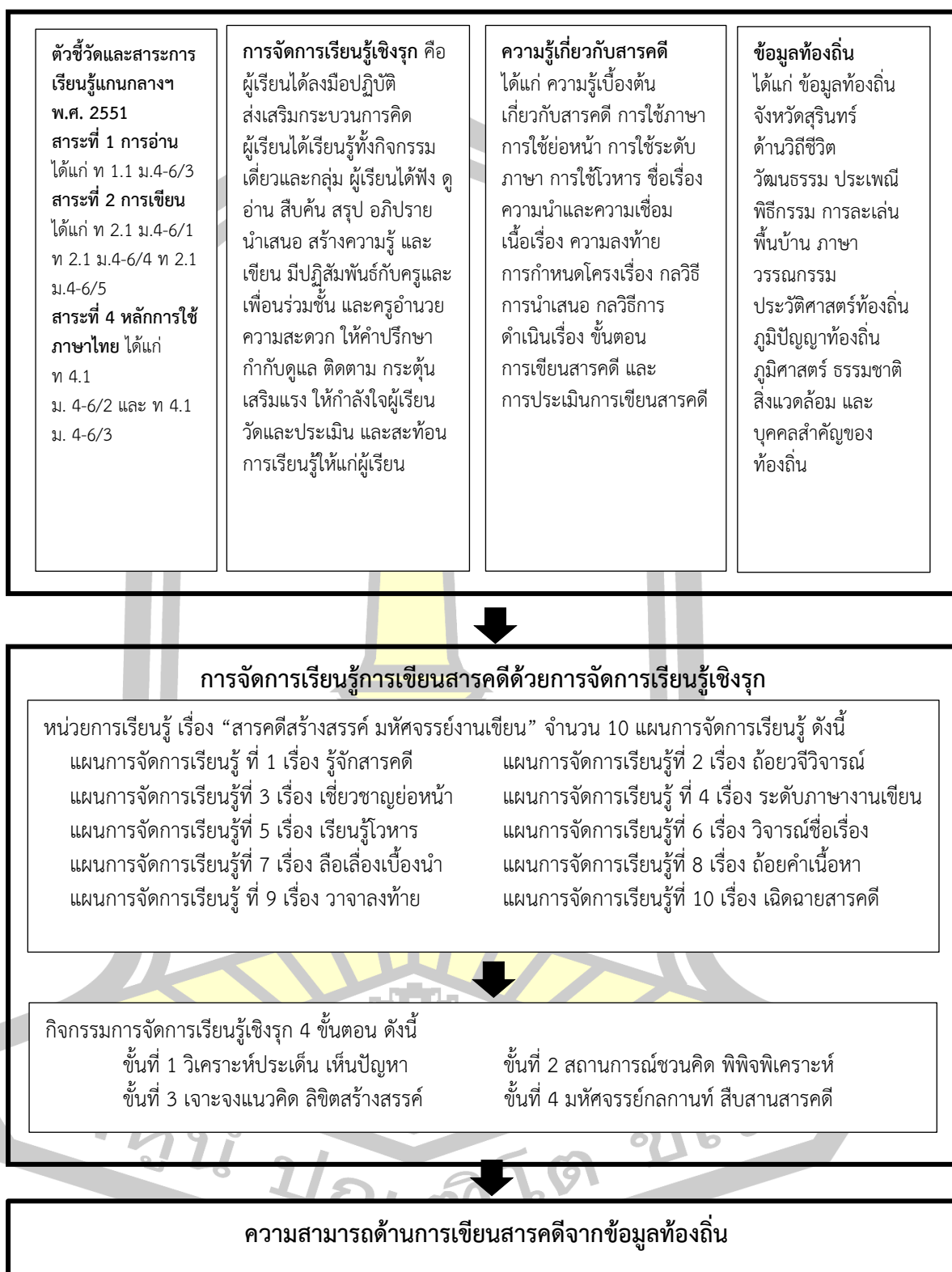
1.5.4 ระยะเวลาในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 (เดือนมกราคม - มีนาคม 2566) ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 คาบ คาบละ 55 นาที ซึ่งไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์จากแนวคิด 4 ด้าน ได้แก่ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางฯ พ.ศ. 2551 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ความรู้เกี่ยวกับสารคดี และข้อมูลท้องถิ่น เพื่อนำแนวคิดดังกล่าวมาออกแบบเป็นหน่วยการจัดการเรียนรู้เรื่อง “สารคดีสร้างสรรค์ มหัศจรรย์งานเขียน” ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 10 แผนการจัดการเรียนรู้ และแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ประเด็น เห็นปัญหา ขั้นที่ 2 สถานการณ์ชวนคิด พิสูจน์วิเคราะห์ ขั้นที่ 3 เจาะจงแนวคิด ลิขิตสร้างสรรค์ และขั้นที่ 4 มหัศจรรย์กลไก สืบสานสารคดี โดยการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของผู้เรียนให้สูงขึ้น ดังแสดงในแผนภาพ ดังนี้





1.7 ความสำคัญในการวิจัย

1.7.1 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นเพิ่มสูงขึ้น มีทักษะในการใช้ภาษาในงานเขียน มีศิลปะในการนำเสนองานเขียน และสามารถผลิตงานเขียนประเภทสารคดีด้วยตนเองได้

1.7.2 ครูผู้สอนมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นให้แก่ผู้เรียน และสามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาได้

1.7.3 นักวิชาการมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.8.1 ความสามารถในการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น หมายถึง ความสามารถในการเขียนสารคดีเพื่อนำเสนอข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจินตนาการ ของผู้เขียนผ่านศิลปะในการใช้ภาษาและการนำเสนอ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลินใจ ทั้งนี้เนื้อหาที่ใช้ในการเขียนสารคดีของนักเรียน คือ ข้อมูลท้องถิ่นของจังหวัดสุรินทร์ในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ ความสามารถในการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นวัดได้จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.8.2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ประเด็น เห็นปัญหา มีกิจกรรมสำคัญ คือ ครูกำหนดสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับประเด็นปัญหา ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความคิดของผู้เรียน และให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 สถานการณ์ชวนคิด พินิจพิเคราะห์ มีกิจกรรมสำคัญ คือ ครูนำเสนอสถานการณ์หรือตัวอย่างงานเขียนเพื่อให้ผู้เรียนทั้งห้องช่วยกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์หรือตัวอย่างที่กำหนด และครูให้ข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 เจาะจงแนวคิด ลิขิตสร้างสรรค์ มีกิจกรรมสำคัญ คือ นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มจากสถานการณ์ที่กำหนด นักเรียนใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อช่วยกันวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และนำเสนอข้อมูลจากการทำกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นที่ 4 มหิศจรรยกลกานท์ สืบสานสารคดี มีกิจกรรมสำคัญ คือ นักเรียนสรุปแนวคิดที่ได้จากการเรียน นำแนวคิดที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการเขียนสารคดี และฝึกเขียนสารคดีด้วยตนเอง

ผู้วิจัยได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้เรื่องสารคดีสร้างสรรค์ มหิศจรรยงานเขียน ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักสารคดี มีสาระสำคัญเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นของสารคดี ได้แก่ ความหมาย ลักษณะ จุดมุ่งหมายของสารคดี ประเภทของสารคดี ประเด็นที่ใช้ในการเขียนสารคดี และการเก็บข้อมูลเพื่อการเขียนสารคดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ถ้อยวจิวิจารณ์ มีสาระสำคัญ คือ การใช้ภาษาในการเขียนสารคดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เชี่ยวชาญย่อหน้า มีสาระสำคัญ คือ การใช้ย่อหน้าในการเขียนสารคดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ระดับภาษางานเขียน มีสาระสำคัญ คือ การใช้ระดับภาษาในการเขียนสารคดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้โวหาร มีสาระสำคัญ คือ การใช้โวหารในการเขียนสารคดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิเคราะห์ชื่อเรื่อง มีสาระสำคัญ คือ การตั้งชื่อเรื่องและการกำหนดโครงเรื่องในการเขียนสารคดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ล้อเลียนเบื้องต้น มีสาระสำคัญ คือ ความนำและความเชื่อมของสารคดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา มีสาระสำคัญ คือ เนื้อเรื่องของสารคดี กลวิธีการนำเสนอเรื่อง กลวิธีการดำเนินเรื่อง การแทรกคำพูด และการอ้างอิงในสารคดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย มีสาระสำคัญ คือ ความลงท้ายของสารคดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เฉลี่ยสารคดี มีสาระสำคัญ คือ ขั้นตอนการเขียนสารคดีและฝึกเขียนสารคดีทั้งเรื่อง

ทั้งนี้ ในการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และครูใช้ข้อมูลท้องถิ่นเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน และนักเรียนใช้ข้อมูลท้องถิ่นเป็นเนื้อหาในการเขียนสารคดี

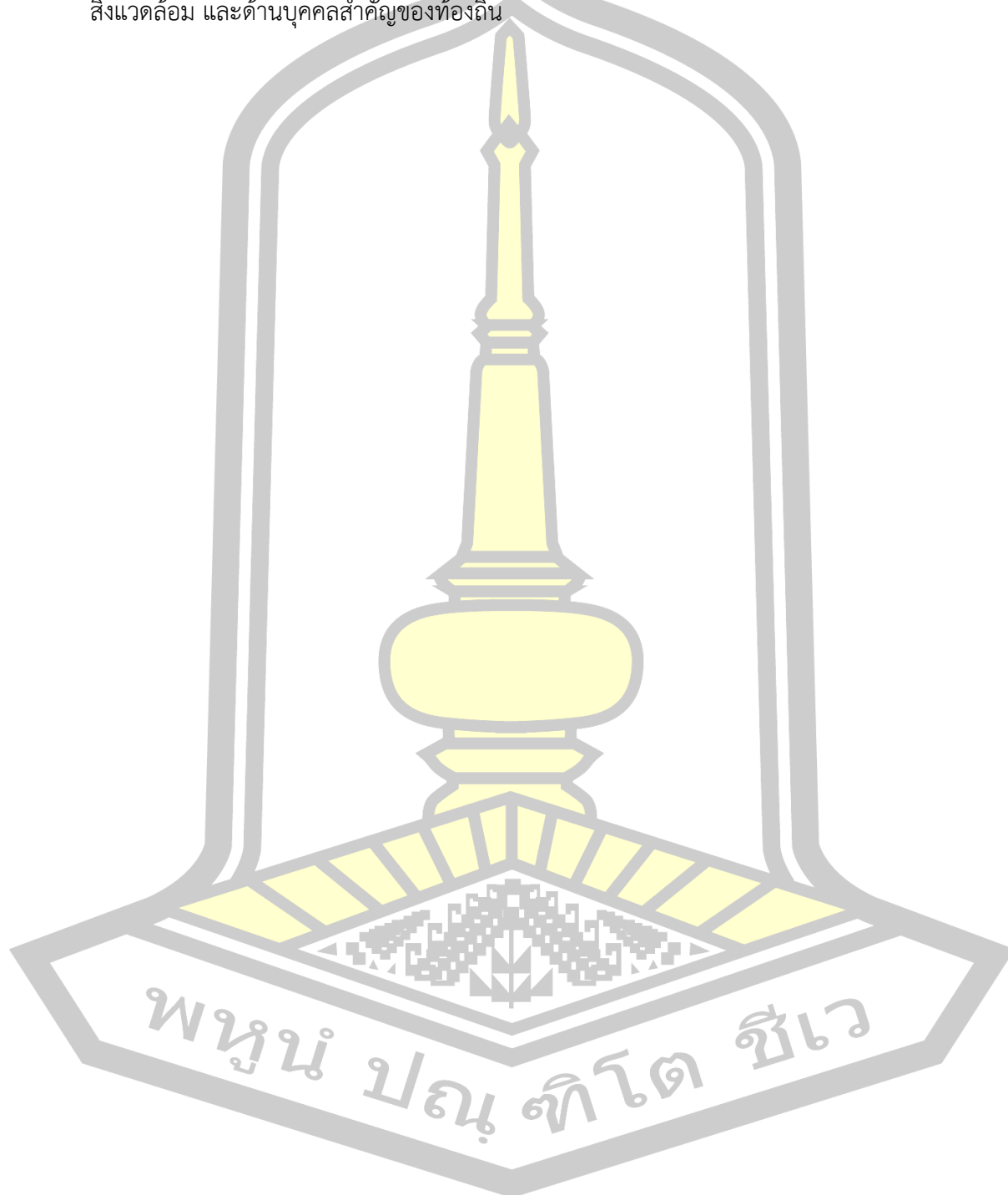
1.8.3 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผลการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ คือ E_1/E_2 ผ่านเกณฑ์ที่ 75/75 ตามรายละเอียด ดังนี้

75 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

75 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

ทั้งนี้ การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ คือ E_1/E_2 ผ่านเกณฑ์ที่ 75/75 นั้น ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ตามแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526) ที่กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 นั้น ขึ้นอยู่กับเนื้อหา หากเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักจะกำหนดเกณฑ์ที่ 80/80, 85/85, 90/90 แต่หากเนื้อหาที่เน้นทักษะสามารถกำหนดค่าที่ต่ำกว่านั้นได้ เช่น 75/75 ซึ่งการออกแบบวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ 75/75

1.8.4 ข้อมูลท้องถิ่น หมายถึง ข้อมูลท้องถิ่นของจังหวัดสุรินทร์ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านวิถีชีวิต ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และพิธีกรรม ด้านการละเล่นพื้นบ้าน ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านภูมิศาสตร์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านบุคคลสำคัญของท้องถิ่น



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

2.1.2 คุณภาพผู้เรียน

2.1.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสารคดี

2.2.1 ความหมายของสารคดี

2.2.2 ลักษณะของสารคดี

2.2.3 ประเภทของสารคดี

2.2.4 ส่วนประกอบของการเขียนสารคดี

2.2.5 ไวยากรณ์ที่ใช้ในการเขียนสารคดี

2.2.6 การใช้ภาษาในงานสารคดี

2.2.7 ระดับภาษาในงานเขียนสารคดี

2.2.8 ส่วนวนในการเขียนสารคดี

2.2.9 ประเด็นที่ใช้ในการเขียนสารคดี

2.2.10 แนวทางการเขียนสารคดี

2.2.11 เกณฑ์การประเมินการเขียนสารคดี

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.3.1 ปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีที่สนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก

2.3.2 ความหมายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.3.3 ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.3.4 แนวทางการเรียนรู้เชิงรุก

2.3.5 บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

2.3.6 บทบาทของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

2.3.7 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น

2.4.1 ความหมายและลักษณะของข้อมูลท้องถิ่น

2.4.2 ความสำคัญของข้อมูลท้องถิ่น

2.4.3 การใช้ข้อมูลท้องถิ่นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับแบบทดสอบอัตนัย

2.5.1 ลักษณะของแบบทดสอบอัตนัย

2.5.2 หลักการสร้างแบบทดสอบอัตนัย

2.5.3 วิธีการให้คะแนนแบบทดสอบอัตนัย

2.5.4 เกณฑ์การประเมินหรือเกณฑ์การให้คะแนน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดี

2.6.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.6.3 งานวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น

หัวข้อต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

2.1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำแนกตามสาระการเรียนรู้ 5 สาระ ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า สาระการเรียนรู้เป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน

2.1.2 คุณภาพผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคุณภาพตามสาระการเรียนรู้ 5 สาระ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) ดังนี้

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องและเข้าใจตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้งและเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คัดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และนำความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน

เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่าง ๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิง ผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

ตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู มีวิจารณญาณในการเลือกเรื่องที่ฟังและดู วิเคราะห์วัตถุประสงค์ แนวคิด การใช้ภาษา ความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและดู ประเมินสิ่งที่ฟังและดูแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต มีทักษะการพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าว และเสนอแนวคิดใหม่อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

เข้าใจธรรมชาติของภาษา อิทธิพลของภาษา และลักษณะของภาษาไทย ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่งคำประพันธ์ประเภท กาพย์ โคลง ร่ายและฉันท์ ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะและใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยและภาษาถิ่น วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น รู้และเข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทย ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และนำข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จากคุณภาพผู้เรียนข้างต้นพบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดคุณภาพเกี่ยวกับการเขียน คือให้ผู้เรียนสามารถผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดีได้ และสามารถประเมินงานเขียนของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเองได้

2.1.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โดยจำแนกตามสาระการเรียนรู้ 5 สาระ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในสาระที่ 1 การอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4 - ม.6	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วประเภทต่าง ๆ เช่น บทกวี นวนิยาย และความเรียง - บทร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย และลิลิต
	2. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน 3. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล 4. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต 5. วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล 6. ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด 7. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิดผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน 8. สังเคราะห์ความรู้จากการอ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน - บทกวี - นิทาน - เรื่องสั้น - นวนิยาย - วรรณกรรมพื้นบ้าน - วรรณคดีในบทเรียน - บทโฆษณา - สารคดี - บันทึกคดี - ปาฐกถา - พระบรมราโชวาท - เทศนา - คำบรรยาย - คำสอน - บทร้อยกรองร่วมสมัย - บทเพลง - บทอาเศียรวาท

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- คำขวัญ
	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในสาระที่ 2 การเขียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4 - ม.6	1. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูล และสาระสำคัญชัดเจน	การเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น - อธิบาย - บรรยาย - พรรณนา - แสดงทรรศนะ - โต้แย้ง - โน้มน้าว - เชิญชวน - ประกาศ - จดหมายกิจธุระ - โครงการและรายงานการดำเนินโครงการ - รายงานการประชุม - การกรอกแบบรายการต่าง ๆ
	2. เขียนเรียงความ	การเขียนเรียงความ
	3. เขียนย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาหลากหลาย	การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - กวีนิพนธ์ และวรรณคดี - เรื่องสั้น สารคดี นวนิยาย บทความทางวิชาการ และวรรณกรรมพื้นบ้าน
	4. ผลงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ	การเขียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น - สารคดี - บันทึกคดี
	5. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง	การประเมินคุณค่างานเขียนในด้านต่าง ๆ เช่น - แนวคิดของผู้เขียน - การใช้ถ้อยคำ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- การเรียบเรียง - สำนวนโวหาร - กลวิธีในการเขียน
	6. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ และใช้ข้อมูลสารสนเทศอ้างอิงอย่างถูกต้อง	การเขียนรายงานเชิงวิชาการ การเขียนอ้างอิงข้อมูลสารสนเทศ
	7. บันทึกการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	การเขียนบันทึกความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
	8. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในสาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4 - ม.6	1. สรุปแนวคิด และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู	- การพูดสรุปแนวคิด และการแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
	2. วิเคราะห์ แนวคิด การใช้ภาษา และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล	- การวิเคราะห์แนวคิด การใช้ภาษา และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู
	3. ประเมินเรื่องที่ฟังและดู แล้วกำหนดแนวทางนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	- การเลือกเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ - การประเมินเรื่องที่ฟังและดูเพื่อกำหนดแนวทางนำไปประยุกต์ใช้
	4. มีวิจารณญาณในการเลือกเรื่องที่ฟังและดู	
	5. พูดในโอกาสต่างๆ พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โนมน้าวใจ และเสนอแนวความคิดใหม่ ด้วยภาษาถูกต้องเหมาะสม	การพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น - การพูดในที่ประชุมชน - การพูดอภิปราย - การพูดแสดงทรรศนะ - การพูดโนมน้าวใจ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4 - ม.6	1. อธิบายธรรมชาติของภาษา พลังของภาษา และลักษณะของภาษา	ธรรมชาติของภาษา พลังของภาษา
		ลักษณะของภาษา - เสียงในภาษา - ส่วนประกอบของภาษา - องค์ประกอบของพยางค์และคำ
	2. ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคตรงตามวัตถุประสงค์	การใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยค - คำและสำนวน - การร้อยเรียงประโยค - การเพิ่มคำ - การใช้คำ - การเขียนสะกดคำ
	3. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม	ระดับของภาษา คำราชาศัพท์
	4. แต่งบทร้อยกรอง	กาพย์ โคลง ร่าย และฉันท์
	5. วิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น	อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น
	6. อธิบายและวิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย	หลักการสร้างคำในภาษาไทย
	7. วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	การประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ดังแสดงรายละเอียดในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4-ม.6	1. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น	หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น - จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม - การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม - การพิจารณาเนื้อหาและกลวิธีในวรรณคดีและวรรณกรรม - การวิเคราะห์และการวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม
	2. วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดี เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต	การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต
	3. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ	การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม - ด้านวรรณศิลป์ - ด้านสังคมและวัฒนธรรม
	4. สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	การสังเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม
	5. รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านและอธิบายภูมิปัญญาทางภาษา	วรรณกรรมพื้นบ้านที่แสดงถึง - ภาษากับวัฒนธรรม - ภาษาถิ่น
	6. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

จากการศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางข้างต้น พบว่า สาระการเรียนรู้ได้กำหนดให้ผู้เรียนสามารถเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษา

เรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูล และสาระสำคัญชัดเจน สามารถผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะสารคดี อีกทั้งสามารถประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง ซึ่งแนวคิดดังกล่าว ถือเป็นแนวคิดที่สำคัญที่ผู้วิจัยจะนำไปใช้เพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป และเป็นแนวทางอันสำคัญในการบูรณาการตัวชี้วัดในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อการออกแบบ การวิจัยต่อไป

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสารคดี

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสารคดี ตามหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

2.2.1 ความหมายของสารคดี

นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของสารคดีไว้หลากหลายมุมมอง ซึ่งสามารถสรุป และจำแนกได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1) ความหมายตามมุมมองของนักวรรณกรรม

รีนฤทัย สัจจพันธุ์ (2543) กล่าวว่า สารคดี เป็นคำที่ใช้แทนภาษาอังกฤษว่า non-fiction ใช้เป็นคำคู่กับ fiction สารคดีจึงเป็นเรื่องจริงมากกว่าเรื่องสมมุติ

บุญเหลือ เทพยสุพรรณ (2543) กล่าวว่า สารคดีเป็นเรื่องไม่สมมุติ เป็นงาน ร้อยแก้ว ประเภทหนึ่ง มุ่งเจตนาเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน และมุ่งให้เกิดความพึงพอใจ โดยการเลือกสรรภาษาให้เกิดอารมณ์ งานเขียนสารคดีจึงให้คุณค่าทั้งความรู้และสุนทรียะทางอารมณ์

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543) กล่าวว่า สารคดีเป็นงานเขียนร้อยแก้วที่มุ่งให้ผู้อ่านได้ สาระข้อเท็จจริง ความรู้ และความคิดเห็นเป็นสำคัญ อีกทั้งผู้อ่านจะได้รับความเพลิดเพลินจากศิลปะ การเขียนของผู้เขียนด้วย

2) ความหมายตามมุมมองของนักสื่อสารมวลชน

มาลี บุญศิริพันธุ์ (2535) กล่าวว่า สารคดีในความหมายของ “Feature” หมายถึง ข้อเขียนที่เน้นความสนใจของมนุษย์ (human interest) เน้นที่ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนและไม่เน้นเนื้อหาวิชาการ

ธัญญา สังขพัฒน์ธานนท์ (2553) กล่าวว่า สารคดีในมุมมองด้านวารสารศาสตร์ หรือ สื่อสารมวลชน ใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Feature” หมายถึง ข้อเขียนที่เป็นเรื่องจริงมาจาก เหตุการณ์ที่กระทบมาเป็นข่าว

3) ความหมายตามมุมมองแนวใหม่

ความหมายตามมุมมองแนวใหม่เกิดจากการขยายตัวของตลาดหนังสือวารสารและ นิตยสารไทย ทำให้ลักษณะและวิธีการเขียนเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคม

ธีรภาพ โลหิตกุล (2544) กล่าวว่า สารคดี คือ การนำข้อมูลหรือข้อเท็จจริงมา นำเสนอโดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ การเขียนสารคดีจึงต้องคำนึงถึงข้อมูลและกลวิธีในการนำเสนอ

สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล (2559) กล่าวว่า สารคดีเป็นงานเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ที่เสนอข้อเท็จจริงร่วมกับข้อคิดเห็นของผู้เขียน โดยมุ่งความบันเทิงแก่ผู้อ่าน สารคดีจึงเป็นงานเขียนที่ต้องใช้ศิลปะในการถ่ายทอด

สมชาย สำเนียงงาม (2564) กล่าวว่า สารคดี เป็นวรรณกรรมที่ตอบสนองความต้องการของผู้อ่านที่ต้องการอ่านสิ่งที่เป็นข้อมูลความรู้แต่ไม่เคร่งเครียดจนเกินไป

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความหมายของสารคดี มี 3 มุมมองที่แตกต่างกัน คือ ความหมายตามมุมมองของนักวรรณกรรม เน้นที่งานเขียนมีลักษณะตามรูปแบบที่เคร่งครัด ความหมายตามมุมมองของนักสื่อสารมวลชน เน้นที่ความสนใจของผู้อ่านหรือเหตุการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น และความหมายตามมุมมองแนวใหม่ คือ สารคดีที่มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่มีรูปแบบที่เคร่งครัด แต่อย่างไรก็ตาม สารคดี มีลักษณะที่ร่วมกันจากทั้ง 3 มุมมอง คือ เป็นงานเขียนร้อยแก้วที่เขียนขึ้นจากความจริงเพื่อเสนอข้อมูล ความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจินตนาการ ผ่านศิลปะทางภาษาและกลวิธีการนำเสนอที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความบันเทิง

2.2.2 ลักษณะของสารคดี

นักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของสารคดีไว้ ดังนี้

สมชาย สำเนียงงาม, บรรณาธิการ (2564) กล่าวถึงลักษณะของสารคดีไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. เสนอข้อเท็จจริง กล่าวคือ เป็นงานเขียนที่มุ่งเสนอข้อเท็จจริง (fact) ซึ่งได้จากการศึกษาค้นคว้า หรือประสบการณ์ของผู้เขียน ข้อเท็จจริงดังกล่าว เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ และให้ความรู้แก่ผู้อ่าน
2. สอดแทรกความคิดเห็นของผู้เขียน กล่าวคือ เป็นงานเขียนที่มีความคิดเห็น (opinion) ของผู้เขียนแทรกอยู่ด้วย ทั้งนี้ ความคิดเห็นของผู้เขียนมีทั้งความคิดเห็นที่ตรงกับผู้เขียน และความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้เขียน ซึ่งความคิดเห็นของผู้เขียนจะช่วยเสริมให้สารคดีมีคุณค่าและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น
3. นำเสนออย่างมีศิลปะ กล่าวคือ เป็นงานเขียนที่มีกลวิธีการนำเสนออย่างมีศิลปะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลวิธีเฉพาะของผู้เขียนซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกัน กลวิธีการนำเสนอจะช่วยดึงดูดใจผู้อ่านให้รู้สึกเพลิดเพลิน และติดตามเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบโดยไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล (2559) กล่าวถึงลักษณะของสารคดี ไว้ดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายที่หลากหลาย เช่น เสนอเรื่องราว โน้มน้าวใจ สร้างความบันเทิง หรืออาจมีจุดมุ่งหมายมากกว่า 1 อย่างก็ได้
2. เนื้อหามาจากข้อเท็จจริงและมีสารประโยชน์ ซึ่งเนื้อหามาจากหลากหลายแหล่ง เช่น ประสบการณ์ของผู้เขียน การสัมภาษณ์ การบอกเล่า การศึกษาค้นคว้า
3. ใช้กลวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ ชวนให้ติดตาม โดยใช้ภาษาที่ชวนอ่าน กลวิธีการเสนอเรื่องเริ่มตั้งแต่การเลือกสรรชื่อเรื่อง การลำดับเนื้อเรื่อง การใช้ภาษา สำนวน และโวหาร
4. รูปแบบหลากหลาย โดยทั่วไปมีลักษณะคล้ายความเรียง แต่ผู้เขียนมีอิสระในการนำเสนอเนื้อหาได้อย่างอิสระ

บุปผา บุญทิพย์ (2550) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของสารคดี คือ ความคิดหรือความคิดเห็น (idea, opinion) และความรู้ (fact, knowledge)

ชลอ รอดลอย (2551) กล่าวถึงลักษณะเด่นของสารคดีไว้ว่า เป็นงานเขียนร้อยแก้วที่ผู้แต่งมุ่งเสนอความรู้ เรื่องราวของความเป็นจริงแก่ผู้อ่าน แต่การเขียนจะมีการสอดแทรกจินตนาการประกอบด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน

นอกจากนี้ มีนักวิชาการที่กล่าวถึงลักษณะของสารคดีที่พิจารณาจากจุดมุ่งหมายในการเขียนสารคดี ดังนี้

Reverend Joseph T. Browne (1970 อ้างถึงใน วนิดา บำรุงไทย, 2545) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของสารคดี โดยสรุปไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้ความบันเทิง
2. เพื่อเสนอสาระบางประการ
3. เพื่อชักจูงโน้มน้าวความคิด

ชลอ รอดลอย (2551) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการเขียนสารคดี ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ให้ความรู้ ข้อเท็จจริง และเนื้อหาสาระแก่ผู้อ่าน
2. ให้คำแนะนำแก่ผู้อ่านในการนำไปปฏิบัติได้จริง
3. ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน
4. ให้ความจรรโลงใจแก่ผู้อ่าน คือ เป็นเรื่องที่ดี สร้างสรรค์ ผู้อ่านอ่านแล้วสบายใจ

และพอใจ

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สารคดี มีลักษณะสำคัญคือ งานเขียนร้อยแก้วที่นำเสนอข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และจินตนาการ ของผู้เขียนผ่านศิลปะในการใช้ภาษาและการนำเสนอเพื่อให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลินใจ

2.2.3 ประเภทของสารคดี

การจำแนกประเภทของสารคดีสามารถจำแนกได้หลากหลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก ดังนี้

การพิจารณาตามรูปแบบและเนื้อหาของงานเขียน สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. สารคดีที่เป็นข้อเขียนขนาดสั้น ซึ่งมีรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ บทความ (article) สารคดีเรื่องเด่น (feature) และความเรียง (essay)

1) บทความ (article) เป็นงานเขียนที่มุ่งเน้นความคิดเห็นของผู้เขียนมากกว่าข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, 2546 อ้างถึงใน สมชาย สำนึงงาม, 2564) มักตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ สามารถจำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ บทความแสดงความคิดเห็น บทบรรณาธิการ และบทวิจารณ์

2) สารคดีเรื่องเด่น (feature) เป็นงานเขียนที่มุ่งเน้นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมากกว่าความคิดเห็นของผู้เขียน (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, 2546 อ้างถึงใน สมชาย สำนึงงาม, 2564)

3) ความเรียง (essay) เป็นงานเขียนที่มุ่งเสนอความคิดเห็นและแสดงความรู้สึกของผู้เขียนให้ผู้อ่านได้รับรู้และเข้าใจโลกและชีวิตตามที่ผู้เขียนต้องการ (วีรฉัตร วรณดี, 2545 อ้างถึง

ใน สมชาย สำเนียงงาม, 2564) อีกทั้งความเรียงเป็นงานเขียนระดับสูง เพราะต้องอาศัยความคิดที่ลึกซึ้ง มีวิธีการเขียนที่น่าอ่าน ชวนให้คล้อยตาม และต้องอาศัยชั้นเชิงทางวรรณศิลป์ค่อนข้างสูง (ตรีศิลป์ บุญขจร และธิดา โมสิกรัตน์, 2543 อ้างถึงใน สมชาย สำเนียงงาม, 2564)

2. สารคดีในรูปแบบหนังสือ เป็นงานเขียนที่นำเสนอเรื่องราวต่อเนื่องกันตลอดทั้งเล่มหรือเป็นงานเขียนที่รวบรวมมาจากต้นฉบับที่ตีพิมพ์เป็นตอน ๆ ในคอลัมน์ตามหน้านิตยสารต่าง ๆ

ธัญญา สังขพัฒน์ (2553) กล่าวถึง ประเภทของสารคดีแนวใหม่ ซึ่งจำแนกตามเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ไว้ 9 ประเภท ดังนี้

1. **สารคดีรายงานเหตุการณ์** เป็นสารคดีที่มุ่งเสนอเรื่องราวซึ่งเป็นการรายงานเหตุการณ์ หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งเหตุการณ์และกิจกรรมนั้นมีสาระที่เป็นประโยชน์แก่สาธารณะ

2. **สารคดีชีวิต** เป็นสารคดีที่มุ่งนำเสนอเรื่องราวหรือแง่มุมชีวิตเกี่ยวกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

3. **สารคดีเด็ก** เป็นสารคดีที่มุ่งนำเสนอเรื่องราวของเด็กทั้งในด้านความบริสุทธิ์น่ารัก ไร้เดียงสาและความใฝ่ฝัน หรืออาจนำเสนอให้เห็นปัญหาของเด็ก ซึ่งอาจเป็นเรื่องราวของเด็กคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

4. **สารคดีท่องเที่ยว** เป็นสารคดีที่บันทึกเรื่องราวและถ่ายทอดประสบการณ์ความประทับใจเกี่ยวกับการเดินทางไปท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น สถานที่ ผู้คน ภูมิประเทศ และวัฒนธรรม ฯลฯ

5. **สารคดีเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** เป็นสารคดีที่มีเนื้อหาหลักในการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแง่มุมต่าง ๆ เช่น คุณประโยชน์ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ ปัญหา และการอนุรักษ์พันธุ์สิ่งมีชีวิต

6. **สารคดีวิถีชีวิต** เป็นสารคดีที่นำเสนอเรื่องราวการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีลักษณะพิเศษ น่าสนใจ เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ หรือกลุ่มคนในบางสิ่งแวดล้อม เช่น ชีวิตคนในสลัม คนได้สะพานลอย วิถีชีวิตของสาวหางเครื่อง นักศึกษาในหอพัก ฯลฯ

7. **สารคดีเกี่ยวกับสตรี** เป็นสารคดีที่นำเสนอเรื่องราวของสตรีทั้งรายบุคคลและกลุ่มสตรี

8. **สารคดีรายงานพิเศษ หรือ “สัปดาห์พิเศษ”** เป็นสารคดีที่มีขนาดยาว อาศัยการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบรอบด้าน และใช้เวลานาน

9. **สารคดีเชิงวิจารณ์ หรือบทวิจารณ์** เป็นสารคดีที่มุ่งแสดงความคิดเห็นติชมหรือวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งผู้เขียนจะต้องมีความรู้และมีหลักในการวิเคราะห์ ติชม และวิพากษ์วิจารณ์

อวยพร พานิช และคณะ (2553) กล่าวถึงประเภทของสารคดีที่จำแนกตามเนื้อหาและจุดมุ่งหมายไว้ 3 ประเภท ได้แก่

1. **สารคดีข่าว** เป็นสารคดีที่เขียนขึ้นเพื่อขยายหรือเจาะลึก หรือแสดงประเด็นที่ซ่อนเร้นของข่าว

2. **สารคดีสนองปณิธาน** เป็นสารคดีที่มีเนื้อหาสนองความอยากรู้อยากเห็นของผู้อ่าน โดยนำเสนอบางแง่มุมของชีวิต หรือมุมแปลก ๆ ของเรื่องมาเสนอด้วยการเขียนสร้างสรรค์

เนื้อหามักมีความเกี่ยวข้องกับบุคคล เด็ก หรือสัตว์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ ภัยธรรมชาติ การผจญภัย เรื่องตลก หรือเรื่องสะท้อนอารมณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความบันเทิงจากเนื้อหาที่มีความจริง และมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับมุมมองชีวิตของบุคคลมากกว่าเรื่องอื่น

3. สารคดีทั่วไป เป็นสารคดีที่ประกอบด้วยเนื้อหาต่าง ๆ เช่น สารคดีชีวประวัติ สารคดีเรื่องเล่า สารคดีท่องเที่ยว สารคดีทางวิชาการต่าง ๆ และอื่น ๆ ลักษณะสำคัญ คือ ให้สาระและความบันเทิง ตื่นเต้น ความบันเทิงมากกว่าสาระ

สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล (2559) กล่าวถึงประเภทของสารคดีที่จัดแบ่งตามเนื้อหาได้แก่

1. สารคดีทั่วไป เป็นสารคดีที่กำลังเป็นที่สนใจของสังคม หรือเป็นเนื้อหาใหม่ในสังคม และไม่จำกัดกลุ่มผู้อ่าน โดยสารคดีทั่วไป สามารถจัดแบ่งเป็นประเภทย่อยได้ดังนี้

1.1 สารคดีเชิงประวัติ เป็นสารคดีที่เสนอประวัติบุคคล สถานที่ หรือข้อมูลที่สำคัญ สารคดีประวัติบุคคลสำคัญ เรียกว่า สารคดีชีวประวัติ แบ่งได้เป็น ชีวประวัติแบบจำลองลักษณะที่ถ่ายทอดเรื่องราวของเจ้าของประวัติทุกด้านอย่างตรงไปตรงมา ชีวประวัติแบบสดุดีหรือชื่นชม เป็นงานเขียนชีวประวัติแบบสรรเสริญ ยกย่อง ให้เกียรติ และชีวประวัติแบบรอบวง เป็นงานเขียนที่ให้อ่านเห็นความสำคัญเพียงด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ

1.2 สารคดีท่องเที่ยว เป็นงานเขียนที่ร้อยเรียงจากประสบการณ์ในการเดินทางท่องเที่ยว โดยเสนอข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริงร่วมกับทัศนะของผู้เขียน

1.3 สารคดีแนวความรู้และเสนอแนวคิด เป็นงานเขียนเชิงแนะนำให้อ่านเกิดความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ ควบคู่กับการปฏิบัติ รวมทั้งแนวคิดในการมองโลก

1.4 สารคดีแนวคำสอนเสริมปัญญา เป็นแนวคิดที่เสนอคำสอนทางศาสนา และปรัชญา

2. สารคดีเชิงวิชาการ เป็นงานเขียนที่เสนอความรู้ทางวิชาการในแขนงใดแขนงหนึ่งทั้งวิทยาศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม เกษตร ศาสนา ซึ่งสารคดีแตกต่างจากหนังสือ ตำรา คือ มุ่งให้ความรู้ที่ไม่มากเกินไป

สมชาย สำเนียงงาม, บรรณาธิการ (2564) จัดแบ่งประเภทของสารคดีตามเนื้อหาไว้ดังนี้

1. สารคดีเชิงความรู้ทั่วไป เป็นความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ต่าง ๆ เช่น วิทยาการสมัยใหม่และศิลปวัฒนธรรม

2. สารคดีเชิงประวัติ เป็นสารคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติบุคคล ประวัติสถานที่ ประวัติสิ่งของ หรือประวัติของความคิดความเชื่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

3. สารคดีเชิงท่องเที่ยว เป็นสารคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยว ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาพวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น

4. สารคดีแนะนำ เป็นสารคดีที่ให้ทั้งความรู้ ความเพลิดเพลิน และเป็นการชักชวนและแสดงวิธีทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งผู้อ่านสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรงและโดยทันที

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สารคดีสามารถจำแนกได้หลากหลายประเภท โดยการพิจารณาจากเนื้อหา วัตถุประสงค์ และขนาด ทั้งนี้ ในการออกแบบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประเภทของงานเขียนสารคดีที่จำแนกตามเนื้อหาตามแนวคิดของ สมชาย สำเนียงงาม, บรรณาธิการ (2564) เพื่อใช้ในการออกแบบการวิจัยต่อไป

2.2.4 ส่วนประกอบของการเขียนสารคดี

ธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) กล่าวถึงองค์ประกอบหรือโครงสร้างของสารคดีประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

1. ความนำ (lead/intro) เป็นส่วนตอนต้นที่ช่วยเร้าความสนใจและชักจูงให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราวต่อไป
2. ความเชื่อมหรือส่วนเชื่อม (neck/bridge) เป็นส่วนที่เชื่อมโยงความนำสู่เนื้อเรื่อง ลักษณะจะเป็นข้อความที่มีขนาดสั้นกว่าความนำ มีความยาวตั้งแต่ประโยคเดียวถึงหนึ่งย่อหน้า
3. เนื้อเรื่อง (body) เป็นส่วนที่รวมสาระทั้งหมดของสารคดี มีเนื้อที่มาก มีรายละเอียดซับซ้อน การเขียนจะต้องมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ
4. ความจบ (ending) เป็นส่วนสุดท้ายของสารคดี เป็นส่วนเสริมความประทับใจหลังจากที่ผู้อ่านอ่านเรื่องมาแล้วทั้งหมด

นอกจากนี้ ชลอ รอดลอย (2551) กล่าวว่าองค์ประกอบของสารคดีควรมีคุณลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

1. มีเอกภาพ (Unity) คือ เรื่องเป็นเรื่องเดียว และมีใจความที่สอดคล้องเกี่ยวเนื่องกันอย่างกลมกลืน
2. มีสัมพันธภาพ (Coherence) คือ การเขียนให้ประโยคเกี่ยวโยง สอดคล้องและประสานกันด้วยความสละสลวย มีความต่อเนื่อง เรียงลำดับไม่สับสนและไม่สับสน
3. มีสารัตถภาพ (Emphasis) คือ การเน้นใจความสำคัญของข้อความในแต่ละตอน โดยงานเขียนจะต้องประกอบด้วยใจความสำคัญและพลความ

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบหรือโครงสร้างของสารคดีประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ชื่อเรื่อง ความนำและความเชื่อม เนื้อเรื่อง และความลงท้าย ซึ่งโครงสร้างทั้ง 4 ส่วนมีแนวทางในการเขียน ดังนี้

1. การตั้งชื่อเรื่อง

ธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) กล่าวถึงรูปแบบและแนวนิยมในการตั้งชื่อเรื่องสารคดีไว้ดังนี้

1. การตั้งชื่อเป็นประโยคบอกเล่าตรงไปตรงมา ซึ่งเป็นการตั้งชื่อในรูปประโยคบอกเล่า กล่าวถึงสาระของเรื่องที่จะเขียนอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีการเล่นสำนวน ผู้อ่านทราบและเข้าใจได้ทันทีว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
2. การตั้งชื่อแบบเล่นสำนวนเล่นคำ ซึ่งเป็นการตั้งชื่อเรื่องที่ใช้ศิลปะในการใช้ภาษา โดยการเล่นคำ เล่นสำนวน หรือการใช้คำคล้องจองกันเพื่อให้ผู้อ่านได้จินตนาการถึงความหมายแฝงและทำให้เกิดความน่าสนใจใคร่ติดตามเนื้อหา

3. ตั้งชื่อแบบเรื่องสั้นและนวนิยาย ซึ่งอาจอยู่ในรูปประโยคที่มีความยาว กลุ่มคำ หรือวลี

4. ตั้งชื่อโดยใช้กลุ่มคำหรือวลีที่บอกเนื้อหามาเรียงต่อกัน ซึ่งเป็นการใช้ภาษา ที่ไม่ได้ผูกประโยค แต่นำถ้อยคำ กลุ่มคำ หรือวลีที่บอกเนื้อหามาเรียงต่อกัน

5. ตั้งชื่อโดยใช้ประโยคหลักนำหน้า ตามด้วยข้อความที่เป็นส่วนขยาย โดยผู้เขียนจะเริ่มด้วยข้อความที่เป็นประโยคหลักแล้วตามด้วยกลุ่มข้อความที่เป็นส่วนขยาย เพื่อแสดงให้เห็นรายละเอียดของเนื้อหามากขึ้น บางครั้งอาจใช้เครื่องหมายทวิภาค (:) คั่นระหว่างประโยคหลักกับส่วนขยาย

นอกจากนี้ ชลอ รอดลอย (2551) กล่าวถึง กลวิธีการเลือกหัวข้อสำหรับงานเขียน สารคดีไว้ดังนี้

1. เป็นหัวข้อเรื่องที่สามารถจำกัดขอบข่ายของเนื้อหาได้ กล่าวคือ ไม่กว้างหรือ แคบเกินไป

2. เป็นหัวข้อที่ผู้อ่านสนใจ ทันสมัย ตรงกับรสนิยมและระดับสติปัญญาของผู้อ่าน

3. เป็นหัวข้อเรื่องที่ผู้เขียนสามารถหาข้อมูลและหลักฐานได้สะดวกและเพียงพอ

4. เป็นหัวข้อที่ผู้เขียนมีความชำนาญ

5. เป็นหัวข้อเรื่องที่มีความชัดเจนและแน่นอน กล่าวคือ เป็นเรื่องที่หาข้อยุติได้ มีความชัดเจน ไม่ก่อให้เกิดข้อขัดแย้ง หรือข้อถกเถียง

6. เป็นหัวข้อเรื่องที่สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายได้

กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำแนวทางการตั้งชื่อเรื่องของวิทยานิพนธ์ (2553) ไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

2. การเขียนความนำและความเชื่อม

วิทยานิพนธ์ (2553) กล่าวว่า ความนำ (lead/intro) เป็นส่วนตอนต้นที่ ช่วยเร้าความสนใจและชักจูงให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราวต่อไป ซึ่งวิทยานิพนธ์ (2553) ได้ กล่าวถึงแนวทางในการฝึกเขียนความนำสารคดี ไว้ดังนี้

1) **ความนำแบบพรรณนา** เป็นการเขียนความนำเล่าเรื่องเพื่อมุ่งนำเสนอภาพ ธรรมชาติ บรรยากาศ สถานที่ หรือเหตุการณ์โดยใช้ภาษาในการลำดับความให้เกิดจินตนาการและมีสีสัน การพรรณนามีการใช้ถ้อยคำที่เลือกสรรมาแล้วเป็นอย่างดี และมักปรากฏการใช้ภาพพจน์ แบบต่าง ๆ

2) **ความนำแบบบรรยาย** เป็นการบรรยายให้เห็นภาพบรรยากาศ เหตุการณ์ สถานการณ์ สถานที่ หรือบุคคล มีลักษณะคล้ายการพรรณนาแต่จะเน้นรายละเอียดเป็นลำดับขั้นตอน ตามที่เห็นและเป็นจริง โดยไม่สอดแทรกความคิดเห็นของผู้เขียน

3) **ความนำแบบเรื่องสั้น** เป็นการเขียนโดยบรรยายหรือพรรณนาให้เห็น ปรากฏการณ์หรือความเคลื่อนไหวของตัวละคร สถานที่และบรรยากาศ

4) **ความนำประเภทอ้างคำพูดหรือวาทีบุคคล** เป็นการเขียนที่นำคำพูดหรือ วาทีตอนใดตอนหนึ่งของบุคคลที่มีชื่อเสียงมาขึ้นต้น ซึ่งเป็นคำพูดหรือวาทีที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยง กับสาระสำคัญของสารคดี

5) **ความนำแบบสนทนากับผู้อ่าน** เป็นการเขียนที่มีลักษณะเหมือนให้ผู้เขียนพูดคุยกับผู้อ่านโดยตรง โดยผู้เขียนจะใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 แทนตัวเอง หรือใช้สรรพนามว่า “ผู้เขียน” และใช้สรรพนามบุรุษที่ 2 แทนผู้อ่าน หรือใช้คำว่า “ผู้อ่าน” เพื่อสร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเองกับผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านได้อยู่ร่วมในเหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้น

6) **ความนำประเภทสุภาษิต คำคม และบทประพันธ์** เป็นการเขียนโดยนำสุภาษิต คำคม หรือบทประพันธ์ประเภทบทกวี หรือบทเพลงมาขึ้นต้นสารคดี ซึ่งสุภาษิต คำคม หรือบทประพันธ์ดังกล่าวมีนัยหรือความเกี่ยวข้องกับประเด็นหลักของสารคดี

7) **ความนำประเภทนิทาน ตำนาน และเกร็ดเรื่องเล่า** เป็นการเขียนด้วยการนำนิทาน ตำนาน และเกร็ดเรื่องเล่าต่าง ๆ มาเขียนเป็นความนำและตำนานเป็นเรื่องเล่าแบบเก่า ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ที่ บุคคล หรือเหตุการณ์ หรือบางครั้งอาจใช้เรื่องเล่าประเภทมุกตลก หรือเรื่องล้อเลียนมาใช้เพื่อเพิ่มอรรถลักษณะให้แก่งานเขียน

8) **ความนำแบบสรุปประเด็น** เป็นการเขียนที่มีการสรุปประเด็นหรือสาระสำคัญทั้งหมดก่อน และใช้เนื้อหาเป็นส่วนขยายและให้รายละเอียด

9) **ความนำแบบคำถาม** เป็นการเขียนที่เริ่มต้นด้วยประโยคคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านสนใจและกระตุ้นให้ค้นหาคำตอบ

ความนำยังประกอบด้วยความเชื่อม ซึ่งเป็นส่วนที่ทำหน้าที่เชื่อมระหว่างความนำกับเนื้อเรื่อง ความเชื่อมอาจเป็นข้อความสั้น ๆ พยางค์เดียว วลี ประโยค หรือย่อหน้าก็ได้ เขียนขึ้นเพื่อเชื่อมโยงไปยังเนื้อเรื่อง ซึ่งวนิดา บำรุงไทย (2545) กล่าวถึงแนวทางการเขียนความนำไว้ว่า การเขียนความเชื่อมระหว่างความนำและเนื้อหาอาจเขียนส่วนท้ายของความนำหรือส่วนต้นของเนื้อเรื่องก็ได้

จากแนวทางการเขียนความนำและความเชื่อมดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำแนวทางการเขียนความนำและความเชื่อมของธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) ไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

3. การเขียนเนื้อเรื่อง

ธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) กล่าวว่า เนื้อเรื่อง คือส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่ผู้เขียนสารคดีต้องการนำเสนอต่อผู้อ่าน ซึ่งสารคดีเป็นงานเขียนเชิงวิชาการที่บรรณาการ จึงควรประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่

1) ส่วนที่เป็นข้อมูลหรือสาระ ได้แก่ ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ผู้เขียนได้ค้นคว้ารวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

2) ส่วนที่เป็นสีสันบรรยากาศ ได้แก่ ส่วนที่ช่วยเสริมแต่งเนื้อเรื่องให้มีสีสันน่าอ่านและน่าติดตามมากขึ้น เช่น การให้รายละเอียดของเหตุการณ์ การแทรกเกร็ดความรู้ การสร้างตัวละครให้มีชีวิตชีวา เป็นต้น

3) ส่วนที่เป็นศิลปะและกลวิธีในการเขียน เพื่อช่วยดึงดูดความน่าสนใจและให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน รวมถึงศิลปะในการใช้ภาษา การใช้สำนวนโวหาร กลวิธีการเล่าเรื่อง การสร้างตัวละคร เป็นต้น

ทั้งนี้ ธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) กล่าวถึง หลักการสำคัญในการเขียนเนื้อเรื่อง ดังนี้

3.1 กลวิธีการนำเสนอเรื่อง เป็นกลวิธีในการเล่าเรื่องซึ่งมีหลายลักษณะ ดังนี้

1) การเล่าเรื่องอย่างตรงไปตรงมา เป็นการเล่าเรื่องไปตามลำดับโครงเรื่องและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (chronological order) เป็นการเขียนแบบบรรยายหรืออธิบายแบบเรียบง่าย ไม่มีลีลาสนบรยากาศ

2) การเล่าเรื่องโดยใช้ลีลาของการเขียนเรื่องสั้น เป็นการประยุกต์เอาลีลาการเล่าเรื่องแบบวรรณกรรมมาใช้ มีการกำหนดตัวละครให้ผู้ดำเนินเรื่อง เน้นการสร้างลีลาสนบรยากาศด้วยการให้รายละเอียดในการพรรณนาฉาก สถานที่ บรรยากาศ อารมณ์ และความรู้สึกของตัวละคร การใช้ภาษามีลีลาและก่อให้เกิดจินตนาการแก่ผู้อ่าน นอกจากนี้อาจมีการสอดแทรกหรืออ้างถึงคำพูดเพื่อให้สมจริงและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

3) การเล่าเรื่องในรูปแบบการเขียนจดหมาย โดยผู้เขียนจดหมายจะเป็นผู้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านจดหมาย

3.2 กลวิธีการดำเนินเรื่อง เป็นกลวิธีในการเขียนเรื่องให้ดำเนินไปตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้ ทำให้เรื่องมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันโดยตลอด ดังที่ธีรภาพ โลหิตกุล (2544) กล่าวถึงแนวทางในการดำเนินเรื่องไว้ ดังนี้

1) ใช้ผู้เขียนเองเป็นผู้ดำเนินเรื่อง โดยให้ผู้เขียนเป็นศูนย์กลางในการเล่าเรื่อง นำเสนอเรื่องราวผ่านอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน

2) ใช้บุคคลในพื้นที่เป็นตัวดำเนินเรื่อง โดยการใช้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องเป็นตัวดำเนินเรื่อง อาจทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่องหรือผู้เขียนเล่าเรื่องผ่านมุมมองของบุคคลดังกล่าว

3) ใช้บุคคลในประวัติศาสตร์เป็นตัวดำเนินเรื่อง เป็นการเล่าเรื่องที่เหมือนวิธีการใช้บุคคลในพื้นที่เป็นตัวดำเนินเรื่อง แต่เรื่องราวและบุคคลดังกล่าวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต

3.3 การแทรกคำพูด เป็นการหยิบยกเอาคำพูดของแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอดแทรกในสารคดี เพื่อให้สารคดีมีความน่าเชื่อถือสมจริง นอกจากนี้คำพูดช่วยในการดำเนินเรื่อง ใช้แทนการอธิบายของผู้เขียน ช่วยสร้างบรรยากาศและอารมณ์ในเรื่องได้อีกด้วย

3.4 การอ้างอิง เป็นการนำเอาข้อมูลจากเอกสารมาสอดแทรกและเรียบเรียงในเนื้อเรื่องของสารคดี เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริง สาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ช่วยให้สารคดีมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

จากแนวทางการเขียนเนื้อเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำแนวทางการเขียนเนื้อเรื่องของ ธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) ไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

4. การเขียนคำลงท้าย

ธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) กล่าวว่า ความลงท้ายเป็นการปิดเรื่องสารคดีที่เขียนมาทั้งหมด ซึ่งควรเป็นส่วนที่สร้างความประทับใจสุดท้ายให้แก่ผู้อ่าน

ทั้งนี้ ธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนความลงท้าย ไม่มีสูตรสำเร็จเฉพาะ สามารถเขียนได้หลากหลายลักษณะ เช่น การจบโดยการย่อเรื่องหรือสรุปเรื่องทั้งหมด การจบแบบทิ้งท้ายให้คิด เป็นการจบที่ไม่มีข้อสรุปแน่ชัด แต่มีการทิ้งประเด็นให้มีการนำไปติดต่อ

และการจบด้วยการย้อนหลัง (cutback or flashback) เป็นการจบมีความสัมพันธ์กับความนำ นั่นคือ จบด้วยการย้อนไปสู่ต้นเรื่อง

จากแนวทางการเขียนคำลงท้ายดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำแนวทางการเขียนคำลงท้ายของ รัญญา สังขพันธานนท์ (2553) ไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

2.2.5 โวหารที่ใช้ในการเขียนสารคดี

ชลอ รอดลอย (2551) กล่าวถึงโวหารในการเขียนสารคดี 6 ประเภท ดังนี้

- 1) บรรยายโวหาร เป็นสำนวนที่อธิบายเรื่องราวโดยถี่ถ้วน
- 2) อธิบายโวหาร เป็นสำนวนที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจแจ่มชัด
- 3) พรรณนาโวหาร เป็นสำนวนที่กล่าวรำพันถึงสิ่งต่าง ๆ ตามที่ผู้เขียนเห็นและรู้สึก
- 4) เทศนาโวหาร เป็นสำนวนที่ใช้แสดงหรืออธิบายข้อความให้กว้างขวางออกไป โดยใช้เหตุผลหรือหลักฐานมาประกอบความรู้ความเห็นของผู้เขียน มุ่งให้ผู้อ่านเห็นจริง และเชื่อถือ
- 5) สารกโวหาร เป็นสำนวนที่ให้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้แจ่มแจ้ง โดยการยกตัวอย่าง สถานการณ์ หรือเรื่องนิทานมาประกอบการยกตัวอย่าง
- 6) อุปมาโวหารหรือโวหารเปรียบเทียบ เป็นสำนวนที่ผู้เขียนมุ่งให้ผู้อ่านเข้าใจ หรือมองเห็นสารได้อย่างชัดเจน โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบ

จะเห็นได้ว่า โวหารการเขียนนั้นมีความสำคัญในการเขียนสารคดี ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

2.2.6 การใช้ภาษาในงานสารคดี

ธีรภาพ โลหิตกุล (2544) กล่าวถึงการใช้ภาษาในงานสารคดี ควรมีลักษณะดังนี้

- 1) ใช้ภาษาไพเราะ สละสลวย เรียบง่ายแต่สื่อความได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ใช้อุปมาอุปไมยอย่างเหมาะสม
- 3) ใช้คำเชื่อมอย่างเหมาะสม
- 4) ไม่ใช้คำฟุ่มเฟือย
- 5) หลีกเลี่ยงการใช้คำซ้ำ เช่น “...ฉันเสียใจที่ทำให้แม่ต้องร้องไห้ การทำให้แม่ต้องร้องไห้ถือเป็นบาปมหันต์...”

นอกจากนี้ สมบัติ พลายน้อย (อ้างถึงในสังจภูมิ ละออ, 2554) กล่าวว่า ภาษาในการเขียนสารคดีต้องชัดเจน เขียนให้เป็นภาษาไทยที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

จะเห็นได้ว่า การใช้ภาษาในงานสารคดีนั้นมีความสำคัญในการเขียนสารคดี ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

2.2.7 ระดับภาษาในงานเขียนสารคดี

ชลอ รอดลอย (2551) กล่าวถึงระดับภาษาในงานเขียนสารคดี ควรใช้ภาษาระดับทางการ และกึ่งทางการ ไม่นิยมใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการหรือระดับกันเอง เพราะจะทำให้สารคดีดูย่อกวน

ภาษาระดับทางการ เป็นภาษาที่ดีที่สุดและถูกต้องตามไวยากรณ์มากที่สุด มีลักษณะที่สำคัญ คือ ไม่นำภาษาสแลงหรือภาษาพูดเข้ามาปน ใช้คำสุภาพที่เป็นศัพท์ทางวิชาการและศัพท์บัญญัติ ไม่ใช้คำย่อ ไม่ตัดทอนรูปประโยค และสำนวนภาษามีลักษณะเป็นกลาง

ภาษาระดับกึ่งทางการ มีลักษณะคล้ายภาษาระดับทางการ มีลักษณะสำคัญ คือ ใช้คำย่อที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ใช้ภาษาที่พูดคุยกันในชีวิตประจำวัน อาจมีการตัดทอนรูปประโยคได้ มีสำนวนเฉพาะตัว และน้ำเสียงที่มีการแทรกอารมณ์ขันหรือยั่วล้อได้

จะเห็นได้ว่า ระดับภาษาในงานเขียนสารคดีนั้นมีความสำคัญในการเขียนสารคดี ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

2.2.8 สำนวนในการเขียนสารคดี

ชลอ รอดลอย (2551) กล่าวถึง ลักษณะของสำนวนที่ดีในการเขียนสารคดี คือ

- 1) ความชัดเจน คือ เข้าใจได้ตรงตามจุดประสงค์
- 2) ความกะทัดรัด คือ ได้ใจความสมบูรณ์ ไม่ฟุ่มเฟือย
- 3) ความสุภาพ คือ ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ ใช้ภาษาที่มีศักดิ์ของคำในระดับเดียวกัน ไม่ใช้

ภาษาสแลง (slang) ใช้ภาษาเป็นกลาง ไม่เยาะเย้ยถากถางบุคคลอื่น และไม่แสดงออกถึงความรุนแรงของเนื้อหา

จะเห็นได้ว่า สำนวนในการเขียนสารคดีนั้นมีความสำคัญในการเขียนสารคดี ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

2.2.9 ประเด็นที่ใช้ในการเขียนสารคดี

ธีรภาพ โลหิตกุล (2544) กล่าวว่า สารคดีมีประเด็นในการเขียนหลากหลาย สามารถแบ่งประเภทได้เป็น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ธรรมชาติวิทยา วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม คติชนวิทยา ภูมิปัญญา ศิลปะ สถาปัตยกรรม การท่องเที่ยว ฯลฯ ซึ่งคุณสมบัติของประเด็นที่ดีมีดังนี้

- 1) เป็นความสนใจใคร่รู้ของมนุษย์ (Human Interest)
- 2) เป็นการสร้างสรรค์ใหม่ (Creative) หรือเพิ่มเติมความคืบหน้าใหม่ ๆ จากข้อมูลเดิม

3) ก่อให้เกิดทัศนคติเชิงบวก (Positive)

4) มีข้อมูลด้านจินตภาพ คือ มีเรื่องอารมณ์ความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้อง (Emotion) เช่น อารมณ์สนุกสนาน ตื่นเต้น พิศวง ระทึกใจ เศร้าสลด ตลกขบขัน ฯลฯ

5) เป็นข้อมูลที่ผู้เขียนมีข้อมูล รู้จริง น่าเชื่อถือ (Convincingly) อาจเป็นข้อมูลจากประสบการณ์ในการลงพื้นที่หรือข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสาร หรือทั้งสองด้าน อีกทั้งการเขียนด้วยประเด็นที่ใกล้ตัว ประเด็นที่สนใจใคร่รู้เป็นการส่วนตัว จะเป็นการเริ่มต้นในการเขียนที่ดี

6) เป็นประเด็นที่มีความขัดแย้ง หักมุม เปรียบเทียบเห็นความแตกต่าง (Conflict, Contrast) จะช่วยเพิ่มอรรถรสให้อ่านมากยิ่งขึ้น

ชลอ รอดลอย (2551) กล่าวว่า เนื้อหาที่ใช้ในการเขียนสารคดีครอบคลุมทุกศาสตร์ ได้แก่ เรื่องทั่วไป เรื่องปรัชญา ศาสนา สังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เกษตรศาสตร์ อาชีววิทยา และศิลปะ แต่อย่างไรก็ตาม การเขียนสารคดีจะต้องมีวิธี การเขียนให้ ผู้อ่านสนใจและได้รับสาระจากการอ่าน อีกทั้ง เนื้อหาในการเขียนสารคดี ผู้เขียนสามารถศึกษา ค้นคว้าได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย โดยการอ่าน ฟัง สังเกต สัมภาษณ์ สืบค้น บันทึก ถ่ายภาพ หรือประสบการณ์ของตน

จะเห็นได้ว่า ประเด็นหรือข้อมูลที่ใช้ในการเขียนสารคดีนั้น สามารถเขียนได้หลากหลาย และครอบคลุมทุกศาสตร์ ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญแก่ผู้วิจัยในการนำไปใช้ในการออกแบบการวิจัยต่อไป

2.2.10 แนวทางการเขียนสารคดี

นักวิชาการและนักเขียนสารคดี ได้เสนอแนะแนวทางการเขียนสารคดี ไว้ดังนี้

ชลอ รอดลอย (2551) กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนสารคดี ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหัวข้อเรื่องและขอบข่ายของเรื่อง
2. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลหลักฐาน
3. วิเคราะห์และจัดลำดับข้อมูล
4. ลงมือเขียน

ธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) กล่าวถึงขั้นตอนในการเขียนสารคดี มี 3 ขั้นตอนหลัก

คือ

1. **ขั้นเตรียม (preparing)** เป็นขั้นการวางแผนหรือกำหนดแนวทางในการเขียน โดยมีวิธีการ คือ

1.1 การเตรียมแนวคิด ผู้เขียนอาจนำแนวคิดมาจากการอ่าน จากผู้คนที่อยู่รอบตัว และกำหนดขอบเขตให้แคบเพื่อให้เห็นแนวทางในการเขียน

1.2 การเลือกประเด็นหรือเรื่องที่จะเขียน ผู้เขียนควรเลือกประเด็นที่ตนสนใจ มีความถนัดหรือมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ควรเลือกประเด็นที่แปลกใหม่ ทันสมัย และเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน

1.3 การเตรียมข้อมูล โดยผู้เขียนอาจศึกษาข้อมูลมาจากเอกสาร หรือการเก็บข้อมูลภาคสนาม นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมและจัดระบบข้อมูล โดยกำหนดจุดเน้น (focus) ซึ่งเป็นประเด็นหลักที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ กำหนดแก่นเรื่อง (Theme) เป็นความคิดหลักที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ และกำหนดเค้าโครงเรื่อง (plot) เป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินเรื่องเพื่อนำไปสู่จุดเน้นและแก่นของเรื่อง

2. **ขั้นเขียน (writing)** เป็นขั้นตอนที่ผู้เขียนนำเสนอชื่อเรื่อง ความนำและความเชื่อมโยง เนื้อเรื่อง และความจบ

3. **ขั้นตรวจแก้ (editing)** เป็นการตรวจแก้ต้นฉบับงานเขียนสารคดี โดยพิจารณาการใช้ภาษา เนื้อเรื่อง และรูปแบบ ตามประเด็นดังนี้

3.1 การใช้ภาษา มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

3.1.1 ระดับภาษา คือ การใช้ภาษาให้ถูกต้องตามกาลเทศะ และลักษณะของเรื่อง

3.1.2 การใช้คำ คือ การตรวจแก้คำผิดทางอักขรวิธี การเขียนสะกดการันต์ การใช้คำตรงความหมาย การใช้คำฟุ่มเฟือย การใช้คำเชื่อมให้เหมาะสม

3.1.3 การผูกประโยค คือ การเรียงคำได้เหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่ ซึ่งจะทำให้ความหมายไม่ชัดเจนและเกิดความสับสนได้ อีกทั้งการผูกประโยคแบบภาษาต่างประเทศ ควรปรับแก้ให้เป็นประโยคตามแบบไวยากรณ์ของไทย

3.1.4 การเขียนย่อหน้า มีข้อบกพร่องที่ต้องพิจารณาได้แก่ ย่อหน้าขาดประโยคใจความสำคัญ ย่อหน้าขาดความชัดเจน และย่อหน้าขาดความสัมพันธ์ระหว่างย่อหน้า

3.1.5 การใช้สำนวนโวหาร คำพังเพย และสุภาษิตต่าง ๆ มีข้อที่ควรพิจารณาได้แก่ ใช้สำนวนโวหารได้ถูกต้องตามแบบแผน สำนวนที่ประดิษฐ์ขึ้นเองควรมีความเหมาะสมกับเนื้อหา ใช้สำนวนโวหารได้ถูกต้องตรงตามความหมาย และไม่ใช้สำนวนมากเกินไป

3.2 การตรวจแก้เนื้อเรื่อง มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

3.2.1 ความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล คือ เนื้อหามีความครบถ้วน และน่าเชื่อถือได้

3.2.2 การจัดระเบียบความคิด คือ ความเป็นเอกภาพ สัมพันธภาพ ลำดับความคิดไม่สับสนวุ่นวาย จัดหมวดหมู่ความคิดได้ถูกต้อง

3.2.3 ความน่าสนใจของแนวคิด คือ การพิจารณาความแปลกใหม่ของงานเขียน แนวคิดที่สร้างสรรค์และมีคุณค่าต่อผู้อ่าน

3.2.4 การอ้างเหตุผล การอ้างเหตุผลประกอบตามบริบทของเนื้อความได้เหมาะสม

3.2.5 การสร้างสีสันบรรยากาศ กล่าวคือ มีการแทรกความบันเทิงประกอบ การเขียนไม่น่าเบื่อเชิงวิชาการมากเกินไป

3.3 การตรวจแก้รูปแบบ มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

3.3.1 การตั้งชื่อเรื่อง มีความเหมาะสมกับเนื้อหา มีความน่าสนใจ ใช้ภาษาได้ กระชับ รัดกุม

3.3.2 ความนำและความเชื่อม มีขนาดไม่สั้นหรือยาวเกินไป มีความน่าสนใจและน่าติดตาม

3.3.3 ความจบ มีความจบน่าสนใจ มีกลวิธีการจบที่สร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน

จะเห็นได้ว่า แนวทางในการเขียนสารคดีนั้น มีแนวทางในการเขียน 3 ขั้นตอนหลัก คือ ก่อนลงมือเขียน ลงมือเขียน และหลังการเขียน ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญแก่ผู้วิจัยในการนำไปใช้ในการออกแบบการวิจัยต่อไป

2.2.11 เกณฑ์การประเมินการเขียนสารคดี

นักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึงรายละเอียดในการประเมินผลงานการเขียนสารคดี ไว้

ดังนี้

วนิดา ทักษุมิ (2556) กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินการเขียนสารคดี ไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. รูปแบบ มีรายละเอียดในการประเมิน ดังนี้

เรื่อง

1.1 ชื่อเรื่อง มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ ใช้คำกระชับ สื่อให้ทราบถึงแนวคิดของ

ติดตาม

1.2 ความนำ มีความน่าสนใจ มีความยาวที่เหมาะสมและชวนให้ผู้อ่านอยาก

1.3 ความเชื่อม สามารถเชื่อมความนำไปสู่ประเด็นในเนื้อเรื่องได้

2. เนื้อเรื่อง มีรายละเอียดในการประเมิน ดังนี้

มีความหลากหลายรอบด้าน มีความน่าเชื่อถือ และมีการอ้างอิงข้อมูล

2.1 ข้อมูลประกอบการเขียน ใช้ข้อมูลในท้องถิ่นประกอบการเขียนสารคดี ข้อมูล
2.2 การดำเนินเรื่องตามแผนภูมิความคิด การดำเนินเรื่องตามโครงเรื่องที่เสนอไว้
อย่างครบถ้วน สมบูรณ์

2.3 ความสมบูรณ์ของเนื้อเรื่อง การนำเสนอเนื้อเรื่องถูกต้อง สมบูรณ์ ตรงตาม
จุดเน้นและแก่นเรื่องรวมทั้งมีความแปลกใหม่ ชวนติดตามและให้ความรู้ มีเอกภาพ สัมพันธภาพ และ
สารัตถภาพ

3. การใช้ภาษา มีรายละเอียดในการประเมิน ดังนี้

ของเรื่อง

3.1 การใช้ภาษาในการดำเนินเรื่อง ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกาลเทศะและลักษณะ

3.2 การใช้คำ ใช้คำได้กระชับ เข้าใจง่าย ตรงความหมายถูกระเบียบแบบแผน

3.3 การผูกประโยค ผูกประโยคกระชับเรียงลำดับคำได้ถูกต้อง ประโยคมี
เอกภาพในย่อหน้าและมีสัมพันธภาพระหว่างย่อหน้า

3.4 เนื้อหาในแต่ละย่อหน้า มีความคิดหลัก มีความคิดสนับสนุน มีเอกภาพใน
ย่อหน้าและมีสัมพันธภาพระหว่างย่อหน้า

3.5 การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง แบ่งคำและ
วรรคตอนถูกต้อง

3.6 สำนวนโวหาร ใช้สำนวนโวหาร คำพังเพย และสุภาษิตต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
เหมาะสมตรงตามความหมาย

3.7 การเขียนสะกดคำ เขียนสะกดคำได้ถูกต้องทุกคำ

ลัดดาวัลย์ ศรีสุข (2558) กล่าวถึง เกณฑ์การประเมินการเขียนสารคดี ไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา มีเนื้อหาสาระสะท้อนแนวคิดสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ
ผู้อ่าน มีความถูกต้องของเนื้อหาที่นำเสนอ มีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือครบถ้วน

2. กลวิธีในการเขียนสารคดี มีการวางโครงเรื่องเปิดเรื่องอย่างมีศิลปะ ลำดับเรื่องชวนติดตาม ปิดเรื่องอย่างประทับใจ การตั้งชื่อเรื่องมีความคิดสร้างสรรค์ กลวิธีการนำเสนอเหมาะสมกับเนื้อหา กลั่นกรองข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบที่เหมาะสมและถูกต้อง

3. การใช้ภาษาในการเขียนสารคดี ใช้ภาษาได้ถูกต้องชัดเจน สื่อความได้อย่างตรงไปตรงมา รวมทั้งใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ ใช้ภาษาที่สละสลวยและประณีต

4. คุณค่าของสารคดี สารคดีมีคุณค่าด้านความรู้ ความคิด และสอดแทรกความบันเทิง ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความคิดให้แก่ผู้อ่าน

ธิดา โมสิกรัตน์ (2548) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสารคดี ซึ่งมี 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

1. เนื้อหา มีลักษณะสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง มีความน่าสนใจ มีหลักฐานอ้างอิงชัดเจน และเนื้อหามีประโยชน์

2. วิธีการเขียน มีองค์ประกอบของสารคดีครบถ้วน ใช้ภาษาถูกต้อง สื่อความหมายชัดเจน ใช้สำนวนโวหารหรือคำประพันธ์ประกอบอย่างเหมาะสม

3. แนวคิด มีแนวคิดสร้างสรรค์ แนวคิดมีคุณค่าต่อสังคม และนำเสนอแนวคิดที่น่าสนใจ

ไยดี หงส์เหิน (2553) ได้กล่าวถึงรายละเอียดในการให้คะแนนการเขียนสารคดี ไว้ดังนี้

1. การตั้งชื่อเรื่อง มีความน่าสนใจและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง
2. การกำหนดโครงเรื่อง กำหนดโครงเรื่องได้ครบทุกองค์ประกอบ ครอบคลุมทุกประเด็น

3. กลวิธีการนำเสนอ เปิดเรื่องได้น่าสนใจ เนื้อเรื่องชวนติดตาม สรุปได้ประทับใจ
4. เนื้อหา เสนอเนื้อหาถูกต้อง สมบูรณ์ เรียงลำดับเหมาะสม น่าสนใจ สนุก ชวนให้ติดตาม

5. การใช้สำนวนภาษา สำนวนภาษาถูกต้อง สละสลวย เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีการใช้โวหารภาพพจน์ประกอบ

6. ความคิดสร้างสรรค์ แสดงความรู้ความคิดอย่างสร้างสรรค์ แปลกใหม่ น่าสนใจ ไม่ซ้ำใคร

7. องค์ประกอบอื่น ผลงานน่าสนใจ มีภาพประกอบสวยงาม เขียนด้วยลายมือที่สวยงาม สะอาดเป็นระเบียบ ถูกต้องตามอักขรวิธี

จะเห็นได้ว่า การประเมินผลงานการเขียนสารคดีนั้น จะต้องประเมินให้ครอบคลุมทั้งรูปแบบ เนื้อหา และการใช้ภาษา ซึ่งผู้วิจัยจะนำแนวทางในการประเมินสารคดีของลัดดาวัลย์ ศรีสุข

(2558) ไปปรับประยุกต์ใช้ในการออกแบบการประเมินสารคดีต่อไป

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

2.3.1 ปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การเรียนรู้เชิงรุก มีปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีที่สนับสนุน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2561) ดังนี้

1. ปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม (Progressivism) เป็นแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ผ่านการลงมือทำหรือการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) ผู้เรียนจะเกิดอิสระในการคิดและแสดงออกทางความคิดของตนเองผ่านการลงมือทำ

2. ทฤษฎีสรณนิยมหรือทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) เป็นแนวคิดของเพียเจต (Piaget) และไวโกทสกี (Vygotsky) ซึ่งเป็นทฤษฎีในกลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism) มีความเชื่อว่า การเรียนรู้เกิดจากกระบวนการทางความคิดหรือกระบวนการทางสมอง ผู้เรียนแต่ละคนจะเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างกระตือรือร้น (Actively construct their knowledge) ผ่านประสบการณ์ส่วนบุคคลที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

3. แนวคิดการเรียนรู้แบบรวมพลัง (Collaborative learning Approach) เป็นการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียน โดยมีสมาชิกภายในกลุ่มมีเป้าหมายร่วมกันในการะงานเดียวกัน สมาชิกแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน โดยเน้นให้ผู้เรียนที่เก่งและมีความสามารถสูงช่วยเหลือผู้เรียนที่อ่อนกว่า

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การเรียนรู้เชิงรุก มีแนวคิดที่สำคัญ คือ การสร้างความรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้ที่เกิดจากกระบวนการคิด และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน

2.3.2 ความหมาย

Active Learning เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มีผู้ใช้คำเรียกภาษาไทยหลากหลายคำ ได้แก่ การเรียนรู้เชิงรุก การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบใฝ่รู้ การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้จากประสบการณ์ การจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการ การเรียนรู้แบบกระตือรือร้น และการเรียนรู้แบบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กมล โพธิเย็น, 2564) สอดคล้องกับ อริยา คูหา, สรินญา บุติ และฮานานมุฮิบบะตุตติน นอจิ (2562) กล่าวว่า นักวิชาการใช้คำเรียกการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ภาษาไทยหลากหลายคำ เช่น การสอนเชิงรุก การสอนอย่างกระตือรือร้น การสอนแบบกัมมันต์ การสอนแบบปฏิบัติจริง ซึ่งจากการศึกษาความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ในทิศทางที่คล้ายกัน ดังนี้

Prince (2004) กล่าวว่า Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ลงมือทำและใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองทำ

ราชบัณฑิตยสถาน (2555) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนรู้มีชีวิตชีวาและตื่นตัว

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และเพียว ยินดีสุข (2561) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดในขณะที่ผู้เรียนกำลังฟัง พูด อ่าน เขียน และลงมือทำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนต้นต้วที่จะศึกษา จัดกระทำข้อมูล และสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่ตนเอง

กมล โพธิเย็น (2564) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่กำหนดบทบาทของผู้เรียนให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การอภิปรายและการสะท้อนคิดร่วมกัน โดยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมและเน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครูทั้งในและนอกชั้นเรียน

จุริรัตน์ เสนาะกรรณ (2562) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ และใช้กระบวนการคิดในขณะที่ทำ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐาน 2 ประการ คือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ 2) นักเรียนมีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

อริยา คูหา, สรินญา ปุติ และฮานานมูฮิบะตุตดิน นอจิ (2562) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนต้นต้วได้ลงมือทำ เป็นกระบวนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ ผู้เรียนได้แนวทางในการเรียนรู้และการแก้ปัญหา ได้ฝึกคิด ค้นคว้า จนเกิดการรู้จริงและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

กาญจนา บุญภักดี และสุวรรณา อินทร์น้อย (2561) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนเป็นผู้แนะนำ ชี้แนะ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เน้นทักษะการปฏิบัติ การทำงานเป็นทีม มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ พิจารณาแก้ไขปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

Faust and Paulson (1998) กล่าวไว้โดยสรุปว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสรุปและเขียนสิ่งที่ได้จากการฟังได้ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริงได้

จากการศึกษาความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีชื่อเรียกภาษาไทยที่หลากหลาย โดยมาจากภาษาอังกฤษ คือ Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือทำ ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดในขณะที่ทำ โดยอาศัยความรู้ ความคิด จินตนาการ และประสบการณ์ อีกทั้งใช้กระบวนการกลุ่มและกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา และปรับใช้ความรู้ต่าง ๆ ได้

2.3.3 ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Bonwell, Charles C., and James, A Eison (1991 อ้างถึงใน กมล โพธิเย็น, 2564) กล่าวถึงคุณลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ ดังนี้

1. เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งไปที่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยลดบทบาทการถ่ายทอดความรู้ของครูให้น้อยลง

2. เปลี่ยนบทบาทการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือทำมากกว่าการนั่งฟังเพียงอย่างเดียว

3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม ทั้งการอ่าน การเขียน และการอภิปราย

4. ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดขั้นสูงทั้งการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินค่า และการนำไปใช้

5. ผู้เรียนและผู้สอนได้รับข้อมูลย้อนกลับจากการแสดงความคิดเห็นอย่างรวดเร็ว พิมพ์พันธ์์ เดอะคุปต์และเพอร์ ยินดีสุข (2561) กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการอ่าน การสืบค้น การสรุป การอภิปราย การสร้างความรู้ การเขียน และการนำเสนอ
2. ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ได้แก่ การแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า
3. ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านเจตคติและคุณธรรม
4. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ (Child Centered)
5. ผู้เรียนได้เรียน ได้พัฒนาความคิด ได้ทำงานเดี่ยว และงานกลุ่ม อีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เก่งกว่าช่วยเหลือและดูแลผู้เรียนที่อ่อนกว่า
6. ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างตื่นตัวและมีชีวิตชีวา

จूरรัตน์ เสนาะกรรณ (2562) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์จนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ประยุกต์ใช้หรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ได้ โดยการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมอภิปราย มีโอกาสฝึกทักษะการสื่อสารทำให้ผู้เรียนเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 70 รวมทั้งการเรียนรู้ผ่านการนำเสนองานทางวิชาการ เรียนรู้สถานการณ์จำลอง ฝึกปฏิบัติในสภาพจริง และเชื่อมโยงกับสถานการณ์ต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ร้อยละ 90

พรทิพย์ วงศ์ไพบุลย์ (2560) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้
2. เป็นการจัดการเรียนรู้เน้นทักษะการคิดขั้นสูง
3. เป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
4. เป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และร่วมกันสร้างองค์ความรู้
5. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้อ่าน ฟัง และคิด

ดังนั้นจึงสรุปลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ลดบทบาทการบรรยายของครู เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ส่งเสริมกระบวนการคิด ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้ฟัง อ่าน สืบค้น สรุป อภิปราย สร้างความรู้ เขียน และนำเสนอ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

2.3.4 แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีนักวิชาการ นักการศึกษา ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์และพะเยาว์ ยินดีสุข (2560) ได้ให้แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้โดยสรุป คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม หรือการทดลองผ่านสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้แก่ ใบงาน ใบกิจกรรม ใบทดลอง และอาจใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์รายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี และจัดเตรียมชั้นเรียน

กนกวรรณ ฉัตรแก้ว และศรีสมร พุ่มสะอาด (2564) ศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคประเทศไทย 4.0 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และได้เสนอแนะแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกไว้ดังนี้

1. ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ จะต้องออกแบบให้สอดคล้องกับความสามารถ ความต้องการ และความแตกต่างของผู้เรียน อีกทั้งออกแบบให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูจะต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย ทำความรู้จักผู้เรียน และฝึกกระบวนการคิดให้แก่ผู้เรียน
3. ด้านการใช้สื่อ/นวัตกรรม ครูผู้สอนจะต้องใช้สื่อที่หลากหลาย สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา บริบทและความพร้อม
4. ด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนควรใช้การประเมินตามสภาพจริง มีวิธีการวัดที่หลากหลาย และใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการวัดและประเมินผล

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัว (Active Learning) ทั้งทางกาย (physically active) สติปัญญา (intellectually active) สังคม (socially active) และอารมณ์ (emotionally active) ได้แก่

1. การตื่นตัวทางกาย (physically active) คือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน
2. การตื่นตัวทางสติปัญญา (intellectually active) คือ ให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิด เพื่อสร้างความหมายและความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้
3. การตื่นตัวทางสังคม (socially active) คือ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอความคิด แลกเปลี่ยนความคิด และได้รับข้อมูลย้อนกลับ
4. การตื่นตัวทางอารมณ์ (emotionally active) คือ ให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้สึกทางอารมณ์และความรู้สึก จะจัดกิจกรรมควรให้กระทบต่ออารมณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategies) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หรือการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ โดยอาศัยรูปแบบการเรียนการสอน (instructional models) วิธีสอน (teaching methods) และเทคนิคการสอน (teaching techniques) ที่หลากหลาย ซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาและเลือกใช้ให้เหมาะสมเพื่อช่วยกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านสติปัญญา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด ซึ่งสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ดังตัวอย่างเช่น

1) การใช้รูปแบบการเรียนการสอนต่าง ๆ เช่น Concept Attainment Model, Model CIPPA Model, Inductive Thinking, Syntectics Model, G PAS Model ฯลฯ

2) การใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ เช่น Group Process Method, Case Method, Role Playing Method, Inductive Method, Fieldtrip Method ฯลฯ

3) การใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นฐาน เช่น Phenomenal-Based Learning, Problem-Based Learning, Project-Based Learning ฯลฯ

4) การใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น Six Thinking Hats, Concept Map, Sandwich Technique, Think-Pair-Share ฯลฯ

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านสังคม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอความคิดของตนต่อผู้อื่น ผู้เรียนได้รับฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับข้อมูลย้อนกลับ ตรวจสอบความคิด ขยายความคิดของตน และพัฒนาผลงานของตนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งกลยุทธ์ที่ช่วยในการจัดเรียนรู้มีหลากหลาย ตัวอย่างเช่น

1) เทคนิคการจัดกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Techniques) เช่น เทคนิค Jisaw, เทคนิค Circular Response, เทคนิค Brainstorm, เทคนิค Think-Pair-Share, เทคนิค Fishbowl ฯลฯ

2) การใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย บทบาทสมมติ โต้ว่าที่ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง เกม ฯลฯ

3) การใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Model) รูปแบบการเรียนรู้เป็นทีม (Team Learning Model) การเรียนรู้แบบสืบสอบและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม (Group Investigation Model)

3. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านอารมณ์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้กระทบต่ออารมณ์และความรู้สึกของผู้เรียนในทางที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งกลยุทธ์ที่ช่วยในการจัดเรียนรู้มีหลากหลาย ตัวอย่างเช่น

1) สร้างบรรยากาศที่ปลอดภัย เป็นมิตร เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริง

2) แสดงความใส่ใจและยอมรับผู้เรียน

3) ตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น

4) ส่งเสริมการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมและสร้างความรู้ต่อยอดความรู้เดิม

5) รับฟังผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง (deep listening)

6) ใช้วิธีการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึก เช่น สถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาทสมมติ เกมต่าง ๆ ฯลฯ

7) ใช้รูปแบบการสอนที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดอารมณ์และความรู้สึกไปในทางที่เหมาะสม เช่น กระบวนการกระจ่างค่านิยม (Value Clarification Model) กระบวนการสอนค่านิยมและจริยธรรม กระบวนการกลายณมิตร ฯลฯ

4. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านร่างกาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างเหมาะสมตามวัยและความสนใจของผู้เรียน เช่น การร้องเพลง การเล่นเกม กิจกรรมที่มีการลงมือทำ เป็นต้น

Eison (2010: 1) กล่าวว่า กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกิจกรรมที่สามารถจัดได้อย่างหลากหลายผ่านการอ่าน การพูด การเขียน การคิด หรือการสะท้อนผล และเป็นกิจกรรมที่สามารถจัดได้ทั้งแบบเดี่ยว คู่ กลุ่มขนาดเล็ก และนักเรียนทั้งชั้นเรียน

Faust and Paulson (1998) กล่าวว่า เทคนิคในการเรียนรู้เชิงรุกสามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การใช้แผนผังความคิด (Concept Mapping) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เกม (Games) การโต้เถียง (Debates)

พรทิพย์ วงศ์ไพบุลย์ (2560) ได้กล่าวไว้ตรงกันกับกาญจนา บุญภักดี และสุวรรณา อินทร์น้อย (2561) และนวรรตน์ ไชยมภู ดวงใจ เปลี่ยนบำรุง และกิตติพร เนาว์สุวรรณ (2562) ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีวิธีการจัดการเรียนรู้หลากหลายวิธี เช่น การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem- Based Learning) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project- Based Learning) การเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด (Thinking Based Learning) การเรียนรู้การบริการ (Service Learning) การเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry- Based Learning) การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning) การเรียนรู้โดยการแชร์ความรู้ (Share the Knowledge)

พรทิพย์ วงศ์ไพบุลย์ (2560) กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

1. กำหนดผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) ให้ครอบคลุมองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ต้องการให้เกิด
2. กำหนดสาระการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิด
3. ออกแบบและจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยเน้นกิจกรรม 4 องค์ประกอบ ได้แก่
 - 1) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม อธิบายปัญหาใหม่ และสร้างองค์ความรู้ โดยครูอาจใช้วิธีการได้หลากหลาย เช่น การตั้งคำถาม การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้วีดิทัศน์ เป็นต้น
 - 2) การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน เป็นการตั้งประเด็นปัญหาหรือประเด็นคำถาม เพื่อให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ประสบการณ์ร่วมกัน โดยครูอาจใช้คำถามหรือสถานการณ์จำลองที่ท้าทายอารมณ์ ความรู้สึกผู้เรียน
 - 3) การนำเสนอความรู้ เป็นการสรุปความรู้ หลักการ จากสิ่งที่ครูจัดเตรียมให้ หรือจากการค้นคว้า เพื่อมาสังเคราะห์ภายในกลุ่ม
 - 4) การประยุกต์ใช้ นำเสนอ หรือลงมือปฏิบัติ คือ การนำเสนอความรู้ที่ได้ต่อเพื่อนร่วมชั้นเรียน ต่อสาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ป้ายนิเทศ เผยแพร่ทางสื่อมวลชน

นอกจากจากนี้ นักวิชาการศึกษานักวิจัยที่สนใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ดังนี้

Baldwin; & William (1988 อ้างถึงใน กมล โพธิเย็น, 2564) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นขั้นนำที่ครูผู้สอนจะต้องสร้างแรงจูงใจ ความกระตือรือร้น และความอยากเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
2. ขั้นปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องเข้ากลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยมีครูคอยให้คำแนะนำและเสริมความรู้ที่สำคัญให้แก่ผู้เรียน
3. ขั้นประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบหลังเรียน
4. ขั้นติดตาม เป็นขั้นการศึกษาเพิ่มเติม โดยครูอาจมอบหมายให้นักเรียนจัดทำรายงาน บันทึกประจำวัน หรือสรุปความรู้ที่ได้จากเรียนในครั้งนั้น ๆ

Johon; et al (1991 อ้างถึงใน กมล โพธิเย็น, 2564) กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ (Advance Organizer) ใช้เวลา 3-5 นาที เป็นขั้นที่ผู้สอนแสดงเนื้อหาที่สำคัญ โดยการระบุโครงร่างเนื้อหา ประเด็นสำคัญ เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญและเกิดความอยากรู้และอยากเรียนรู้
2. ขั้นสอน (Collaborative activities) ใช้เวลา 10-15 นาที เป็นขั้นการทำกิจกรรม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอนและช่วยกันคิดเป็นกลุ่ม
3. ขั้นสรุป (Individual Summaries) ใช้เวลา 4-6 นาที เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องสรุปความรู้ด้วยเอง ซึ่งเป็นการสรุปจากความเข้าใจของตนเอง ผู้เรียนอาจให้เพื่อนช่วยอ่าน หรือครูผู้สอนอาจสุ่มเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แนวทางการเรียนรู้เชิงรุก สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย โดยครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งทางกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ผู้สอนสามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา บริบท ความพร้อม ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องตามสภาพจริง

2.3.5 บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

จากการศึกษาบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก มีนักวิชาการและนักการศึกษากล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

กมล โพธิเย็น (2564) ได้สรุปบทบาทของครูผู้สอนไว้ว่า ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ อำนวยความสะดวก ใช้กระบวนการคิดและจัดกิจกรรมที่หลากหลาย

สุนทร สองเมืองหนู วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล และมนสิข สัทธิสมนุญ (2562) กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกไว้ว่า ครูผู้สอนเป็นโค้ชที่ทำหน้าที่กำกับ ติดตาม และเสริมแรงให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งครูผู้สอนจะต้องเตรียมความพร้อมด้านความรู้และความเข้าใจในเนื้อหารายวิชา

อริยา คูหา สรินญา ปุติ และฮานานมุฮิบบะตุตติน นอจิ (2562) กล่าวว่า ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ช่วยเหลือ (Facilitator) คือ ครูต้องเป็นผู้รู้จริง รู้มาก วางแผนและดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมาย ครูผู้สอนควรเข้าถึง มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ และสามารถบูรณาการ “ทฤษฎีความรู้” “ทฤษฎีพัฒนาการ” และ “ทฤษฎีการสอน” คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจ (Supporter) ผู้เรียน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นผู้ฝึก (Coach) และช่วยผู้เรียนได้ไตร่ตรองสะท้อนกลับ (Reflection) เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcome)

กาญจนา บุญภักดี และสุวรรณา อินทร์น้อย (2561) กล่าวว่า ครูผู้สอนต้องกำหนดเป้าหมายให้สัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ในสิ่งที่ผู้เรียนพบเห็น ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน สามารถแก้ไขปัญหาได้ สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและแก้ปัญหา และสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ และเอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม

พรทิพย์ วงศ์ไพบูลย์ (2560) กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกไว้ดังนี้

1. ครูควรทราบข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน
2. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าตอบ และกล้าแสดงความคิดเห็น
3. จัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
4. วางแผนและจัดการเวลาในการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน
5. สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วม ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน
6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและหลากหลาย
7. เปิดใจยอมรับความสามารถและการแสดงออกของผู้เรียน

แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย (2561) กล่าวว่า ครูจะต้องเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย นอกจากนี้ ครูจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของบริบทสถานศึกษาและตัวผู้เรียน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการลดบทบาทการบรรยายของครู แต่ครูมีบทบาทสำคัญทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ ครูทำหน้าที่เป็นผู้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ จัดเตรียมสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน ในขณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา กำกับดูแล ติดตาม กระตุ้น เสริมแรง และให้กำลังใจแก่ผู้เรียน อีกทั้ง ในการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ ครูจะต้องสะท้อนผลการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

2.3.6 บทบาทของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

จากการศึกษาบทบาทของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก มีนักวิชาการและนักการศึกษากล่าวถึงบทบาทของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ดังนี้

กมล โพธิเย็น (2564) ได้สรุปบทบาทของผู้เรียน ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญ คือ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนร่วมชั้นผ่านกิจกรรมการอ่าน การพูด การฟัง การเขียน การอภิปรายและสะท้อนคิด สร้างความรู้ด้วยตนเอง กระตือรือร้นในการเรียน และพัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง

กาญจนา บุญภักดิ์ และสุวรรณา อินทร์น้อย (2561) กล่าวว่า ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน คิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

นวรรตน์ ไชยมภู ดวงใจ เปลี่ยนบำรุง และกิตติพร เนาว์สุวรรณ (2562) กล่าวถึงบทบาทของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ว่า ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้ตามกระบวนการของรูปแบบและวิธีการสอน เช่น การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ รวมทั้งปรับตัวทัศนคติการเรียนรู้แบบใหม่ ที่ไม่ใช่การเรียนรู้แบบ passive learning หรือการเป็นผู้ฟังเพียงอย่างเดียว

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า บทบาทของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งการฟัง การดู การพูด การเขียน การมีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนร่วมชั้น กระตือรือร้นในการเรียนรู้ อภิปรายและสะท้อนคิดร่วมกับครูและเพื่อนร่วมชั้น และกระตุ้นตนเองให้เกิดการเรียนรู้

2.3.7 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

2.3.7.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก มีนักวิชาการ นักการศึกษา และผู้ศึกษาวิจัย กล่าวไว้ดังนี้

กนกวรรณ ฉัตรแก้ว และศรีสมร พุ่มสะอาด (2564) กล่าวว่า ความหลากหลายด้านพฤติกรรม ความคิดของผู้เรียน ทำให้จัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการเป็นรายบุคคลได้ยาก

วิชัย เสวกงาม (2559) กล่าวถึงอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก ไว้ดังนี้

1. ผู้สอนไม่สามารถสอนให้ครอบคลุมเนื้อหาที่มีจำนวนมากได้ภายในเวลาที่จำกัด
2. การเรียนรู้เชิงรุกต้องใช้เวลาในการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้มากเกินไป
3. ชั้นเรียนที่มีขนาดใหญ่ทำให้ยากต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
4. การขาดแคลนเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
5. ครูและผู้เรียนบางส่วนยังคงถนัดและชินกับวิธีการบรรยาย จึงส่งผลให้ผู้เรียนบ่นและไม่ต้องการการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
6. ผู้สอนควบคุมชั้นเรียนไม่ได้

7. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกใช้เวลามากเกินไป

8. นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ เช่น ไม่ทำงานกลุ่ม ไม่ตรวจสอบผลงานจริงจัง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปัญหาการจัดการจัดการการเรียนรู้เชิงรุก มีหลากหลายด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอนที่ต้องใช้เวลาจำนวนมากในการเตรียมการสอน ควบคุมชั้นเรียนไม่ได้ ไม่ได้ตรวจสอบผลงานของนักเรียนจริงจัง ด้านผู้เรียนมีพฤติกรรมที่หลากหลาย นักเรียนจำนวนหนึ่งไม่ให้ความร่วมมือด้านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องใช้เวลานาน และด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และบรรยากาศไม่เอื้ออำนวย

2.3.7.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการจัดการการเรียนรู้เชิงรุก

เฉลิมพล สุปัญญาบุตร และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2562) ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาต่อไป

แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย (2561) เสนอแนะว่า ครูสามารถจัดการจัดการการเรียนรู้ให้ตื่นเต้น และสนุกสนานได้ผ่านกิจกรรมการเล่น การแข่งขัน การประกวดและให้รางวัล เพื่อเป็นการเสริมแรงและเป็นการเรียนรู้ที่คงทน

วารินทร์พร พันเพ็ญฟู (2562) ให้ข้อเสนอแนะในการจัดการจัดการการเรียนรู้เชิงรุกไว้ว่า ครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำ ผู้ช่วยเหลือ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ควรคำนึงถึงอำนวยความสะดวก ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อุปกรณ์ เวลา ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีกิจกรรมกลุ่มย่อย มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม มีการสรุปและทบทวนความรู้ และควรใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการจัดการการเรียนรู้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ควรศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทและความรู้ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน จัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้เกิดความสนุกสนานและใช้วิธีการเสริมแรงเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการปรับประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่น

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นตามหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

2.41 ความหมายและลักษณะของข้อมูลท้องถิ่น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (ม.ป.ป.) กล่าวถึง ประเภทของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา สภาพปัญหาชุมชน วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม การงานอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น

ธิดา บู่สามสาย (2559) กล่าวว่า ข้อมูลท้องถิ่น หมายถึง เนื้อหาองค์ความรู้เรื่องราว ข่าวสาร ความรู้ข้อเท็จจริง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นด้านต่าง ๆ เช่น สภาพภูมิภาค ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมาทั้งสถานที่และบุคคล

สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น นิทานพื้นบ้าน สภาพปัญหาและสิ่งที่ควรได้รับการถ่ายทอดพัฒนาในชุมชนและสังคมนั้น ๆ

ถวัลย์ มาศจรัส (2549 อ้างถึงใน ธิดา บุษามสาย, 2559) กล่าวถึง ข้อมูลท้องถิ่นในกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. สาระด้านภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อมและสังคม ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ประชากร การปกครอง การศึกษา เป็นต้น
2. สาระด้านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ได้แก่ การตั้งถิ่นฐาน พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น
3. สาระด้านมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ได้แก่ พื้นที่ป่า พืชพรรณไม้ พันธุ์สัตว์ แหล่งน้ำ แหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นต้น
4. สาระด้านศิลปหัตถกรรมและงานช่างท้องถิ่น ได้แก่ ประติมากรรม สถาปัตยกรรม เครื่องจักสาน เครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น
5. สาระด้านภาษาและวรรณกรรม ได้แก่ ภาษา จารึก ตำนาน วรรณกรรมพื้นบ้าน เป็นต้น
6. สาระด้านการละเล่นพื้นบ้านและนาฏศิลป์ ได้แก่ การละเล่น เพลงพื้นบ้าน ดนตรี นาฏศิลป์ การแสดงต่าง ๆ เป็นต้น
7. สาระด้านศาสนา ความเชื่อ พิธีกรรม ได้แก่ ศาสนบุคคล เช่น หมอผี หมอตำแย ผู้นำทางศาสนา ศาสนธรรม เช่น หลักธรรม คำสอน ปรัชญา ศาสนา เช่น วัด หรือสถานที่ประกอบพิธีกรรม ศาสนกิจของศาสนา ศาสนพิธี เช่น พิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อต่าง ๆ ศาสนสมบัติ เช่น รูปเคารพ ปูชนียวัตถุ อาคารและที่ดิน เป็นต้น
8. สาระด้านขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ การแต่งกาย การกินอยู่ กิริยามารยาท ประเพณีที่คนในท้องถิ่นยึดถือปฏิบัติ เป็นต้น
9. สาระด้านภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีท้องถิ่น
10. สาระด้านเอกลักษณ์ท้องถิ่น ได้แก่ เอกลักษณ์ทางธรรมชาติ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภาษาถิ่น วัฒนธรรมอาหารการกิน เป็นต้น
11. สาระด้านบุคคลสำคัญในท้องถิ่น ได้แก่ บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ บุคคลที่มีคุณงามความดีต่อชุมชน บุคคลสำคัญทางวัฒนธรรม เป็นต้น
12. สาระด้านพระมหากษัตริย์คุณในการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำ การส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า ข้อมูลท้องถิ่น คือ เนื้อหาสาระหรือองค์ความรู้ทุกด้านเกี่ยวกับท้องถิ่น

2.4.2 ความสำคัญของข้อมูลท้องถิ่น

หลักสูตรการจัดการศึกษาและนักวิชาการด้านการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของข้อมูลท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในข้อ 5 ว่า เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

เนาวรัตน์ เจตคุ (2555) กล่าวว่า การนำข้อมูลท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็น การจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากเรื่องใกล้ตัวไปสู่เรื่องไกลตัว ทำให้การจัดการศึกษาไม่แปลก แยกไปจากท้องถิ่น อีกทั้งการนำประเด็นท้องถิ่นนั้น ๆ มาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้าของตน อีกทั้งเต็มใจ รุ่งวิริยะวงศ์ (2561) กล่าวว่า การนำข้อมูลท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความรัก และเกิด ความภาคภูมิใจในถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเอง เห็นคุณค่าทางสังคม วัฒนธรรม ประเพณีและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับ ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย และชลธิชา หอมฟุ้ง (2561) กล่าวว่า การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนจะช่วยให้เกิดการอนุรักษ์และ สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

นอกจากนี้ พรณณันท์ ละอองผล (2546 อ้างถึงใน ธิดา บุษามสาย (2559) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดทั้งการคิดขั้นพื้นฐานและการคิดในระดับ วิจัยญาณได้ อีกทั้งสามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยได้ทุกทักษะ โดยเฉพาะทักษะ การเขียน ดังงานวิจัยของเนาวรัตน์ เจตคุ (2555) ใช้ข้อมูลท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นแบบฝึกเสริมทักษะ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เช่นเดียวกับรุ่งทิพา สิงห์เทียน (2559) ใช้ข้อมูลท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และจันทร์เพ็ญ วิเศษสิงห์ (2559) ใช้ข้อมูลท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นแบบฝึกทักษะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียนมีทักษะด้านการเขียนที่เพิ่มสูงขึ้น

จะเห็นได้ว่า ข้อมูลท้องถิ่นนั้น มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน คือ ช่วย ให้ ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรง ผู้เรียนได้เรียนรู้จากเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะด้าน การคิดและทักษะทางภาษาไทย อีกทั้งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าใน ถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเอง และช่วยให้เกิดการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ต่อไป

2.4.3 การใช้ข้อมูลท้องถิ่นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

นักวิชาการและนักวิจัยได้กล่าวถึงการใช้ข้อมูลท้องถิ่นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย และชลธิชา หอมฟุ้ง (2561) กล่าวถึง การบูรณาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน มี 3 วิธี ได้แก่

1. นำโรงเรียนออกสู่ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ การที่ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ โดยพาผู้เรียนออกไปศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถานที่จริง
2. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นบูรณาการเข้าสู่โรงเรียน โดยครูผู้สอนสามารถออกแบบ การจัดการเรียนรู้ได้หลากหลาย ได้แก่ การเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้ หรือโรงเรียนและชุมชน ร่วมกันจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน และให้นักเรียนศึกษาจากพิพิธภัณฑ์ที่จัดตั้งขึ้น

3. วิธีผสมผสาน คือ การนำโรงเรียนออกสู่ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นบูรณาการเข้าสู่โรงเรียน

อย่างไรก็ตาม ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย และชลธิชา หอมฟุ้ง (2561) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้นั้น ควรเลือกขอบเขตของข้อมูลที่มีอยู่ในบริบทของโรงเรียน และเลือกวิธีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เหมาะสม อีกทั้งในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนั้น ไม่จำกัดเฉพาะภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมเท่านั้น

นอกจากนี้ จากการศึกษางานวิจัยที่นำข้อมูลท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย พบว่า มีผู้วิจัยนำข้อมูลท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างนี้

1. การใช้ข้อมูลท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการอ่าน เช่น ณิชพร ปรีชาวิภาส (2557) นำข้อมูลท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นแบบฝึกการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ เต็มณภา รุ่งวิริยะวงศ์ (2561) ที่นำข้อมูลท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นบทอ่านมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. การใช้ข้อมูลท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเขียน เช่น รุ่งทิพา สิงห์เทียน (2559) ใช้ข้อมูลท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ จันทรเพ็ญ วิเศษสิงห์ (2559) ใช้ข้อมูลท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. การใช้ข้อมูลท้องถิ่นเป็นเนื้อหา สื่อ และแหล่งการจัดการเรียนรู้ เช่น ธิดา บุษามสาย (2559) ใช้ข้อมูลท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชลธิชา หอมฟุ้งและสมพร รุ่มสุข (2559) ใช้ข้อมูลท้องถิ่นเป็นแหล่งการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเก็บข้อมูลสนาม (field work) แล้วนำมาสร้างสรรค์งานเขียน และศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย และ ชลธิชา หอมฟุ้ง (2561) นำข้อมูลท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้และเป็นแหล่งการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนศึกษาท้องถิ่นจากการจัดพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

จะเห็นได้ว่า ข้อมูลท้องถิ่น เป็นทั้งเนื้อหา สื่อ และแหล่งการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะการนำมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน ทักษะการเขียนและทักษะการคิดให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งเป็นแนวทางที่สำคัญที่ผู้วิจัยนำไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่อไป

พูน ปณ จิต ชเว

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับแบบทดสอบอัตนัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบอัตนัยตามหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

2.5.1 ลักษณะของแบบทดสอบอัตนัย

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2564) กล่าวว่า แบบทดสอบอัตนัยหรือความเรียง (Essay Tests) เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้ตอบหาคำตอบเอง โดยการเขียนบรรยายหรือแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์เรื่องราว พฤติกรรมต่าง ๆ จากความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มา

อัจตรา ประเสริฐสิน (2564) กล่าวว่า แบบทดสอบอัตนัยเป็นข้อสอบที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบตอบได้อย่างเสรี ลักษณะคำถามมีทั้งจำกัดคำตอบ กำหนดขอบเขตและความยาวของการตอบ และไม่จำกัดคำตอบ และเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

ดนิตา ดวงวิไล (2565) กล่าวว่า แบบทดสอบอัตนัย คือ เครื่องมือที่มีคำถามและคำตอบที่ต้องเขียนตอบตามความรู้และความเข้าใจของผู้สอบ อาจกำหนดความยาวหรือไม่ก็ได้ ซึ่งแบบทดสอบเขียนตอบจะสามารถสะท้อนทักษะของผู้ตอบได้หลากหลายด้าน

อนุวัติ คุณแก้ว (2566) กล่าวว่า แบบทดสอบอัตนัย เป็นข้อสอบที่ผู้สอบต้องเขียนบรรยายในแง่มุมต่าง ๆ ตามคำถามที่กำหนด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบเขียนตอบเพื่อสะท้อนเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความคิดของผู้ตอบ จากข้อคำถามที่กำหนด

2.5.2 หลักการสร้างแบบทดสอบอัตนัย

อัจตรา ประเสริฐสิน (2564) กล่าวถึง หลักการสร้างแบบทดสอบอัตนัย ไว้ดังนี้

- 1) ถามให้ชัดเจน และหลีกเลี่ยงคำถามที่อ้อมค้อม และการใช้คำฟุ่มเฟือย
- 2) ควรกำหนดความยาวของข้อความในการตอบ
- 3) ความซับซ้อนของข้อสอบเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และอายุของผู้สอบ
- 4) เขียนคำสั่งให้ชัดเจน ว่าต้องการให้ผู้สอบทำสิ่งใด
- 5) ใช้ข้อสอบอัตนัยเมื่อต้องการจะวัดผลการเรียนรู้ระดับสูงและซับซ้อน ได้แก่ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน
- 6) ควรกำหนดเวลาในการตอบให้เพียงพอ
- 7) คำถามครอบคลุมเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2564) กล่าวถึง หลักการสร้างแบบทดสอบอัตนัย ไว้ดังนี้

- 1) เขียนคำสั่งหรือคำชี้แจงให้ชัดเจน
- 2) ควรถามเฉพาะเรื่องที่สำคัญและเป็นเรื่องที่แบบทดสอบปรนัยวัดได้ไม่ดีเท่า เช่น การนำไปใช้ การวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดเห็น และการวิพากษ์วิจารณ์
- 3) ควรกำหนดขอบเขตเพื่อให้ผู้ตอบเข้าใจจุดมุ่งหมายในการวัด และสามารถตอบได้ตรงประเด็น
- 4) พิจารณาระดับความยากง่าย และจำนวนข้อให้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด

5) กำหนดคะแนนและหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน

6) ครอบคลุมในเรื่องที่ผู้เรียนต้องพยายามนำกฎเกณฑ์หรือความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

7) เขียนคำถามให้ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะเจาะจงว่า ต้องการให้ตอบอย่างไร

ดนิตา ดวงวิไล (2565) กล่าวถึง หลักการสร้างแบบทดสอบอัตนัย ไว้ดังนี้

1) เขียนคำชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการตอบ ระบุจำนวนข้อคำถาม เวลาที่ใช้ และคะแนนเต็มในแต่ละข้อให้ชัดเจน

2) ข้อคำถามต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้ตอบ

3) ครอบคลุมเฉพาะเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะคำถามที่เกี่ยวกับการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การแสดงความเห็น และการวิพากษ์วิจารณ์ เป็นต้น

4) กำหนดขอบเขตของคำถามเพื่อให้ผู้ตอบทราบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการวัด

5) กำหนดเวลาให้สอดคล้องกับความยาวและลักษณะการตอบ ความยากง่าย และจำนวนข้อ

6) หลีกเลี่ยงการถามที่เกี่ยวกับความรู้ความจำ ครอบคลุมเรื่องที่ผู้เรียนต้องนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

7) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามขั้นตอนและน้ำหนักที่ต้องการ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดผลการเรียนรู้ระดับสูงและซับซ้อน ซึ่งแบบทดสอบปรนัยไม่สามารถทำได้ดีเท่า โดยการสร้างแบบทดสอบจะต้องสร้างให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระและจุดประสงค์ ถามให้ชัดเจน เหมาะสมกับเวลา จำนวนข้อ คะแนนเต็ม และระดับของผู้เรียน

2.5.3 วิธีการให้คะแนนแบบทดสอบอัตนัย

อัสตรา ประเสริฐสิน (2564) กล่าวถึงวิธีการให้คะแนนข้อสอบอัตนัย ซึ่งสามารถทำได้ 2 วิธี ดังนี้

1) แบบ Rating method หรือ Holistic method เป็นวิธีการตรวจที่ผู้ตรวจต้องอ่านคำตอบและประเมินค่าคุณภาพ และจำแนกออกเป็นกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีช่วงคะแนนที่กำหนดไว้ จากนั้นจะตรวจให้คะแนนทีละกลุ่ม โดยเริ่มจากกลุ่มที่ต่ำสุดก่อน

2) แบบ Point – score method หรือ Analytical method เป็นวิธีการตรวจที่ตั้งเกณฑ์ก่อนการให้คะแนน ซึ่งจะมีการทำคู่มือในการตรวจ ด้วยการวิเคราะห์ แยกคำตอบเป็นส่วน ๆ แล้วกำหนดคะแนนเต็ม และจากนั้นจึงตรวจให้คะแนนตามคู่มือในการตรวจ (Gronlund, 1981 อ้างถึงใน อัสตรา ประเสริฐสิน, 2564)

พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2564) กล่าวถึง วิธีการตรวจให้คะแนนข้อสอบอัตนัย ไว้ดังนี้

1) ควรตรวจให้คะแนนด้วยความละเอียดรอบคอบ เที่ยงตรง และปราศจากความลำเอียง

2) เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ควรใช้ทั้งเกณฑ์ด้านเนื้อหา (content criteria) เกณฑ์ด้านการจัดลำดับความคิด การลำดับเรื่อง (organization criteria) และเกณฑ์ด้านกระบวนการทางสมอง (process criteria)

3) หากตรวจหลายคน จะต้องปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางและเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ชัดเจน

4) ควรพิจารณาความถูกต้อง ตรงประเด็นที่ถาม ความสมบูรณ์ครบถ้วนของประเด็นที่ถาม และความสมเหตุสมผลของคำตอบ

ดังนั้นจึงสรุปได้ วิธีการให้คะแนนแบบทดสอบอัตนัย สามารถทำได้ 2 วิธี คือ การตรวจให้คะแนนแบบภาพรวม (Holistic method) และการตรวจให้คะแนนแบบรายด้าน (Analytical method) ซึ่งผู้ตรวจจะต้องศึกษาเกณฑ์การตรวจให้คะแนนและตรวจด้วยความละเอียด รอบคอบ และเที่ยงตรง

2.5.4 เกณฑ์การประเมินหรือเกณฑ์การให้คะแนน

2.5.4.1 ลักษณะของเกณฑ์การให้คะแนน

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) กล่าวว่า เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring rubrics) คือ ข้อกำหนดที่ผู้สอนพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการให้คะแนนความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน พฤติกรรม คุณลักษณะ รวมทั้งความคิดของผู้เรียน

กมลวรรณ ตังธนากานนท์ (2563) กล่าวว่า เกณฑ์การให้คะแนน มีลักษณะเป็นระดับที่แสดงลักษณะหรือความสำเร็จของการปฏิบัติหรือผลงานของทักษะที่ประเมิน ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนจะมีคำอธิบายพฤติกรรมหรือลักษณะที่สะท้อนถึงทักษะที่ประเมินในแต่ละระดับผลการประเมินที่กำกับไว้ตั้งแต่ระดับสูงจนถึงระดับต่ำ

ดนิตา ดวงวิไล (2565) กล่าวว่า เกณฑ์การให้คะแนน คือ เครื่องมือหรือแนวทางให้คะแนนเพื่อประเมินผลงานหรือการปฏิบัติงานของผู้เรียน

อนุวัติ คุณแก้ว (2566) กล่าวว่า ลักษณะของเกณฑ์การให้คะแนนที่ดี ไว้ดังนี้

- 1) มีความเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายทั่วไป
- 2) จำแนกการปฏิบัติได้อย่างเที่ยงตรง (Performances validly)
- 3) ในแต่ละ Rubric ไม่มีการรวมเกณฑ์การให้คะแนน
- 4) วิเคราะห์งานได้อย่างละเอียด
- 5) จำแนกคุณภาพงานได้
- 6) ตัดสินงานได้อย่างถูกต้อง
- 7) อธิบายได้ชัดเจนในแต่ละระดับของคะแนน และมีความแม่นยำตรงในการให้คะแนน

Wiggins (1998 อ้างถึงใน อนุวัติ คุณแก้ว, 2566) กล่าวถึงคุณลักษณะของเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1) คะแนนต้องมีลักษณะต่อเนื่อง (Continuous) กล่าวคือ คะแนนเป็นจำนวนเต็ม และมีความห่างเท่ากัน
- 2) มีความสอดคล้องกัน (Parallel) โดยคะแนนแต่ละระดับมีความลดหลั่นตามคุณภาพงาน
- 3) มีความต่อเนื่องกัน (Coherent) ในแต่ละระดับในการให้คะแนน

4) น้ำหนักการให้คะแนนแต่ละระดับมีความเหมาะสม (Aptly weighted) มีเหตุผล (Not arbitrary) และสามารถอ้างอิงไปยังระดับอื่น ๆ ได้

5) มีความเที่ยงตรง (Valid)

6) เชื่อถือได้ (Reliable) กล่าวคือ มีความคงเส้นคงวาในการให้คะแนน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring rubrics) คือ แนวทางการตรวจให้คะแนนผลงานหรือการปฏิบัติงาน ซึ่งเกณฑ์ที่ดีจะต้องมีคุณภาพ ตัดสินได้อย่างเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ

2.5.4.2 องค์ประกอบของเกณฑ์การให้คะแนน

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) กล่าวถึง องค์ประกอบของเกณฑ์การให้คะแนน ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

- 1) นิยามความหมาย (Definition) ของคุณลักษณะที่ต้องการประเมิน
- 2) คุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการประเมิน (Trait or Dimension)
- 3) ระดับคะแนน (scale) ที่มีอัตราส่วนเท่ากันและมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการประเมิน

4) มาตรฐานการให้คะแนนที่มีความชัดเจนและมีความเป็นปรนัย (objectivity)

Chicago Public School (2001 อ้างถึงใน กฤษฎากาญจน์ โตพิทักษ์, 2562) กล่าวถึง องค์ประกอบของเกณฑ์การให้คะแนน ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

- 1) แนวคิดหรือมิติที่เป็นพื้นฐานในการตัดสินคุณค่า (Concept)
- 2) เกณฑ์ (Criteria)
- 3) ระดับคะแนน (Scale)
- 4) คำบรรยาย (Descriptor)

ดนิตา ดวงวิไล (2565) กล่าวว่า เกณฑ์การให้คะแนน เป็นเครื่องมือที่มีการระบุเกณฑ์ (Criteria) และคุณภาพของชิ้นงาน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เกณฑ์การให้คะแนนประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ ได้แก่ หัวข้อที่ใช้ตัดสิน เกณฑ์การประเมิน ระดับคะแนน และคำอธิบายของแต่ละระดับคะแนน

2.5.4.3 ประเภทของเกณฑ์การให้คะแนน

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) กล่าวถึง ประเภทของเกณฑ์การให้คะแนน ไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. เกณฑ์การให้คะแนนภาพรวม (Holistic rubrics) เป็นเกณฑ์การให้คะแนนของสิ่งที่ต้องการประเมินในภาพรวม โดยใช้มาตรฐานการให้คะแนนเดียวกันในทุกคุณลักษณะหรือทุกมิติของสิ่งที่ต้องการประเมิน

2. เกณฑ์การให้คะแนนแบบวิเคราะห์ (Analytic rubrics) เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่แยกองค์ประกอบของสิ่งที่ต้องการประเมินแล้วนำแต่ละส่วนมารวมเป็นคะแนนรวม

อนุวัติ คุณแก้ว (2566) กล่าวถึง ประเภทของเกณฑ์การให้คะแนน ไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. เกณฑ์การให้คะแนนภาพรวม (Holistic rubrics) เป็นการอธิบายลักษณะคุณภาพของงานแบบภาพรวม

2. เกณฑ์การให้คะแนนรายด้าน (Analytic rubrics) เป็นการอธิบายลักษณะคุณภาพแบบรายด้าน โดยระบุเป็นด้าน ๆ และแต่ละด้านมีคุณภาพอย่างไร

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประเภทของเกณฑ์การให้คะแนน แบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ เกณฑ์การให้คะแนนภาพรวม (Holistic rubrics) และเกณฑ์การให้คะแนนแบบวิเคราะห์ (Analytic rubrics) ซึ่งในการออกแบบเกณฑ์การให้คะแนนในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การให้คะแนนรายด้าน (Analytic rubrics) ในการออกแบบเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนต่อไป

2.5.4.4 การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) กล่าวถึง กระบวนการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

1. นิยามความหมายของสิ่งที่ต้องการประเมิน
2. กำหนดลักษณะของสิ่งที่ต้องการประเมินให้มีความสอดคล้องกับนิยาม
3. เขียนระดับคะแนนพร้อมคำอธิบายคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการประเมินให้มีความลดหลั่นเท่า ๆ กัน
4. หากคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนน โดยนำไปทดลองใช้และปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์

Mc Millan (2001 อ้างถึงใน อนุวัติ คุณแก้ว, 2566) กล่าวถึง หลักการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

- 1) เน้นที่ประเด็นสำคัญของงาน
- 2) ระดับคะแนนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการประเมิน
- 3) ข้อความที่ใช้อธิบายในแต่ละระดับคะแนน สามารถสังเกตและประเมินได้
- 4) คุณลักษณะหรือสิ่งที่วัดควรนิยามให้ชัดเจน
- 5) แสดงลำดับขั้นที่เหมาะสมในแต่ละระดับของคะแนน
- 6) ระดับคะแนนมีความชัดเจนและแยกจากกันได้

ดนิตา ดวงวิไล (2565) กล่าวถึง ขั้นตอนการสร้างเกณฑ์การให้คะแนน ไว้ดังนี้

- 1) กำหนดประเด็นสำคัญในการตรวจให้คะแนน และจัดลำดับความสำคัญหรือน้ำหนักของแต่ละประเด็น
- 2) กำหนดระดับหรือคุณภาพที่ต้องการให้คะแนน
- 3) กำหนดหนดของเกณฑ์การให้คะแนน คือ แบบภาพรวม (Holistic rubrics) หรือแบบรายด้าน (Analytic rubrics)
- 4) เขียนคำอธิบายในแต่ละระดับ
- 5) ตรวจสอบโดยคณะผู้ที่มีส่วนร่วมหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล

6) ทดลองใช้เกณฑ์ในการตรวจผลงานที่มีมาตรฐานหรือคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด

7) หาความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrence Validity)

8) ปรับปรุงเกณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การสร้างเกณฑ์การให้คะแนน ประกอบด้วย การสร้าง การตรวจสอบ การทดลองใช้ และการปรับปรุงเกณฑ์ ซึ่งผู้วิจัยจะนำแนวทางดังกล่าวไปใช้ในการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อใช้ตรวจผลงานการเขียนสารคดีของผู้เรียนต่อไป

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.6.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดี

ลัดดาวัลย์ ศรีสุข (2558) ศึกษาเรื่องการใช้เทคนิค 4 MAT ร่วมกับชุดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของการใช้เทคนิค 4 MAT ร่วมกับชุดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบทักษะการเขียนสารคดีก่อนและหลังเรียนด้วยการใช้เทคนิค 4 MAT ร่วมกับชุดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองทะเลวิทยา อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 40 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค 4 MAT ร่วมกับชุดกิจกรรม และแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสารคดี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบแบบที และการหาค่าประสิทธิภาพของเครื่องมือ

ผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคนิค 4 MAT ร่วมกับชุดกิจกรรมการเขียนสารคดี เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.24/82.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะการเขียนสารคดีหลังเรียน โดยใช้เทคนิค 4 MAT ร่วมกับชุดกิจกรรมการเขียนสารคดีสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เชษฐา จักรไชย (2563) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถการเขียนสารคดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบค้นพบกับการสร้างแผนภูมิความคิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนบริหารการสอนการเขียนสารคดีโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบค้นพบกับการสร้างแผนภูมิความคิดที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนบริหารการสอนการเขียนสารคดีโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบค้นพบกับการสร้างแผนภูมิความคิด และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถการเขียนสารคดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ก่อนและหลังการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบค้นพบกับการสร้างแผนภูมิความคิด ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 หมู่ 1

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่เรียนวิชาการเขียนสารคดีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 49 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนบริหารการสอน 6 แผน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสารคดี ชนิดเลือกตอบแบบปรนัย 40 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า แผนบริหารการสอนการเขียนสารคดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบค้นพบกับการสร้างแผนภูมิความคิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.73/80.77 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ ส่วนการศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแผนบริหารการสอนการเขียนสารคดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบค้นพบกับการสร้างแผนภูมิความคิด พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.5191 หมายความว่าผู้เรียนมีพัฒนาการและความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 51.91 และ ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยภาพรวมพบว่า การทดสอบคะแนนของผู้เรียนมีคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 24.00 คะแนน และมีคะแนนหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 32.31 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบทั้งสองครั้งพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชนิษฐา บุญชัย และ กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล (2566) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดอรรถฐานร่วมกับเทคนิคการเขียนรอบวง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดอรรถฐานร่วมกับเทคนิคการเขียนรอบวง และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดอรรถฐานร่วมกับเทคนิคการเขียนรอบวง กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/131 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ที่กำลังศึกษารายวิชา ท31201 การเขียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 31 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนสารคดี จำนวน 4 แผน 2) แบบวัดความสามารถในการเขียนสารคดี และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อมีการวัดซ้ำ

ผลการวิจัย 1) ความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดอรรถฐานร่วมกับเทคนิคการเขียนรอบวง พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 มีความสามารถในการเขียนสารคดีสูงขึ้นในทุกครั้งของการวัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดอรรถฐานร่วมกับเทคนิคการเขียนรอบวง พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดอรรถฐานร่วมกับเทคนิคการเขียนรอบวงในระดับดีมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่พัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดี พบว่า ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา อีกทั้งใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะคล้ายกัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีที่หลากหลาย ได้แก่ การใช้แผนภูมิความคิดประกอบ การสอนแบบค้นพบ การใช้เทคนิค 4 MAT ร่วมกับชุดกิจกรรม และแนวคิดอรรถฐานร่วมกับเทคนิคการเขียนรอบวง ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยดังกล่าว เป็นแนวทางสำคัญที่ผู้วิจัยใช้ในการออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูล การเลือกใช้ค่าสถิติ และออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีให้แก่ผู้เรียนต่อไป

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากการศึกษางานวิจัยที่นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อมาพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยพบบางงานวิจัย ดังนี้

สุภัทธาน ศรีเอี่ยม ชาญณรงค์ บุญมี และศรสวรรค์ ทองคำ (2564) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการแต่งประโยค โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเขียนเขต จังหวัดปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการแต่งประโยคระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และหลังการทดลองการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกกับเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 28 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดเขียนเขต จังหวัดปทุมธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1. แผนการจัดการเรียนรู้การแต่งประโยค 2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบปกติเท่ากับ 13.25 และคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกเท่ากับ 17.21 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการทดลองการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกมีค่าเฉลี่ย 17.21 คิดเป็นร้อยละ 86.0

ศิวรักษ์ ศรีสะอาดดี และ ยศวีร์ สายฟ้า (2567) ศึกษาเรื่อง การสอนเขียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา การวิจัยเรื่องการสอนเขียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนเขียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนเขียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนเขียนแบบปกติ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการสอนที่มีการจัดการเรียน

การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก และแผนการจัดการเรียนการสอนเขียนแบบปกติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากการจัดการเรียนการสอนเขียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนเขียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อิทธิพนธ์ หล้าเตียง และอธิกมาส มากจ้อย (2567) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนย่อความด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดผลความสามารถในการเขียนย่อความเป็นแบบทดสอบอัตนัย และแบบสอบถามความคิดเห็น แบบแผนการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที ผลการวิจัยพบว่า 1. ความสามารถในการเขียนย่อความของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยที่นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาใช้ในการพัฒนาทักษะด้านการเขียนภาษาไทย พบว่า แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถช่วยพัฒนาทักษะด้านการเขียนภาษาไทยของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจและเลือกใช้แนวคิดดังกล่าว มาปรับประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีของผู้เรียนต่อไป

2.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลท้องถิ่น

จากการศึกษางานวิจัยที่นำแนวคิดการใช้ข้อมูลท้องถิ่น เพื่อมาพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยพบงานวิจัย ดังนี้

รุ่งทิพา สิงห์เทียน (2559) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1

โรงเรียนเขาย้อยวิทยา อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 33 คน ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 8 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น อำเภอเขาย้อย 2) แผนการจัดการเรียนรู้ใช้ร่วมกับแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย 3) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสารคดี และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent samples t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อยมีค่าเท่ากับ 75.21/75.33 2. ทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย อยู่ในระดับมาก

จันทร์เพ็ญ วิเศษสิงห์ (2559) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) พัฒนาและหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 3) ทดลองจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 4) ประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ประกอบด้วย 4.1) ประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น 4.2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พูลประชาอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จำนวน 40 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 เป็นเวลา 16 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4) แบบประเมินความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากหนังสือเล่มเล็ก 5) แบบสอบถามความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและต้องการให้จัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น เกี่ยวกับสถานที่สำคัญที่อยู่ใกล้บริเวณโรงเรียน ประวัติความเป็นมาของวัด พิธีกรรมโบราณของวัดไผ่ล้อม วิถีชีวิตของผู้คนที่สร้างอาชีพในตลาดปฐมมงคล 2) ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะประกอบด้วย 1) ชื่อเรื่อง 2) คำนำ 3) คำชี้แจง 4) มาตรฐานตัวชี้วัด 5) แบบทดสอบก่อนเรียน 6) แบบฝึกทักษะ จำนวน 3 เรื่อง เล่าขานตำนานวัดไผ่ล้อม น้อมนำพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ แวะสักกนิ

ตลาดปทุมมมงคล 7) แบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพ 82.74/82.63 3) ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียน สามารถเขียนสะกดคำ แต่งประโยค และเขียนเรื่องเชิงสร้างสรรค์จากข้อมูลท้องถิ่น 4) ผลการประเมินและปรับปรุงแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น พบว่า 1) นักเรียนมีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากหนังสือเล่มเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด 2) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

กมลรัตน์ สิงห์แก้ว (2563) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกที่บูรณาการข้อมูลท้องถิ่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกการเขียนเรียงความที่บูรณาการข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกที่บูรณาการข้อมูลท้องถิ่น และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกที่บูรณาการข้อมูลท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนวัดหนองโพ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 มีนักเรียน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม และสุ่มห้องเรียนอีกครั้ง ใช้เวลาในการทดลอง 12 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกการเขียนเรียงความที่บูรณาการข้อมูลท้องถิ่น แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อแบบฝึกที่บูรณาการข้อมูลท้องถิ่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความที่บูรณาการด้วยข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.88/83.95 ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกที่บูรณาการข้อมูลท้องถิ่นสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกที่บูรณาการข้อมูลท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกที่บูรณาการข้อมูลท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการนำข้อมูลท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาทักษะการเขียน จะเป็นข้อมูลและแนวทางอันสำคัญในการนำไปใช้เพื่อออกแบบการวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

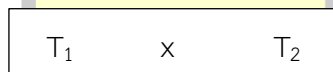
การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
 - 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.3 ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
 - 3.5 การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- หัวข้อต่าง ๆ มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผน
การวิจัยทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (The One Group Pretest Posttest
Design) ดังแผนภาพ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2549)

กลุ่มทดลอง



เมื่อ	T_1	การทดสอบก่อนเรียน
	X	การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
	T_2	การทดสอบหลังเรียน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรที่ใช้ทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนแผนการเรียน
ภาษาอังกฤษ – ภาษาไทย – สังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร
จำนวน 3 ห้อง รวมทั้งสิ้น 100 คน แต่ละห้องได้รับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเดียวกันกับครูคนเดียว
และมีระดับความรู้และความสามารถใกล้เคียงกัน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน
แผนการเรียนภาษาอังกฤษ – ภาษาไทย – สังคมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียน
ประสาทวิทยาคาร ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก โดยใช้
ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 1 ห้อง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 จำนวน 30 คน

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

3.3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความสามารถในการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ละ 1 คาบ คาบละ 55 นาที รวมทั้งหมด 10 คาบ ทั้งนี้ เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใช้เวลาการจัดการเรียนรู้ในแต่ละคาบตามที่โรงเรียนประสาทวิทยาคารกำหนด โดยขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ดังนี้

3.4.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ทราบขอบเขตเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด อีกทั้งศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนประสาทวิทยาคาร เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตของเนื้อหาตามที่สถานศึกษากำหนด และเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสม

3.4.1.2 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนสารคดี แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลท้องถิ่น จากฐานข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ เอกสาร หนังสือ ตำรา บทความวิชาการ บทความวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

3.4.1.3 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความหมาย ลักษณะ และวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องตามแนวคิด

3.4.1.4 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.4.1.5 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบสื่อจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการเขียนสารคดี และสอดคล้องตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการใช้ข้อมูลท้องถิ่น

3.4.1.6 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเขียนสารคดีโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric)

3.4.1.7 กำหนดหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง ฯ พ.ศ. 2551 และระยะเวลาในการทดลอง แสดงรายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงหน่วยการเรียนรู้ “สารคดีสร้างสรรค์ มหัศจรรย์งานเขียน”

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง “สารคดีสร้างสรรค์ มหัศจรรย์งานเขียน”				
ที่	ชื่อแผน การจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัดตามหลักสูตร แกนกลาง ฯ พ.ศ. 2551	เนื้อหาที่สำคัญ	เวลา
1	รู้จักสารคดี	ท 1.1 ม.4-6/3 วิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที่อ่านใน ทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล	ความหมาย ลักษณะ จุดมุ่งหมายของสารคดี ประเภทของสารคดี และ ประเด็นที่ใช้ในการเขียน สารคดี ผีวิเคราะห์ ประเด็นในการเขียน การเก็บข้อมูลเพื่อการเขียน สารคดี	1 คาบ (55 นาที)
2	ถ้อยคำวิจารณ์	ท 4.1 ม.4-6/2 ใช้คำและ กลุ่มคำสร้างประโยคตรง ตามวัตถุประสงค์	การใช้คำและการใช้ ประโยคในการเขียนสารคดี ฝึกการวิเคราะห์ ข้อบกพร่องในการใช้คำ และประโยคในสารคดี	1 คาบ (55 นาที)
3	เชี่ยวชาญย่อหน้า	ท 2.1 ม.4-6/1 เขียน สื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียง ถูกต้อง มีข้อมูล และ สาระสำคัญชัดเจน	ความหมายและลักษณะ ของย่อหน้า และวิธีการ สร้างย่อหน้าสารคดี ฝึก เขียนย่อหน้าสารคดีที่มี ใจความสำคัญ	1 คาบ (55 นาที)
4	ระดับภาษา งานเขียน	ท 4.1 ม.4-6/3 ใช้ภาษา เหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์ อย่างเหมาะสม	ความหมายของระดับภาษา การแบ่งระดับภาษา และ การฝึกเขียนย่อหน้าสารคดี โดยใช้ระดับภาษาให้ เหมาะสม	1 คาบ (55 นาที)
5	เรียนรู้โวหาร	ท 2.1 ม.4-6/1 เขียน สื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียง ถูกต้อง มีข้อมูล และ สาระสำคัญชัดเจน	ความหมายของโวหาร การเขียน ประเภทของ โวหารการเขียน การฝึก เขียนย่อหน้าสารคดีโดยใช้ โวหารการเขียนให้ เหมาะสม	1 คาบ (55 นาที)

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง “สารคดีสร้างสรรค์ มหัศจรรย์งานเขียน”				
ที่	ชื่อแผน การจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัดตามหลักสูตร แกนกลาง ฯ พ.ศ. 2551	เนื้อหาที่สำคัญ	เวลา
6	วิจารณ์ชื่อเรื่อง	ท 2.1 ม.4-6/5 ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง	ส่วนประกอบของสารคดี ลักษณะของชื่อเรื่อง แนวทางการตั้งชื่อเรื่อง การกำหนดโครงเรื่อง ฝึกกำหนดโครงเรื่อง และ ฝึกตั้งชื่อเรื่องสารคดี	1 คาบ (55 นาที)
7	ลือเลื่องเบื้องนำ	ท 2.1 ม.4-6/5 ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง	ความหมายและลักษณะ ของส่วนนำ แนวทาง การเขียนความนำและ ความเชื่อม ฝึกเขียน ความนำและความเชื่อม สารคดี	1 คาบ (55 นาที)
8	ถ้อยคำเนื้อหา	ท 2.1 ม.4-6/5 ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง	ความหมายของเนื้อเรื่อง ส่วนประกอบของเนื้อเรื่อง หลักการเขียนเนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอเรื่อง กลวิธีการดำเนินเรื่อง การแทรกคำพูด การอ้างอิง ฝึกเขียนเนื้อหาสารคดี โดยใช้กลวิธีการนำเสนอ เรื่อง กลวิธีการดำเนินเรื่อง การแทรกคำพูด และ การอ้างอิงได้อย่าง เหมาะสม	1 คาบ (55 นาที)
9	วาทะลงท้าย	ท 2.1 ม.4-6/5 ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง	ความหมายของความลง ท้าย แนวทางการเขียน ความลงท้าย และฝึกเขียน ความลงท้ายสารคดี	1 คาบ (55 นาที)
10	ฉีกฉีกสารคดี	ท 2.1 ม.4-6/4 ผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ	ขั้นตอนในการเขียนสารคดี ฝึกเขียนสารคดี และ ตรวจแก้ไขเขียนสารคดี	1 คาบ (55 นาที)

3.4.1.8 ออกแบบขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ แสดงรายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้					
ขั้นที่	ชื่อกิจกรรม	กิจกรรมสำคัญ	เวลา (55 นาที)	บทบาทของครู	บทบาทของ ผู้เรียน
1	วิเคราะห์ ประเด็น เห็นปัญหา	- กำหนดสถานการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ ประเด็นปัญหา - ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้น ความคิดและเชื่อมโยง ความรู้เดิม	10 นาที	ครูตั้งประเด็น คำถาม	นักเรียนทั้ง ห้องช่วยกันคิด วิเคราะห์ และ ตอบคำถาม
2	สถานการณ์ ชวนคิด พิพิจ พิเคราะห์	- นำเสนอสถานการณ์/ ตัวอย่างงานเขียน - นักเรียนทั้งห้องช่วยกัน วิเคราะห์และแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับ สถานการณ์/ ตัวอย่างที่ กำหนด	15 นาที	- ครูจัดเตรียม สถานการณ์/ ตัวอย่างงาน เขียน - ครูตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้น การคิดให้แก่ นักเรียน	นักเรียนทั้ง ห้องช่วยกันคิด วิเคราะห์ ตอบคำถาม และแสดง ความคิดเห็น
3	เจาะจง แนวคิด ลิขิต สร้างสรรค์	- กิจกรรมกลุ่ม โดยใช้ กลุ่มละ 5 - 6 คน - นำเสนอสถานการณ์/ ตัวอย่างงานเขียน - นักเรียนใช้ กระบวนการกลุ่มเพื่อ ช่วยกันวิเคราะห์และ แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับสถานการณ์/ ตัวอย่างที่กำหนด	20 นาที	- ครูกำหนด สถานการณ์/ ตัวอย่างงาน เขียน - ครูจัดเตรียม วัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรม และดำเนิน กิจกรรมกลุ่ม - ครูกระตุ้น การคิดให้แก่ นักเรียน	- นักเรียนทำ กิจกรรมกลุ่ม - นักเรียน ร่วมกันคิด วิเคราะห์ และ แสดงความคิด เห็นเกี่ยวกับ สถานการณ์/ ตัวอย่างที่ครู กำหนด - นักเรียน นำเสนอ และ อภิปราย

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้					
ขั้นที่	ชื่อกิจกรรม	กิจกรรมสำคัญ	เวลา (55 นาที)	บทบาทของครู	บทบาทของ ผู้เรียน
4	มหัศจรรย์ กลกานท์ สืบสาน สารคดี	- สรุปแนวคิด - นักเรียนนำแนวคิดที่ได้ จากการเรียนรู้ไป พัฒนาการเขียนสารคดี - นักเรียนฝึกเขียนด้วย ตนเอง	10 นาที	ครูตั้งประเด็น คำถาม และ กำหนดประเด็น ปัญหาเพื่อให้ นักเรียนฝึกคิด และฝึกเขียนเป็น รายบุคคล	- นักเรียนคิด วิเคราะห์ ตอบคำถาม และแสดง ความคิดเห็น - นักเรียนนำ แนวคิดที่ได้ จากการเรียนรู้ ไปพัฒนาการ เขียนสารคดี - นักเรียนฝึก คิดและเขียน เป็นรายบุคคล

3.4.1.9 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม

3.4.1.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุชยา สืบเทพ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาไทย

2) ดร.สุพรรณิ ขาวงาม ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้

3) ดร.ชัยสิทธิ์ คุณสวัสดิ์ ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ วิทยฐานะ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

4) นางสาวยุพียง อธิรักษศิลป์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสุรวิทยาคาร ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย

5) นายประวิทย์ วงษ์เก่า ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนประสาทวิทยาคาร ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา และการจัดการเรียนรู้ (Index of item objective congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาคำนวณค่า IOC หากมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่าค่าถ่วงน้ำหนักนั้นใช้ได้ และมีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ทุกรายการ ซึ่งถือว่าความสอดคล้องกันอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้และสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ (รายละเอียดในภาคผนวก ค) นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 รู้จักสารคดี มีการระบุมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสาระสำคัญครบถ้วน มีการอ้างอิงเพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อมูล เนื้อหามีความถูกต้องชัดเจน อธิบายกิจกรรมให้รายละเอียดได้ครอบคลุมและเข้าใจ การวัดและประเมินผลจากทักษะกระบวนการของผู้เรียน การถาม-ตอบ และสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจเพื่อสามารถนำไปปฏิบัติได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ถ้อยวิจิตรวิภาษ ผู้วิจัยสามารถกำหนดรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนและน่าสนใจ สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เชี่ยวชาญย่อหน้า ในกระบวนการสอนย่อหน้า มีการเน้นย้ำ ช้ำ ทวน การใช้ย่อหน้า เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ย่อหน้าได้ อีกทั้งตัวอย่างของสารคดีมีคุณค่าและมีประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ระดับภาษางานเขียน การเตรียมการเรียนรู้อาจมีการทบทวนระดับภาษาสั้น ๆ ก่อนการอ่านสารคดี ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเข้าสู่บทเรียนได้รวดเร็วขึ้น กิจกรรมหลังการอ่านช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ระดับภาษาได้เป็นอย่างดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรียนรู้โวหาร เนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนอ่าน มีความยาวมากเกินไป นักเรียนอาจจะอ่านไม่ทันภายในเวลาที่กำหนด กระบวนการเรียนรู้มีการฝึกเป็นกลุ่ม ทบทวน และสามารถนำไปใช้ในการฝึกเป็นบ้านเพื่อเรียนรู้เพิ่มเติมได้ หากมีการทดลองฝึกการเขียนย่อในกระบวนการเรียนรู้กลุ่มและกระบวนการเดี่ยวทันทีจะดีมาก ส่วนกระบวนการเขียนย่อหน้า 5 บรรทัดอาจวัดได้จากการตรวจภายหลังซึ่งเป็นการบ้าน อาจจะสามารถเป็นการพัฒนาในงานเขียนขั้นสุดท้ายเพื่อลดภาระงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 วิเคราะห์ชื่อเรื่อง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ มีการสรุปภาพรวม และเป็นประโยชน์ในการตั้งชื่อเรื่อง อีกทั้งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีสื่อประกอบหลากหลาย กิจกรรมฝึกกลุ่มย่อย ระดมความคิด การวัดและประเมินสอดคล้องตามเนื้อหา และมีเกณฑ์การวัดและประเมินที่ชัดเจน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ลือเลื่องเบื้องหน้า เป็นแผนการจัดการเรียนรู้เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนหน้า แผนการจัดการเรียนรู้ออกแบบให้ผู้เรียนได้ฝึกการเขียนย่อหน้า ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการเขียนสารคดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่รวมสาระสำคัญของแผนก่อนหน้าให้เกิดความชัดเจนในเนื้อหา สาระการเรียนรู้ เช่น ลักษณะเนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ กลวิธีการดำเนินเรื่อง การอ้างอิง เป็นการฝึกปฏิบัติก่อนนำไปสู่การเขียนสารคดีทั้งเรื่อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย เป็นแผนการฝึกองค์ประกอบส่วนสุดท้ายของการเขียนสารคดี คือ ส่วนสรุปลงท้าย เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการเชื่อมโยงประสบการณ์ และเชื่อมโยงสิ่งที่อยู่รอบตัวของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการทบทวนการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา และนำไปสู่การเขียนสารคดีในส่วนท้ายได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เฉลี่ยสารคดี เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการออกแบบการเรียนรู้จากสถานการณ์และคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์ มีการทบทวนเนื้อหาโดยการบูรณาการทักษะ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การพูด แผนการจัดการเรียนรู้แนะนำตัวอย่างและกลวิธีการเขียนสารคดีได้ดี ซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประมวลองค์ความรู้ และทักษะการเขียนสารคดีและให้นักเรียนได้ฝึกเขียนสารคดีทั้งเรื่อง

3.2.1.11 ผู้วิจัยนำข้อแนะนำต่าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้อง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และดูความเหมาะสมด้านต่าง ๆ

ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 75/75 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อทดลองใช้กับกลุ่มทดลองใช้ มีผลเท่ากับ 77.11/77.13 (รายละเอียดในภาคผนวก ค) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ นอกจากนี้ จากการทดลองนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มทดลองใช้ (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบประเด็นที่สังเกตได้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 รู้จักสารคดี จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า บทอ่านที่กำหนดให้นักเรียนอ่านมีขนาดยาว ทำให้ต้องใช้เวลาในการอ่านนาน และกิจกรรมกลุ่มใช้เวลาานาน ทำให้นักเรียนไม่นำเสนอทุกกลุ่ม ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ครูปรับแก้บทความให้สั้นลง และปรับกิจกรรมให้นักเรียนนำเสนอข้อมูลประจำกลุ่มให้ได้มากที่สุด และเผยแพร่ผลงานของกลุ่มที่เหลือให้นักเรียนศึกษาในกลุ่มไลน์ประจำห้อง นอกจากนี้จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบว่านักเรียนตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ได้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ แนะนำแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ถ้อยคำวิจารณ์ จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า บทอ่านในกิจกรรมที่ 3 ที่ให้นักเรียนอ่านมีจำนวนจำกัด และมีขนาดเล็ก ทำให้นักเรียนบางคนไม่ได้อ่าน อีกทั้งชุดแบบอักษร (font) ที่ใช้ในการสร้างสื่อประกอบการจัดกิจกรรมค่อนข้างอ่านยาก ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ปรับขนาดของบทอ่านและเพิ่มจำนวนบทอ่านให้นักเรียนได้อ่านทุกคน และปรับชุดแบบอักษร (font) ที่ใช้ในการสร้างสื่อประกอบการจัดกิจกรรมให้อ่านง่ายขึ้น นอกจากนี้ จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบว่า นักเรียนบางคนไม่เขียนอธิบายลักษณะข้อบกพร่องในการใช้ภาษาและไม่แก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุง

และแก้ไข คือ เพิ่มคำชี้แจงในคำสั่ง ให้นักเรียนแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษา และตรวจผลงานและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เชี่ยวชาญย่อหน้า จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ปัญหาที่พบ คือ จำนวนคำถามในกิจกรรมที่ 1-2 มีจำนวนมากเกินไป ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ปรับจำนวนคำถามในกิจกรรมที่ 1-2 ให้น้อยลง โดยเน้นเฉพาะคำถามที่สะท้อนคุณลักษณะตามจุดประสงค์ในบทเรียน นอกจากนี้ จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบว่า นักเรียนบางคนไม่เขียนย่อหน้าในบรรทัดแรกของย่อหน้า นักเรียนบางคนไม่เขียนระบุใจความสำคัญ และนักเรียนบางคนลบบ่อยครั้ง ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ เพิ่มคำชี้แจงในคำสั่ง ให้นักเรียนเขียนระบุใจความสำคัญ ครูแนะนำการเขียนย่อหน้าแก่นักเรียน และอนุญาตให้นักเรียนใช้ดินสอในการเขียนได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ระดับภาษางานเขียน จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนบางคนตอบคำถามเกี่ยวกับระดับภาษาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ไม่ได้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ปรับเนื้อหาเกี่ยวกับระดับภาษาในสถานการณ์ที่กำหนดให้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบว่า นักเรียนบางคนเขียนไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด และเขียนด้วยลายมือที่อ่านยาก และพบปัญหาด้านการเขียน คือ นักเรียนบางคนเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง ใช้คำไม่เหมาะสม เว้นวรรคและใช้เครื่องหมายไม่ถูกต้อง และใช้ประโยคที่ไม่สมบูรณ์ สื่อความได้ไม่ชัดเจน และเขียนด้วยตัวหนังสือที่อ่านยาก ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ แนะนำให้นักเรียนเขียนให้ครบตามจำนวนที่กำหนดและเขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย ตรวจงานและให้ข้อมูลสะท้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรียนรู้โวหาร จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนใช้เวลาในการอ่านบทอ่านที่ครูกำหนดให้ค่อนข้างนาน เนื่องจากจับใจความไม่ได้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ปรับบทอ่านให้สั้นลง และให้นักเรียนขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายในบทอ่านได้ นอกจากนี้ จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบว่า นักเรียนบางคนเขียนไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดและเขียนด้วยลายมือที่อ่านยาก และนักเรียนบางคนเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง ใช้คำไม่เหมาะสม เว้นวรรคและใช้เครื่องหมายไม่ถูกต้อง และใช้ประโยคที่ไม่สมบูรณ์ สื่อความได้ไม่ชัดเจน และเขียนด้วยตัวหนังสือที่อ่านยาก ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ แนะนำให้นักเรียนเขียนให้ครบตามจำนวนที่กำหนดและเขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย ตรวจงานและให้ข้อมูลสะท้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 วิจารณ์ชื่อเรื่อง จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า สื่อประกอบการนำเสนอของครูบางหน้า ตัวหนังสือมีขนาดเล็ก ทำให้นักเรียนอ่านช้าและอ่านไม่ถนัด ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ปรับแก้ตัวหนังสือในสื่อประกอบการนำเสนอให้มีขนาดใหญ่ขึ้น นอกจากนี้ จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบว่า นักเรียนบางคนไม่อธิบายให้เหตุผลในการเลือกกลวิธีในการตั้งชื่อเรื่อง อีกทั้งนักเรียนบางคนอธิบายให้เหตุผลไม่ชัดเจนหรือไม่สมเหตุผล และนักเรียนบางคนไม่สามารถกำหนดโครงเรื่องในการเขียนสารคดีได้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ครูตรวจงานและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ ครูอธิบายเกี่ยวกับ

การตั้งชื่อและการกำหนดโครงเรื่องในการเขียนสารคดีให้นักเรียนเพิ่มเติม และครูจัดทำใบความรู้ ประกอบการเขียนให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ลือเลื่องเบื้องนำ จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนบางคนยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับความนำและความเชื่อม ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ครูอธิบายส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ และทำใบความรู้ประกอบแบบฝึกหัดเพื่อให้นักเรียนได้อ่านทบทวนความรู้และศึกษาเพิ่มเติม นอกจากนี้ จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบว่า นักเรียนบางคนไม่เขียนระบุกลวิธีการเขียนความนำ นักเรียนบางคนเขียนย่อหน้าเนื้อหาแทนการเขียนย่อหน้าความนำ นักเรียนบางคนเขียนความนำไม่สอดคล้องกับกลวิธีที่เลือกใช้ และนักเรียนบางคนคัดลอกข้อความจากอินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ครูกำหนดคำชี้แจงในใบงานและอธิบายให้ข้อมูลเพิ่มเติม ครูตรวจงานและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ และครูเน้นย้ำให้นักเรียนเขียนงานด้วยตนเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า บทอ่านในสถานการณ์ที่ 1-2 มีบางบทอ่านที่ซ้ำกับบทอ่านในแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งก่อนที่นักเรียนเคยอ่านมาแล้ว ทำให้นักเรียนจำได้และไม่อยากอ่าน ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ครูเลือกบทอ่านที่แตกต่างและหลากหลาย นอกจากนี้ จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบว่า นักเรียนบางคนเลือกกลวิธีการเขียนที่ไม่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่เขียน และนักเรียนบางคนเปลี่ยนประเด็นในการเขียน ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ครูอธิบายให้ข้อมูลเพิ่มเติม ตรวจงานและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ และเน้นย้ำให้เขียนประเด็นเดิมเพื่อให้นักเรียนมีข้อมูลในการเขียนและเขียนงานที่มีเนื้อหาที่ลุ่มลึกขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนบางคนจะเปลี่ยนประเด็นหรือเปลี่ยนหัวข้อในการเขียน ทำให้นักเรียนเขียนได้น้อย เพราะไม่มีข้อมูล ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ เน้นย้ำให้นักเรียนใช้ประเด็นหรือหัวข้อเดิมเพื่อให้นักเรียนมีข้อมูลในการเขียน และสามารถเขียนย่อหน้าสารคดีได้อย่างลุ่มลึก นอกจากนี้ จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบว่า นักเรียนบางคนเลือกกลวิธีการเขียนที่ไม่สัมพันธ์กับการเขียนความลงท้าย ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ครูเพิ่มตัวอย่างการเขียนสรุปในใบความรู้เพื่อให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เฉ็ดฉายสารคดี จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า บทอ่านที่มีขนาดยาว ทำให้นักเรียนใช้เวลาในการอ่านและจับประเด็นได้ยาก ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ปรับบทอ่านให้เหมาะสมกับเวลา เพื่อช่วยให้นักเรียนอ่านได้ทันเวลาและจับประเด็นได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบว่า นักเรียนสามารถเขียนสารคดีได้ แต่ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนบางคนใช้ย่อหน้าเดียว กล่าวคือ ไม่มีการแบ่งย่อหน้างานเขียน พบปัญหาด้านการเขียน เช่น การเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง การใช้คำไม่เหมาะสม การเว้นวรรคไม่ถูกต้อง และการใช้ประโยคที่ไม่สมบูรณ์และไม่ชัดเจน ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ครูอธิบายให้ข้อมูลเพิ่มเติม ตรวจงานและให้ข้อมูลสะท้อนกลับ และครูให้นักเรียนแก้ไขและพัฒนางานเขียนของตนเอง

3.2.1.12 นำข้อที่สังเกตได้จากการบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ และการตรวจผลงานนักเรียนมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม และนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร จำนวน 30 คน ต่อไป

3.4.2 แบบทดสอบการเขียนสารคดี เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ เพื่อใช้ในการวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบ ดังนี้

3.4.2.1 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และเนื้อหาสาระตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และคัดเลือกตัวชี้วัดที่ใช้ในการออกแบบทดสอบ คือ ท 2.1 ม.4-6/4 ผลงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ

3.4.2.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการสร้างแบบทดสอบแบบอัตนัยจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบแบบทดสอบแบบอัตนัย

3.4.2.3 ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสารคดีจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนการเขียนสารคดี

3.4.2.4 สร้างแบบทดสอบการเขียนสารคดีแบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ โดยต้องการจริงเพื่อใช้ในการทดลองจำนวน 1 ข้อ

3.4.2.5 เสนอแบบทดสอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม

3.4.2.6 เสนอแบบทดสอบต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และความเที่ยงตรงโดยประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
- ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์
- ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

3.4.2.7 นำผลการประเมินแบบทดสอบตามค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC จากผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยถือว่าค่าเฉลี่ยคะแนนตั้งแต่ 0.05 – 1.00 แสดงว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบอัตนัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ทุกรายการ ซึ่งถือว่าความสอดคล้องกันอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้และสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ (รายละเอียดในภาคผนวก ค) นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบทดสอบ ดังนี้

- มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับจุดประสงค์
- ความยาวของงานเขียนสอดคล้องกับระยะเวลา
- คำสั่งมีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้

- แบบทดสอบเชื่อมโยงและสอดคล้องกับกระบวนการที่ออกแบบไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

- ควรเพิ่มเกณฑ์การให้คะแนน 0 คะแนน เพื่อประเมินในกรณีที่นักเรียนไม่เขียน
- แยกประเด็นการประเมินการใช้ภาษาให้ชัดเจนมากขึ้น
- เพิ่มเกณฑ์การประเมินเนื้อหาสารคดี เพื่อให้ประเมินงานเขียนของผู้เรียนว่าเป็นสารคดีหรือไม่

3.4.2.8 ผู้วิจัยนำข้อแนะนำต่าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม และนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้อง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร จำนวน 30 คน

ผลจากการสังเกตการนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่านักเรียนตั้งใจเขียน และส่งตามกำหนดเวลาทุกคน ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนบางคนเขียนได้จำนวนน้อยกว่าบรรทัดที่กำหนด นักเรียนลบบ่อยครั้งและนักเรียนเขียนด้วยตัวหนังสือที่อ่านยาก การผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข คือ ให้นักเรียนเขียนเท่าที่เขียนได้ภายในเวลาที่กำหนด และให้นักเรียนใช้ดินสอในการเขียนงานได้

3.4.2.9 นำแบบทดสอบมาตรวจโดยใช้ผู้ตรวจจำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้วิจัยและครูผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และนำผลการตรวจที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จะมีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 ถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1 หรือ +1 หมายความว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันมาก ถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0 หมายความว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันน้อย และถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0 หมายความว่า ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน (ปิยะธิดา ปัญญา, 2567) นอกจากนี้ ไพศาล วรคำ (2566) ได้แปลความหมายของขนาดความสัมพันธ์ไว้ 4 ระดับ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .84-1.00 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันระดับมากที่สุด ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .71-.83 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันระดับมากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .51-.70 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันระดับน้อย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .00-.50 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.946 แสดงว่า การให้คะแนนของผู้ตรวจทั้งสองคนมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันและอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ในการให้คะแนนการตอบแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีของกลุ่มตัวอย่างได้

3.4.2.10 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพของข้อคำถามรายข้อโดยหาค่าความยากง่าย (P_e) และหาค่าอำนาจจำแนก (D) โดยข้อสอบที่มีคุณภาพจะมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558)

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพของข้อคำถามรายข้อ พบว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความยากง่ายของข้อสอบมีค่าตั้งแต่ 0.20-0.80 ทุกรายการ และค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ทุกรายการ (รายละเอียดในภาคผนวก จ) แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

3.4.2.11 นำแบบทดสอบที่มีคุณภาพมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach พบว่า แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 อยู่ในระดับความเที่ยงพอใช้ (0.70-0.79) ถือว่า แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ได้กับกลุ่มตัวอย่างได้ (อัครา ประเสริฐสิน, 2564)

3.4.2.12 จัดพิมพ์ข้อสอบที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วเป็นแบบทดสอบที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร จำนวน 30 คน

3.5 การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และดำเนินการทดสอบด้วยตนเอง ใช้เวลาในการทดสอบก่อนเรียนจำนวน 1 ชั่วโมง ดำเนินการสอนกลุ่มทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ละ 1 คาบ คาบละ 55 นาที และใช้เวลาในการทดสอบหลังเรียนจำนวน 1 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) แก่กลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ โดยใช้เวลาจำนวน 1 ชั่วโมง

3.5.1.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ละ 1 คาบ คาบละ 55 นาที

3.5.1.3 หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.5.1.4 ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Pre-Test) แก่กลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ โดยใช้เวลาจำนวน 1 ชั่วโมง

3.5.1.5 รวบรวมข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมุติฐานต่อไป

3.5.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.2.1 หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามเกณฑ์ 75/75

3.5.2.2 เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

3.6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1) ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรคำนวณ ดังนี้ (ปิยะธิดา ปัญญา, 2560)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน คะแนนของนักเรียนแต่ละคน
 N แทน จำนวนนักเรียนหรือจำนวนคะแนน

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรคำนวณ ดังนี้ (ปิยะธิดา ปัญญา, 2560)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน คะแนนของนักเรียนแต่ละคน
 $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนนักเรียน หรือจำนวนคะแนน

3) ร้อยละ (Percentage) คำนวณจากการใช้สูตร (ไพศาล วรคำ, 2562)

$$P = \frac{F \times 100}{N}$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 F แทน ความถี่
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) การหาค่าประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้สูตร E_1 / E_2 ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

(1) ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) คำนวณได้จากสูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

(2) ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) คำนวณได้จากสูตร

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนเรียนรู้
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังจากที่เรียนไปแล้ว
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบ
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

2) การหาคุณภาพของแบบทดสอบเรื่องการเขียนเชิงสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

(1) หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยใช้วิธีหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2549)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

(2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient: r_{xy}) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (ปิยะธิดา ปัญญา, 2567)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} เป็น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

$\sum X$	เป็น ผลรวมของข้อมูลที่ได้จากตัวแปร X
$\sum Y$	เป็น ผลรวมของข้อมูลที่ได้จากตัวแปร Y
$\sum XY$	เป็น ผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลตัวแปร X และ Y
$\sum X^2$	เป็น ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่ได้จากตัวแปร X
$\sum Y^2$	เป็น ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่ได้จากตัวแปร Y
N	เป็น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

(3) ดัชนีค่าความง่าย (P_E) และอำนาจจำแนก (D) ของข้อสอบอัตรันัย โดยใช้สูตร D.R Whitney and D.L Sabers (1970) ซึ่งแบ่งกลุ่มเก่ง กลุ่มอ่อนโดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและต่ำ ดังนี้ (สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์, 2547)

(3.1) ดัชนีค่าความง่าย (P_E) จากสูตร

$$P_E = \frac{S_U + S_L - 2(N \times X_{min})}{2N(X_{max} - X_{min})}$$

(3.2) ดัชนีค่าอำนาจจำแนก (D) จากสูตร

$$D = \frac{S_U - S_L}{N(X_{max} - X_{min})}$$

เมื่อ	P_E	เป็น ดัชนีค่าความง่าย
	D	เป็น ดัชนีค่าอำนาจจำแนก
	S_U	เป็น ผลรวมของคะแนนกลุ่มเก่ง
	S_L	เป็น ผลรวมของคะแนนกลุ่มอ่อน
	N	เป็น จำนวนผู้เข้าสอบของกลุ่มเก่งหรือกลุ่มอ่อน
	X_{max}	เป็น คะแนนสูงสุด
	X_{min}	เป็น คะแนนต่ำสุด

(4) ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา α -Coefficient ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach's alpha method) โดยคำนวณจากสูตร Coefficient Alpha (α) ดังนี้ (อัจศรา ประเสริฐสิน, 2564)

$$\text{Coefficient Alpha} = \left(\frac{n}{n-1}\right)\left(1 - \left(\frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right)\right)$$

เมื่อ	n	เป็น จำนวนข้อคำถามของข้อสอบทั้งสองฉบับ
	S_i^2	เป็น ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	เป็น ความแปรปรวนของคะแนนของผู้สอบทั้งหมด

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test dependent

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test dependent เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Samples ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
D แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
n แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

พูน ปรณ จิตโต ชีเว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของงานวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.1 ผลการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.2 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.1 ผลการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

1.1 ผลการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.1.1 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 รู้จักสารคดี ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 8 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักสารคดี

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักสารคดี						
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่		คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
	1	2	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ		
	(5)	(5)	(10)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
1	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
2	4	3	7	70	ดี	ผ่าน
3	4	3	7	70	ดี	ผ่าน

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักสารคดี						
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่		คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
	1	2	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ		
	(5)	(5)	(10)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
4	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
5	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
6	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
7	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
8	4	5	9	90	ดีมาก	ผ่าน
9	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
10	4	4	8	80	ดีมาก	ผ่าน
11	4	3	7	70	ดี	ผ่าน
12	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
13	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
14	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
15	4	3	7	70	ดี	ผ่าน
16	4	4	8	80	ดีมาก	ผ่าน
17	4	3	7	70	ดี	ผ่าน
18	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
19	4	4	8	80	ดีมาก	ผ่าน
20	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
21	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
22	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
23	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
24	4	4	8	80	ดีมาก	ผ่าน
25	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
26	4	3	7	70	ดี	ผ่าน
27	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
28	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
29	4	3	7	70	ดี	ผ่าน
30	4	4	8	80	ดีมาก	ผ่าน
คะแนนเฉลี่ย	4.57	3.9	8.47	84.67		

ตารางที่ 9 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักสารคดี

สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักสารคดี			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพดีมาก	23	76.67
	ระดับคุณภาพดี	7	23.33
	ระดับคุณภาพปานกลาง	0	0.00
	ระดับคุณภาพพอใช้	0	0.00
	ระดับคุณภาพปรับปรุง	0	0.00

สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักสารคดี			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ผลการประเมิน (ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป)	ผ่านเกณฑ์	30	100.00
	ไม่ผ่านเกณฑ์	0	0.00

จากตารางที่ 8-9 แสดงผลการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักสารคดี ซึ่งมีคะแนนเต็ม 10 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 8.47 คิดเป็นร้อยละ 84.67 ผลการประเมินระดับคุณภาพนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 ระดับคุณภาพดี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และนักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไปจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการตรวจผลงานนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ปรากฏผลดังนี้

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า กิจกรรมส่วนนำ นักเรียนให้ความสนใจ นักเรียนสามารถนำเสนอข้อมูลท้องถิ่นของตนเองได้ และนักเรียนสามารถบอกความหมาย ลักษณะ จุดมุ่งหมาย และประเภทของสารคดีได้ สามารถเขียนอธิบายประเด็นในการเขียนสารคดีได้ และบอกความสำคัญของงานเขียนสารคดีได้

ปัญหาที่พบ คือ บทอ่านที่ให้นักเรียนอ่าน มีเวลาในการอ่านที่จำกัด ทำให้จับใจความสำคัญได้ยาก นักเรียนไม่กล้าตอบคำถามและนำเสนอ และนักเรียนใช้เวลาในการทำกิจกรรมกลุ่มมากกว่าเวลาที่กำหนด อีกทั้งกิจกรรมการนำเสนอให้นักเรียนใช้เวลามาก ทำให้ทุกกลุ่มไม่ได้นำเสนอ

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ครูผู้สอนบอกให้นักเรียนมีสมาธิในการอ่าน และให้นักเรียนขีดเขียนลงในบทอ่านได้ กระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถามและนำเสนอเพื่อสะท้อนความคิดเห็นและปรับเปลี่ยนเวลาให้ยืดหยุ่นตามกิจกรรมแต่ให้อยู่ภายในคาบเรียน อีกทั้งให้นักเรียนนำเสนอโดยใช้เวลาที่กระชับ และเผยแพร่ผลงานของกลุ่มที่เหลือให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มไลน์ประจำห้อง และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ครูควรอัปเดตสื่อการจัดการเรียนรู้และผลงานการระดมความคิดประจำกลุ่มให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ และเป็นข้อมูลหรือประเด็นในการเขียนสารคดีต่อไป และในกิจกรรมการนำเสนอของนักเรียน ครูควรสลับกลุ่มและนักเรียนที่นำเสนอเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการนำเสนอทุกคนและทุกกลุ่ม

จากการตรวจแบบฝึกหัดประจำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนสามารถระบุประเด็นที่สนใจในการเขียนสารคดีได้ สามารถบอกเหตุผล วิธีการเก็บข้อมูล และแหล่งที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้

1.1.2 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ถ้อยวิวิจารณ์ ปรากฏผล
ดังนี้

ตารางที่ 10 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ถ้อยวิวิจารณ์

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ถ้อยวิวิจารณ์						
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่		คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
	1	2	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ		
	(5)	(5)	(10)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
1	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
2	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
3	4	4	8	80	ดีมาก	ผ่าน
4	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
5	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
6	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
7	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
8	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
9	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
10	4	4	8	80	ดีมาก	ผ่าน
11	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
12	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
13	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
14	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
15	5	2	7	70	ดี	ผ่าน
16	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
17	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
18	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
19	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
20	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
21	5	3	8	80	ดีมาก	ผ่าน
22	4	5	9	90	ดีมาก	ผ่าน
23	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
24	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
25	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
26	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
27	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
28	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
29	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
30	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
คะแนนเฉลี่ย	4.90	4.60	9.50	95.00		

ตารางที่ 11 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ถ้อยวจิวิจารณ์

สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ถ้อยวจิวิจารณ์			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพดีมาก	29	96.67
	ระดับคุณภาพดี	1	3.33
	ระดับคุณภาพปานกลาง	0	0.00
	ระดับคุณภาพพอใช้	0	0.00
	ระดับคุณภาพปรับปรุง	0	0.00
ผลการประเมิน (ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป)	ผ่านเกณฑ์	30	100.00
	ไม่ผ่าน	0	0.00

จากตารางที่ 10-11 แสดงผลการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ถ้อยวจิวิจารณ์ ซึ่งมีคะแนนเต็ม 10 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 9.50 คิดเป็นร้อยละ 95 ผลการประเมินระดับคุณภาพนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 96.67 ระดับคุณภาพดี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และนักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการตรวจผลงานนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ปรากฏผลดังนี้

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการตอบคำถามในชั้นเรียน นักเรียนสามารถบอกลักษณะการใช้คำและประโยคในงานเขียนสารคดีได้ วิเคราะห์และอธิบายข้อบกพร่องในการใช้คำและประโยคในงานเขียนสารคดีได้ และสามารถบอกความสำคัญการใช้คำและประโยคในงานเขียนสารคดีได้

นักเรียนตั้งใจและให้ความสนใจในบทเรียน นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์การใช้ภาษาในการเขียนเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะการตรวจทานภาษาในการเขียน การฝึกวิเคราะห์ภาษาที่บกพร่องและแนวทางในการแก้ไขภาษาที่บกพร่อง

ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนบางคนไม่เข้าใจและไม่ทราบลักษณะของภาษาที่บกพร่อง สถานการณ์ที่กำหนดให้ในกิจกรรมที่ 2 มีจำนวนมาก ทำให้นักเรียนบางคนทำกิจกรรมเกินเวลาที่กำหนด อีกทั้งกิจกรรมกลุ่มที่ต้องระดมความคิดมีเวลาน้อย ทำให้ได้ข้อมูลประจำกลุ่มน้อย

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ครูให้ตัวอย่างภาษาที่บกพร่อง พร้อมทั้งแนวทางในการแก้ไขภาษาบกพร่อง อีกทั้งให้นักเรียนใช้โทรศัพท์มือถือในการสืบค้นข้อมูล และบันทึกบทอ่านเพื่อใช้ในการอ่านได้ ครูปรับสถานการณ์ในกิจกรรมที่ 2 ให้น้อยลง และเพิ่มเวลาในการกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันระดมความคิดได้มากขึ้น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ นักเรียนบางคนที่ไม่ตอบคำถาม ครูให้เวลานักเรียนได้คิดก่อนการตอบคำถาม กระตุ้น ชื่นชมและให้กำลังใจแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนกล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าตอบคำถาม

จากการตรวจผลงานนักเรียนพบว่า นักเรียนเขียนอธิบายลักษณะข้อบกพร่องในการใช้ภาษาและแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษาจากข้อความที่กำหนดให้ได้ แต่นักเรียนบางคนอธิบายข้อบกพร่องในการใช้ภาษาไม่ชัดเจน กล่าวคือ ไม่อธิบายโดยให้รายละเอียดและยกตัวอย่างของข้อบกพร่องในการใช้ภาษา อีกทั้งนักเรียนบางคนอธิบายเฉพาะข้อบกพร่องของการใช้ภาษาแต่ไม่อธิบายแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษา

1.1.3 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เชี่ยวชาญย่อหน้า ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 12 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เชี่ยวชาญย่อหน้า

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เชี่ยวชาญย่อหน้า										
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่						คะแนน		ระดับ คุณภาพ	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5	6	คะแนน เต็ม	คิดเป็น ร้อยละ		
	(2)	(3)	(2)	(5)	(5)	(3)	(20)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
1	2	3	2	4	3	1	15	75	ดี	ผ่าน
2	1	3	2	4	4	1	15	75	ดี	ผ่าน
3	1	3	2	3	3	3	15	75	ดี	ผ่าน
4	2	3	2	4	4	2	17	85	ดีมาก	ผ่าน
5	2	3	2	5	5	3	20	100	ดีมาก	ผ่าน
6	2	3	2	4	4	1	16	80	ดีมาก	ผ่าน
7	2	3	2	4	4	2	17	85	ดีมาก	ผ่าน
8	2	3	2	5	4	3	19	95	ดีมาก	ผ่าน
9	2	3	2	5	4	2	18	90	ดีมาก	ผ่าน
10	2	3	2	4	3	1	15	75	ดี	ผ่าน
11	2	3	2	5	4	2	18	90	ดีมาก	ผ่าน
12	2	3	2	5	5	3	20	100	ดีมาก	ผ่าน
13	1	3	2	3	3	2	14	70	ดี	ผ่าน
14	2	3	2	5	5	3	20	100	ดีมาก	ผ่าน
15	2	3	2	4	5	2	18	90	ดีมาก	ผ่าน
16	1	3	2	4	3	1	14	70	ดี	ผ่าน
17	2	3	2	4	4	1	16	80	ดีมาก	ผ่าน
18	2	3	2	5	4	2	18	90	ดีมาก	ผ่าน
19	2	3	2	5	5	3	20	100	ดีมาก	ผ่าน
20	2	3	2	5	4	2	18	90	ดีมาก	ผ่าน
21	2	3	2	5	4	2	18	90	ดีมาก	ผ่าน
22	2	3	2	4	5	2	18	90	ดีมาก	ผ่าน
23	1	3	2	4	4	1	15	75	ดี	ผ่าน
24	1	3	2	4	3	1	14	70	ดี	ผ่าน
25	2	3	2	5	4	3	19	95	ดีมาก	ผ่าน
26	2	3	2	4	4	3	18	90	ดีมาก	ผ่าน
27	2	3	2	4	3	2	16	80	ดีมาก	ผ่าน

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เชี่ยวชาญย่อหน้า										
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่						คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
	1	2	3	4	5	6	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ		
	(2)	(3)	(2)	(5)	(5)	(3)	(20)	(100)		
28	2	3	2	5	4	2	18	90	ดีมาก	ผ่าน
29	2	3	2	4	3	2	16	80	ดีมาก	ผ่าน
30	2	3	2	4	5	3	19	95	ดีมาก	ผ่าน
คะแนนเฉลี่ย	1.80	3.00	2.00	4.33	3.97	2.03	17.13	85.67		

ตารางที่ 13 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เชี่ยวชาญย่อหน้า

สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เชี่ยวชาญย่อหน้า			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพดีมาก	22	73.33
	ระดับคุณภาพดี	8	26.67
	ระดับคุณภาพปานกลาง	0	0.00
	ระดับคุณภาพพอใช้	0	0.00
	ระดับคุณภาพปรับปรุง	0	0.00
ผลการประเมิน (ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป)	ผ่านเกณฑ์	30	100.00
	ไม่ผ่าน	0	0.00

จากตารางที่ 12-13 แสดงผลการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เชี่ยวชาญย่อหน้า ซึ่งมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 17.13 คิดเป็นร้อยละ 85.67 ผลการประเมินระดับคุณภาพนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 ระดับคุณภาพดี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และนักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการตรวจผลงานนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ปรากฏผลดังนี้

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการตอบคำถามในชั้นเรียน นักเรียนสามารถบอกความหมาย ลักษณะ และการสร้างย่อหน้าได้ สามารถเขียนย่อหน้าสารคดีที่มีใจความสำคัญได้ และบอกความสำคัญของย่อหน้าได้ นักเรียนตั้งใจอ่านบทอ่านและตั้งใจทำกิจกรรม นักเรียนสามารถวิเคราะห์โครงสร้างของย่อหน้าได้และสามารถระบุใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าได้

ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนบางคนใช้โทรศัพท์ในช่วงกิจกรรมที่ 1-2

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ในช่วงที่ไม่ได้ให้นักเรียนสื่บค้น เช่น ในช่วงกิจกรรมที่ 1 – 2 ให้นักเรียนเก็บโทรศัพท์มือถือ เพื่อให้ นักเรียนสนใจและจดจ่อ (Focus) กับบทเรียน และข้อเสนอแนะ

เพิ่มเติม คือ ให้นักเรียนฝึกการพูดเพื่อนำเสนอให้มีส่วนนำ เนื้อหา และสรุป อีกทั้งฝึกบุคลิกภาพในการนำเสนอ

จากการตรวจผลงานนักเรียนพบว่า นักเรียนสามารถเขียนย่อหน้าสารคดีได้ แต่อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาด้านการเขียนของนักเรียนที่ควรปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา ดังนี้

- 1) การเขียนสะกดคำที่ไม่ถูกต้อง เช่น เซ็นไหว (เซ็นไว้), ทำรว (รว)
- 2) การไม่เว้นวรรคคำและประโยค กล่าวคือ เขียนเป็นประโยคที่ยาวติดกันหลายประโยคโดยไม่เว้นวรรคระหว่างคำและประโยค
- 3) การเขียนฉีกคำ เช่น จัง – หัวตสุรินทร์, การ – ละเล่นพื้นบ้าน, สาก – ตำข้าว
- 4) การใช้คำที่ไม่เหมาะสม เช่น “วัฒนธรรมไทยเริ่มหดหาย”
- 5) การใช้ประโยคที่ไม่สมบูรณ์ เช่น มีจุดเด่นพิเศษกว่าที่อื่น (ประโยคที่ไร้ประธาน)
- 6) ไม่ใช้เครื่องหมายวรรคตอนในบรรทัดแรก เมื่อเริ่มต้นย่อหน้าใหม่
- 7) การเขียนด้วยตัวหนังสือที่อ่านยาก

1.1.1 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ระดับภาษางานเขียน ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 14 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ระดับภาษางานเขียน

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ระดับภาษางานเขียน											
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่							คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ		
	(3)	(2)	(3)	(2)	(5)	(5)	(5)	(25)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
1	3	2	3	2	3	5	3	21	84	ดีมาก	ผ่าน
2	3	2	3	2	5	5	4	24	96	ดีมาก	ผ่าน
3	3	2	3	2	2	5	2	19	76	ดี	ผ่าน
4	3	2	3	2	5	5	3	23	92	ดีมาก	ผ่าน
5	3	2	3	2	5	5	4	24	96	ดีมาก	ผ่าน
6	3	2	3	2	4	5	3	22	88	ดีมาก	ผ่าน
7	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
8	3	2	3	2	4	5	3	22	88	ดีมาก	ผ่าน
9	3	2	3	2	3	5	5	23	92	ดีมาก	ผ่าน
10	2	2	3	2	3	5	3	20	80	ดีมาก	ผ่าน
11	1	2	3	2	4	5	5	22	88	ดีมาก	ผ่าน
12	3	2	3	2	4	5	5	24	96	ดีมาก	ผ่าน
13	3	2	3	2	2	4	3	19	76	ดี	ผ่าน
14	3	2	3	2	3	3	3	19	76	ดี	ผ่าน
15	1	2	3	2	2	5	3	18	72	ดี	ผ่าน
16	3	2	3	2	2	5	4	21	84	ดีมาก	ผ่าน

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ระดับภาษางานเขียน											
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่							คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ		
	(3)	(2)	(3)	(2)	(5)	(5)	(5)	(25)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
17	3	2	3	2	2	5	5	22	88	ดีมาก	ผ่าน
18	3	2	3	2	4	4	2	20	80	ดีมาก	ผ่าน
19	3	2	3	2	3	5	3	21	84	ดีมาก	ผ่าน
20	3	2	3	2	5	5	4	24	96	ดีมาก	ผ่าน
21	1	2	3	2	3	5	3	19	76	ดี	ผ่าน
22	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
23	3	2	3	2	3	5	5	23	92	ดีมาก	ผ่าน
24	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
25	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
26	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
27	3	2	3	2	3	5	5	23	92	ดีมาก	ผ่าน
28	3	2	3	2	3	5	5	23	92	ดีมาก	ผ่าน
29	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
30	3	2	3	2	3	5	3	21	84	ดีมาก	ผ่าน
คะแนนเฉลี่ย	2.77	2.00	3.00	2.00	3.27	4.87	3.73	21.63	86.53		

ตารางที่ 15 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ระดับภาษางานเขียน

สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ระดับภาษางานเขียน			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพดีมาก	25	83.33
	ระดับคุณภาพดี	5	16.67
	ระดับคุณภาพปานกลาง	0	0.00
	ระดับคุณภาพพอใช้	0	0.00
	ระดับคุณภาพปรับปรุง	0	0.00
ผลการประเมิน (ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป)	ผ่านเกณฑ์	30	100.00
	ไม่ผ่าน	0	0.00

จากตารางที่ 14-15 แสดงผลการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ระดับภาษางานเขียน ซึ่งมีคะแนนเต็ม 25 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 21.63 คิดเป็นร้อยละ 86.53 ผลการประเมินระดับคุณภาพนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ระดับคุณภาพดี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และนักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการตรวจผลงานนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ปรากฏผลดังนี้

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมทุกกิจกรรม และจากการสังเกตการตอบคำถามในชั้นเรียน นักเรียนสามารถบอกความหมาย และลักษณะของภาษาระดับต่าง ๆ ได้ สามารถเขียนย่อหน้าสารคดีโดยใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับงานเขียนได้ และบอกความสำคัญของระดับภาษาในงานเขียนได้

ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนตอบบางคำถามไม่ได้ บางช่วงของการเรียนที่เป็นเนื้อหาวิชาการ นักเรียนจะเครียดโดยแสดงออกผ่านสีหน้า อีกทั้งอากาศร้อน ทำให้นักเรียนบางคนไม่มีสมาธิในการเรียน

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ครูช่วยนักเรียนโดยการให้คำสำคัญ ใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดเพื่อให้นักเรียนมีข้อมูลในการตอบคำถามได้ ครูให้นักเรียนมีสมาธิและกำกับการเรียนรู้ของตนเอง ครูทำให้งานง่ายขึ้น และช่วยนักเรียนโดยการอธิบายส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจ และใช้ภาษาที่นักเรียนเข้าใจ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ให้นักเรียนตั้งใจฟังเพื่อนนำเสนอ และให้นักเรียนเก็บเครื่องมือสื่อสารในขณะที่เพื่อนนำเสนอ อีกทั้งพยายามให้ทุกกลุ่มได้นำเสนอ

จากการตรวจผลงานนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับระดับภาษาได้และสามารถใช้ระดับภาษาในการเขียนได้ แต่อย่างไรก็ตาม จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบปัญหาด้านการเขียนของนักเรียนที่ควรปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา ดังนี้

- 1) การเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง เช่น เสื้อผ้า (เสื้อผ้า), การของฝน (การขอฝน), ข้าวดอกมะขาว (ข้าวดอกมะขาม)
- 2) การใช้คำไม่เหมาะสม เช่น การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อาทิเช่น เครื่องบดหญ้า
- 3) การเขียนฉีกคำ เช่น กบ – ยัดไส้, รูปสามเหลี่ยม
- 3) การไม่เว้นวรรคคำและประโยค
- 4) การใช้ตัวหนังสือที่อ่านยาก

1.1.5 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้ไวยากรณ์ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 16 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้ไวยากรณ์

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้ไวยากรณ์											
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่							คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ		
	(3)	(2)	(3)	(2)	(5)	(5)	(5)	(25)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
1	3	2	3	2	4	5	3	22	88	ดีมาก	ผ่าน
2	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
3	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้โวหาร											
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่							คะแนน		ระดับ คุณภาพ	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	คะแนน เต็ม	คิดเป็น ร้อยละ		
	(3)	(2)	(3)	(2)	(5)	(5)	(5)	(25)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
4	3	2	3	2	3	5	2	20	80	ดีมาก	ผ่าน
5	2	2	3	2	4	5	3	21	84	ดีมาก	ผ่าน
6	2	2	3	2	4	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
7	3	2	3	2	3	5	3	21	84	ดีมาก	ผ่าน
8	3	2	3	2	3	5	2	20	80	ดีมาก	ผ่าน
9	2	2	3	2	3	5	3	20	80	ดีมาก	ผ่าน
10	3	2	3	2	2	5	3	20	80	ดีมาก	ผ่าน
11	3	2	3	2	2	5	3	20	80	ดีมาก	ผ่าน
12	3	2	3	2	3	5	3	21	84	ดีมาก	ผ่าน
13	2	2	3	2	3	1	3	16	64	ดี	ผ่าน
14	3	2	3	2	2	5	3	20	80	ดีมาก	ผ่าน
15	3	2	3	2	2	1	3	16	64	ดี	ผ่าน
16	1	2	3	2	2	5	4	19	76	ดี	ผ่าน
17	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
18	3	2	3	2	3	5	3	21	84	ดีมาก	ผ่าน
19	1	2	3	2	3	1	4	16	64	ดี	ผ่าน
20	3	2	3	2	3	5	3	21	84	ดีมาก	ผ่าน
21	3	2	3	2	2	5	2	19	76	ดี	ผ่าน
22	1	2	3	2	3	5	3	19	76	ดี	ผ่าน
23	3	2	3	2	4	5	3	22	88	ดีมาก	ผ่าน
24	3	2	3	2	2	5	3	20	80	ดีมาก	ผ่าน
25	2	2	3	2	3	5	2	19	76	ดี	ผ่าน
26	3	2	3	2	5	5	3	23	92	ดีมาก	ผ่าน
27	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
28	3	2	3	2	3	5	2	20	80	ดีมาก	ผ่าน
29	3	2	3	2	4	5	4	23	92	ดีมาก	ผ่าน
30	3	2	3	2	2	5	3	20	80	ดีมาก	ผ่าน
คะแนนเฉลี่ย	2.63	2.00	3.00	2.00	2.97	4.60	3.10	20.30	81.20		

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตารางที่ 17 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้โวหาร

สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้โวหาร			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพดีมาก	23	76.67
	ระดับคุณภาพดี	7	23.33
	ระดับคุณภาพปานกลาง	0	0.00
	ระดับคุณภาพพอใช้	0	0.00
	ระดับคุณภาพปรับปรุง	0	0.00
ผลการประเมิน (ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป)	ผ่านเกณฑ์	30	100.00
	ไม่ผ่าน	0	0.00

จากตารางที่ 16-17 แสดงผลการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้โวหาร ซึ่งมีคะแนนเต็ม 25 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 20.30 คิดเป็นร้อยละ 81.20 ผลการประเมินระดับคุณภาพนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 ระดับคุณภาพดี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และนักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการตรวจผลงานนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ปรากฏผลดังนี้

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการตอบคำถามในชั้นเรียน นักเรียนสามารถบอกความหมาย และลักษณะของโวหารการเขียนประเภทต่าง ๆ ได้ สามารถเขียนย่อหน้าสารคดีโดยใช้โวหารการเขียนที่เหมาะสมได้ และบอกความสำคัญของโวหารการเขียนได้

นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมทุกกิจกรรม สามารถตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์

ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนทำกิจกรรมไม่ทันเวลา เช่น นักเรียนบางคนอ่านไม่ทันเวลาที่กำหนด นักเรียนบางกลุ่มทำกิจกรรมไม่ทันเวลา

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ครูแนะนำให้ให้นักเรียนอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อหาคำตอบในบทอ่าน ครูให้นักเรียนแบ่งภาระหน้าที่ภายในกลุ่มเพื่อให้ทำกิจกรรมกลุ่มได้ทันภายในเวลาที่กำหนด และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่าน เพื่อให้นักเรียนสามารถจับประเด็นของบทอ่านได้ อีกทั้งบทอ่านที่มีขนาดยาว จะจับใจความได้ยาก ครูให้นักเรียนขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายในบทอ่านได้

จากการตรวจผลงานนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับโวหารการเขียนได้ และสามารถใช้โวหารในการเขียนได้

อย่างไรก็ตาม จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบปัญหาด้านการเขียนของนักเรียนที่ควรปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา ดังนี้

- 1) การเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง เช่น สิ่งเหล่านี้ (สิ่งเหล่านี้), ขนมหั๋ง (ขนมหั๋ง), อารมณ์สุนทรีย์ (สุนทรีย์)
- 2) การใช้คำไม่เหมาะสม เช่น เพื่อบำบัดสินของดีเมืองสุรินทร์
- 3) การเว้นวรรคคำและประโยคที่ไม่เหมาะสม เช่น การมัดด้าย ให้เป็นลาย, เดือน ๕
- 4) การเขียนฉีกคำ เช่น การ-ร้องรำ, เครื่อง-แต่งกาย, นิทานพื้น-บ้าน
- 5) การใช้ประโยคที่ไม่สมบูรณ์ เช่น ทำกรงให้กบอยู่ (ประโยคที่ไร้ประธาน), เมื่อถึงจะมีงานบุญหรือวันสำคัญต่าง ๆ (ไม่ทราบว่าถึงเวลาใดหรือช่วงเทศกาลใด), การแสดงเรือบั้ง (ประโยคที่ขาดภาคแสดง)
- 6) ไม่ใช้เครื่องหมายในบรรทัดแรก เมื่อเริ่มต้นย่อหน้าใหม่
- 7) การใช้ตัวหนังสือที่อ่านยาก

1.1.1 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิจารณ์ชื่อเรื่อง ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 18 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิจารณ์ชื่อเรื่อง

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิจารณ์ชื่อเรื่อง						
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่		คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
	1	2	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ		
	(5)	(5)	(10)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
1	5	3	8	80	ดีมาก	ผ่าน
2	3	3	6	60	ดี	ผ่าน
3	3	5	8	80	ดีมาก	ผ่าน
4	5	3	8	80	ดีมาก	ผ่าน
5	3	5	8	80	ดีมาก	ผ่าน
6	2	2	4	40	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
7	4	2	6	60	ดี	ผ่าน
8	2	5	7	70	ดี	ผ่าน
9	5	3	8	80	ดีมาก	ผ่าน
10	2	4	6	60	ดี	ผ่าน
11	2	5	7	70	ดี	ผ่าน
12	4	5	9	90	ดีมาก	ผ่าน
13	2	7	7	70	ดี	ผ่าน
14	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
15	3	2	5	50	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
16	4	2	6	60	ดี	ผ่าน
17	5	2	7	70	ดี	ผ่าน
18	3	2	5	50	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
19	3	5	8	80	ดีมาก	ผ่าน
20	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
21	3	2	5	50	ปานกลาง	ไม่ผ่าน

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิจัยกรณีศึกษา						
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่		คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
	1	2	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ		
	(5)	(5)	(10)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
22	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
23	5	3	8	80	ดีมาก	ผ่าน
24	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
25	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
26	3	3	6	60	ดี	ผ่าน
27	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
28	5	5	10	100	ดีมาก	ผ่าน
29	5	3	8	80	ดีมาก	ผ่าน
30	5	4	9	90	ดีมาก	ผ่าน
คะแนนเฉลี่ย	3.97	3.53	7.50	75.00		

ตารางที่ 19 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิจัยกรณีศึกษา

สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิจัยกรณีศึกษา			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพดีมาก	17	56.67
	ระดับคุณภาพดี	9	30.00
	ระดับคุณภาพปานกลาง	4	13.33
	ระดับคุณภาพพอใช้	0	0.00
	ระดับคุณภาพปรับปรุง	0	0.00
ผลการประเมิน (ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป)	ผ่านเกณฑ์	27	90.00
	ไม่ผ่าน	3	10.00

จากตารางที่ 18-19 แสดงผลการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิจัยกรณีศึกษา ซึ่งมีคะแนนเต็ม 10 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 7.50 คิดเป็นร้อยละ 75 ผลการประเมินระดับคุณภาพนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 ระดับคุณภาพดี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ระดับคุณภาพปานกลางจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และนักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90 ไม่ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการตรวจผลงานนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ปรากฏผลดังนี้

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมทุกกิจกรรม สามารถตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์ นักเรียนสามารถบอกลักษณะและวิธีการตั้งชื่อเรื่องของสารคดีได้ สามารถตั้งชื่อเรื่องที่เหมาะสมและสอดคล้องกับโครงเรื่องได้ และบอกความสำคัญของชื่อเรื่องได้

ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนบางคนคุยกันในขณะที่เพื่อนอ่าน และนักเรียนบางคนยังไม่เข้าใจการกำหนดโครงเรื่อง

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ครูให้นักเรียนเงียบและอ่านในใจ เพื่อให้มีสมาธิในการอ่าน และไม่รบกวนเพื่อนคนอื่น และครูอธิบายส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจ และให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากใบความรู้และสื่อประกอบการจัดกิจกรรม และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ กลวิธีในการเขียนชื่อเรื่องสามารถเขียนได้หลากหลาย ให้นักเรียนสังเกตชื่อเรื่องที่พบในชีวิตประจำวัน และนำมาประยุกต์ใช้ในการตั้งชื่อเรื่องสารคดีของตนได้

จากการตรวจผลงานนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะการตั้งชื่อเรื่องได้และนักเรียนสามารถตั้งชื่อเรื่องของสารคดีได้ และนักเรียนสามารถกำหนดโครงเรื่องของสารคดีได้

แต่อย่างไรก็ตาม จากการตรวจผลงานของนักเรียนมีประเด็นที่ควรแก้ไข และพัฒนาคือนักเรียนบางคนกำหนดโครงเรื่องไม่เป็น กล่าวคือ จะเขียนย่อหน้าแทนการกำหนดโครงเรื่อง อีกทั้งนักเรียนบางคนลำดับเหตุการณ์หรือลำดับโครงเรื่องไม่ต่อเนื่องกัน

1.1.7 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สื่อเลื่องเบื่องนำ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 20 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สื่อเลื่องเบื่องนำ

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สื่อเลื่องเบื่องนำ											
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่							คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ		
	(3)	(2)	(3)	(2)	(5)	(5)	(5)	(25)	(100)		
1	3	2	3	2	3	2	3	18	72	ดี	ผ่าน
2	2	2	3	2	3	3	3	18	72	ดี	ผ่าน
3	2	1	3	2	3	2	3	16	64	ดี	ผ่าน
4	3	2	3	2	5	5	3	23	92	ดีมาก	ผ่าน
5	2	2	3	2	5	5	5	24	96	ดีมาก	ผ่าน
6	0	2	3	2	3	2	2	14	56	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
7	1	2	3	2	3	2	3	16	64	ดี	ผ่าน
8	3	2	3	2	4	4	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
9	3	1	2	2	2	2	2	14	56	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
10	3	2	2	2	2	2	3	16	64	ดี	ผ่าน
11	2	2	3	2	3	3	3	18	72	ดี	ผ่าน
12	3	2	3	2	4	5	5	24	96	ดีมาก	ผ่าน

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ลือเลื่องเบิ้งนํ้า											
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่							คะแนน		ระดับ คุณภาพ	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	คะแนน เต็ม	คิดเป็น ร้อยละ		
	(3)	(2)	(3)	(2)	(5)	(5)	(5)	(25)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
13	3	2	3	2	3	3	3	19	76	ดี	ผ่าน
14	2	2	3	2	3	3	3	18	72	ดี	ผ่าน
15	3	2	2	2	3	5	3	20	80	ดีมาก	ผ่าน
16	3	2	3	2	3	4	3	20	80	ดีมาก	ผ่าน
17	3	2	3	2	3	2	3	18	72	ดี	ผ่าน
18	3	2	3	2	4	5	3	22	88	ดีมาก	ผ่าน
19	2	2	3	2	4	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
20	3	2	3	2	4	5	4	23	92	ดีมาก	ผ่าน
21	3	2	3	2	3	3	3	19	76	ดี	ผ่าน
22	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
23	3	2	3	2	3	3	3	19	76	ดี	ผ่าน
24	3	2	3	2	3	3	3	19	76	ดี	ผ่าน
25	2	2	3	2	3	3	3	18	72	ดี	ผ่าน
26	3	2	2	2	4	5	5	23	92	ดีมาก	ผ่าน
27	3	2	3	2	3	4	4	21	84	ดีมาก	ผ่าน
28	3	2	3	2	4	5	4	23	92	ดีมาก	ผ่าน
29	2	2	3	2	3	3	3	18	72	ดี	ผ่าน
30	3	2	2	2	4	4	5	22	88	ดีมาก	ผ่าน
คะแนนเฉลี่ย	2.57	1.93	2.83	2.00	3.33	3.57	3.40	19.63	78.53		

ตารางที่ 21 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ลือเลื่องเบิ้งนํ้า

สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ลือเลื่องเบิ้งนํ้า			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพดีมาก	14	46.67
	ระดับคุณภาพดี	14	46.67
	ระดับคุณภาพปานกลาง	2	6.67
	ระดับคุณภาพพอใช้	0	0.00
	ระดับคุณภาพปรับปรุง	0	0.00
ผลการประเมิน (ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป)	ผ่านเกณฑ์	28	93.33
	ไม่ผ่าน	2	6.67

จากตารางที่ 20-21 แสดงผลการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ลือเลื่องเปื่องนำ ซึ่งมีคะแนนเต็ม 25 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 19.63 คิดเป็นร้อยละ 78.53 ผลการประเมินระดับคุณภาพนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ระดับคุณภาพดี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ระดับคุณภาพปานกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และนักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 ไม่ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการตรวจผลงานนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ปรากฏผลดังนี้

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการตอบคำถามในชั้นเรียน นักเรียนสามารถบอก ลักษณะและวิธีการเขียนความนำและความเชื่อมของสารคดีได้ สามารถเขียนความนำและความเชื่อมของสารคดีได้ และบอกความสำคัญของความนำและความเชื่อมของสารคดีได้

นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมทุกกิจกรรม สามารถตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์

ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนบางคนจะเขียนโดยใช้ข้อมูลจากการสืบค้นและลอกข้อความจาก อินเทอร์เน็ต ในช่วงการตอบคำถาม นักเรียนจะตอบหลายคนพร้อมกัน ทำให้ครูและเพื่อนจับประเด็น ไม่ได้

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ครูเน้นย้ำให้นักเรียนเขียนด้วยสำนวนของตนเอง และครูให้นักเรียนยกมือขึ้นก่อนการตอบคำถาม และครูให้นักเรียนตอบคำถามทีละคน และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ การฝึกเขียนความนำ ให้นักเรียนคาดเดาเนื้อหาคร่าว ๆ ไว้ว่าจะเขียนเรื่องใดบ้าง ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้นักเรียนเขียนความนำและความเชื่อมได้

จากการตรวจผลงานนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะของความนำได้และนักเรียนสามารถเลือกใช้ความนำของสารคดีได้อย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบปัญหาด้านการเขียนของนักเรียนที่ควรปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา ดังนี้

- 1) การเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง เช่น สัมคัญ (สำคัญ), เลี้ยงง่ายโตไว (ไว), ศิลปะวัฒนธรรม (ศิลปวัฒนธรรม), รากาย่อมเยาว์ (ย่อมเยา)
- 2) การเขียนฉีกคำ เช่น เชื้อ-สายเขมร, โครง-การ
- 3) การใช้ประโยคที่ไม่สมบูรณ์ เช่น พวกเขาก็ฝึกสอนให้แสดงท่าทางต่าง ๆ (ขาดส่วนกรรม), วิธีการห่ออันหอมกะบองหรือข้าวต้มต่าง (ไม่มีส่วนภาคแสดง) เห็นว่ามีการละเล่นบางอย่างอยู่ (ขาดภาคประธาน)
- 4) ไม่ใช้เครื่องหมายในบรรทัดแรก เมื่อเริ่มต้นย่อหน้าใหม่
- 5) การใช้ตัวหนังสือที่อ่านยาก

1.1.8 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา ปรากฏผล
ดังนี้

ตารางที่ 22 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา											
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่							คะแนน		ระดับ คุณภาพ	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	คะแนน เต็ม	คิดเป็น ร้อยละ		
	(3)	(2)	(3)	(2)	(5)	(5)	(5)	(25)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
1	3	2	3	2	3	3	3	19	76	ดี	ผ่าน
2	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
3	2	2	3	2	3	4	3	19	76	ดี	ผ่าน
4	3	2	3	2	3	3	3	19	76	ดี	ผ่าน
5	3	2	3	2	4	5	4	23	92	ดีมาก	ผ่าน
6	1	2	3	2	3	3	3	17	68	ดี	ผ่าน
7	3	2	3	2	4	3	4	21	84	ดีมาก	ผ่าน
8	3	2	3	2	5	5	3	23	92	ดีมาก	ผ่าน
9	3	2	3	2	4	5	3	22	88	ดีมาก	ผ่าน
10	3	2	3	2	3	3	3	19	76	ดี	ผ่าน
11	3	2	3	2	2	4	3	19	76	ดี	ผ่าน
12	3	2	3	2	4	5	4	23	92	ดีมาก	ผ่าน
13	3	2	3	2	3	4	3	20	80	ดีมาก	ผ่าน
14	2	2	3	2	2	5	2	18	72	ดี	ผ่าน
15	3	2	3	2	3	4	4	21	84	ดีมาก	ผ่าน
16	3	2	3	2	3	3	3	19	76	ดี	ผ่าน
17	3	2	3	2	3	5	3	21	84	ดีมาก	ผ่าน
18	3	2	3	2	2	3	2	17	68	ดี	ผ่าน
19	3	2	3	2	2	3	2	17	68	ดี	ผ่าน
20	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
21	3	2	2	2	2	3	2	16	64	ดี	ผ่าน
22	3	2	3	2	4	5	4	23	92	ดีมาก	ผ่าน
23	3	2	3	2	3	4	2	19	76	ดี	ผ่าน
24	3	2	3	2	4	5	4	23	92	ดีมาก	ผ่าน
25	2	2	3	2	5	5	5	24	96	ดีมาก	ผ่าน
26	3	2	3	2	4	5	4	23	92	ดีมาก	ผ่าน
27	3	2	3	2	4	5	4	23	92	ดีมาก	ผ่าน
28	3	2	3	2	5	5	4	24	96	ดีมาก	ผ่าน
29	2	2	2	2	2	4	2	16	64	ดี	ผ่าน
30	3	2	3	2	3	5	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
คะแนนเฉลี่ย	2.80	2.00	2.93	2.00	3.27	4.20	3.27	20.47	81.87		

ตารางที่ 23 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา

สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพดีมาก	17	56.67
	ระดับคุณภาพดี	13	43.33
	ระดับคุณภาพปานกลาง	0	0.00
	ระดับคุณภาพพอใช้	0	0.00
	ระดับคุณภาพปรับปรุง	0	0.00
ผลการประเมิน (ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป)	ผ่านเกณฑ์	30	100.00
	ไม่ผ่าน	0	0.00

จากตารางที่ 22-23 แสดงผลการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา ซึ่งมีคะแนนเต็ม 25 คะแนนเฉลี่ย 20.47 คิดเป็นร้อยละ 81.87 ผลการประเมินระดับคุณภาพนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 ระดับคุณภาพดี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 และนักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการตรวจผลงานนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ปรากฏผลดังนี้

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการตอบคำถามในชั้นเรียน นักเรียนสามารถบอกลักษณะของเนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอเรื่อง กลวิธีการดำเนินเรื่อง การแทรกคำพูด และการอ้างอิงได้ สามารถเขียนเนื้อหาสารคดีได้ และบอกความสำคัญของเนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอเรื่อง กลวิธีการดำเนินเรื่อง การแทรกคำพูด และการอ้างอิงได้

นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมทุกกิจกรรม และสามารถตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์

ปัญหาที่พบ คือ บางคำถามหรือบางสถานการณ์ นักเรียนไม่มีความรู้พื้นฐานหรือไม่มีประสบการณ์ ทำให้นักเรียนไม่เข้าใจ นักเรียนบางคนไม่ตั้งใจทำกิจกรรมกลุ่ม ในช่วงการฝึกเขียนย่อหน้าสารคดี นักเรียนบางคนจะเปลี่ยนประเด็นหรือเปลี่ยนหัวข้อในการเขียน ทำให้นักเรียนเขียนได้น้อย เพราะไม่มีข้อมูล

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ครูอธิบายให้ความรู้เพิ่มเติม ครูเน้นย้ำให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม อีกทั้งครูกำกับดูแลการทำงานกลุ่มและให้คำแนะนำทุกกลุ่ม ครูเน้นย้ำให้นักเรียนใช้ประเด็นหรือหัวข้อเดิม เพื่อให้นักเรียนมีข้อมูลในการเขียน และสามารถเขียนย่อหน้าสารคดีได้อย่างลุ่มลึก และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ การนำเสนอประจำกลุ่ม ครูและนักเรียนควรร่วมกันสรุปประเด็นก่อน แล้วจึงให้กลุ่มถัดไปนำเสนอ ทั้งนี้เพื่อเป็นการทบทวนและเก็บประเด็นสำคัญของแต่ละกลุ่ม

จากการตรวจผลงานนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถอธิบายกลวิธีในการเขียนเนื้อเรื่องได้ และนักเรียนสามารถเลือกใช้กลวิธีในการเขียนเนื้อเรื่องได้อย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบปัญหาด้านการเขียนของนักเรียนที่ควรปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา ดังนี้

- 1) การเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง เช่น เฉลี่ยคนลาด (เฉลี่ยวลาด), ชื่อสัตว์ (ชื่อสัตว์), ข้าวเหนียว (ข้าเหนียว)
- 2) การใช้คำไม่เหมาะสม เช่น ชาวส่วยได้ตั้งรากฐาน, แต่ถึงอย่างไรบ้างก็ยังคงสำคัญมาก ๆ, อยากให้ฝนตกเพื่อที่จะมีน้ำไว้ใช้และกินและทำการปลูกข้าวเพื่อกินและเลี้ยงสัตว์
- 3) การเว้นวรรคคำและประโยคที่ไม่เหมาะสม เช่น การทอผ้าไหม เป็นการผลิตผืนผ้า, คุณยายวิมลรัตน์หรือยายแดงชาวบ้านอำเภอปราสาทในจังหวัดสุรินทร์คุณยายเล่าว่าขนมโก๋รึจั้นปัจจุบันหารับประทานแบบสูตรโบราณได้ยากเพราะขนมโก๋รึจั้นมีมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่าของยาย... (เป็นประโยคที่มีขนาดยาวซับซ้อนและไม่มีการเว้นวรรคประโยค)
- 4) การเขียนฉีกคำ เช่น เครื่อง-ใช้, เก็บ-เกี่ยวข้าว
- 5) ไม่ใช้เครื่องหมายในบรรทัดแรก เมื่อเริ่มต้นย่อหน้าใหม่
- 6) การใช้ตัวหนังสือที่อ่านยาก

1.1.9 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 24 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย											
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่							คะแนน		ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	คะแนนเต็ม	คิดเป็นร้อยละ		
	(3)	(2)	(3)	(2)	(5)	(5)	(5)	(25)	(100)		
1	3	2	3	2	4	4	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
2	3	2	3	2	3	3	4	20	80	ดีมาก	ผ่าน
3	3	2	3	2	4	3	4	21	84	ดีมาก	ผ่าน
4	3	2	3	2	5	3	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
5	3	2	3	2	5	5	5	25	100	ดีมาก	ผ่าน
6	1	2	3	2	3	3	3	17	68	ดี	ผ่าน
7	3	2	3	2	3	3	3	19	76	ดี	ผ่าน
8	3	2	3	2	5	4	4	23	92	ดีมาก	ผ่าน
9	3	2	3	2	4	4	3	21	84	ดีมาก	ผ่าน
10	3	2	3	2	5	4	4	23	92	ดีมาก	ผ่าน
11	3	2	3	2	4	4	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
12	3	2	3	2	5	3	5	23	92	ดีมาก	ผ่าน
13	3	2	3	2	5	4	4	23	92	ดีมาก	ผ่าน

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย											
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่							คะแนน		ระดับ คุณภาพ	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	คะแนน เต็ม	คิดเป็น ร้อยละ		
	(3)	(2)	(3)	(2)	(5)	(5)	(5)	(25)	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
14	3	2	3	2	5	4	5	24	96	ดีมาก	ผ่าน
15	3	2	3	2	5	5	4	24	96	ดีมาก	ผ่าน
16	3	2	3	3	3	3	3	20	80	ดีมาก	ผ่าน
17	3	2	3	2	4	3	3	20	80	ดีมาก	ผ่าน
18	2	2	3	2	5	3	4	21	84	ดีมาก	ผ่าน
19	3	2	3	2	5	3	4	22	88	ดีมาก	ผ่าน
20	3	2	3	2	4	4	5	23	92	ดีมาก	ผ่าน
21	3	2	3	2	5	3	5	23	92	ดีมาก	ผ่าน
22	3	2	3	2	4	3	4	21	84	ดีมาก	ผ่าน
23	3	2	3	2	4	3	4	21	84	ดีมาก	ผ่าน
24	3	2	3	2	5	4	5	24	96	ดีมาก	ผ่าน
25	3	2	3	2	3	3	4	20	80	ดีมาก	ผ่าน
26	3	2	3	2	5	4	5	24	96	ดีมาก	ผ่าน
27	3	2	3	2	5	3	5	23	92	ดีมาก	ผ่าน
28	3	2	3	2	5	3	5	23	92	ดีมาก	ผ่าน
29	3	2	3	2	5	5	4	24	96	ดีมาก	ผ่าน
30	3	2	3	2	5	4	5	24	96	ดีมาก	ผ่าน
คะแนนเฉลี่ย	2.90	2.00	3.00	2.03	4.40	3.57	4.17	22.07	88.27		

ตารางที่ 25 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย

สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพดีมาก	28	93.33
	ระดับคุณภาพดี	2	6.67
	ระดับคุณภาพปานกลาง	0	0.00
	ระดับคุณภาพพอใช้	0	0.00
	ระดับคุณภาพปรับปรุง	0	0.00
ผลการประเมิน (ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป)	ผ่านเกณฑ์	30	100.00
	ไม่ผ่าน	0	0.00

จากตารางที่ 24-25 แสดงผลการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย ซึ่งมีคะแนนเต็ม 25 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 22.07 คิดเป็นร้อยละ 88.27 ผลการประเมินระดับคุณภาพนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 ระดับคุณภาพดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และนักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการตรวจผลงานนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ปรากฏผลดังนี้

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการตอบคำถามในชั้นเรียน นักเรียนสามารถบอกลักษณะของความลงท้ายและวิธีการเขียนความลงท้ายได้ สามารถเขียนความลงท้ายสารคดีได้ และบอกความสำคัญของความลงท้ายและวิธีการเขียนความลงท้ายได้

นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมทุกกิจกรรม สามารถตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์

ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนที่อ่านเสร็จก่อนเพื่อน จะชวนเพื่อนคุยและรบกวนเพื่อนที่ยังอ่านไม่เสร็จ ในขณะที่ครูให้นักเรียนอ่านบทอ่านจากสื่อที่เป็นจอนำเสนอ นักเรียนบางคนอ่านยังไม่จบแต่ครูข้ามไปบทอ่านถัดไปแล้ว ทำให้นักเรียนจับประเด็นยังไม่ได้

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูให้นักเรียนบอกให้นักเรียนเงียบและไม่ชวนเพื่อนคุยเพราะเป็นการรบกวนสมาธิในการอ่านของเพื่อน ครูให้นักเรียนทำสัญลักษณ์เมื่ออ่านเสร็จแล้ว และครูถามนักเรียนก่อนจะให้นักเรียนอ่านบทอ่านถัดไป และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ครูแนะนำให้ให้นักเรียนศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อีกทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้กลวิธีการเขียนความลงท้ายแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ครูกำหนดให้

จากการตรวจผลงานนักเรียนพบว่า นักเรียนสามารถอธิบายกลวิธีการเขียนความลงท้ายหรือส่วนสรุปได้และนักเรียนสามารถเลือกใช้กลวิธีการเขียนได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบปัญหาด้านการเขียนของนักเรียนที่ควรปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา ดังนี้

- 1) การเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง เช่น ชั่งหน้าเศร้า (ช่าน่าเศร้า), ศูนย์หาย (สูญหาย), ที่ที่อุดอัด (อึดอัด), ชื่นชอบ (ชื่นชอบ)
- 2) การใช้คำไม่เหมาะสม เช่น การดัดแปลงลายพื้นบ้านผสมกับลายโบราณ, ลูกหลานกลับมารวมตัวเพื่อเฉลิมฉลองและรำลึกถึงบรรพบุรุษจางไปเรื่อย ๆ
- 3) การเว้นวรรคคำและประโยคที่ไม่เหมาะสม เช่น กินแล้วปลอดภัยไม่อันตราย, ทำให้มีการเปรียบเปรยจากนักท่องเที่ยวไว้ว่า หากมาสุรินทร์แล้วต้องได้ลองกินกบยัดไส้, โดย ปัจจุบันมะม่วงจะหาได้ยาก, การจัดประเพณีนี้ทุกปีในเดือนที่ 6 เพราะต้องทำก่อนที่จะทำนา เพราะจุดบั้งไฟจะทำให้ฝนตก เพราะเป็นการส่งสัญญาณไปหาพระยาแถน
- 4) การเขียนฉีกคำ เช่น สรวง-สวรรค์, ท่อง-เที่ยว, เหมาะ-สม,
- 5) ไม่ใช้มหรรณพสัญญาณในบรรทัดแรก เมื่อเริ่มต้นย่อหน้าใหม่
- 6) การใช้ตัวหนังสือที่อ่านยาก

1.1.10 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เฉ็ดฉายสารคดี ปรากฏผล
ดังนี้

ตารางที่ 26 ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เฉ็ดฉายสารคดี

ผลการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เฉ็ดฉายสารคดี														
นักเรียนคนที่	ประเด็นที่										คะแนน		ระดับ คุณภาพ	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	คะแนน เต็ม	ร้อยละ		
	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	50	(100)		ผ่าน/ไม่ผ่าน
1	4	5	5	4	4	4	5	4	5	4	44	88	ดีมาก	ผ่าน
2	4	4	5	5	3	0	5	4	5	3	38	76	ดี	ผ่าน
3	4	4	5	5	3	0	5	3	5	3	37	74	ดี	ผ่าน
4	4	4	5	4	4	4	5	2	5	5	42	84	ดีมาก	ผ่าน
5	5	5	4	4	4	4	4	4	5	5	44	88	ดีมาก	ผ่าน
6	4	5	5	4	4	4	3	3	5	5	42	84	ดีมาก	ผ่าน
7	4	5	5	4	4	4	2	3	5	5	41	82	ดีมาก	ผ่าน
8	4	5	5	4	4	4	4	4	4	5	43	86	ดีมาก	ผ่าน
9	4	5	5	4	4	4	3	2	4	5	40	80	ดีมาก	ผ่าน
10	4	5	5	4	4	4	4	4	4	4	42	84	ดีมาก	ผ่าน
11	4	5	5	4	4	4	4	3	4	5	42	84	ดีมาก	ผ่าน
12	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	48	96	ดีมาก	ผ่าน
13	3	2	5	0	3	0	3	5	5	5	31	62	ดี	ผ่าน
14	4	5	5	4	4	4	4	4	4	4	42	84	ดีมาก	ผ่าน
15	3	5	5	4	4	4	3	5	3	4	40	80	ดีมาก	ผ่าน
16	3	4	5	4	3	0	2	2	4	4	31	62	ดี	ผ่าน
17	4	5	5	4	4	4	3	3	4	4	40	80	ดีมาก	ผ่าน
18	3	5	5	4	4	4	3	4	3	3	38	76	ดี	ผ่าน
19	4	5	5	4	4	4	3	4	4	4	41	82	ดีมาก	ผ่าน
20	5	5	5	4	4	4	4	4	4	5	44	88	ดีมาก	ผ่าน
21	4	5	5	4	4	4	3	3	4	5	41	82	ดีมาก	ผ่าน
22	4	5	5	4	4	4	4	4	4	5	43	86	ดีมาก	ผ่าน
23	4	5	4	4	4	5	4	4	5	5	44	88	ดีมาก	ผ่าน
24	4	5	5	5	4	4	3	3	4	4	41	82	ดีมาก	ผ่าน
25	4	5	5	4	4	4	3	3	4	5	41	82	ดีมาก	ผ่าน
26	4	4	5	4	3	0	5	5	5	4	39	78	ดี	ผ่าน
27	4	4	5	4	3	0	5	5	5	4	39	78	ดี	ผ่าน
28	4	5	5	3	4	4	4	3	5	5	42	84	ดีมาก	ผ่าน
29	4	4	5	4	3	0	3	3	4	4	34	68	ดี	ผ่าน
30	5	5	5	4	4	4	4	3	4	5	43	86	ดีมาก	ผ่าน
คะแนนเฉลี่ย	3.97	4.67	4.93	3.97	3.80	3.13	3.70	3.60	4.37	4.43	40.57	81.13		

ตารางที่ 27 สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เฉ็ดฉายสารคดี

สรุปผลการประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เฉ็ดฉายสารคดี			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพดีมาก	22	73.33
	ระดับคุณภาพดี	8	26.67
	ระดับคุณภาพปานกลาง	0	0.00
	ระดับคุณภาพพอใช้	0	0.00
	ระดับคุณภาพปรับปรุง	0	0.00
ผลการประเมิน (ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป)	ผ่านเกณฑ์	30	100.00
	ไม่ผ่าน	0	0.00

จากตารางที่ 26-27 แสดงผลการจัดการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เฉ็ดฉายสารคดี ซึ่งมีคะแนนเต็ม 50 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 40.57 คิดเป็นร้อยละ 81.13 ผลการประเมินระดับคุณภาพนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 ระดับคุณภาพดี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และนักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและการตรวจผลงานนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ปรากฏผลดังนี้

จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการตอบคำถามในชั้นเรียน นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนในการเขียนสารคดีได้ สามารถเขียนสารคดีท้องถิ่นได้ และบอกความสำคัญของขั้นตอนในการเขียนสารคดีได้

นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมทุกกิจกรรม สามารถตอบคำถามได้ตามจุดประสงค์

ปัญหาที่พบ คือ ในช่วงการเขียนสารคดีทั้งเรื่องเป็นรายบุคคล นักเรียนจะเขียนไม่เสร็จภายในคาบ ซึ่งนักเรียนจะต้องเขียนเพิ่มเติมนอกชั้นเรียน ทำให้นักเรียนบางคนคัดลอกสำนวนบางส่วนจากอินเทอร์เน็ต

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ครูเน้นย้ำให้นักเรียนฝึกเขียนด้วยตนเอง และใช้สำนวนของตนเอง และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ครูเน้นย้ำให้นักเรียนเขียนสารคดีด้วยตนเอง และใช้สำนวนการเขียนของตนเอง ไม่คัดลอกสำนวนการเขียนจากอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้เพื่อทดสอบความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียน นอกจากนี้ ครูผู้สอนจะต้องอ่านงานนักเรียนและให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่นักเรียนทุกคาบ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้ทราบข้อที่ควรปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาต่อไป

จากการตรวจผลงานนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถเขียนสารคดีได้ อย่างไรก็ตามพบปัญหาด้านการเขียนของนักเรียนที่ควรปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา ดังนี้

- 1) การเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง เช่น เสี่ยงกองกันตรึม (เสี่ยงกองกันตรึม), สาสนา (ศาสนา), สืบสาร (สืบสาน), กลุ่มชาติพันธุ์ (กลุ่มชาติพันธุ์), กรรมวิธี (กรรมวิธี), ทำบุญ (ทำบุญ), แสดงนิเทศกาล (แสดงนิทรรศการ), สิงสาาสัตว์ (สิงสาราสัตว์), ละเอียนนุ่มนวน (ละเอียนนุ่มนวน)
- 2) การใช้คำไม่เหมาะสม เช่น ผสมกับวัตถุอื่น ๆ เพื่อลดต้นทุน ได้แก่ ร้าหยาบ ปลายข้าว กากถั่วเหลือง ปลาปน ไบโกระณปน เปลือกหอยปน เป็นต้น
- 3) การเว้นวรรคคำและประโยคที่ไม่เหมาะสม เช่น แต่ละท้องถิ่นนิยม ใช้ เช่น ... , มีความเชื่อเรื่องพระยาแถนว่าท่านจะทำให้ฝนตก (ประธานที่ขาดส่วนประธาน)
- 4) การเขียนฉีกคำ เช่น หนา-แน่น, ชุม-ชน
- 5) การใช้ตัวหนังสือที่อ่านยาก
- 6) ใช้ย่อหน้าเดียวทั้งเรื่อง โดยไม่มีการแบ่งย่อหน้างานเขียน
- 7) เรียบเรียงเนื้อเรื่องไม่เป็นลำดับหรือไม่สัมพันธ์กัน

1.2 ผลการพัฒนากิจการการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 28 ผลการพัฒนากิจการการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ด้าน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ
กระบวนการ (E ₁)	30	225	187.27	11.29	83.23	83.23
ผลลัพธ์ (E ₂)	30	50	41.63	2.94	83.27	83.27

จากตารางที่ 28 พบว่าการหาประสิทธิภาพของการพัฒนากิจการการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร จำนวน 30 คน พบว่า คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างการจัดการเรียนรู้ (E₁) เท่ากับ 83.23 และคะแนนจากการทดสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (E₂) เท่ากับ 83.27 ดังนั้น ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.1 ผลการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.1.1 ผลการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 29 ผลการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักเรียน คนที่	ประเด็นที่ (คะแนนเต็มแต่ละประเด็น)										รวม (50 คะแนน)	ร้อยละ (100)	ระดับ คุณภาพ	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)				
1	4	5	4	3	4	4	3	2	4	4	37	74	ดี	ผ่าน
2	3	5	5	3	4	4	2	3	3	3	35	70	ดี	ผ่าน
3	3	5	5	3	3	3	2	4	2	3	33	66	ดี	ผ่าน
4	4	5	4	4	4	4	3	3	3	3	37	74	ดี	ผ่าน
5	4	5	5	4	4	5	3	5	5	4	44	88	ดีมาก	ผ่าน
6	3	5	5	3	3	3	2	2	2	3	31	62	ดี	ผ่าน
7	4	4	4	4	3	0	4	4	4	3	34	68	ดี	ผ่าน
8	4	5	5	5	4	4	3	4	4	5	43	86	ดีมาก	ผ่าน
9	4	5	5	3	4	4	2	3	3	5	38	76	ดี	ผ่าน
10	4	5	5	3	4	4	2	2	3	3	35	70	ดี	ผ่าน
11	4	5	5	3	4	4	4	4	4	4	41	82	ดีมาก	ผ่าน
12	3	5	5	4	3	4	3	3	3	3	36	72	ดี	ผ่าน
13	3	5	5	3	3	3	3	3	3	3	34	68	ดี	ผ่าน
14	3	5	5	3	4	4	2	3	3	3	35	70	ดี	ผ่าน
15	3	5	5	3	3	2	3	3	3	3	33	66	ดี	ผ่าน
16	4	5	5	4	4	4	3	3	4	4	40	80	ดีมาก	ผ่าน
17	3	5	5	4	4	5	3	3	3	3	38	76	ดี	ผ่าน
18	4	5	5	3	4	4	3	3	3	3	37	74	ดี	ผ่าน
19	3	5	3	3	3	3	3	3	3	3	32	64	ดี	ผ่าน
20	3	5	4	4	4	4	3	3	3	4	37	74	ดี	ผ่าน
21	3	5	5	4	4	4	3	3	3	3	37	74	ดี	ผ่าน
22	4	5	5	4	4	4	2	2	3	3	36	72	ดี	ผ่าน
23	4	5	4	4	4	4	2	2	3	3	35	70	ดี	ผ่าน
24	3	5	5	4	4	4	3	3	3	3	37	74	ดี	ผ่าน
25	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	41	82	ดีมาก	ผ่าน
26	5	5	5	5	4	4	3	3	4	4	42	84	ดีมาก	ผ่าน
27	4	5	5	3	3	4	2	2	4	4	36	72	ดี	ผ่าน
28	5	5	5	4	4	4	3	3	4	4	41	82	ดีมาก	ผ่าน
29	3	4	5	4	3	0	2	3	3	3	30	60	ดี	ผ่าน
30	4	5	5	4	4	4	2	4	4	4	40	80	ดีมาก	ผ่าน
ค่าเฉลี่ย	3.63	4.93	4.73	3.63	3.70	3.60	2.73	3.07	3.33	3.47	36.83	73.67		
S.D.	0.61	0.25	0.52	0.61	0.47	1.13	0.64	0.74	0.66	0.63	3.50	7.01		

ตารางที่ 30 สรุปผลการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

สรุปผลการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพดีมาก	8	26.67
	ระดับคุณภาพดี	22	73.33
	ระดับคุณภาพปานกลาง	0	0.00
	ระดับคุณภาพพอใช้	0	0.00
	ระดับคุณภาพปรับปรุง	0	0.00
ผลการประเมิน (ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป)	ผ่านเกณฑ์	30	100.00
	ไม่ผ่านเกณฑ์	0	0.00

จากตารางที่ 29-30 แสดงผลการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งมีคะแนนเต็ม 50 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 36.83 คิดเป็นร้อยละ 73.67 และสรุปผลการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียน จำนวน 30 คน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ระดับคุณภาพดี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 และนักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการทำแบบทดสอบและการตรวจผลงานนักเรียน ปรากฏผลดังนี้

นักเรียนตั้งใจเขียน และส่งตามกำหนดเวลาทุกคน แต่ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนบางคนเขียนได้จำนวนน้อยกว่าบรรทัดที่กำหนด โดยนักเรียนสะท้อนความคิดเห็นว่า ไม่มีข้อมูลในการเขียน และเขียนไม่เป็น อีกทั้งในขณะที่เขียนนักเรียนจะลบบ่อยครั้ง ทำให้งานเขียนไม่สะอาดและอ่านยาก และเส้นบรรทัดไม่ได้ระบุหมายเลขกำกับ ทำให้นักเรียนต้องนับหลายครั้ง

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ให้นักเรียนเขียนเท่าที่เขียนได้ ภายในเวลาที่กำหนด และให้นักเรียนใช้ดินสอในการเขียนงานได้ แบบทดสอบระบุหมายเลขกำกับจำนวนบรรทัดเพื่อให้นักเรียนทราบจำนวนบรรทัดที่เขียนได้ นอกจากนี้ ครูผู้สอนแนะนำให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การอ่านหนังสือ การสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้จากผู้รู้ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และสังสรรค์คำศัพท์ได้มากขึ้น

จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบปัญหาด้านการเขียนของนักเรียนที่ควรปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา ดังนี้

- 1) การเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง เช่น ประวัณธรรม (ประเพณีวัฒนธรรม), กลุ่มชาติพันธุ์ (กลุ่มชาติพันธุ์), ประดิษ (ประดิษฐ์)
- 2) การใช้คำไม่เหมาะสม เช่น การเล่นเกมมีวตเพื่อนินมต้อัญเชิญครูอาจารย์
- 3) การเว้นวรรคคำและประโยคที่ไม่เหมาะสม เช่น เป็นเทศกาลของชาวเขมรสุรินทร์ (ไม่มีภาคประธาน) ได้รับความ ยอมรับ, ผ่าถูงผืนหนึ่งต้องผ่านกระบวนการวิธีทำมากมายเริ่มแรก การเลี้ยงไหม
- 4) การเขียนฉีกคำ เช่น ต่อ-ยอด, ตั้ง-แต่
- 5) การใช้ตัวหนังสือที่อ่านยาก
- 6) ใช้ย่อหน้าเดียวทั้งเรื่อง โดยไม่มีการแบ่งย่อหน้างานเขียน
- 7) เรียบเรียงเนื้อเรื่องไม่เป็นลำดับหรือไม่สัมพันธ์กัน

2.1.2 ผลการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 31 ผลการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

นักเรียน คนที่	ประเด็นที่ (คะแนนเต็มแต่ละประเด็น)										รวม (50 คะแนน)	ร้อยละ (100)	ระดับ คุณภาพ	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)				
1	5	5	5	4	4	4	4	4	5	5	45	90	ดีมาก	ผ่าน
2	5	5	5	4	4	4	3	4	3	4	41	82	ดีมาก	ผ่าน
3	5	5	4	3	3	3	3	3	3	4	36	72	ดี	ผ่าน
4	5	5	5	4	4	4	4	2	5	5	43	86	ดีมาก	ผ่าน
5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	48	96	ดีมาก	ผ่าน
6	5	5	5	4	4	4	3	3	4	5	42	84	ดีมาก	ผ่าน
7	5	5	4	4	4	4	4	2	4	5	41	82	ดีมาก	ผ่าน
8	5	5	5	4	4	4	4	4	4	5	44	88	ดีมาก	ผ่าน
9	5	5	5	4	4	4	3	3	3	5	41	82	ดีมาก	ผ่าน
10	5	5	4	4	4	4	3	3	3	4	39	78	ดี	ผ่าน
11	5	5	5	4	4	4	3	4	4	4	42	84	ดีมาก	ผ่าน
12	5	5	5	4	4	4	3	4	4	5	43	86	ดีมาก	ผ่าน
13	5	5	5	4	4	4	3	3	4	5	42	84	ดีมาก	ผ่าน
14	5	5	5	4	4	4	3	4	4	4	42	84	ดีมาก	ผ่าน
15	5	5	5	4	4	4	2	2	3	4	38	76	ดี	ผ่าน
16	5	5	5	4	4	3	2	2	2	4	36	72	ดี	ผ่าน
17	5	5	4	3	3	3	3	4	4	5	39	78	ดี	ผ่าน
18	4	5	5	3	4	4	3	3	4	4	39	78	ดี	ผ่าน
19	4	5	5	4	4	4	2	3	3	4	38	76	ดี	ผ่าน
20	5	5	5	4	4	4	4	3	4	4	42	84	ดีมาก	ผ่าน
21	5	5	5	4	4	4	3	3	3	4	40	80	ดีมาก	ผ่าน
22	5	5	5	4	4	4	3	4	4	4	42	84	ดีมาก	ผ่าน

นักเรียน คนที่	ประเด็นที่ (คะแนนเต็มแต่ละประเด็น)										รวม (50 คะแนน)	ร้อยละ (100)	ระดับ คุณภาพ	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)				
23	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	49	98	ดีมาก	ผ่าน
24	5	5	5	4	4	4	3	3	3	5	41	82	ดีมาก	ผ่าน
25	5	5	5	5	4	4	4	4	4	5	45	90	ดีมาก	ผ่าน
26	5	5	5	5	4	4	3	4	4	4	43	86	ดีมาก	ผ่าน
27	5	5	5	4	4	4	3	4	4	5	43	86	ดีมาก	ผ่าน
28	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	43	86	ดีมาก	ผ่าน
29	3	4	4	4	4	4	4	3	5	5	40	80	ดีมาก	ผ่าน
30	5	5	5	4	4	4	2	4	4	5	42	84	ดีมาก	ผ่าน
ค่าเฉลี่ย	4.87	4.97	4.80	4.03	4.00	3.97	3.20	3.40	3.83	4.57	41.63	83.27		
S.D.	0.43	0.18	0.41	0.49	0.37	0.41	0.66	0.77	0.75	0.50	2.94	5.88		

ตารางที่ 32 สรุปผลการประเมินการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูล
ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

สรุปผลการประเมินการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
ผลการประเมิน		จำนวน (30 คน)	คิดเป็นร้อยละ (ร้อยละ 100)
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพดีมาก	23	76.67
	ระดับคุณภาพดี	7	23.33
	ระดับคุณภาพปานกลาง	0	0.00
	ระดับคุณภาพพอใช้	0	0.00
	ระดับคุณภาพปรับปรุง	0	0.00
ผลการประเมิน (ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป)	ผ่านเกณฑ์	30	100
	ไม่ผ่านเกณฑ์	0	0

จากตารางที่ 31-32 แสดงผลการประเมินการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งมีคะแนนเต็ม 50 คะแนนเฉลี่ย 41.63 คิดเป็นร้อยละ 83.27 และสรุปผลการประเมินการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียน จำนวน 30 คน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 ระดับคุณภาพดี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และนักเรียนมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไปจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตการทำแบบทดสอบและการตรวจผลงานนักเรียน ปรากฏผลดังนี้

นักเรียนตั้งใจเขียน และส่งตามกำหนดเวลาทุกคน แต่ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนบางคนเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง ใช้เครื่องหมายไม่เหมาะสม ใช้ถ้อยคำได้ไม่เหมาะสม

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ครูตรวจผลงานและสะท้อนผลให้นักเรียนทราบเพื่อการพัฒนางานเขียนต่อไป และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ให้นักเรียนร่างโครงร่างในการเขียนก่อนการเขียนสารคดี เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จแล้วให้นักเรียนอ่านทบทวนเพื่อแก้ไขและเพิ่มเติม

นักเรียนสามารถเขียนสารคดีได้ อย่างไรก็ตาม จากการตรวจผลงานของนักเรียนพบปัญหาด้านการเขียนของนักเรียนที่ควรปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา ดังนี้

1) การเขียนสะกดคำไม่ถูกต้อง เช่น เช่นไหว (เช่นไหว้), ญาติมิตร (ญาติมิตร), ความซำ (ความซำ), ภูมิปัญหา (ภูมิปัญญา), คุ่มคลอง (คุ่มครอง), การฟองสี (การฟอกสี), สุกสกราว (สุกสกราว)

2) การใช้คำไม่เหมาะสม เช่น ดังนั้นและ, อร่อยจนลิ้มหลิมตา

3) การเว้นวรรคคำและประโยคที่ไม่เหมาะสม เช่น เนื่องจากเปิดจะถ่ายมูลเหม็นกว่าไก่ การกั้นบริเวณจะช่วยให้เก็บกวาดได้สะดวก (ไม่มีการเว้นวรรคประโยค)

4) การเขียนฉีกคำ เช่น หมู่-บ้าน, พื้น - บ้าน

5) การใช้ตัวหนังสือที่อ่านยาก

6) ใช้ย่อหน้าเดียวทั้งเรื่อง โดยไม่มีการแบ่งย่อหน้างานเขียน

7) เรียบเรียงเนื้อเรื่องไม่เป็นลำดับหรือไม่สัมพันธ์กัน

นอกจากนี้ จากการตรวจผลงานนักเรียน พบว่าไม่ค่อยพบการใช้สำนวนความเปรียบและการพรรณนา ในงานเขียนของนักเรียน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ปรากฏผล ดังนี้

การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ดังปรากฏในตารางที่ 26

ตารางที่ 33 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	Mean	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	30	50	36.83	3.50	7.39	0.00
หลังเรียน			41.63	2.94		

จากตารางที่ 33 พบว่า การทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูล
ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีคะแนนเฉลี่ยหลัง
การจัดการเรียนรู้ (Mean = 41.63, S.D. = 2.94) สูงกว่าคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้ (Mean =
36.83, S.D. = 3.50) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความสามารถด้าน
การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นที่สูงขึ้น



บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ได้
ตามหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้
การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้มี
ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูล
ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มตัวอย่างใน
การวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร อำเภอปราสาท
จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียน 30 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย
(simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ใช้รูปแบบการวิจัยเชิง
ทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการวิจัยทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลัง
การทดลอง (The One Group Pretest Posttest design) ใช้เวลาในการทดลองจำนวน 10 คาบ
คาบละ 55 นาที

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจาก
ข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 10 แผน
การจัดการเรียนรู้ โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและมีผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของ
แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผนการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ทุกรายการ อีกทั้งแผน
การจัดการเรียนรู้ได้ผ่านการทดลองใช้กับกลุ่มทดลองใช้เพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านต่าง ๆ และ
มีผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 75/75 โดยทดลองใช้กับกลุ่มทดลองใช้
มีผลเท่ากับ 77.11/77.13 ก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป
2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น แบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ
โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและมีผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง
10 แผนการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ทุกรายการ แบบทดสอบมีผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.946 ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันและอยู่ในระดับมากที่สุดจากผู้ตรวจ
สองคน นอกจากนี้ แบบทดสอบมีผลการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพของข้อคำถามรายชื่อ

พบว่า แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความยากง่ายของข้อสอบมีค่าตั้งแต่ 0.20-0.80 ทุกรายการ และค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ทุกรายการ และแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 อยู่ในระดับความเที่ยงพอใช้ (0.70-0.79) ซึ่งถือว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างได้

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent samples t-test)

สรุปผลการวิจัย พบว่า

5.1.1 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าเท่ากับ 83.23/83.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 75/75

5.1.2 ความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ผลการพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

จากการหาประสิทธิภาพของการพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร จำนวน 30 คน พบว่า คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างการจัดการเรียนรู้ (E_1) เท่ากับ 83.23 และคะแนนจากการทดสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_2) เท่ากับ 83.27 ดังนั้น ประสิทธิภาพของการพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1 ทั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1.1 ด้านแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ออกแบบและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนและมีระเบียบวิธีที่ชัดเจน โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ผู้วิจัยทราบขอบเขตเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด อีกทั้งศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนประสาทวิทยาคาร ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตของเนื้อหา ของสถานศึกษากำหนด

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนสารคดี แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลท้องถิ่น จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา บทความวิชาการ บทความวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ทำให้สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสม ใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ และวิธีการวัดประเมินผลที่เหมาะสม

ผู้วิจัยได้เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม และผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา และการจัดการเรียนรู้ (Index of item objective congruence: IOC) โดยผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .05 ขึ้นไปทุกรายการ ซึ่งถือว่าความสอดคล้องกันอยู่ในเกณฑ์ และผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ผู้วิจัยได้นำข้อแนะนำต่าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลอง (Try Out) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้อง เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และดูความเหมาะสมด้านต่าง ๆ โดยผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 75/75 พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อทดลองใช้กับกลุ่มทดลองใช้ มีผลเท่ากับ 77.11/77.13 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ อีกทั้ง ผู้วิจัยได้ทดลองนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มทดลองใช้ (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สังเกตได้จากแผนการจัดการเรียนรู้ไปปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5.2.1.2 ด้านแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้ออกแบบและสร้างแบบทดสอบอย่างเป็นขั้นตอนและมีระเบียบวิธีที่ชัดเจน โดยเริ่มจากการศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และเนื้อหาสาระตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และใช้ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การสร้างข้อสอบ จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบแบบทดสอบแบบอัตนัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบและเสนอแบบทดสอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม ผู้วิจัยได้เสนอแบบทดสอบต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และความเที่ยงตรงโดยประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ทุกรายการ ซึ่งความสอดคล้องกันอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

ผู้วิจัยได้นำข้อแนะนำต่าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม และนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้อง และนำผลการสังเกตที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขและใช้พัฒนานักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ส่งผลให้ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ ดังที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2566) กล่าวว่า การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะช่วยให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพ ช่วยให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับศศิเทพ ปิติพรเทพิน (2566) ที่กล่าวว่า

การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้จัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมาย และเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับพิชิต ฤทธิ์จัญญ (2564) กล่าวว่าแบบทดสอบที่มีคุณภาพ มีวิธีการและกระบวนการสร้างอย่างถูกต้องตามหลักวิชา จะเป็นประโยชน์ต่อ

การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2.1.3 ด้านเกณฑ์การให้คะแนนผลงานนักเรียน

เมื่อผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทดสอบแล้ว ผู้วิจัยใช้ผู้ตรวจจำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้วิจัยและครูผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และนำผลการตรวจที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จะมีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 ถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1 หรือ +1 หมายความว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันมาก ถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0 หมายความว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันน้อย และถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0 หมายความว่า ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน (ปิยะธิดา ปัญญา, 2567) นอกจากนี้ ไพศาล วรคำ (2566) ได้แปลความหมายของขนาดความสัมพันธ์ไว้ 4 ระดับ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .84-1.00 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันระดับมากที่สุด ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .71-.83 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันระดับมาก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .51-.70 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันระดับน้อย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .00-.50 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ผลจากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.946 แสดงให้เห็นว่าการให้คะแนนของผู้ตรวจทั้งสองคนมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันและอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ในการให้คะแนนการตอบแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีของกลุ่มตัวอย่างได้

5.2.1.4 ด้านการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพของข้อคำถาม รายข้อโดยหาค่าความยากง่าย (P_E) ที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และหาความจำแนก (D) ที่มีค่าจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558) ซึ่งผลการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพของข้อคำถามรายข้อ พบว่า แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความยากง่ายของข้อสอบมีค่าตั้งแต่ 0.20-0.80 ทุกรายการ และค่าความจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ทุกรายการ แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่มีคุณภาพมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach พบว่า แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71 ซึ่งมีความมากกว่า 0.5 อยู่ในระดับความเที่ยงพอใช้ (0.70-0.79) ถือว่า แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ได้กับกลุ่มตัวอย่างได้ (อจศรา ประเสริฐสิน, 2564)

จะเห็นได้ว่า การออกแบบและสร้างเครื่องมือการวิจัยที่มีขั้นตอนและระเบียบวิธีที่ชัดเจนและเหมาะสม มีส่วนช่วยให้ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้การเขียนสารคดีจากข้อมูล

ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิwa สิงห์เทียน (2558) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยมีประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อยมีค่าเท่ากับ 75.21/75.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ คือ 75/75 งานวิจัยลัดดาวัลย์ ศรีสุข (2558) ศึกษาเรื่อง การใช้เทคนิค 4MAT ร่วมกับชุดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีประสิทธิภาพของการใช้เทคนิค 4MAT ร่วมกับชุดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 84.24/82.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ คือ 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของบัวลักษณ์ เพชรงาม (2565) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อวารอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีท้องถิ่นตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่เสริมสร้างทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อวารอย่างสร้างสรรค์เท่ากับ 91.91/76.14 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ คือ 75/75

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ความสามารถในการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.2.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและสร้างขึ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดี ตามแนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ประเด็น เห็นปัญหา เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ช่วยกันคิด วิเคราะห์ และตอบคำถามจากสถานการณ์ที่กำหนดเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้คิดทบทวนและเชื่อมโยงความรู้เดิม ทำให้ผู้เรียนได้ทบทวนความเดิมและช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ ดังที่ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข (2561) กล่าวว่า การใช้คำถามทำให้ครูได้สำรวจและทบทวนพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน ช่วยกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนติดตามบทเรียนตลอดเวลา ช่วยให้ผู้เรียนได้ขยายความคิด และช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน และชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558) กล่าวว่า ประสพการณ์เดิมของผู้เรียนมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้มีความหมาย ช่วยให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสพการณ์เดิมกับจินตนาการใหม่และองค์ความรู้ใหม่ สามารถสร้างการรับรู้ได้ดีและชัดเจน ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ขั้นที่ 2 สถานการณ์ชวนคิด พิจารณาวิเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ช่วยกันคิด วิเคราะห์ ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนด และนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความรู้ใหม่ และเกิดความสนใจในสิ่งที่เรียน สอดคล้องกับศิริพร ศรีจันทร์ และธีรศักดิ์ อุปรมย์ อุปรมย์อิชัย, (2564) กล่าวว่า การใช้คำถามเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการทางความคิด

ของผู้เรียน และตุนดา จามจุรี (2564) กล่าวว่า การใช้คำถาม จะช่วยให้ผู้เรียนระบุได้ว่ากำลังประสบกับปัญหาใดและช่วยให้ผู้เรียนได้ไตร่ตรองถึงความรู้ ความเข้าใจผิด และความก้าวหน้าในการเรียนรู้ นอกจากนี้ในขั้นที่ 2 ครูได้บรรยายให้ความรู้เพิ่มเติม ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการเรียนรู้และพัฒนาการเขียนสารคดีได้ สอดคล้องกับศิริพร ศรีจันทร์ และธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปรมัยอริชัย (2564) ที่กล่าวว่า การบรรยายช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ขั้นที่ 3 เจาะจงแนวคิด ลิขิตสร้างสรรค์ เป็นขั้นที่นักเรียนได้เรียนรู้จากกระบวนการกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย เพื่อช่วยกันคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนดและนำเสนอหน้าชั้นเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนได้รับความคิดเห็นที่หลากหลาย และช่วยให้ผู้เรียนนำความคิดเห็นและข้อสรุปของกลุ่มไปปรับใช้ในงานเขียนของตนเอง ดังที่ จินตวิทย์ คล้ายสังข์ (2563) กล่าวว่า กระบวนการกลุ่มช่วยกระตุ้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันทำงานให้เสร็จตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น นำไปสู่การเรียนรู้ขั้นสูง ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ได้ และศิริพร ศรีจันทร์ และธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปรมัยอริชัย (2564) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มย่อย โดยใช้กลุ่มเล็กประมาณ 4-8 คน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ ครูและนักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนด ทำให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ใหม่เพิ่มมากขึ้น และส่งผลต่อการพัฒนาการเขียนของตนเองต่อไป ดังที่ปิวิภา แซ่มซอย และคณะ (2566) กล่าวว่า ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่ได้รับกับกรอบความรู้หรือความคิดเดิม ในระหว่างที่ทำกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมกลุ่ม หรือการมีปฏิสัมพันธ์กับครู ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจกับความรู้ที่ได้รับและขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น อีกทั้งการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นและครูผู้สอน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย การเรียนรู้ และสอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2566) ที่กล่าวว่า การชี้แนะแนวทางของครูผู้สอนจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้นและช่วยเพิ่มเติมน้องความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้

ขั้นที่ 4 มห้ศจรรยกลกานท์ สิบสานสารคดี นักเรียนได้ร่วมกันสรุปและนำเสนอแนวคิดที่ได้จากการเรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนาการเขียนสารคดีของตนเอง โดยนักเรียนได้ตั้งคำถามและตอบคำถามเพื่อทบทวนการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้ทบทวนสิ่งที่เรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558) ที่กล่าวว่า การใช้คำถามท้ายคาบ ผู้เรียนจะได้เพิ่มความจำ และตอกย้ำความเข้าใจให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้การเรียนรู้เรื่องใหม่ง่ายขึ้น อีกทั้งนักเรียนฝึกเขียนสารคดีด้วยตนเองซ้ำ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ที่กล่าวว่าการฝึกหัดหรือการทำบ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้มีความคงทนถาวร (ตุนดา จามจุรี, 2564) สอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2566) กล่าวว่า ผู้เรียนได้ลงมือทำและฝึกฝนบ่อยครั้งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และมีความชำนาญในการทำงานมากขึ้น และสัจภูมิ ละออง (2554) ที่กล่าวว่า งานเขียนเป็นเรื่องที่ต้องฝึกฝน ยิ่งเขียนมากงานเขียนจะยิ่งดีขึ้น นอกจากนี้ ผู้เรียนได้รับการให้ข้อเสนอแนะจากครูและเพื่อนร่วมชั้น ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนางานเขียนของตนเองมากยิ่งขึ้น ดังที่เรวณี ชัยเขาวรัตน์ (2566) กล่าวว่า การให้คำแนะนำช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มากขึ้น สอดคล้องกับ ดนุสดา จามจุรี (2564) กล่าวว่า การฝึกหัดพร้อมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น อีกทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยให้ผู้เรียนทราบผลการปฏิบัติ และ ชัยวัฒน์สุทธิรัตน์ (2566) กล่าวว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับ ช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบผลการกระทำของตนเอง เกิดแรงจูงใจในการเรียน และนำผลการเรียนไปปรับปรุงการเรียนของตน และเป็นสารสนเทศ ในการปรับปรุงและพัฒนางานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

5.2.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและสร้างขึ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความสามารถในการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น ตามแนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 รู้จักสารคดี นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย ลักษณะ จุดมุ่งหมายของสารคดี ประเภทของสารคดี และประเด็นที่ใช้ในการเขียนสารคดี ฝึกวิเคราะห์ประเด็นในการเขียน และการเก็บข้อมูลเพื่อการเขียนสารคดี ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการเขียนสารคดี ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนสารคดีได้ต่อไป สอดคล้องกับ ัญญา สังขพันธ์ (2553) ที่กล่าวไว้ว่า การเขียนสารคดี ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในหลักการ เบื้องต้นและกระบวนการในการสร้างงานเขียน อีกทั้งการเลือกประเด็นข้อมูลท้องถิ่นที่ผู้เรียนสนใจ จะช่วยพัฒนาการเขียนสารคดีได้ดีขึ้น สอดคล้องกับชลอ รอดลอย (2551) กล่าวว่า การเลือกหัวข้อ ที่ผู้เขียนสามารถหาข้อมูลและหลักฐานได้สะดวกและเพียงพอ หัวข้อที่ผู้เขียนสนใจและพอใจที่จะ เขียน จะช่วยให้งานเขียนมีความสมบูรณ์และผู้อ่านสนใจ นอกจากนี้ การใช้ข้อมูลท้องถิ่นเป็นประเด็น ในการเขียนสารคดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ และสามารถเขียนสารคดีที่เกี่ยวกับ ประสบการณ์ของตนเองได้ สอดคล้องกับกมลรัตน์ สิงห์แก้ว (2563) กล่าวว่า การบูรณาการข้อมูล ท้องถิ่นช่วยสร้างความสนใจและท้าทายความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตนเองได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ถ้อยวจิวิจารณ์ นักเรียนได้เรียนรู้การใช้คำและการใช้ ประโยคในการเขียนสารคดี ฝึกการวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการใช้คำและประโยคในสารคดี ซึ่งเป็น พื้นฐานสำคัญในการเขียนสารคดี สอดคล้องกับ ัญญา สังขพันธ์ (2553) กล่าวว่า การใช้ภาษา เป็นหัวใจสำคัญของการเขียนทุกประเภท และชลอ รอดลอย (2551) กล่าวว่า การเขียนด้วยภาษาที่ดี จะทำให้ผลงานมีคุณค่าและผู้อ่านต้องการอ่าน และสอดคล้องกับทวีศักดิ์ ญาณประทีป (2562) กล่าว ว่าการรู้จักการใช้คำที่เหมาะสม ตรงตามความหมาย รู้จักลำดับความที่เป็นเหตุผล จะทำให้ข้อเขียนมี คุณค่าและน่าสนใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เชี่ยวชาญย่อหน้า นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย และลักษณะของย่อหน้า และวิธีการสร้างย่อหน้าสารคดี ฝึกเขียนย่อหน้าสารคดีที่มีใจความสำคัญ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเขียนสารคดี สอดคล้องกับทวีศักดิ์ ญาณประทีป (2562) กล่าวว่า การเขียนย่อหน้าในสารคดี มีความสำคัญและจำเป็น เนื่องจากแต่ละย่อหน้ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ กัน ซึ่งจะทำให้ข้อเขียนน่าอ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ระดับภาษางานเขียน นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับ ความหมายของระดับภาษา การแบ่งระดับภาษา และการฝึกเขียนย่อหน้าสารคดีโดยใช้ระดับภาษาให้ เหมาะสม ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเขียนสารคดี สอดคล้องกับวนิดา บำรุงไทย (2545) กล่าวว่า

ระดับภาษา เป็นการใช้ภาษาให้เหมาะกับโอกาส สถานการณ์ จุดประสงค์ สถานะ และสัมพันธภาพ ระหว่างผู้ส่งกับผู้รับสาร และสอดคล้องกับทวิศกดิ์ ญาณประทีป (2562) กล่าวว่า การรู้จักการใช้คำที่เหมาะสม ตรงตามความหมาย รู้จักลำดับความที่เป็นเหตุผล จะทำให้ข้อเขียนมีคุณค่าและน่าสนใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรียนรู้โวหาร นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความหมายของ โวหารการเขียน ประเภทของโวหารการเขียน การฝึกเขียนย่อหน้าสารคดีโดยใช้โวหารการเขียนให้เหมาะสม ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเขียนสารคดี สอดคล้องกับชลอ รอดลอย (2551) กล่าวว่า การรู้จักการใช้ภาษาโวหารในการเรียบเรียง จะช่วยให้ผู้อ่านได้ทั้งสาระและได้รสของภาษาที่ประณีต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 วิเคราะห์ชื่อเรื่อง นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับส่วนประกอบของสารคดี ลักษณะของชื่อเรื่อง แนวทางการตั้งชื่อเรื่อง การกำหนดโครงเรื่อง ฝึกกำหนดโครงเรื่อง และฝึกตั้งชื่อเรื่องสารคดี ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเขียนสารคดี สอดคล้องกับชลอ รอดลอย (2551) กล่าวว่า ชื่อเรื่อง เป็นส่วนแรกที่กระทบใจผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านต้องการติดตามเนื้อหาต่อไป สอดคล้องกับธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) กล่าวว่า ชื่อเรื่องจะทำให้ผู้อ่านต้องการอ่านเรื่องที่เขียน นอกจากนี้ การกำหนดโครงเรื่องจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนสารคดีได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) กล่าวว่า โครงเรื่องจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนสารคดี เพราะจะทำให้ทราบวิธีการเขียนแต่ละส่วน และสอดคล้องกับทวิศกดิ์ ญาณประทีป (2562) กล่าวว่า การเขียนเค้าโครงที่ดี จะช่วยให้การเขียนสารคดีเป็นไปตามแนวที่ผู้เขียนต้องการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ลือเลื่องเบื่องนำ นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย และลักษณะของส่วนนำ แนวทางการเขียนความนำ ความเชื่อม แนวทางการเขียนความเชื่อม ฝึกเขียนความนำและความเชื่อมสารคดี ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเขียนสารคดี สอดคล้องกับ ทวิศกดิ์ ญาณประทีป (2562) กล่าวว่า ความนำจะช่วยเร้าให้ผู้อ่านติดตามเรื่องราว และสอดคล้องกับ ชลอ รอดลอย (2551) กล่าวว่า ความนำ เป็นส่วนที่จูงใจผู้อ่านให้อ่านเนื้อเรื่อง และความเชื่อมจะทำให้ส่วนนำและเนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์และเชื่อมกันอย่างกลมกลืน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ถ้อยคำเนื้อหา นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความหมายของเนื้อเรื่อง ส่วนประกอบของเนื้อเรื่อง หลักการเขียนเนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอเรื่อง กลวิธีการดำเนินเรื่อง การแทรกคำพูด การอ้างอิง ฝึกเขียนเนื้อหาสารคดีโดยใช้กลวิธีการนำเสนอเรื่อง กลวิธีการดำเนินเรื่อง การแทรกคำพูด และการอ้างอิงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเขียนสารคดี สอดคล้องกับชลอ รอดลอย (2551) กล่าวว่า เนื้อเรื่องเป็นส่วนที่ผู้เขียนได้เสนอความรู้อย่างละเอียด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 วาจาลงท้าย นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความหมายของความลงท้าย แนวทางการเขียนความลงท้าย และฝึกเขียนความลงท้ายสารคดี ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเขียนสารคดี สอดคล้องกับชลอ รอดลอย (2551) กล่าวว่า ความลงท้าย จะทำให้ผู้อ่านได้รับความพึงพอใจจากการอ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เนิบฉายสารคดี นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการเขียนสารคดี ฝึกเขียนสารคดี และตรวจแก้เขียนสารคดี ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเขียนสารคดี สอดคล้องกับธัญญา สังขพันธานนท์ (2553) กล่าวว่า ขั้นตอนการเขียนสารคดีมีความสำคัญ หากเริ่มต้นได้ดีก็จะช่วยให้การเขียนสารคดีมีความชัดเจนและง่ายขึ้น อีกทั้งการฝึกเขียนสารคดีจะ

ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกความชำนาญในการเขียน เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่ต้องเรียนรู้และฝึกฝน สอดคล้องกับวนิดา บำรุงไทย (2545) กล่าวว่า ทักษะ (skill) คือ ความชำนาญ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และฝึกฝนที่มากเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการเขียน ถือเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนที่สุดในบรรดาทักษะทั้งสี่ในการใช้ภาษา เพราะผู้เขียนจะต้องมีข้อมูล มีความชำนาญในการเรียบเรียงข้อมูลจากความคิดที่กลั่นกรองแล้วและนำเสนอออกมาเป็นข้อเขียน

จะเห็นได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน มีส่วนช่วยในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนสารคดีอย่างครอบคลุม โดยเริ่มจากความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสารคดี ฝึกการใช้ภาษา การใช้ย่อหน้า การใช้ระดับภาษา การใช้โวหาร เรียนรู้และฝึกการเลือกประเด็นในการเขียน การเก็บข้อมูลเพื่อการเขียนสารคดี การกำหนดโครงเรื่อง การเขียนชื่อเรื่อง การเขียนความนำและความเชื่อม การเขียนเนื้อหา การนำเสนอเรื่อง การดำเนินเรื่อง การเขียนความลงท้าย ฝึกเขียนสารคดี และตรวจแก้เขียนสารคดี

การเรียนรู้ดังกล่าว เป็นการเรียนรู้ที่มีการลำดับความยากง่าย และค่อย ๆ เรียนรู้ องค์ประกอบการเขียนสารคดีทีละองค์ประกอบ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนทำความเข้าใจทีละส่วน และนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการเขียนสารคดีของตนเอง สอดคล้องกับปวีณา แซ่มซ้อย และคณะ (2566) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ค่อยเป็นค่อยไป โดยการปะติดปะต่อเรื่องราวที่หลากหลาย จากอดีตถึงปัจจุบัน จะช่วยให้ผู้เรียนได้สังเคราะห์ความรู้ในระหว่างการเรียนรู้ และช่วยบ่มเพาะทักษะและเจตคติ การลำดับความยากที่พอเหมาะ และการกำหนดเนื้อหาที่ให้ผู้เรียนได้ต่อยอดเนื้อหาในระดับที่ลึกขึ้นและมีรายละเอียดมากยิ่งขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ (ปวีณา แซ่มซ้อย และคณะ, 2566) และสอดคล้องกับธนุลดา จามจุรี (2564) กล่าวว่า การแตกข้อมูลเป็นส่วน ๆ จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและทำให้ข้อมูลอยู่ในความจำระยะยาว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงอาจกล่าวได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน มีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของผู้เรียนให้เพิ่มสูงขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1.1 เนื่องจากการวัดและการประเมินผลของการวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น โดยใช้แบบทดสอบแบบอัตนัยเพื่อวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น ซึ่งเป็นการวัดด้านทักษะของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวัดด้านความรู้โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยเพื่อวัดความรู้ของผู้เรียน อีกทั้งควรมีการวัดและประเมินด้านเจตคติของผู้เรียนประกอบด้วย

5.3.1.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนด้านอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการพูดเพื่อการนำเสนอ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ความสามารถในการแต่งคำประพันธ์

5.3.1.3 ควรมีการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นโดยใช้แนวคิดอื่น ๆ ประกอบ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

5.3.2.1 ควรเพิ่มแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพิ่มขึ้น เนื่องจากจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนใช้ภาษาในการเขียนสารคดีได้ไม่ดี และยังไม่มีความรู้ ดังนั้น ควรเพิ่มการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อสร้างจินตภาพและภาพพจน์เพิ่มมากขึ้น

5.3.2.2 ควรออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับผู้เรียน เนื่องจากบางกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ค่อนข้างใช้เวลานาน ซึ่งต้องอาศัยความยืดหยุ่นด้านเวลา เพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน

5.3.2.3 ก่อนการวัดและประเมินผลการเขียนสารคดี ควรให้ผู้เรียนฝึกเขียนสารคดีเพิ่มขึ้นอีก 1-2 เรื่อง เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีข้อจำกัดด้านเวลา ทำให้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เติดยายสารคดี นักเรียนได้ฝึกเขียนสารคดีทั้งเรื่อง เพียงแค่ 1 ครั้ง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเขียนสารคดีเพิ่มมากยิ่งขึ้น



บรรณานุกรม



บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ฉัตรแก้ว และศรีสมร พุ่มสะอาด. (2564). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคประเทศไทย 4.0 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 7(1), 136-151.
- กมล โพธิเย็น. (2564). Active Learning: การจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 19(1), 11-28.
- กมลรัตน์ สิงห์แก้ว. (2563). การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกที่บูรณาการข้อมูลท้องถิ่น. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 5(1), 88-98.
- กมลวรรณ ตั้งชนกานนท์. (2563). *การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์ : เรียงความ ย่อความ และสรุปความ ช่วงชั้นที่ 2 - ช่วงชั้นที่ 4*. โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กฤตยากาญจน์ โตพิทักษ์. (2562). *การประเมินการปฏิบัติ : แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กาญจนา บุญภักดี และสุวรรณา อินทร์น้อย. (2561). การจัดการเรียนรู้ สู่ THAILAND 4.0 : ACTIVE LEARNING. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 17(2), 1-6.
- ชนิษฐา บุญชัย และ กิ่งกาญจน์ บุณสินวัฒนกุล. (2566). การพัฒนาความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดอรรถฐานร่วมกับเทคนิคการเขียนรอบวง. *Journal of Modern Learning Development*, 9(6), 1-17.
- ชนิษฐา สุวรรณประชา. (2557). การใช้กลุ่มสืบค้นที่เน้นเนื้อหาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและทักษะการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *พัฒนศาสตร์*, 10(1), 123-135.
- คณะกรรมการข้อมูลท้องถิ่น ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค. (2549). *ข้อมูลท้องถิ่น : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค.
- จันทร์เพ็ญ วิเศษสิงห์. (2559). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 9(3), 392-407.
- จันทวีร์ คล้ายสังข์. (2563). *การผลิตและใช้สื่ออย่างเป็นระบบเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จूरรัตน์ เสนาะกรรณ. (2562). กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในยุคประเทศไทย 4.0. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 30(1), 12-23.
- เฉลิมพล สุปัญญาบุตร และสุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2562). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24. *วารสารแสงอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคามวารสารวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน*, 16(2), 266-280.
- ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2560). การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน. *Veridian E-Journal, Slipakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 10(3), 332-346.
- ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2563). รายงานการวิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์โดยการประยุกต์ใช้อุณภาคเพื่อส่งเสริมโน้ตสโน้ตเรื่องอุณภาคในนิทานพื้นบ้าน ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. *คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- ชลธิชา หอมฟุ้งและสมพร ร่วมสุข. (2559). การสอนคติชนวิทยากับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนและ การเสริมสร้างความภูมิใจในภูมิปัญญาไทย. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 9(2). 1549-1563.
- ชลอ รอดลอย. (2551). *การเขียนสารคดี*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2526). *เอกสารการสอนชุดสื่อการสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์สหมิตร.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). *ศิลปะการสอนเพื่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). วีพริ้นท์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2566). *การออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้*. โรงพิมพ์รัตนสุวรรณ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ และภัทพร สุทธิรัตน์. (2567). *Active Learning มโนทัศน์ วิธีการ และเทคนิค*. รัตนสุวรรณ.
- เชษฐา จักรไชย. (2563). การพัฒนาความสามารถการเขียนสารคดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบค้นพบกับการสร้างแผนภูมิความคิด. *วิจิตรวรรณสาร*, 4(3). 213 – 231.
- ฐนกร สองเมืองหนู, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล และมนสิข สิริสมบุญ. (2562). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย*, 14(27). 63-73.
- ณิชพร ปรีชาวิภา. (2557). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารศึกษาศาสตร์วิจัย*, 6(1). 178-191.
- ดนิตา ดวงวิไล. (2565). *นวัตกรรมจัดการเรียนรู้สำหรับครูภาษาไทย*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดนุลดา จามจุรี. (2564). *การออกแบบการเรียนรู้ : แนวคิดและกระบวนการ*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- เต็มณภา รุ่งวิริยะวงศ์. (2561). การพัฒนาบทอ่านมัลติมีเดียโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 10(1). 201-214.
- ถิรพัฒน์ หล้าเตียง และอริกมาส มากจ้อย. (2567). การพัฒนาความสามารถในการเขียนย่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*, 15 (1). 47-62.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2553). *การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). วี.ซี.พี.ซัคเวสกรุป.
- ธิดา บุษามสาย. (2559). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. [ปริญญาหมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธิดา บุษามสาย. (2559). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 9(3). 191-204.
- ธิดา โมสิกรัตน์. (2548). *เอกสารการสอนชุดวิชา การอ่านภาษาไทย เล่ม 1: หน่วยที่ 1-7*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีรภาพ โลหิตกุล. (2544). *กว่าจะเป็นสารคดี*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์.
- นวรรตน์ ไชยมภู ดวงใจ เปลี่ยนบำรุง และกิตติพร เนาว์สุวรรณ. (2562). การเรียนรู้เชิงรุก : การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 14(1), 149-159.
- เนาวรัตน์ เจตดู. (2555). การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 5(3). 169-189.
- บัวลักษณ์ เพชรงาม. (2565). การพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อวารอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(5), 292-304.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุง*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หม่อมหลวง. (2543). *วิเคราะห์วรรณคดีไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ศยาม.
- บุปผา บุญทิพย์. (2550). *การเขียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประกาศเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). (8 ตุลาคม 2561). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. หน้า 1-71.
- ปวีณา แซ่มซ้อย และคณะ. (2566). *Active Learning เรียนรู้ด้วยหัวใจ สมอง และสองมือ*. โครงการบวหลวงก่อการครู คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปิยะธิดา ปัญญา. (2560). *สถิติสำหรับการวิจัย*. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ปิยะธิดา ปัญญา. (2567). *สถิติสำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

- มาเรียม นิลพันธุ์. (2549). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2535). *การเขียนสารคดีสื่อสิ่งพิมพ์*. สำนักพิมพ์ประกายพริก.
- ไยดี หงส์เหิน. (2553). *การพัฒนาความสามารถการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน*. [ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ระบบติดตามรายงานข้อมูล สดผ. สพฐ. (2567, 19 กรกฎาคม). *ผลการคัดกรองการอ่านการเขียน ม.1-6 ปี 2565*, <http://202.29.173.200/~eme52/>.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. ราชบัณฑิตยสถาน.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2543). *สารคดี. ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- รุ่งทิพา สิงห์เทียน. (2559). *การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 9(2). 1078-1091.
- พรทิพย์ วงศ์ไพบูลย์. (2560). *การเรียนรู้เชิงรุกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning)*. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 8(2), 327-336.
- พรรณณันท์ ละอองผล. (2546). *ครูภาษากับบทบาทด้านภูมิปัญญาไทย. ใน 60 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: ประมวลบทความทางการศึกษา การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ (น.37-48)*. พี.เอส.พรินทร์.
- พิชญาวี ทองกลาง. (2560). *การเขียนสร้างสรรค์: ลักษณะการใช้ถ้อยคำและประเภทการเขียน*. *วิจิตรวรรณสาร*, 1(2), 61-76.
- พิชิต ฤทธิ์จรรย์. (2564). *เทคนิคการวัดและประเมินการเรียนรู้*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2560). *ทักษะ ๗C ของครู ๔.๐*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2561). *การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล วรคำ. (2566). *การวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 14). ตักสิลาการพิมพ์.
- ไพศาล หวังพานิช. (2551). *การวัดและประเมินผลการเรียน*. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- เรวณี ชัยเขาวรัตน์. (2566). *การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการคิดเชิงออกแบบ*. จริลสนิเทศการพิมพ์.
- ลัดดาวัลย์ ศรีสุข. (2558). *การใช้เทคนิค 4 MAT ร่วมกับชุดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- วนิดา ทศภูมิ. (2556). การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีโดยใช้แผนภูมิความคิด ประกอบการสอนแบบค้นพบ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วนิดา บำรุงไทย. (2545). สารคดี: กลวิธีการเขียนและแนววิจารณ์. ชมรมเด็ก.
- วารินทร์พร ฟันเฟื่องฟู. (2562). การจัดการเรียนรู้ Active Learning ให้สำเร็จ. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 9(1), 135-145.
- วิชัย เสวกงาม. (2559). เอกสารประกอบการบรรยายการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.
- ศศิเทพ ปิติพรเทพิน. (2566). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ. วิสต้า อินเทอร์เน็ต.
- ศิริพร ศรีจันทร์ และธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอิชัย. (2564). 179 วิธีรวมสูตรการสอน ฉบับกระเป๋ากู้ดเฮด พรินต์ติ้ง แอนด์ แพคเกจจิ้ง กรู๊ป.
- ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย และชลธิชา หอมพุ่ม. (2561). การบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 11(3), 2551-2563.
- ศิวรักษ์ ศรีสะอาดดี และ ยศวีร์ สายฟ้า. (2567). การสอนเขียนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา. *วารสารการจัดการทางการศึกษาปฐมวัย*, 6(1), 49-62.
- สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล. (2559). เอกสารการสอนชุดภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมชาย สำเนียงงาม. (2564). ภาษาไทยเพื่ออักษรศาสตร์. ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมนึก ภัททิยานี. (2549). การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สัจภูมิ ละออ. (2554). เขียนอย่างนักเขียนมืออาชีพ. บริษัทสถาพรบุ๊คส์ จำกัด.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2543). วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก. บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (ม.ป.ป.). แนวทางในการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สินธร สินจินดาวงศ์. (2547). วิธีการวิเคราะห์ข้อสอบ. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์*, 4(1), 21-33.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่... เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภัชฉาน ศรีเอี่ยม ขาญณรงค์ บุญมี และศรสวรรค์ ทองคำ. (2564). การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยในการแต่งประโยค โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเขียนเขต จังหวัดปทุมธานี. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(11). 229-237.

แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย. (2561). การเรียนรู้เชิงรุก : กิจกรรมท้าทายสำหรับผู้เรียนในยุคการศึกษา 4.0. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 8(3), 61-71.

อนูวัติ คุณแก้ว. (2566). *การทดสอบ การวัดผล และการประเมินผลการศึกษาแนวใหม่*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อริยา คูหา, สรินภา บุติ และฮานานมุฮิบบะตุตติน นอจี. (2562). โลกที่เปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ที่ผ่านสู่ Active Learning. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 30(2), 1-13.

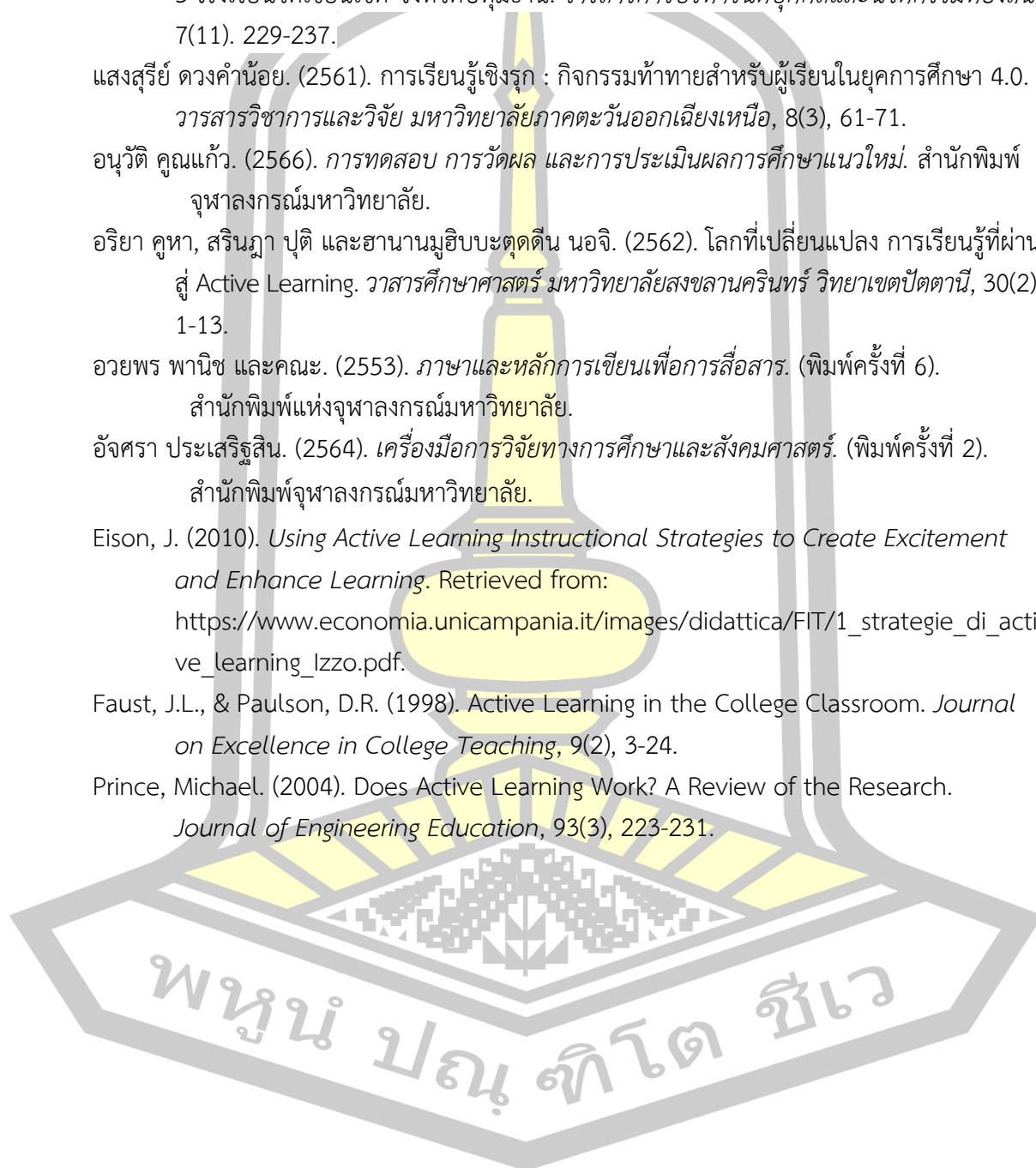
อวยพร พานิช และคณะ. (2553). *ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

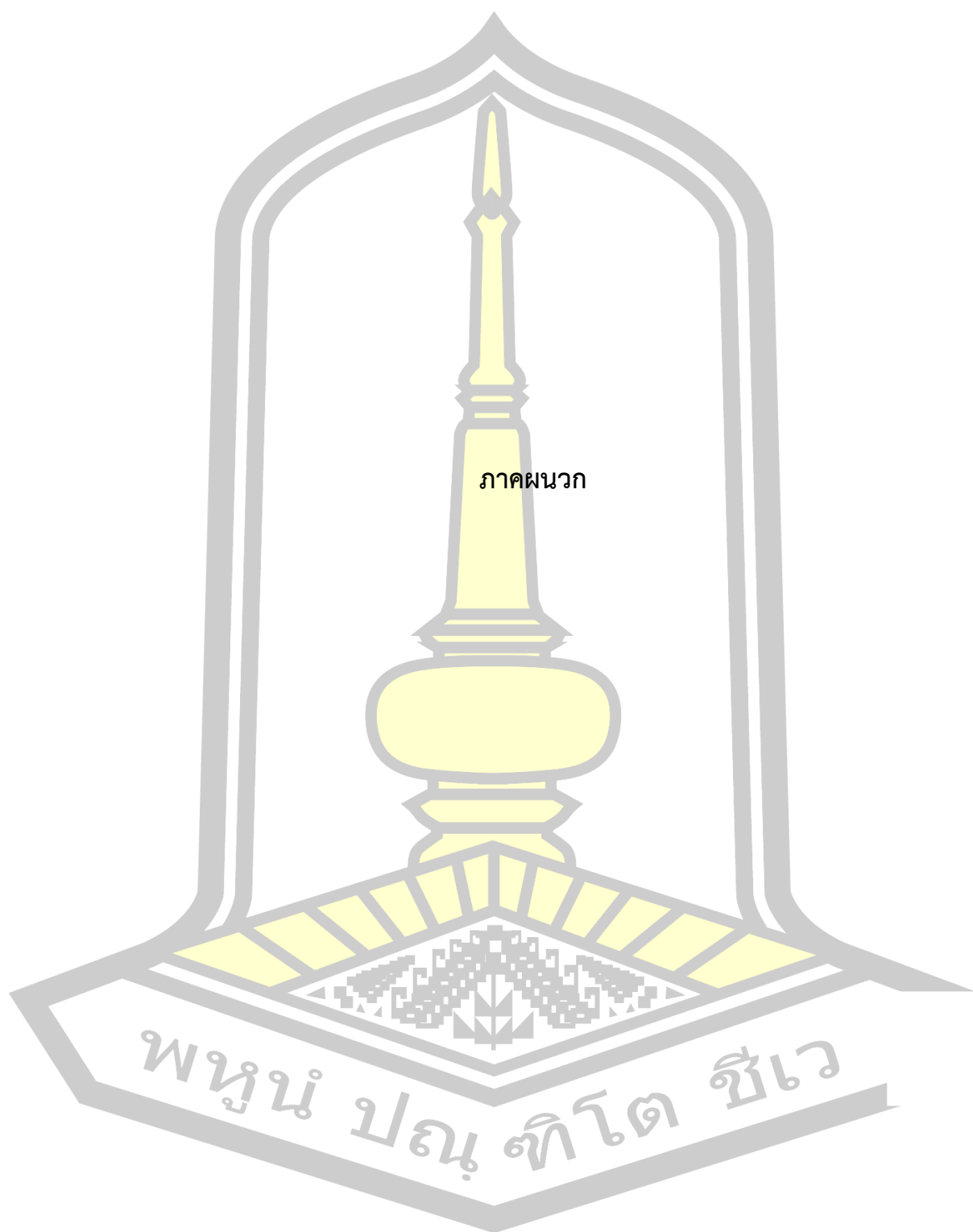
อัครา ประเสริฐสิน. (2564). *เครื่องมือการวิจัยทางการศึกษาและสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

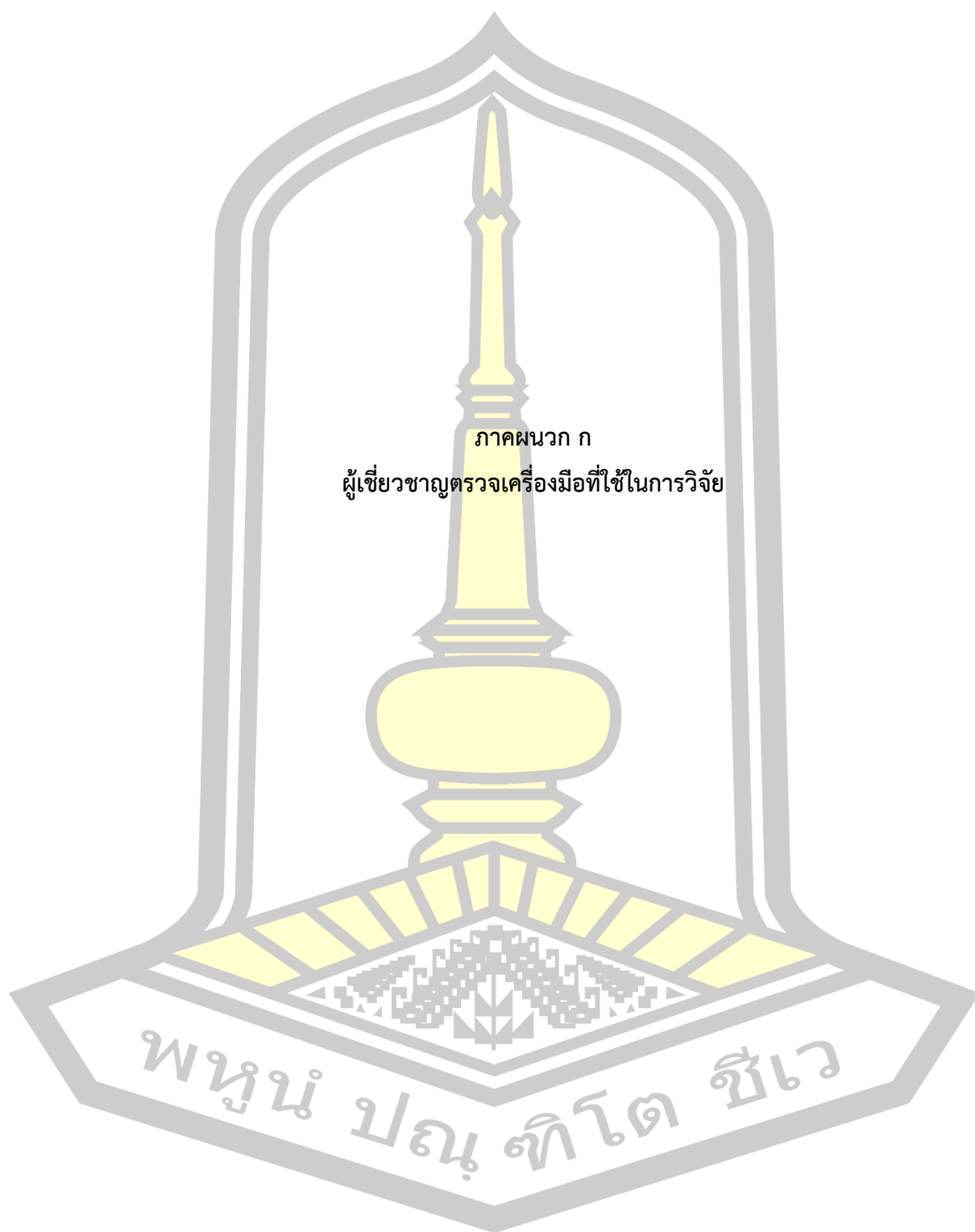
Eison, J. (2010). *Using Active Learning Instructional Strategies to Create Excitement and Enhance Learning*. Retrieved from: https://www.economia.unicampania.it/images/didattica/FIT/1_strategie_di_active_learning_lzzo.pdf.

Faust, J.L., & Paulson, D.R. (1998). Active Learning in the College Classroom. *Journal on Excellence in College Teaching*, 9(2), 3-24.

Prince, Michael. (2004). Does Active Learning Work? A Review of the Research. *Journal of Engineering Education*, 93(3), 223-231.







รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ จำนวน 5 คน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุธยา สืบเทพ (ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาไทย)

วุฒิการศึกษา

ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

2. ดร.สุพรรณิ ขาวงาม (ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้)

วุฒิการศึกษา

การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตำแหน่ง

ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์

3. นางสาวยุพียง อธิรักษศีล (ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย)

วุฒิการศึกษา

ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาไทยและจิตวิทยาการปรึกษา
และแนะแนว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตำแหน่ง

ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสุรวิทยาคาร

4. นายประวิทย์ วงษ์เก่า (ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา)
- วุฒิการศึกษา ศีลศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศีลศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
กลุ่มวิชาเฉพาะการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนประสาทวิทยาคาร
5. ดร.ชัยสิทธิ์ คุณสวัสดิ์ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้)
- วุฒิการศึกษา ศีลศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
- การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด) สาขาการศึกษาและการพัฒนาสังคม
มหาวิทยาลัยบูรพา
- ตำแหน่ง ศีลขานเทศก์ วิทยฐานะ ศีลขานเทศก์ชำนาญการพิเศษ
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์



ที่ อว ๐๖๐๕.๓/๒พ/๓



คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๕๐

๒๗ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทวิทยาคาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (The Development of Grade-12 Students' Non-fiction Writing Ability Through Active Learning) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม.การสอนภาษาและวรรณกรรมไทย โดยมี อาจารย์ ดร.โสภี อุณหะยา เป็นอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูล เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการขั้นตอนต่อไป โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๗
2. กลุ่มทดลอง (Try-out) คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๘
3. กลุ่มทดลอง (Try-out) คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖/๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ด้วยดีและขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา วรรณกิตร์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

งานบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๕-๔๓๖๑

นิสิต นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ โทรศัพท์ ๐๘๕-๓๑๖๘๕๐๗

ที่ อว ๐๖๐๕.๓/๒๖๕



คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๕๐

๒๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรุณา สืบเทพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (The Development of Grade-12 Students' Non-fiction Writing Ability Through Active Learning) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การสอนภาษาและวรรณกรรมไทย โดยมี อาจารย์ ดร.โสภี อุณหะยา เป็นอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านภาษาไทย และมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา วรรณกิติ์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

งานบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๕-๔๓๖๑

นิสิต นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ โทรศัพท์ ๐๘๕-๓๑๖๘๕๐๗

ที่ อว ๐๖๐๕.๓/๒๖๕



คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๕๐

๒๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.สุพรรณิ ขาวงาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (The Development of Grade-12 Students' Non-fiction Writing Ability Through Active Learning) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม.การสอนภาษาและวรรณกรรมไทย โดยมี อาจารย์ ดร.โสภี อุณหะยา เป็นอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ด้วยดีและขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา วรรณกิตร์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

งานบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๕-๔๓๖๑

นิตินายไพโรจน์ ก้านอินทร์ โทรศัพท์ ๐๘๕-๓๑๖๘๕๐๗

ที่ อว ๐๖๐๕.๓/๒๖๖



คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๕๐

๒๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.ชัยสิทธิ์ คุณสวัสดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (The Development of Grade-12 Students' Non fiction Writing Ability Through Active Learning) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การสอนภาษาและวรรณกรรมไทย โดยมีอาจารย์ ดร.โสภี อุ้นทะยา เป็นอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา วรณกิติ์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

งานบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๕-๔๓๖๑

นิสิต นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ โทรศัพท์ ๐๘๕-๓๑๖๘๕๐๗

ที่ อว ๐๖๐๕.๓/๒๖๖



คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๕๐

๒๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวยุพียง อธิรักษ์ศีล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (The Development of Grade-12 Students' Non-fiction Writing Ability Through Active Learning) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การสอนภาษาและวรรณกรรมไทย โดยมี อาจารย์ ดร.โสภี อุณหะยา เป็นอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการสอนภาษาไทย และมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา วรรณกิตร์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

งานบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๕-๔๓๖๑

นิสิต นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ โทรศัพท์ ๐๘๕-๓๑๖๘๕๐๗

ที่ อว ๐๖๐๕.๓/๒๖๖



คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๕๐

๒๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายประวิทย์ วงษ์เก่า

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (The Development of Grade-12 Students' Non-fiction Writing Ability Through Active Learning) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม.การสอนภาษาและวรรณกรรมไทย โดยมี อาจารย์ ดร.โสภี อุณหะยา เป็นอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา และมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

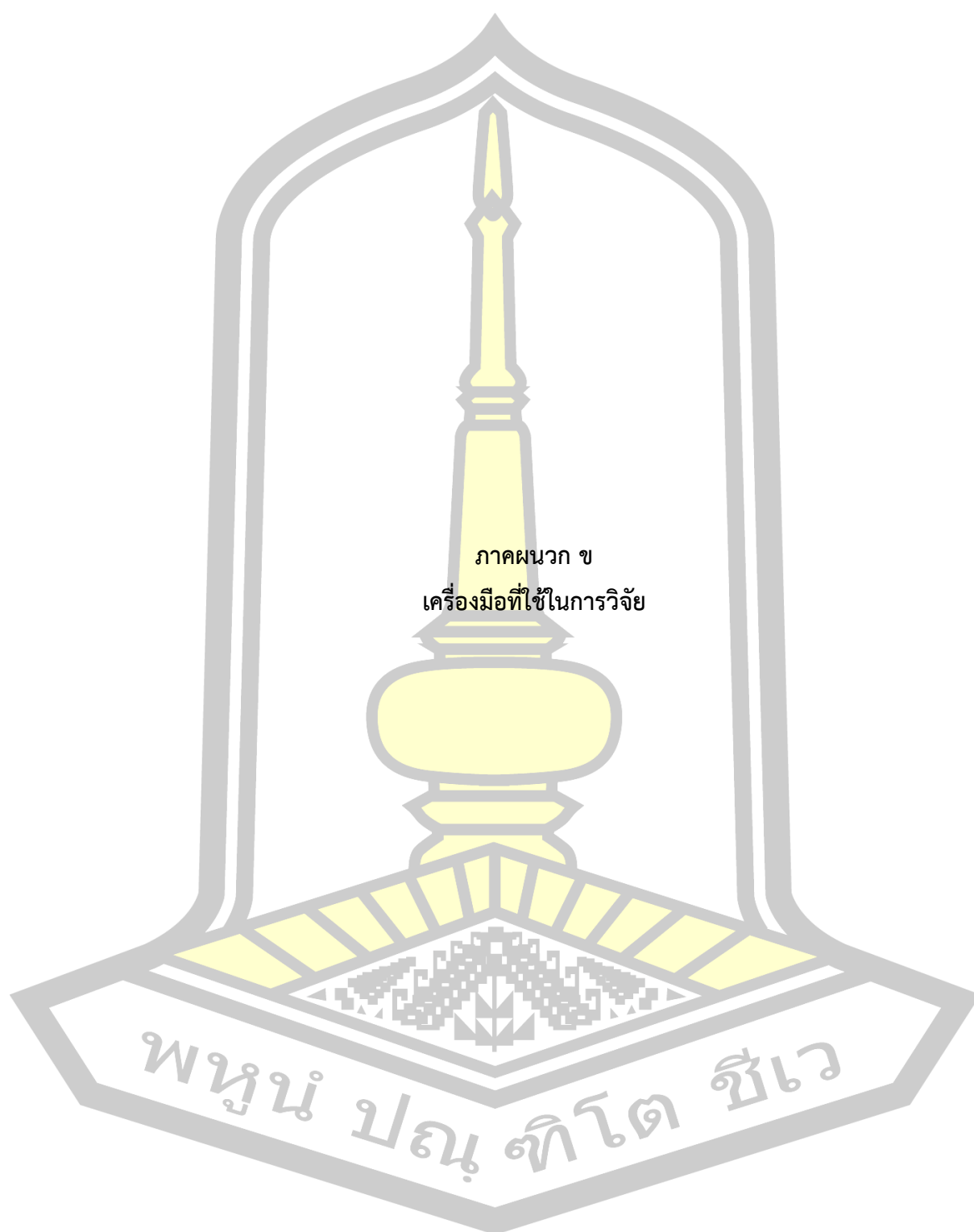
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา วรรณกิตร์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

งานบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๕-๔๓๖๑

นิสิต นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ โทรศัพท์ ๐๘๕-๓๓๖๘๕๐๗



แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)		
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/....	ปีการศึกษา
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สารคดีสร้างสรรค์ มหิศจรรย์งานเขียน		จำนวน 10 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้โวหาร		จำนวน 1 คาบ คาบละ 55 นาที
สอนวันที่..... คาบ เวลา		ผู้สอน :

1. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ท 2.1 ม.4-6/1 เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูล และสาระสำคัญชัดเจน

2. สาระสำคัญ

โวหารการเขียน คือ ลักษณะวิธีการใช้ภาษาในการเขียนเพื่อจุดประสงค์หนึ่ง ๆ ประกอบด้วย 4 ประเภท ได้แก่ อธิบายโวหาร บรรยายโวหาร พรรณาโวหาร และเทศนาโวหาร ผู้เรียนจึงควรเรียนรู้เกี่ยวกับโวหารการเขียนเพื่อสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการเขียนสารคดีได้ต่อไป

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องเรียนรู้โวหารแล้ว นักเรียนสามารถ

- 1) บอกความหมาย และลักษณะของโวหารการเขียนประเภทต่าง ๆ ได้
- 2) เขียนย่อหน้าสารคดีโดยใช้โวหารการเขียนที่เหมาะสมได้
- 3) บอกความสำคัญของโวหารการเขียนได้

4. สาระการเรียนรู้

4.1 ความรู้ (Knowledge)

4.1.1 ความหมายของโวหารการเขียน

กาญจนา นาคสกุล และคณะ (2561: 31-44) กล่าวว่า โวหารการเขียน หมายถึง ลักษณะวิธีการใช้ภาษาในการเขียนเรียงความเพื่อจุดประสงค์หนึ่ง ๆ

4.1.2 ประเภทของโวหารการเขียน

กาญจนา นาคสกุล และคณะ (2561: 31-44) แบ่งประเภทของโวหารการเขียนเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. อธิบายโวหาร คือ การเขียนที่ให้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดและชัดเจน เป็นการเขียนเพื่อให้มีความรู้ความกระจ่างในเรื่องที่อธิบายโดยใช้วิธีการนิยาม การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบ หรือชี้ให้เห็นสาเหตุและผลลัพธ์

1) การชี้แจงตามลำดับขั้น เป็นการบอกลำดับขั้นตอน กระบวนการหรือกรรมวิธี เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน

2) การใช้ตัวอย่าง คือ การใช้ตัวอย่างประกอบงานเขียน เพื่อให้อ่านเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง

3) การเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างกัน เป็นการแสดงให้เห็นความเหมือนและความต่างของสิ่งที่คุ้นเคยกับสิ่งใหม่ วิธีนี้เหมาะกับการอธิบายสิ่งที่แปลกใหม่ ผู้อ่านไม่เคยรู้จักมาก่อน

4) การอธิบายด้วยการชี้สาเหตุและผลลัพธ์ที่สัมพันธ์กัน คือ การอธิบายสาเหตุที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ และการอธิบายผลลัพธ์ที่เกิดจากสาเหตุต่าง ๆ

5) การให้คำนิยาม ความหมาย หรือคำจำกัดความ คือ การอธิบายความหมายของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การอธิบายคำศัพท์หรือคำนิยามต่าง ๆ

2. บรรยายโวหาร คือ ลักษณะการเขียนด้วยวิธีเล่าเรื่องราวให้อ่านเข้าใจและติดตามเรื่องราวโดยตลอด สิ่งที่บรรยายอาจเป็นเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

3. พรรณนาโวหาร คือ สลีการเขียนเนื้อความอย่างละเอียดด้วยถ้อยคำที่ให้อ่านสร้างภาพในจินตนาการ เกิดอารมณ์และความรู้สึกคล้อยตาม ซึ่งผู้เขียนอาจใช้โวหารอื่นแทรกเสริม เช่น บรรยายโวหาร ทั้งนี้เพื่อให้งานเขียนมีเรื่องราวต่อเนื่อง พรรณนาโวหารเป็นภาษาที่ทำให้เห็นภาพใช้คำที่ประติษฐ์ไพเราะเสริมแต่งด้วยความเปรียบหรือภาพพจน์

4. เทศนาโวหาร คือ ลักษณะการเขียนเพื่อสั่งสอนผู้อ่านให้ได้รับคติ ข้อคิด หลักธรรม แนวทางการปฏิบัติตนเพื่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมตามทำนองคลองธรรมและสร้างสังคมให้เป็นปรกติสุข การเขียนเทศนาโวหารมักมีตัวอย่างประกอบหรือที่เรียกว่า สารกโวหาร เพื่อให้เข้าใจคำสอนและเห็นคล้อยตาม และอาจมีการแทรกภาพพจน์ประกอบด้วย

4.2 ทักษะและกระบวนการ (Process)

- **ทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล** คือ ทักษะการแสดงความคิดเห็นอย่างมีหลักการและการเรียบเรียงเนื้อหาได้อย่างสมเหตุสมผล

4.3 เจตคติ (Attitude)

- **ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน** คือ การพูดอธิบายเกี่ยวกับคุณค่าประโยชน์ และความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน รวมทั้งการพูดอธิบายเกี่ยวกับการนำเรื่องที่เรียนไปปรับประยุกต์ใช้ในเรื่องต่าง ๆ ได้

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการคิด

- ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล คือ การคิดอย่างมีหลักการ โดยประเมินจากการให้เหตุผลในการเลือกนำเสนอข้อมูลของตนเองได้อย่างสมเหตุสมผล

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 มีวินัย

- การปฏิบัติตามกฎหรือกติกาที่กำหนด คือ ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และส่งงานตามที่ตรงตามเวลาที่กำหนด

- การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ คือ การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม แสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับเพื่อนและครูผู้สอน

6.2 ใฝ่เรียนรู้

- ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ คือ มีความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้

- การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ คือ นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งแหล่งข้อมูลในห้องเรียน แหล่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ต และแหล่งข้อมูลในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และมีการอ้างอิงข้อมูล

6.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

- ความตั้งใจในการเรียน คือ มีความตั้งใจ ไม่รบกวนเพื่อนในขณะที่เรียน และไม่พูดคุยนอกเสียงดังรบกวนในเวลาเรียน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้เชิงรุก) เวลา 55 นาที

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ประเด็น เห็นปัญหา (10 นาที)

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ที่ครูกำหนดให้
2. เพื่อให้กระตุ้นความคิดและความสนใจของผู้เรียน

สื่อและอุปกรณ์

1. ย่อหน้าสารคดีเรื่อง แชนโฌนตา : ประเพณีที่แฝงความเชื่อและความศรัทธาของอัสสัมชัญ ชมดี
2. โปรแกรมนำเสนอ Power Point ประกอบกิจกรรม เรื่อง เรียนรู้ไวยาหาร

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนอ่านย่อหน้าสารคดีเรื่อง แชนโฌนตา : ประเพณีที่แฝงความเชื่อและความศรัทธา ของอัสสัมชัญ ชมดี ดังนี้

ประเพณีแซนโฌนตา เป็นพิธีกรรมเช่นไหว้ผีบรรพบุรุษของชาวไทยเขมรในจังหวัดสุรินทร์ ทำนองเดียวกับประเพณีของกลุ่มชนชาวไทยในภาคอื่น ๆ ที่เรียกแตกต่างกันไป เช่น วันสารท, บุญข้าวสาก, บุญสลากภัต, บุญเดือน 10 หรือ บุญชิงเปรต เป็นต้น

คำว่า "แซนโฌนตา" เป็นภาษาท้องถิ่นเขมร "แซน" แปลว่า เช่นไหว้ ส่วนคำว่า "โฌนตา" หมายถึง ยายกับตา ซึ่งหมายถึง บรรพบุรุษทั้งหลายทั้งปวง (ที่ล่วงลับไปแล้ว)

คนเฒ่าคนแก่มักบอกกับลูกหลานว่า วิญญาณของบรรพบุรุษยังคงวนเวียนคอยดูแลและให้ความคุ้มครองลูกหลาน ในรอบหนึ่งปี ท่านเทวดาหรือพญายมจะปลดปล่อยให้วิญญาณของบรรพบุรุษได้มาเยี่ยมเยียนลูกหลานยังโลกมนุษย์ครั้งหนึ่ง เพื่อให้มารับส่วนบุญส่วนกุศลที่ลูกหลานได้ทำไปให้ โดยเริ่มตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 10 ถึงวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ดังนั้น ลูกหลานจึงต้องประกอบพิธีกรรมเช่นไหว้ (แซน) วิญญาณบรรพบุรุษ (โฌนตา) เพื่อทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ จากนั้นวิญญาณของบรรพบุรุษก็จะกลับสู่สรวงสวรรค์ (อัญญาณ์ ฆมติ, 2553 : 139 - 140)

2. นักเรียนตอบคำถามจากครู ดังนี้

2.1 บทอ่านที่กำหนดให้เกี่ยวกับเรื่องอะไร (คาดคะเนคำตอบ : ประเพณีแซนโฌนตา)

2.2 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนเพื่ออะไร (คาดคะเนคำตอบ : อธิบายเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีแซนโฌนตา, เล่าที่มาของประเพณีแซนโฌนตา ฯลฯ)

2.3 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนเขียนโดยใช้โวหารใดในการเขียนบ้าง และนักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : อธิบาย เพราะมีการให้ความหมายของประเพณีแซนโฌนตา, บรรยาย เพราะมีการเล่าที่มาของประเพณีแซนโฌนตา ฯลฯ)

2.4 นักเรียนคิดว่าโวหารการเขียนคืออะไร (คาดคะเนคำตอบ : วิธีการใช้ภาษาในการเขียนเรียงความเพื่อจุดประสงค์หนึ่ง ๆ)

2.5 นักเรียนคิดว่าโวหารการเขียนมีกี่ประเภทอะไรบ้าง (คาดคะเนคำตอบ จากผู้เรียน : 4 ประเภท ได้แก่ อธิบาย บรรยาย พรรณนา และเทศนา)

2.6 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนใช้โวหารการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : เหมาะสม เพราะเป็นการให้ความรู้และเล่าที่มา)

ผลที่ได้รับ

1. ผู้เรียนได้วิเคราะห์สถานการณ์ที่ครูกำหนดให้
2. ผู้เรียนได้กระตุ้นความคิดและสนใจในเนื้อหา

ขั้นที่ 2 สถานการณ์ชวนคิด พินิจวิเคราะห์ (15 นาที)

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ที่ครูกำหนดให้
2. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับโวหารการเขียนแต่ละประเภท

สื่อและอุปกรณ์

โปรแกรมนำเสนอ Power Point ประกอบกิจกรรม เรื่อง เรียนรู้ไวยากรณ์

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่ 1-8 จากโปรแกรมนำเสนอ Power Point ประกอบกิจกรรม เรื่อง เรียนรู้ไวยากรณ์ และตอบคำถามจากครู ดังนี้

สถานการณ์ที่ 1

วิธีทำเบ้าตรอบจังกอม (ตำมะเขือพวง)

1. โขลกหอม กระเทียม พริก เกลือ พอแหลก
2. ใส่มะเขือพวงลงไปโขลกรวมกัน โขลกจนเข้ากันดี
3. ใส่มะขามอ่อน ปลาร้าเขมร โขลกให้เข้ากัน
4. ปรงรสตามชอบใจ
5. ตักใส่ถ้วยน้ำพริก เสิร์ฟพร้อมผักจิ้ม รับประทานกับข้าวสวยร้อน ได้ทุกมื้อ

(สมนึก รัตนกำเหนิด, 2558 : 118)

1.1 บทอ่านที่กำหนดให้เกี่ยวกับเรื่องอะไร (คาดคะเนคำตอบ : วิธีทำเบ้าตรอบจังกอม)

1.2 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนเพื่ออะไร นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : อธิบายวิธีทำเบ้าตรอบจังกอม)

1.3 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนเขียนโดยใช้ไวยากรณ์การเขียนประเภทใด นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : อธิบายโดยการบอกวิธีการหรือขั้นตอน เพราะเป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านรู้และเข้าใจ)

1.4 ผู้เขียนใช้ไวยากรณ์การเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : เหมาะสม เพราะบอกตามลำดับขั้นเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ฯลฯ)

สถานการณ์ที่ 2

เจี๊ยงมีหลายประเภท เช่น หากเจี๊ยงประกอบเสียงปี่จรวง เรียก "เจี๊ยงจรวง" ประกอบเสียงซอ เรียก "เจี๊ยงตรัว" ประกอบเสียงจแป๊ย (กระจับปี่) เรียก "เจี๊ยงจแป๊ย" ประกอบเสียงแคน เรียก "เจี๊ยงเบริน"

และหากเจี๊ยงร้องโต้ตอบกันว่า "แกวเอย เอียนอระแกว" ประกอบเสียงตบมือเป็นจังหวะ เรียก "เจี๊ยงนอระแกว" เป็นต้น (อักษฎางค์ ชมดี, 2553 : 149)

2.1 บทอ่านที่กำหนดให้เกี่ยวกับเรื่องอะไร (คาดคะเนคำตอบ : ประเภทของเจี๊ยง)

2.2 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนเพื่ออะไร นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : อธิบายโดยใช้การยกตัวอย่าง สังกัดจากคำว่า เช่น)

2.3 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนเขียนโดยใช้ไวยากรณ์การเขียนประเภทใด นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : อธิบาย เพราะเป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านรู้และเข้าใจ)

2.4 ผู้เขียนใช้โวหารการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร
(คาดคะเนคำตอบ : เหมาะสม เพราะเป็นการยกตัวอย่างให้รายละเอียดให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น ฯลฯ)

สถานการณ์ที่ 3

เมื่อก่อนแกงเผือกใส่ปลาล้าง เป็นแกงพื้นบ้านของไทยเขมรสุรินทร์ทั่วไป ปัจจุบันแกงเผือกใส่ปลาล้างได้มีการพัฒนานำมาแกงให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนไป (สมนึก รัตนกำเหนิด, 2557 : 118)

3.1 บทอ่านที่กำหนดให้เกี่ยวกับเรื่องอะไร (คาดคะเนคำตอบ : แกงเผือกใส่ปลาล้าง)

3.2 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนเพื่ออะไร นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : อธิบายโดยใช้การเปรียบเทียบความเหมือนและ ความต่างกัน สังเกตจากคำว่า การกล่าวถึงแกงเผือกใส่ปลาล้างในอดีตและปัจจุบัน)

3.3 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนเขียนโดยใช้โวหารการเขียนประเภทใด นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : อธิบาย เพราะเป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านรู้และเข้าใจ)

3.4 ผู้เขียนใช้โวหารการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : เหมาะสม เพราะเป็นการเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างกันเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจมากยิ่งขึ้น ฯลฯ)

สถานการณ์ที่ 4

การจับช้างป่าเป็นงานที่เสี่ยงต่ออันตรายเป็นอย่างมาก ประกอบกับการออกไปจับช้างป่าแต่ละครั้งอาจมีช้างจำนวนตั้งแต่ 20-50 เชือก ดังนั้น ในหมู่หมอช้างชาวกูยจึงมีการจัดระเบียบวิธีการควบคุมบังคับบัญชากันอย่างเคร่งครัด (อัษฎางค์ ชมดี, 2552 : 87)

4.1 บทอ่านที่กำหนดให้เกี่ยวกับเรื่องอะไร (คาดคะเนคำตอบ : การจับ ช้างป่า)

4.2 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนเพื่ออะไร นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : อธิบายสาเหตุของการจัดระเบียบวิธีการควบคุมบังคับบัญชากันอย่างเคร่งครัดของกลุ่มหมอช้าง)

4.3 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนเขียนโดยใช้โวหารการเขียนประเภทใด นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : อธิบายโดยใช้การอธิบายด้วยการชี้สาเหตุและผลลัพธ์ที่สัมพันธ์กัน สังเกตจากคำว่า ดังนั้น ... จึง)

4.4 ผู้เขียนใช้โวหารการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : เหมาะสม เพราะเป็นการอธิบายสาเหตุและผลสัมพันธ์ที่ สัมพันธ์กัน ก่อให้เกิดความเข้าใจ)

สถานการณ์ที่ 5

"เจรียง" เป็นการละเล่นพื้นบ้านของชาวสุรินทร์มาแต่โบราณ หมายถึง การขับร้องหรือการขับลำนำเป็นทำนองเสนาะ โดยใช้คำกลอนสุร้อยเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับนิทานชาดก คำสอนในพระพุทธศาสนา ตลอดจนคำสอนของบรรพบุรุษหรือครูบาอาจารย์ (อัมภาวงศ์ ชมดี, 2553 : 149)

3.1 บทอ่านที่กำหนดให้เกี่ยวกับเรื่องอะไร (คาดคะเนคำตอบ : เจรียง)

3.2 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนเพื่ออะไร นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : ให้ความหมายของคำว่าเจรียง สืบได้จากคำว่า หมายถึง)

3.3 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนเขียนโดยใช้โวหารการเขียนประเภทใด นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : อธิบายโดยการให้ความหมาย สืบได้จากคำว่า หมายถึง)

3.4 ผู้เขียนใช้โวหารการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : เหมาะสม เพราะเป็นการอธิบายคำในภาษาถิ่นเพื่อให้ผู้อ่านที่เป็นคนทั่วไปรู้และเข้าใจ)

สถานการณ์ที่ 6

"หลวงปู่หงษ์ เป็นชาวสุรินทร์โดยกำเนิด ท่านเกิดที่บ้านทุ่งมน ต.ทุ่งมน อ.ปราสาท เริ่มบวชเรียนตั้งแต่วัยรุ่นอายุ 18 ปี จากนั้นก็ออกธุดงค์เรื่อยไปตามป่าเขาจนถึงกัมพูชา ตอนอายุ 35 ปี กว่า 20 ปีที่ธุดงค์และจำพรรษาอยู่ในประเทศกัมพูชาทำให้หลวงปู่หงษ์เข้าใจภาษาเขมรได้ดี เมื่อตัดสินใจกลับบ้านเกิดมาจำพรรษาอยู่ที่วัดเพชรบุรีในปี พ.ศ. 2517 ก็เป็นช่วงที่กรมป่าไม้ประกาศให้พื้นที่บริเวณตำบลทุ่งมนและตำบลสมุดเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติป่ากำไลจาน ความรักธรรมชาติที่อยู่ในจิตสำนึกที่พ่อเคยพร่ำสอนในวัยเด็ก ทำให้ท่านเริ่มต้นงานอนุรักษ์ป่าด้วยการขอบริจาคพื้นที่จากชาวบ้าน เพื่อนำมาฟื้นฟูให้กลับคืนเป็นป่าสมบูรณ์อีกครั้ง" (ศรีสุรางค์ มาศศิริกุล และคณะ, 2564 : 7)

6.1 บทอ่านที่กำหนดให้เกี่ยวกับเรื่องอะไร (คาดคะเนคำตอบ : ประวัติของหลวงปู่หงษ์)

6.2 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนเพื่ออะไร นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : เล่าประวัติของหลวงปู่หงษ์ สืบได้จากการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติในด้านต่าง ๆ)

6.3 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนเขียนโดยใช้โวหารการเขียนประเภทใด นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : บรรยาย สืบได้จากการมุ่งเน้นเพื่อการเล่าเรื่อง)

6.4 ผู้เขียนใช้โวหารการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : เหมาะสม เพราะเป็นการเล่าเรื่อง)

สถานการณ์ที่ 7

“... เช้ามืด สภาพอากาศแจ่มใส นกร้องแซ่แซ่ แสงอาทิตย์ส่องผ่านสายหมอก ชะนีส่งเสียงร้องโต้ตอบ ใบไม้ชุ่มน้ำ ไกล 8 โมงเช้า ดวงอาทิตย์โผล่พ้นสันเขา แสงแดดแรงขึ้น ดอกเลี้ยว ดอกกระโดน ทอยยร่วงหล่นลงพื้น ส่งกลิ่นหอมอ่อน ๆ ทองหลางออกดอกสีแดง เป็นต้นไม้ที่เชิญชวนนกนานาชนิดบินเข้า-ออก...” (ปริญากร วรวรรณ, 2564 : ออนไลน์)

7.1 บทอ่านที่กำหนดให้เกี่ยวกับเรื่องอะไร (คาดคะเนคำตอบ : บรรยายภาพช่วงเช้า)

7.2 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนเพื่ออะไร นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : พรรณนาภาพบรรยากาศในช่วงเช้า สืบเนื่องจากการให้รายละเอียดต่าง ๆ การใช้ภาพพจน์ ฯลฯ)

7.3 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนเขียนโดยใช้โวหารการเขียนประเภทใด นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : พรรณนา สืบเนื่องจากการมุ่งเน้นเพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพ)

7.4 ผู้เขียนใช้โวหารการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : เหมาะสม เพราะเป็นการทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและได้รับความเพลิดเพลิน)

สถานการณ์ที่ 8

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม และเป็นสัตว์ที่มีพัฒนาการเหมือนพืช และสัตว์ทั่วไป เริ่มต้นเล็กอ่อนแอ ช่วยตัวเองไม่ได้ จำเป็นต้องอาศัยผู้ที่เกิดก่อนช่วยดูแลจนกว่าจะเติบโต ช่วงกลางวัยจะเติบโตและเข้มแข็งถึงจุดสูงสุด และสุดท้ายเสื่อมลงกลับสู่ภาวะเหมือนเมื่อแรกเกิด จำเป็นต้องมีผู้ดูแลช่วยเหลือเหมือนเมื่อแรกเกิด การพึ่งพากันจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ สิ่งมีชีวิตทั้งหลายจึงสร้างวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อให้การพึ่งพา ช่วยเหลือกันเป็นไปอย่างต่อเนื่อง อันจะทำให้สังคมอยู่รอด มั่นคง และมีความสุข (สรเชต วรคามวิชัย, 2557 : 80)

8.1 บทอ่านที่กำหนดให้เกี่ยวกับเรื่องอะไร (คาดคะเนคำตอบ : การพึ่งพาช่วยเหลือกัน)

8.2 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนเพื่ออะไร นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : เทศนา สืบเนื่องจากการกล่าวถึงศีลธรรมและแนวทางการดำเนินชีวิตบนเส้นทางของศีลธรรม)

8.3 นักเรียนคิดว่าผู้เขียนเขียนโดยใช้โวหารการเขียนประเภทใด นักเรียนทราบได้อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : เทศนาโวหาร สืบเนื่องจากการมุ่งเน้นเพื่อการสั่งสอน)

8.4 ผู้เขียนใช้โวหารการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร (คาดคะเนคำตอบ : เหมาะสม เพราะเป็นการใช้ภาษาเพื่อบ่งชี้การสั่งสอนเรื่องศีลธรรม)

2. นักเรียนและครูอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับความหมายของโวหารการเขียนและลักษณะของโวหารการเขียนแต่ละประเภท

3. ครูให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของโวหารการเขียนและลักษณะของโวหารการเขียนแต่ละประเภท ประกอบโปรแกรมนำเสนอ Power Point ประกอบกิจกรรม เรื่อง เรียนรู้โวหาร

ผลที่ได้รับ

1. ผู้เรียนได้วิเคราะห์สถานการณ์ที่ครูกำหนดให้
2. ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับโวหารการเขียนแต่ละประเภท

ขั้นที่ 3 เจาะจงแนวคิดลิตสร้างสรรค์ (20 นาที)

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ที่ครูกำหนดให้
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้ระดมความคิดเกี่ยวกับการใช้โวหารการเขียนในงานเขียนสารคดี

สื่อและอุปกรณ์

1. โปรแกรมนำเสนอ Power Point ประกอบกิจกรรม เรื่อง เรียนรู้โวหาร
2. บทความเรื่องพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุรินทร์ ไม่ไป ไม่ผิด แต่น่าเสียดาย ของธีรภาพ โลหิตกุล
3. กระดาษระดมความคิดตามจำนวนกลุ่มนักเรียน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน (กลุ่มเดิมที่จัดไว้ให้แล้ว)
2. นักเรียนฟังคำชี้แจงจากครูประกอบโปรแกรมนำเสนอ Power Point ประกอบกิจกรรม เรื่อง เรียนรู้โวหาร ดังนี้

ให้นักเรียนช่วยกันอ่านบทความเรื่องพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุรินทร์ ไม่ไป ไม่ผิด แต่น่าเสียดาย ของธีรภาพ โลหิตกุล ช่วยกันระดมความคิดและอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นคำถาม คือ “บทความดังกล่าว ใช้โวหารการเขียนประเภทใดบ้าง นักเรียนทราบได้อย่างไร และการใช้โวหารดังกล่าวเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร”

1. ให้เวลาในการระดมความคิด 10 นาที
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน โดยกลุ่มที่ 2 เป็นต้นไปให้นำเสนอข้อมูลเฉพาะข้อมูลที่แตกต่าง
3. นักเรียนรับอุปกรณ์และทำกิจกรรมกลุ่ม โดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำแต่ละกลุ่ม และควบคุมเวลาตามที่กำหนด
4. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
5. นักเรียนและครูอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับโวหารการเขียนที่ปรากฏในสารคดี

ผลที่ได้รับ

1. ผู้เรียนวิเคราะห์สถานการณ์ที่ครูกำหนดให้
2. ผู้เรียนได้ระดมความคิดเกี่ยวกับการใช้โวหารการเขียนในงานเขียนสารคดี

ขั้นที่ 4 มหัตถรย์กลกานท์ สืบสานสารคดี (10 นาที)

- จุดประสงค์ 1. เพื่อให้ผู้เรียนสรุปและทบทวนบทเรียน
2. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกเขียนย่อหน้าสารคดีโดยใช้โวหารการเขียนที่เหมาะสมกับงานเขียนได้

สื่อและอุปกรณ์

1. โปรแกรมนำเสนอ Power Point ประกอบกิจกรรม เรื่อง เรียนรู้โวหาร
2. ใบงานประกอบกิจกรรม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนประจำที่ของตนเองฟังคำชี้แจงเพื่อมอบหมายงานเป็นการบ้านจากครู ประกอบโปรแกรมนำเสนอ Power Point ประกอบกิจกรรม เรื่อง เรียนรู้โวหาร ดังนี้

1. ให้นักเรียนเขียนย่อหน้าสารคดีโดยใช้ประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นที่นักเรียนได้เลือกประเด็นไว้แล้ว มาเขียนย่อหน้าให้มีใจความสำคัญ

2. ให้นักเรียนเลือกใช้โวหารการเขียนที่เหมาะสมกับงานเขียนของตนเอง โดยให้ระบุเหตุผลประกอบ

3. ความยาวของย่อหน้าไม่ต่ำกว่า 5 บรรทัด

4. สื่อความได้ชัดเจนทุกส่วนและเรียบเรียงเนื้อหาไม่วกวน

5. ใช้ถ้อยคำ สำนวนประโยคได้ถูกต้องและเหมาะสมตามความหมาย เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง

2. นักเรียนตอบถามจากครู ดังนี้

1) วันนี้เรียนเรื่องอะไรบ้าง (คาดคะเนคำตอบจากผู้เรียน : ความหมาย และลักษณะของโวหารการเขียนแต่ละประเภท)

2) นักเรียนได้ฝึกทักษะอะไรบ้าง (คาดคะเนคำตอบจากผู้เรียน : การวิเคราะห์, การอ่าน, การพูด, การสังเกต, การคิด ฯลฯ)

3) นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่องโวหารการเขียนมีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร (คาดคะเนคำตอบจากผู้เรียน : มี เพราะช่วยให้เราสามารถเลือกใช้โวหารการเขียนในการนำเสนอสารคดีได้ดีมากยิ่งขึ้น ฯลฯ)

4) จากการเรียนวันนี้ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ในด้านใดบ้าง อย่างไร (คาดคะเนคำตอบจากผู้เรียน: การเลือกใช้โวหารการเขียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและบริบท ฯลฯ)

ผลที่ได้รับ 1. ผู้เรียนได้สรุปและทบทวนบทเรียน

2. ผู้เรียนได้ฝึกเขียนย่อหน้าสารคดีโดยใช้โวหารที่เหมาะสมกับงานเขียน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) โปรแกรมนำเสนอ Power Point ประกอบกิจกรรม เรื่อง เรียนรู้โวหาร
- 2) กระดาษระดมความคิด

3) บทความเรื่องพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุรินทร์ ไม่ไป ไม่ผิด แต่น่าเสียดาย ของธีรภาพ โลหิตกุล

4) ใบงานประกอบกิจกรรม

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องถิ่น
- 2) หนังสือที่เกี่ยวข้อง
- 3) อินเทอร์เน็ต

9. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การผ่าน
บอกความหมาย และลักษณะของโวหาร การเขียนประเภทต่าง ๆ ได้	สังเกต พฤติกรรม การตอบคำถาม	แบบสังเกต พฤติกรรม การคำถาม	นักเรียนมีพฤติกรรม การตอบคำถามอยู่ ระดับพอใช้ขึ้นไป
เขียนย่อหน้าสารคดีโดยใช้โวหารการเขียนที่เหมาะสมได้	การตรวจผลงาน	เกณฑ์การให้คะแนนผลงาน	นักเรียนเกินร้อยละ 80 มีผลการประเมินผลงาน อยู่ในระดับดีขึ้นไป
บอกความสำคัญของโวหารการเขียนได้	สังเกต พฤติกรรม การตอบคำถาม	แบบสังเกต พฤติกรรม การคำถาม	นักเรียนมีพฤติกรรม การตอบคำถามอยู่ระดับพอใช้ขึ้นไป

พูน ปรุ ทิโต ชีเว

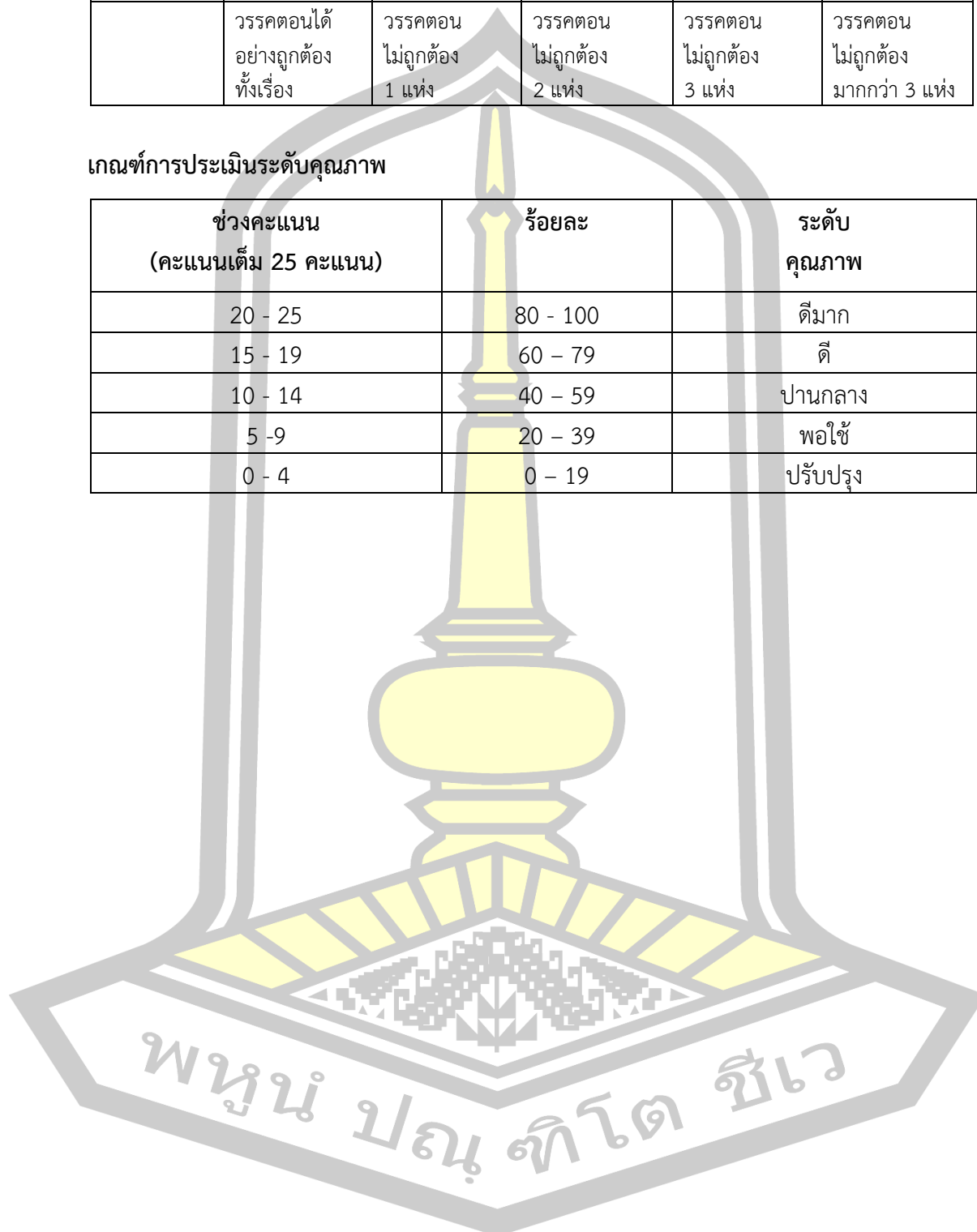
เกณฑ์การให้คะแนนผลงาน

ประเด็น	คะแนน				
	5	4	3	2	1
การระบุ โวหารการ เขียนและ การอธิบาย ให้เหตุผล			ระบุโวหาร การเขียนที่ใช้ใน การเขียนได้ สอดคล้องกับ เนื้อหาและ สามารถให้ เหตุผลได้อย่าง สมเหตุสมผล และชัดเจน	ระบุโวหาร การเขียนที่ใช้ใน การเขียนได้ สอดคล้องกับ เนื้อหาและ สามารถให้ เหตุผลได้ แต่ไม่ชัดเจน	ระบุโวหาร การเขียนที่ใช้ใน การเขียนได้ สอดคล้องกับ เนื้อหาแต่ให้ เหตุผลได้ไม่ สมเหตุสมผล และไม่ชัดเจน
ใจความ สำคัญ				ย่อหน้าปรากฏ ใจความสำคัญ	ย่อหน้า ไม่ปรากฏ ใจความสำคัญ
ความยาว ของย่อหน้า			เขียนได้ 5 -7 บรรทัด	เขียนได้ 3 -4 บรรทัด	เขียนได้ 1-2 บรรทัด
ประเด็น				เขียนเรื่องที่ สอดคล้องกับ ประเด็น	เขียนเรื่อง ไม่สอดคล้องกับ ประเด็น
การสื่อความ	ใช้ถ้อยคำ สำนวนประโยค ได้ถูกต้องและ เหมาะสมตาม ความหมาย สื่อความได้ ชัดเจนทุกส่วน และเรียบเรียง เนื้อหาไม่วกวน	ใช้ถ้อยคำ สำนวนประโยค ไม่ถูกต้อง เหมาะสมตาม ความหมาย 1 แห่ง สื่อความ ได้ไม่ชัดเจน และเรียบเรียง เนื้อหาวกวน 1-2 แห่ง	ใช้ถ้อยคำ สำนวนประโยค ไม่ถูกต้อง เหมาะสมตาม ความหมาย 2 แห่ง สื่อความ ได้ไม่ชัดเจน และเรียบเรียง เนื้อหาวกวน มากกว่า 2 แห่ง	ใช้ถ้อยคำ สำนวนประโยค ไม่ถูกต้อง เหมาะสมตาม ความหมาย 3 แห่ง สื่อความ ได้ไม่ชัดเจน และเรียบเรียง เนื้อหาวกวน 1-2 แห่ง	ใช้ถ้อยคำ สำนวนประโยค ไม่ถูกต้อง เหมาะสมตาม ความหมาย มากกว่า 3 แห่ง สื่อความ ได้ไม่ชัดเจน มากกว่า 2 แห่ง และเรียบเรียง เนื้อหาวกวน มากกว่า 2 แห่ง
การใช้โวหาร การเขียน	ใช้โวหารการ เขียนได้ถูกต้อง และเหมาะสม ตลอดทั้งเรื่อง	ใช้โวหารการ เขียนได้ ไม่ถูกต้อง เหมาะสม 1 แห่ง	ใช้โวหารการ เขียนได้ ไม่ถูกต้อง เหมาะสม 2 แห่ง	ใช้โวหารการ เขียนได้ ไม่ถูกต้อง เหมาะสม 3 แห่ง	ใช้โวหารการ เขียนได้ ไม่ถูกต้อง เหมาะสม มากกว่า 3 แห่ง
คุณลักษณะ การเขียนที่ดี	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้ เครื่องหมาย	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้ เครื่องหมาย	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้ เครื่องหมาย	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้ เครื่องหมาย	เขียนสะกดคำ เว้นวรรคตอน และใช้ เครื่องหมาย

ประเด็น	คะแนน				
	5	4	3	2	1
	วรรคตอนได้ อย่างถูกต้อง ทั้งเรื่อง	วรรคตอน ไม่ถูกต้อง 1 แห่ง	วรรคตอน ไม่ถูกต้อง 2 แห่ง	วรรคตอน ไม่ถูกต้อง 3 แห่ง	วรรคตอน ไม่ถูกต้อง มากกว่า 3 แห่ง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน (คะแนนเต็ม 25 คะแนน)	ร้อยละ	ระดับ คุณภาพ
20 - 25	80 - 100	ดีมาก
15 - 19	60 - 79	ดี
10 - 14	40 - 59	ปานกลาง
5 - 9	20 - 39	พอใช้
0 - 4	0 - 19	ปรับปรุง



แบบบันทึกผลการตรวจผลงานนักเรียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้วิถีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนการตรวจผลงาน							ผล การ ประเมิน (ผ่าน/ไม่ผ่าน)	
		ประเด็นที่						รวม (17 คะแนน)		ระดับ คุณภาพ
		1 (2 คะแนน)	2 (3 คะแนน)	3 (2 คะแนน)	4 (3 คะแนน)	5 (3 คะแนน)	6 (5 คะแนน)			

สรุป

1. การผ่านเกณฑ์

1.1 ผ่านเกณฑ์ (ระดับคุณภาพปานกลางขึ้นไป) จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

1.2 ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2. ร้อยละของระดับคุณภาพผลงานที่ผ่านเกณฑ์

2.1 ระดับคุณภาพดีมาก จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2.2 ระดับคุณภาพดี จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2.3 ระดับคุณภาพปานกลาง จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2.4 ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2.5 ระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(.....)

..... / /

พูน ปณ ทิโต ชิว

แบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามของผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามแบบสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง **เรียนรู้ไวยากรณ์** โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นครูผู้สอน โดยประเมินเป็นภาพรวม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/

ข้อ	รายการ	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1
1	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของไวยากรณ์การเขียนได้			
2	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับประเภทของไวยากรณ์การเขียนได้			
3	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของประเภทของไวยากรณ์การเขียนได้			
4	นักเรียนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน			
5	นักเรียนมีความตั้งใจในการตอบคำถามในชั้นเรียน			
รวม				
ระดับคุณภาพ				

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

3 ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ 80 – 100)

2 ระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ 60 – 79)

1 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ 60)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ 12 – 15 คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ 9 – 11 คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีพฤติกรรมระดับ 1 – 8 คะแนน

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(.....)

..... / /

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการตอบคำถามของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1. การตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของโวหารการเขียนได้	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของโวหารการเขียนได้ถูกต้องและครอบคลุม	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของโวหารการเขียนได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของโวหารการเขียนได้
2. การตอบคำถามเกี่ยวกับประเภทของโวหารการเขียนได้	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับประเภทของโวหารการเขียนได้ถูกต้องและครอบคลุม	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับประเภทของโวหารการเขียนถูกต้องเป็นบางส่วน	นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับประเภทของโวหารการเขียนได้
3. การตอบคำถามเกี่ยวกับความสำคัญของประเภทของโวหารการเขียนได้	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับประเภทของโวหารการเขียนได้อย่างมีเหตุผล	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับประเภทของโวหารการเขียนได้แต่ไม่สมเหตุสมผล	นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับประเภทของโวหารการเขียนได้
4. การมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน	นักเรียนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียนตลอดทั้งคาบ	นักเรียนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน
5. ความตั้งใจในการตอบคำถาม	นักเรียนตั้งใจตอบคำถามในชั้นเรียนตลอดทั้งคาบ	นักเรียนตั้งใจตอบคำถามในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง	ผู้เรียนไม่ตั้งใจตอบคำถามในชั้นเรียน

พูน ปณ จิตโต ชีเว

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียนด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
2. ความสามารถในการคิด	2.1 ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล			
รวม				
ระดับคุณภาพ				

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ
 3 ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ 80 – 100)
 2 ระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ 60 – 79)
 1 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ 60)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระดับ 3 คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระดับ 2 คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระดับ 1 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
2.1 ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการใช้โวหารการเขียนได้อย่างสมเหตุสมผล	นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการใช้โวหารการเขียนได้ แต่ไม่สมเหตุสมผล	นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการใช้โวหารการเขียนได้

แบบบันทึกผลการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้โวหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/...

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนการประเมิน			ผลการประเมิน (ผ่าน/ไม่ผ่าน)
		ประเด็นที่	รวม (3 คะแนน)	ระดับ คุณภาพ	
		2. ความสามารถในการคิด			
1					
2					
3					

สรุป

1. การผ่านเกณฑ์

- 1.1 ผ่านเกณฑ์ (ระดับคุณภาพปานกลางขึ้นไป) จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ
- 1.2 ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2. ร้อยละของระดับคุณภาพผลงานที่ผ่านเกณฑ์

- 2.1 ระดับคุณภาพดี จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ
- 2.2 ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ
- 2.3 ระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(.....)

..... / /

พูน ปณ จิต ธีระ

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน
แล้วขีด ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1. มีวินัย	1.1 การปฏิบัติตามกฎหรือกติกาที่กำหนด			
	1.2 การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม			
2. ใฝ่เรียนรู้	2.1 ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้			
	2.2 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ			
3. มุ่งมั่นในการทำงาน	3.1 ตั้งใจในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน			
รวม				

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

- 3 ระดับคุณภาพ ดี (ร้อยละ 80 – 100)
- 2 ระดับคุณภาพ พอใช้ (ร้อยละ 60 – 79)
- 1 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง (น้อยกว่าร้อยละ 60)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ดี	หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระดับ 12 – 15 คะแนน
พอใช้	หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระดับ 9 – 11 คะแนน
ปรับปรุง	หมายถึง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ระดับ 1 – 8 คะแนน

พหุ ประถมศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1.1 การปฏิบัติตามกฎหรือกติกาที่กำหนด	นักเรียนปฏิบัติตามกฎหรือกติกาที่กำหนด	นักเรียนปฏิบัติตามกฎหรือกติกาที่กำหนดเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่ปฏิบัติตามกฎหรือกติกาที่กำหนด
1.2 การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม	นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นประจำ	นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอนเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ไม่ร่วมแสดงความคิดเห็น อภิปรายและโต้ตอบกับครูผู้สอน
2.1 ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	นักเรียนสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยครูไม่ต้องกระตุ้น	นักเรียนสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพร้อมและตื่นตัวในการเรียนรู้บางเวลา ต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่สนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่มีความพร้อม ไม่ตื่นตัวในการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นอยู่เป็นประจำ
2.2 การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ	นักเรียนแสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม	นักเรียนแสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม
3.1 ตั้งใจในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน	นักเรียนตั้งใจในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน ไม่หยอกล้อ พุดคุยเสียงดัง รบกวนผู้อื่นในเวลาเรียน	นักเรียนตั้งใจในการทำกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง หยอกล้อและพุดคุยกันเสียงดังเป็นบางครั้ง	นักเรียนไม่ตั้งใจในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน หยอกล้อ พุดคุยกันเสียงดัง รบกวนเพื่อนและครูผู้สอน

พหุบัณฑิต ชีเว

แบบบันทึกผลการประเมินสมรรถนะ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนการประเมิน							ผล การประเมิน (ผ่าน/ไม่ผ่าน)
		ประเด็นที่					รวม (15 คะแนน)	ระดับ คุณภาพ	
		1. มีวินัย		2. ใฝ่เรียนรู้		3. มุ่งมั่นใน การทำงาน			
		1.1 (3 คะแนน)	1.2 (3 คะแนน)	2.1 (3 คะแนน)	2.2 (3 คะแนน)	3.1 (3 คะแนน)			
1									
2									
3									

สรุป

1. การผ่านเกณฑ์

1.1 ผ่านเกณฑ์ (ระดับคุณภาพปานกลางขึ้นไป) จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

1.2 ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2. ร้อยละของระดับคุณภาพผลงานที่ผ่านเกณฑ์

2.1 ระดับคุณภาพดี จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2.2 ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2.3 ระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(.....)

..... / /

พหุ ประสิทธิภาพ

แบบบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สารคดีสร้างสรรค์ มหัตถรย์งานเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้ไวยากรณ์ สอนวันที่ คาบที่ เวลา	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ /.....
---	---

1. ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6/.... จำนวน คน ชาย คน หญิง คน

2. ผลการจัดการเรียนรู้

2.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

2.9 ด้านปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

2.10 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(.....)

..... / /

พหุ ประถมศึกษา

ชื่อ ชั้น เลขที่

แบบฝึกหัด

เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้โวหาร

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่ตามประเด็นที่กำหนด

1. ประเด็นที่สนใจในการเขียนสารคดีท้องถิ่น

.....

.....

.....

2. โวหารการเขียนที่เลือกใช้ในการเขียน

2.1 โวหารการเขียน

.....

.....

.....

2.2 เหตุผลในการเลือกใช้โวหารการเขียนดังกล่าวในการเขียน

.....

.....

.....

3. ย่อหน้าสารคดีเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นประเด็นที่สนใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

พจนานุกรม ศัพท์ โด ชีวะ

แบบทดสอบ

เพื่อวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้วัดผลโดยใช้มาตรฐาน ท 2.1 ม.6/4 ผลงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ
2. ให้นักเรียนเขียนสารคดีเกี่ยวกับ “ท้องถิ่นสุรินทร์บ้านฉัน” (คะแนนเต็ม 50 คะแนน) โดยมีเงื่อนไข ดังนี้
 - 1) มีชื่อเรื่อง ส่วนนำ ส่วนเชื่อม เนื้อหา และส่วนท้าย
 - 2) มีความยาว 15 – 20 บรรทัด
 - 3) ใช้เวลาในการเขียนภายในเวลา 1 ชั่วโมง

ชื่อเรื่อง

1

5

10

15

20

พูน บณฺ์ จิตฺ ชเว

เกณฑ์การให้คะแนน

เพื่อวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ประเด็น	คะแนน					
	5	4	3	2	1	0
1. ลักษณะของสารคดี งานเขียนมีลักษณะดังนี้ 1) เป็นงานเขียนร้อยแก้ว 2) มีการนำเสนอข้อเท็จจริง 3) มีการนำเสนอความคิดเห็น 4) มีศิลปะการใช้ภาษา 5) มีศิลปะการนำเสนอ	งานเขียนปรากฏลักษณะของสารคดีครบ 5 ลักษณะ	งานเขียนปรากฏ 4 จากลักษณะที่กำหนด	งานเขียนปรากฏ 3 ลักษณะจากลักษณะที่กำหนด	งานเขียนปรากฏ 2 ลักษณะจากลักษณะที่กำหนด	งานเขียนปรากฏ 1 ลักษณะจากลักษณะที่กำหนด	งานเขียนไม่ปรากฏลักษณะของสารคดีตามที่กำหนด
2. องค์ประกอบของสารคดี งานเขียนปรากฏองค์ประกอบของสารคดี ดังนี้ 1) ชื่อเรื่อง 2) ความนำ 3) ความเชื่อม 4) เนื้อหา 5) ความลงท้าย	งานเขียนปรากฏองค์ประกอบครบ 5 ส่วนตามที่กำหนด	งานเขียนปรากฏองค์ประกอบ 4 ส่วน จากองค์ประกอบที่กำหนด	งานเขียนปรากฏองค์ประกอบ 3 ส่วน จากองค์ประกอบที่กำหนด	งานเขียนปรากฏองค์ประกอบ 2 ส่วน จากองค์ประกอบที่กำหนด	งานเขียนปรากฏองค์ประกอบ 1 ส่วน จากองค์ประกอบที่กำหนด	งานเขียนไม่ปรากฏองค์ประกอบตามที่กำหนด
3. ชื่อเรื่อง ชื่อเรื่องมีลักษณะ ดังนี้ 1) น่าสนใจ 2) สอดคล้องกับประเด็น 3) สอดคล้องกับเนื้อหา 4) ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม 5) มีขนาดไม่สั้นหรือยาวเกินไป	ชื่อเรื่องมีลักษณะครบทั้ง 5 ลักษณะ	ชื่อเรื่องมีลักษณะ 4 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่กำหนด	ชื่อเรื่องมีลักษณะ 3 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่กำหนด	ชื่อเรื่องมีลักษณะ 2 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่กำหนด	ชื่อเรื่องมีลักษณะ 1 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่กำหนด	ชื่อเรื่องไม่มีลักษณะตามที่กำหนด
4. ความนำและความเชื่อม มีลักษณะ 5 ลักษณะ คือ	ความนำและความเชื่อมมีลักษณะครบ 5 ลักษณะ	ความนำและความเชื่อมมีลักษณะ 4 ลักษณะ	ความนำและความเชื่อมมีลักษณะ 3 ลักษณะ	ความนำและความเชื่อมมีลักษณะ 2 ลักษณะ	ความนำและความเชื่อมมีลักษณะ 1 ลักษณะ จาก	ความนำและความเชื่อมไม่มีลักษณะตามที่

ประเด็น	คะแนน					
	5	4	3	2	1	0
1) น่าสนใจ 2) สอดคล้องกับ ประเด็น 3) สอดคล้องกับเนื้อหา 4) ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสม 5) มีขนาด ไม่สั้นหรือยาวเกินไป		จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	5 ลักษณะที่ กำหนด	กำหนด
5. เนื้อหาของสารคดี มีลักษณะ ดังนี้ 1) เนื้อหาน่าสนใจ 2) เนื้อหาสอดคล้องกับ ประเด็นและชื่อเรื่อง 3) เนื้อหาสอดคล้องกับ ความนำ ความเชื่อม และความลงท้าย 4) เนื้อหา มีขนาด ไม่สั้นหรือยาวเกินไป 5) ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสม	เนื้อหา มี ลักษณะครบ 5 ลักษณะ ตามกำหนด	เนื้อหา มี ลักษณะ 4 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	เนื้อหา มี ลักษณะ 3 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	เนื้อหา มี ลักษณะ 2 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	เนื้อหา มี ลักษณะ 1 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	ความนำและ ความเชื่อม ไม่มีลักษณะ ตามที่ กำหนด
6. ความลงท้าย ความลงท้ายของงาน เขียนมีลักษณะ ดังนี้ 1) น่าสนใจ 2) สอดคล้องกับ ประเด็น 3) สอดคล้องกับเนื้อหา 4) ใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสม 5) มีขนาดไม่สั้นหรือ ยาวเกินไป	ความลงท้าย มีลักษณะ ครบ 5 ลักษณะ ตามที่ กำหนด	ความลงท้าย มีลักษณะ 4 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	ความลงท้าย มีลักษณะ 3 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	ความลงท้าย มีลักษณะ 2 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	ความลงท้าย มีลักษณะ 1 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	ความลงท้าย ไม่มีลักษณะ ตามที่ กำหนด
7. การใช้ภาษา งานเขียนมีลักษณะ การใช้ภาษา ดังนี้ 1) ใช้ถ้อยคำและ สำนวนได้ถูกต้องและ เหมาะสมตาม ความหมายและบริบท 2) ใช้ประโยคได้ถูกต้อง เหมาะสม และชัดเจน	งานเขียนมี ลักษณะ การใช้ภาษา ครบ 5 ลักษณะ ตามที่ กำหนด	งานเขียนมี ลักษณะ การใช้ภาษา 4 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	งานเขียนมี ลักษณะ การใช้ภาษา 3 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	งานเขียนมี ลักษณะ การใช้ภาษา 2 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	งานเขียนมี ลักษณะ การใช้ภาษา 1 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะที่ กำหนด	งานเขียนไม่ ปรากฏ การใช้ภาษา ตามที่ กำหนด

ประเด็น	คะแนน					
	5	4	3	2	1	0
3) ใช้อักษรนำได้ถูกต้องและเหมาะสม 4) ใช้โวหารได้ถูกต้องและเหมาะสม 5) ใช้ระดับภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสม						
8. ลักษณะการเขียน งานเขียนมีลักษณะดังนี้ 1) เขียนสะกดคำได้ถูกต้อง 2) เขียนเว้นวรรคตอนได้ถูกต้องและเหมาะสม 3) ใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม 4) งานเขียนมีความยาวตามที่กำหนด 5) งานเขียนใช้เวลาในการเขียนตามเวลาที่กำหนด	งานเขียนมีลักษณะครบ 5 ลักษณะตามที่กำหนด	งานเขียนมีลักษณะ 4 ลักษณะ จากลักษณะ 5 ลักษณะตามที่กำหนด	งานเขียนมีลักษณะ 3 ลักษณะ จากลักษณะ 5 ลักษณะตามที่กำหนด	งานเขียนมีลักษณะ 2 ลักษณะ จากลักษณะ 5 ลักษณะตามที่กำหนด	งานเขียนมีลักษณะ 1 ลักษณะ จากลักษณะ 5 ลักษณะตามที่กำหนด	งานเขียนไม่ปรากฏตามลักษณะที่กำหนด
9. กลวิธีการนำเสนอ งานเขียนมีลักษณะดังนี้ 1) ใช้กลวิธีการนำเสนอเรื่องได้เหมาะสม 2) ใช้บุคคลในการดำเนินเรื่องได้เหมาะสม 3) ลำดับความได้เหมาะสม 4) เรียบเรียงเนื้อหาไม่วกวน 5) สื่อความได้ชัดเจน	งานเขียนมีลักษณะครบ 5 ลักษณะตามที่กำหนด	งานเขียนมีลักษณะ 4 ลักษณะ จากลักษณะ 5 ลักษณะตามที่กำหนด	งานเขียนมีลักษณะ 3 ลักษณะ จากลักษณะ 5 ลักษณะตามที่กำหนด	งานเขียนมีลักษณะ 2 ลักษณะ จากลักษณะ 5 ลักษณะตามที่กำหนด	งานเขียนมีลักษณะ 1 ลักษณะ จากลักษณะ 5 ลักษณะตามที่กำหนด	งานเขียนไม่ปรากฏตามลักษณะที่กำหนด
10. คุณค่าของงานเขียน งานเขียนมีคุณค่าตามลักษณะ ดังนี้ 1) ให้ความรู้แก่ผู้อ่าน 2) ให้ความเพลิดเพลิน	งานเขียนมีคุณค่าครบ 5 ลักษณะตามที่กำหนด	งานเขียนมีคุณค่า 4 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะตามที่	งานเขียนมีคุณค่า 3 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะตามที่	งานเขียนมีคุณค่า 2 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะตามที่	งานเขียนมีคุณค่า 1 ลักษณะ จาก 5 ลักษณะตามที่กำหนด	งานเขียนไม่ปรากฏตามลักษณะที่กำหนด

ประเด็น	คะแนน					
	5	4	3	2	1	0
ใจแก่ผู้อ่าน 3) ช่วยพัฒนาการคิด และจินตนาการให้แก่ ผู้อ่านได้ 4) ให้ข้อคิดที่สามารถ นำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ 5) เป็นประโยชน์ต่อ ท้องถิ่นและสังคม		กำหนด	กำหนด	กำหนด		

ช่วงคะแนน (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
40 - 50	80 - 100	ดีมาก
30 - 40	60 - 79	ดี
20 - 30	40 - 59	ปานกลาง
10 - 20	20 - 39	พอใช้
0 - 9	0 - 19	ปรับปรุง



แบบบันทึกผลการให้คะแนน

ความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

นักเรียน คนที่	ผลการให้คะแนน										ผล การประเมิน (ผ่าน/ไม่ผ่าน)		
	ประเด็นที่											รวม (50 คะแนน)	ระดับ คุณภาพ
	(คะแนนเต็มในแต่ละประเด็น)												
1 (5)	2 (5)	3 (5)	4 (5)	5 (5)	6 (5)	7 (5)	8 (5)	9 (5)	10 (5)				

สรุป

1. การผ่านเกณฑ์

1.1 ผ่านเกณฑ์ (ระดับคุณภาพปานกลางขึ้นไป)

จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

1.2 ไม่ผ่านเกณฑ์

จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2. ร้อยละของระดับคุณภาพผลงานที่ผ่านเกณฑ์

2.1 ระดับคุณภาพดีมาก

จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2.2 ระดับคุณภาพดี

จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2.3 ระดับคุณภาพปานกลาง

จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2.4 ระดับคุณภาพพอใช้

จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

2.5 ระดับคุณภาพปรับปรุง

จำนวนคน คิดเป็นร้อยละ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

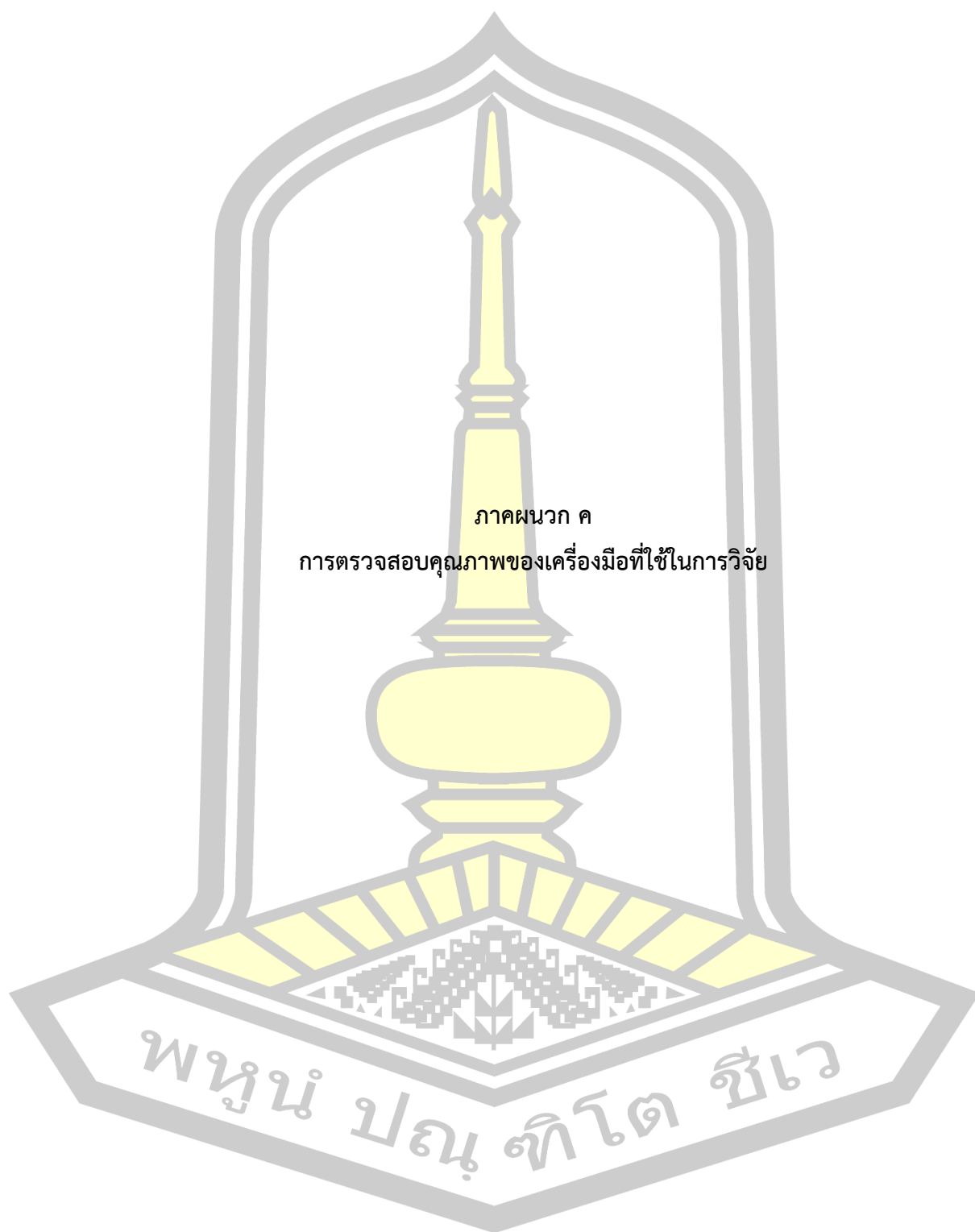
.....

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)

(.....)

..... / /

พูน ปณ จิต ชีเว



แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

ขอความกรุณาให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในแบบประเมินคุณภาพความสอดคล้อง (IOC) โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนด และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้วิจัยนำไปพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 มีความสอดคล้องกับรายการที่ประเมิน
- 0 ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับรายการที่ประเมิน
- 1 ไม่สอดคล้องกับรายการที่ประเมิน

รายการพิจารณา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด			
1.1 มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา			
1.2 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา			
2. สาระสำคัญ			
2.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้			
2.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
3. จุดประสงค์การเรียนรู้			
3.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ			
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้			
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล			
3.4 มีความชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์			
3.5 สามารถวัดผลและประเมินผลได้			
4. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้			
4.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้			
4.2 เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			
4.3 เนื้อหามีความถูกต้อง			
5. กิจกรรมการเรียนรู้			
5.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ			

รายการพิจารณา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
และจุดประสงค์การเรียนรู้			
5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม และสามารถปฏิบัติได้จริง			
5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
6. สื่อการเรียนรู้			
6.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้			
6.2 สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้			
6.3 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมและน่าสนใจ			
7. การวัดและประเมินผล			
7.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้			
7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม			
7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม ชัดเจน และครอบคลุมทุกประเด็น			
รวมค่าเฉลี่ย			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

พูน ปณ จิต ชีเว

ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักสารคดี ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด								
1.1 มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. สาระสำคัญ								
2.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.4 มีความชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.5 สามารถวัดผลและประเมินผลได้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้								
4.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐาน-การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.2 เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.3 เนื้อหามีความถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและ สามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.2 สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.3 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. การวัดและประเมินผล								
7.1 การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินผลมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม ชัดเจน และ ครอบคลุมทุกประเด็น	+1	0	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 รู้จักสารคดี มีการระบุมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสาระสำคัญครบถ้วน มีการอ้างอิงเพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อมูล เนื้อหามีความถูกต้องชัดเจน อธิบายกิจกรรมให้รายละเอียดได้ครอบคลุมและเข้าใจ การวัดและประเมินผลจากทักษะกระบวนการของผู้เรียน การถาม-ตอบ และสามารถทำให้นักเรียนเข้าใจเพื่อสามารถนำไปปฏิบัติได้



ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

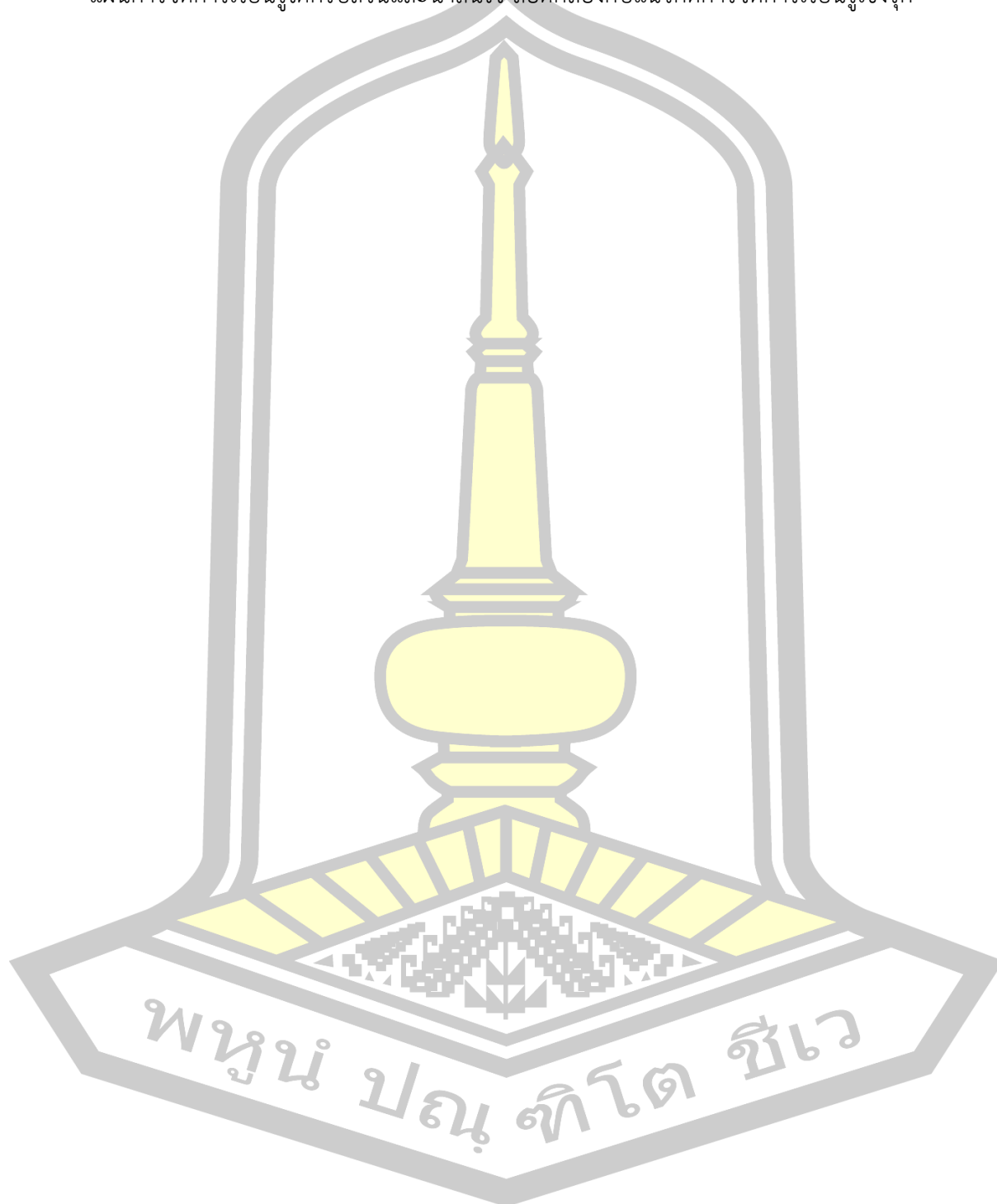
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ถ้อยวจีวิจารณ์ ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด								
1.1 มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. สาระสำคัญ								
2.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.4 มีความชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.5 สามารถวัดผลและประเมินผลได้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้								
4.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐาน-การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.2 เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.3 เนื้อหามีความถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและ สามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.2 สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.3 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. การวัดและประเมินผล								
7.1 การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินผลมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม ชัดเจน และ ครอบคลุมทุกประเด็น	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ถ้อยวจีวิจารณ์ ผู้วิจัยสามารถกำหนดรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนและน่าสนใจ สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก



ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

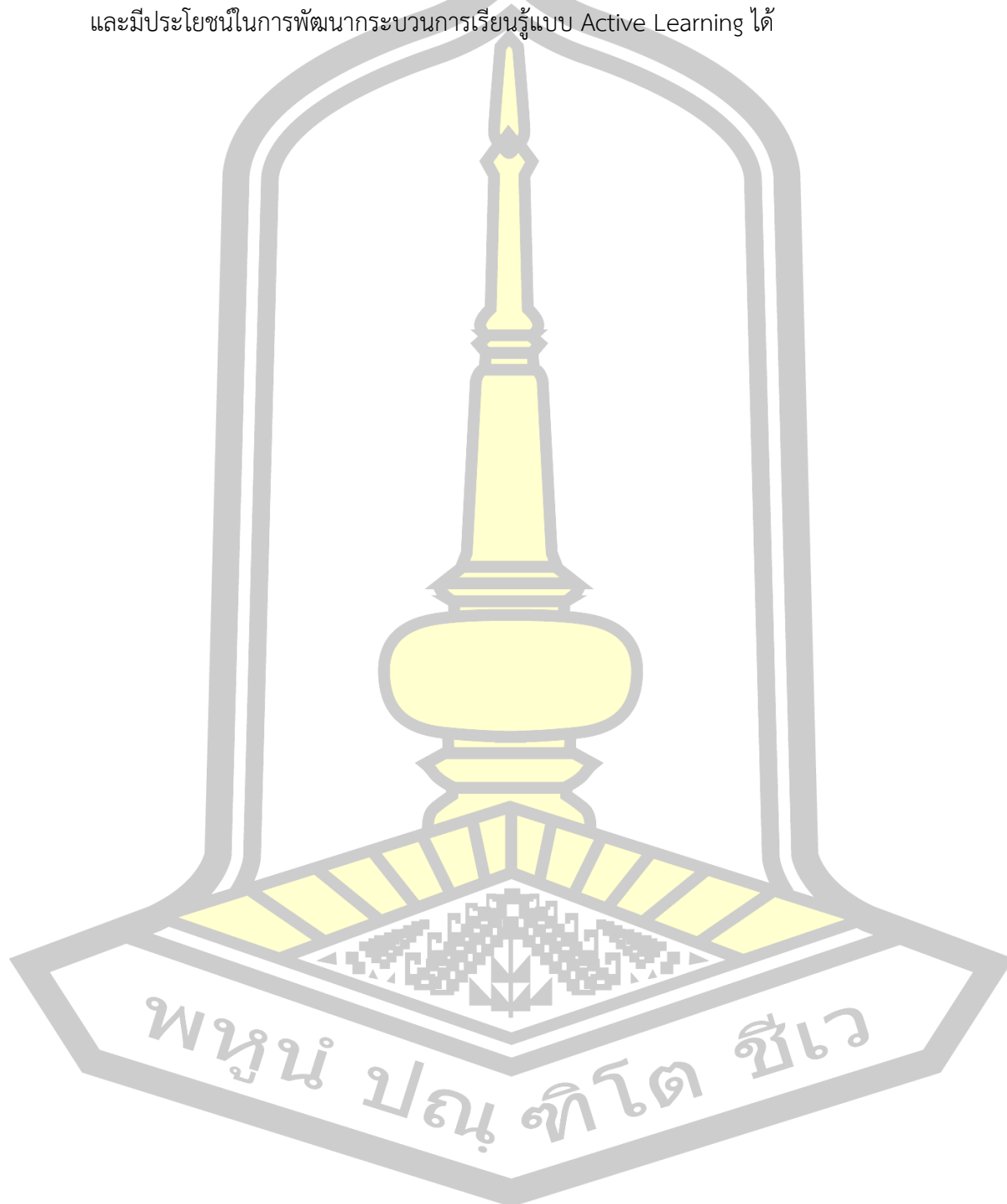
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เชี่ยวชาญย่อหน้า ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด								
1.1 มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. สาระสำคัญ								
2.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.4 มีความชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.5 สามารถวัดผลและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้								
4.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐาน-การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.2 เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.3 เนื้อหามีความถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและ สามารถปฏิบัติได้จริง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.2 สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.3 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. การวัดและประเมินผล								
7.1 การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินผลมีความเหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม ชัดเจน และ ครอบคลุมทุกประเด็น	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เชี่ยวชาญย่อหน้า ในกระบวนการสอนย่อหน้า มีการเน้น ย้ำซ้ำ ทวน การใช้ย่อหน้า เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ย่อหน้าได้ อีกทั้งตัวอย่างของสารคดีมีคุณค่าและมีประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้



ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

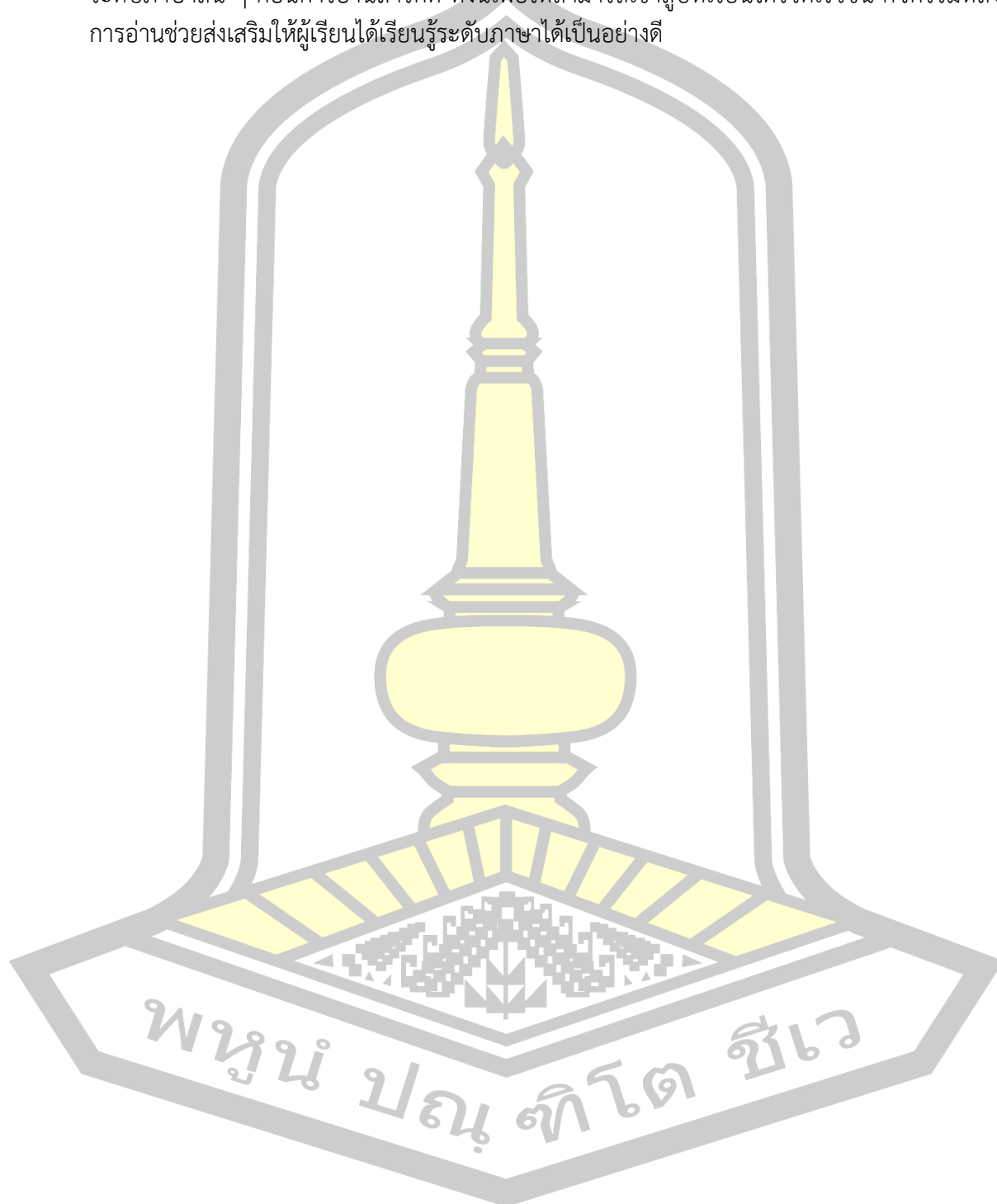
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ระดับภาษางานเขียน จำนวน 5 ทาน

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด								
1.1 มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. สาระสำคัญ								
2.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.4 มีความชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.5 สามารถวัดผลและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้								
4.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐาน-การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.2 เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.3 เนื้อหามีความถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและ สามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.2 สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.3 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. การวัดและประเมินผล								
7.1 การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินผลมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม ชัดเจน และ ครอบคลุมทุกประเด็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ระดับภาษางานเขียน การเตรียมการเรียนรู้อาจมีการทบทวนระดับภาษาสั้น ๆ ก่อนการอ่านสารคดี ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเข้าสู่บทเรียนได้รวดเร็วขึ้น กิจกรรมหลังการอ่านช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ระดับภาษาได้เป็นอย่างดี



ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

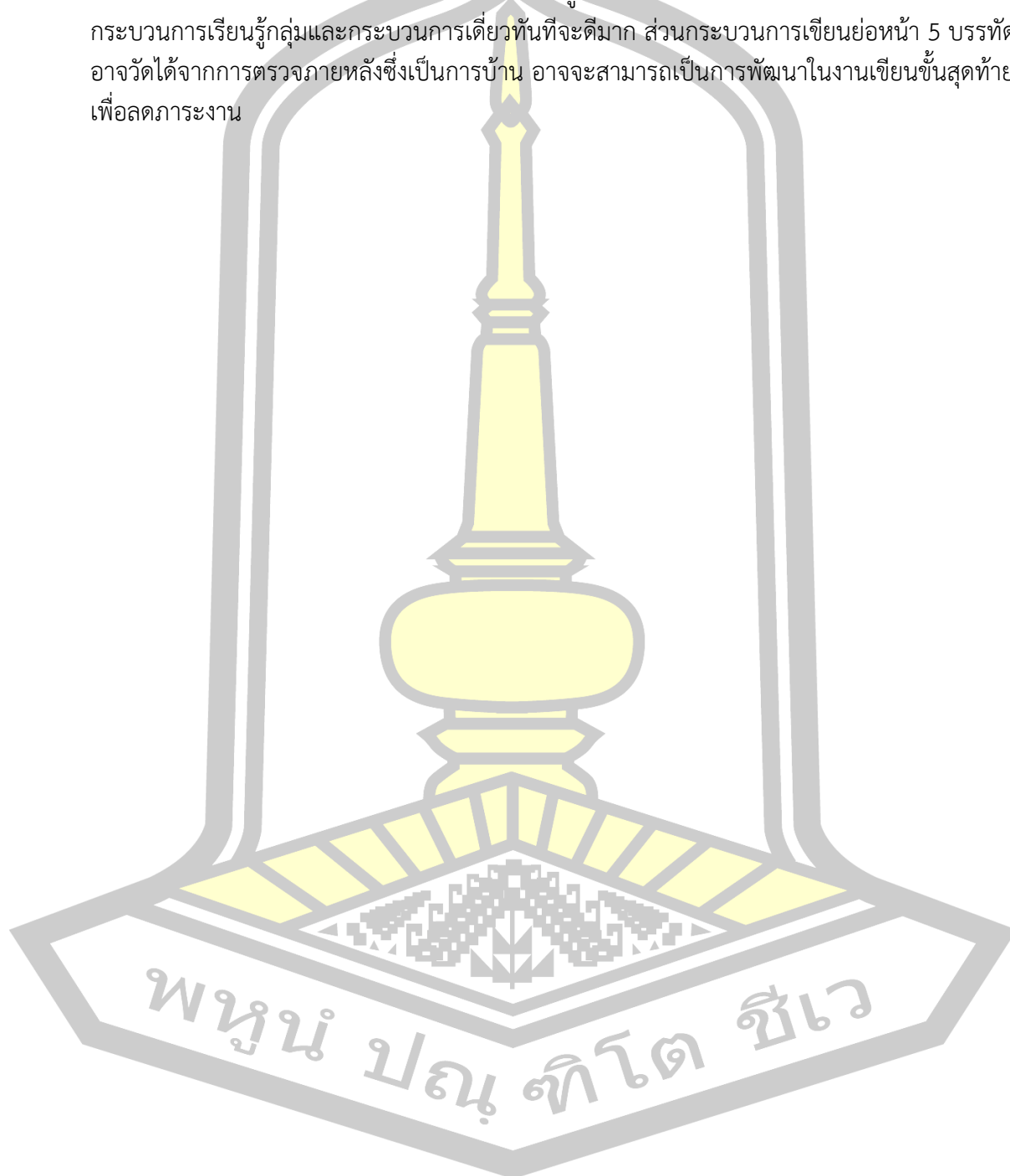
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรียนรู้ไวยากรณ์ ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด								
1.1 มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. สาระสำคัญ								
2.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.4 มีความชัดเจน ครบถ้วนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.5 สามารถวัดผลและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้								
4.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐาน-การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.2 เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.3 เนื้อหามีความถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและ สามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.2 สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.3 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. การวัดและประเมินผล								
7.1 การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินผลมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม ชัดเจน และ ครอบคลุมทุกประเด็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรียนรู้วิหาร เนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนอ่าน มีความยาวมากเกินไป นักเรียนอาจจะอ่านไม่ทันภายในเวลาที่กำหนด กระบวนการเรียนรู้มีการฝึกเป็นกลุ่ม ทบทวน และสามารถนำไปใช้ในการฝึกเป็นการบ้านเพื่อเรียนรู้เพิ่มเติมได้ หากมีการทดลองฝึกการเขียนย่อในกระบวนการเรียนรู้กลุ่มและกระบวนการเดี่ยวกันที่ดีมาก ส่วนกระบวนการเขียนย่อหน้า 5 บรรทัด อาจวัดได้จากการตรวจภายหลังซึ่งเป็นการบ้าน อาจจะสามารถเป็นการพัฒนาในงานเขียนขั้นสุดท้ายเพื่อลดภาระงาน



ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

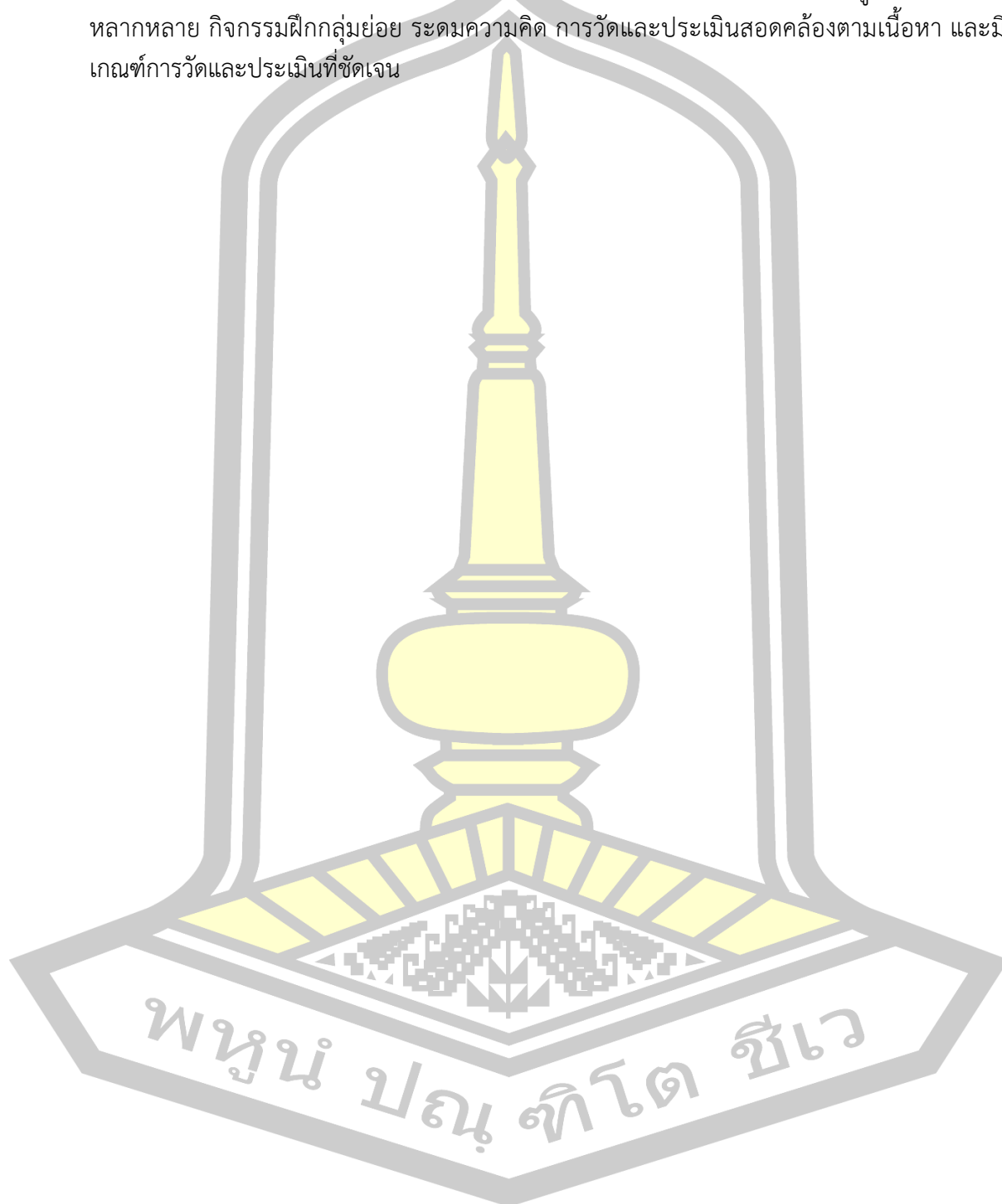
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วิจารณ์ข้อเรื่อง ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด								
1.1 มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. สาระสำคัญ								
2.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.4 มีความชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.5 สามารถวัดผลและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้								
4.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐาน-การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.2 เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.3 เนื้อหามีความถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและ สามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.2 สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.3 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. การวัดและประเมินผล								
7.1 การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินผลมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม ชัดเจน และ ครอบคลุมทุกประเด็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 วิจัยเรื่อง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ มีการสรุปภาพรวม และเป็นประโยชน์ในการตั้งชื่อเรื่อง อีกทั้งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้มีสื่อประกอบหลากหลาย กิจกรรมฝึกกลุ่มย่อย ระดมความคิด การวัดและประเมินสอดคล้องตามเนื้อหา และมีเกณฑ์การวัดและประเมินที่ชัดเจน



ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

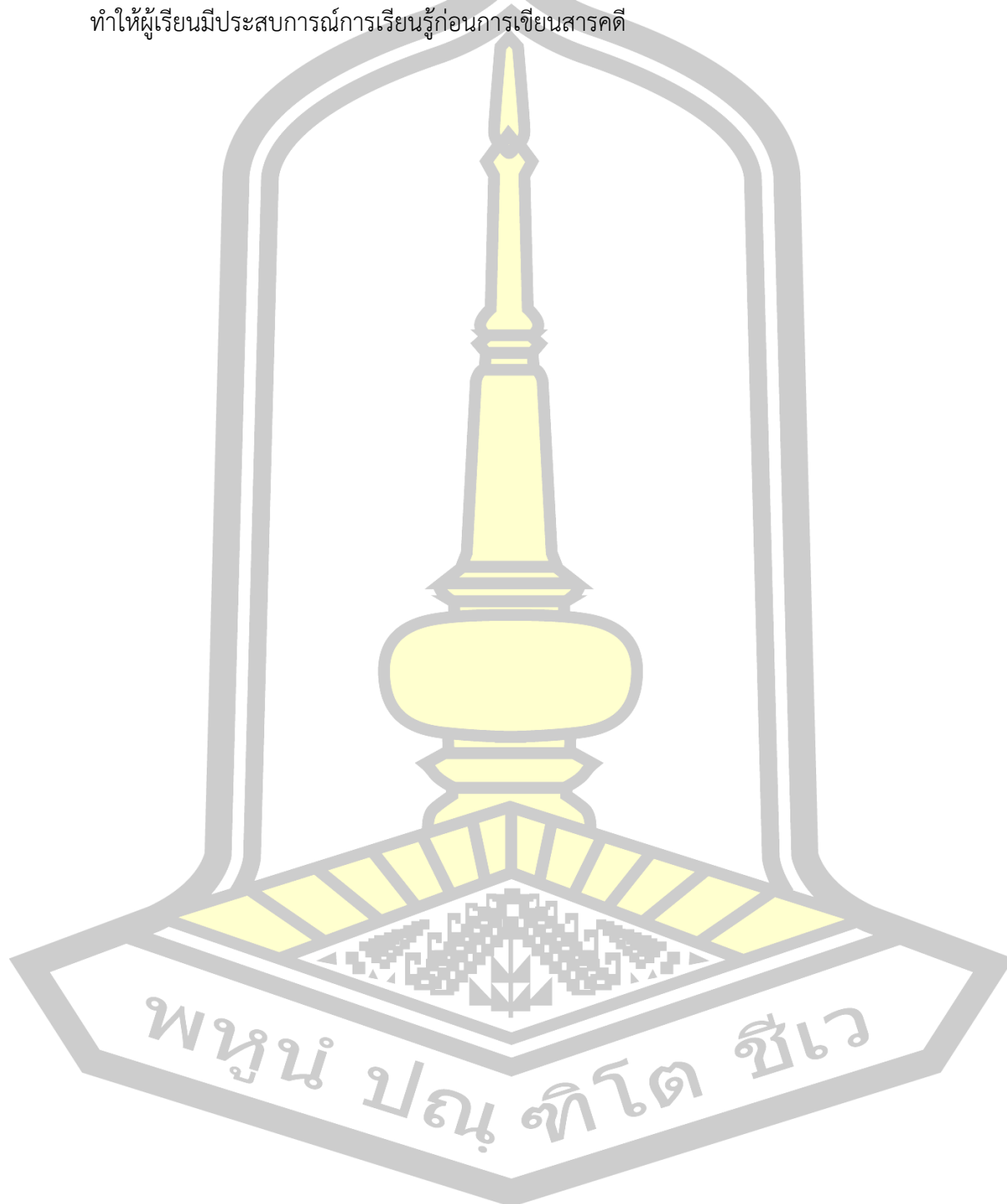
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ลือเลื่องเบิ่งนา ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด								
1.1 มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. สาระสำคัญ								
2.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.4 มีความชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.5 สามารถวัดผลและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้								
4.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐาน-การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.2 เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.3 เนื้อหามีความถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและ สามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.2 สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.3 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. การวัดและประเมินผล								
7.1 การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินผลมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม ชัดเจน และ ครอบคลุมทุกประเด็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ลือเลื่องเบื้องนำ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้เชื่อมโยงและต่อเนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนหน้า แผนการจัดการเรียนรู้ออกแบบให้ผู้เรียนได้ฝึกการเขียนย่อหน้า ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ก่อนการเขียนสารคดี



ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด								
1.1 มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. สาระสำคัญ								
2.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.4 มีความชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.5 สามารถวัดผลและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้								
4.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐาน-การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.2 เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.3 เนื้อหามีความถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและ สามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.2 สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.3 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. การวัดและประเมินผล								
7.1 การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินผลมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม ชัดเจน และ ครอบคลุมทุกประเด็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ถ้อยคำเนื้อหา เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่รวมสาระสำคัญของแผนก่อนหน้าให้เกิดความชัดเจนในเนื้อหา สาระการเรียนรู้ เช่น ลักษณะเนื้อเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ กลวิธีการดำเนินเรื่อง การอ้างอิง เป็นการฝึกปฏิบัติก่อนนำไปสู่การเขียนสารคดีทั้งเรื่อง

ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด								
1.1 มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. สาระสำคัญ								
2.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.4 มีความชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.5 สามารถวัดผลและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้								
4.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐาน-การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.2 เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.3 เนื้อหามีความถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและ สามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.2 สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.3 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. การวัดและประเมินผล								
7.1 การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินผลมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม ชัดเจน และ ครอบคลุมทุกประเด็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วาจาลงท้าย เป็นแผนการฝึกองค์ประกอบส่วนสุดท้ายของการเขียนสารคดี คือ ส่วนสรุปลงท้าย เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการเชื่อมโยงประสบการณ์และเชื่อมโยงสิ่งที่อยู่รอบตัวของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการทบทวนการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา และนำไปสู่การเขียนสารคดีในส่วนท้ายได้



ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เติบโตสารคดี จำนวน 5 ทาน

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด								
1.1 มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.2 ตัวชี้วัดสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. สาระสำคัญ								
2.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.4 มีความชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.5 สามารถวัดผลและประเมินผลได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้								
4.1 เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐาน-การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.2 เนื้อหามีความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4.3 เนื้อหามีความถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. กิจกรรมการเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและ สามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6. สื่อการเรียนรู้								
6.1 สอดคล้องกับมาตรฐาน- การเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.2 สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.3 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. การวัดและประเมินผล								
7.1 การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินผลมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.3 เกณฑ์การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม ชัดเจน และ ครอบคลุมทุกประเด็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เนิตฉายสารคดี เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการเรียนรู้จากสถานการณ์และคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์ มีการทบทวนเนื้อหาโดยการบูรณาการทักษะ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การพูด แผนการจัดการเรียนรู้นำเสนอตัวอย่างและกลวิธีการเขียนสารคดีได้ดี ซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประมวลองค์ความรู้และทักษะการเขียนสารคดีและให้นักเรียนได้ฝึกเขียนสารคดีทั้งเรื่อง



แบบประเมินแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
เพื่อวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

ขอความกรุณาให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในแบบประเมินคุณภาพความสอดคล้อง (IOC) โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนด และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้วิจัยนำไปพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 มีความสอดคล้องกับรายการที่ประเมิน
- 0 ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับรายการที่ประเมิน
- 1 ไม่สอดคล้องกับรายการที่ประเมิน

รายการพิจารณา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		
	+1	0	-1
1. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้			
2. คำชี้แจงในแบบทดสอบมีความชัดเจนและเหมาะสม			
3. ขนาดความยาวของเนื้อหาที่กำหนดให้นักเรียนเขียน มีความเหมาะสมกับเวลา			
4. รูปแบบของแบบทดสอบมีความเหมาะสมกับผู้เรียน และนวัตกรรมการเรียนรู้			
5. ประเด็นที่กำหนดให้ผู้เรียนเขียนเหมาะสมกับผู้เรียน			
6. เกณฑ์ประเมินการเขียนมีความเหมาะสม ชัดเจน และครอบคลุมทุกประเด็น			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ผลการประเมินแบบทดสอบ
เพื่อวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. คำชี้แจงในแบบทดสอบ มีความชัดเจนและเหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3. ขนาดความยาวของเนื้อหาที่กำหนดให้นักเรียนเขียน มีความเหมาะสมกับเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. รูปแบบของแบบทดสอบ มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และนวัตกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
5. ประเด็นที่กำหนดให้ผู้เรียนเขียนเหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6. เกณฑ์ประเมินการเขียน มีความเหมาะสม ชัดเจน และครอบคลุมทุกประเด็น	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

- มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับจุดประสงค์
- ความยาวของงานเขียนสอดคล้องกับระยะเวลา
- คำสั่งมีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้
- แบบทดสอบเชื่อมโยงและสอดคล้องกับกระบวนการที่ออกแบบไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
- เพิ่มเกณฑ์การให้คะแนน 0 คะแนน เพื่อประเมินในกรณีที่นักเรียนไม่เขียน
- แยกประเด็นการประเมินการใช้ภาษาให้ชัดเจนมากขึ้น
- เพิ่มเกณฑ์การประเมินเนื้อหาสารคดี เพื่อให้ประเมินงานเขียนของผู้เรียนว่าเป็นสารคดีหรือไม่

หรือไม่

- เพิ่มสัดส่วนความยาวแต่ละองค์ประกอบ เช่น ความยาวของสารคดี 15-20 บรรทัด ควรมีความยาวของส่วนนำ 3-5 บรรทัด ความยาวของส่วนเนื้อหา 10-15 บรรทัด และความยาวของส่วนท้าย 3-5 บรรทัด

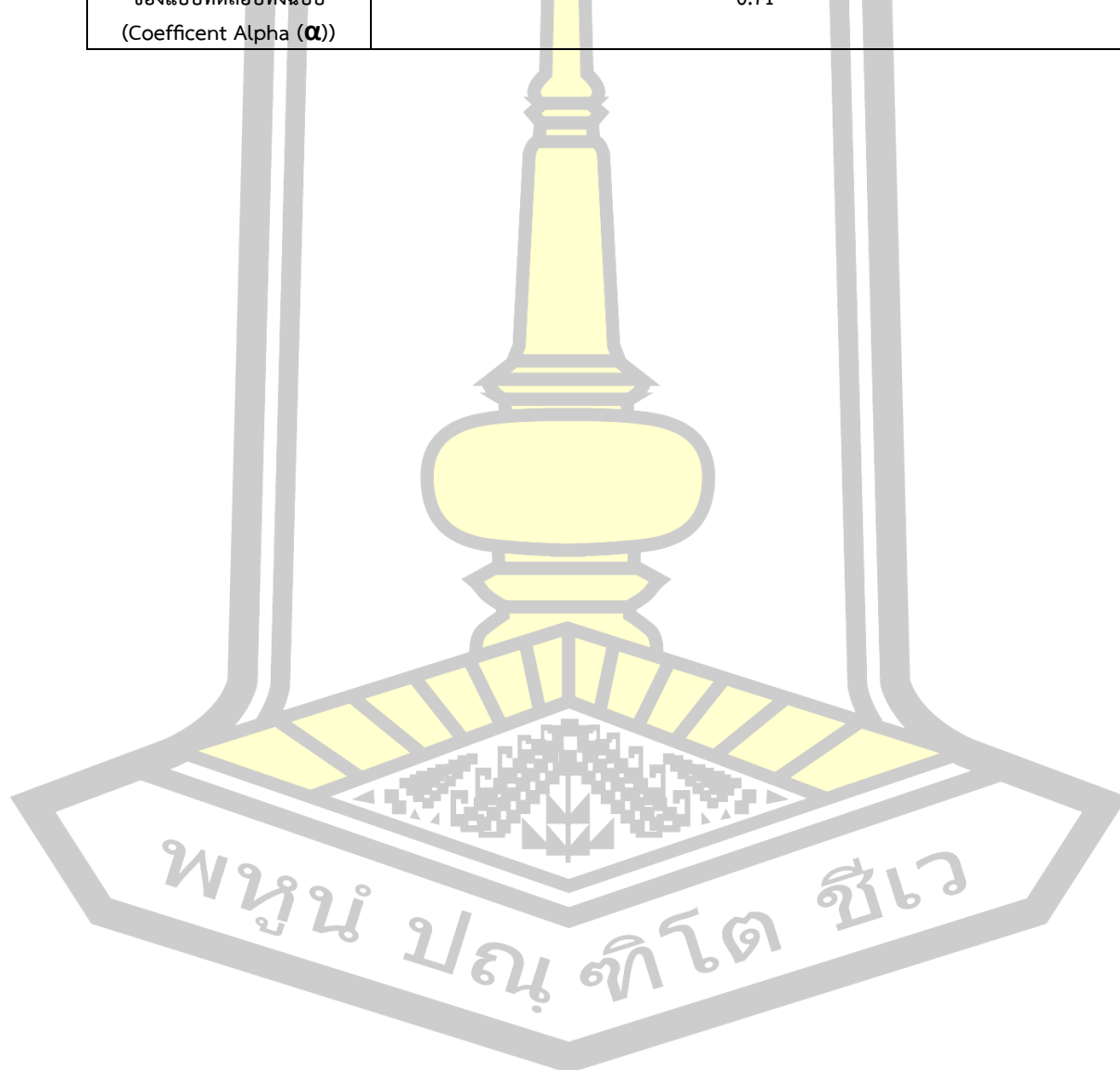
ผลการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเกณฑ์การประเมินแบบทดสอบวัด
ความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คะแนนของนักเรียนที่ใช้ในการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน					
คนที่	คะแนนจากคนที่ 1 (X)	X^2	คะแนนจากคนที่ 2 (y)	y^2	Xy
1	37	1,369	38	1,444	1,406
2	44	1,936	45	2,025	1,980
3	44	1,936	46	2,116	2,024
4	35	1,225	36	1,296	1,260
5	37	1,369	36	1,296	1,332
6	39	1,521	39	1,521	1,521
7	39	1,521	39	1,521	1,521
8	34	1,156	37	1,369	1,258
9	40	1,600	41	1,681	1,640
10	35	1,225	34	1,156	1,190
11	37	1,369	37	1,369	1,369
12	37	1,369	37	1,369	1,369
13	33	1,089	34	1,156	1,122
14	40	1,600	39	1,521	1,560
15	40	1,600	40	1,600	1,600
16	43	1,849	42	1,764	1,806
17	40	1,600	39	1,521	1,560
18	48	2,304	47	2,209	2,256
19	34	1,156	32	1,024	1,088
20	43	1,849	42	1,764	1,806
21	34	1,156	34	1,156	1,156
22	37	1,369	37	1,369	1,369
23	41	1,681	39	1,521	1,599
24	43	1,849	43	1,849	1,849
25	34	1,156	33	1,089	1,122
26	38	1,444	39	1,521	1,482
27	39	1,521	40	1,600	1,560
28	43	1,849	42	1,764	1,806
29	47	2,209	47	2,209	2,209
30	37	1,369	38	1,444	1,406
รวม	$\Sigma x = 1,172$	$\Sigma x^2 = 46,246$	$\Sigma y = 1,172$	$\Sigma y^2 = 46,244$	$\Sigma xy = 46,226$
R_{xy}	0.958595913				

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบอัตนัยเพื่อวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดี
จากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คนที่	การให้คะแนนแบบทดสอบ											กลุ่ม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม	
	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(50)	
18	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	48	เก่ง
29	5	5	5	5	4	5	4	5	4	5	47	
2	5	5	5	4	5	5	3	4	4	4	44	
3	5	5	5	5	4	4	4	3	5	4	44	
16	5	5	5	4	4	4	3	4	4	5	43	
20	4	5	5	4	4	4	4	4	5	4	43	
24	4	5	5	5	4	5	2	4	5	4	43	
28	4	5	5	4	4	4	4	4	4	5	43	ปานกลาง
23	4	5	5	4	4	4	4	3	4	4	41	
9	5	5	5	4	4	4	2	3	4	4	40	
14	4	5	5	4	4	4	3	3	4	4	40	
17	4	5	5	4	4	3	3	3	4	5	40	
7	4	5	5	3	4	4	2	4	4	4	39	
5	3	5	5	4	4	4	3	3	3	4	38	
15	4	5	5	3	3	4	2	3	4	5	38	
26	4	5	5	4	4	4	2	3	4	3	38	
6	3	5	5	3	4	4	2	3	3	5	37	
27	4	5	5	4	3	4	2	4	3	3	37	
1	4	4	5	4	4	0	3	4	5	3	36	
11	4	4	5	4	3	0	4	4	3	5	36	
12	4	5	5	3	2	4	3	3	4	3	36	
22	3	5	4	4	3	4	3	3	3	4	36	
30	4	4	5	4	2	1	4	4	4	4	36	
4	5	4	5	3	3	0	3	4	4	4	35	อ่อน
8	3	4	4	4	4	2	3	4	3	3	34	
10	4	5	4	3	3	3	2	3	3	4	34	
25	4	4	5	4	3	0	3	3	4	4	34	
13	4	4	4	4	3	0	2	4	4	4	33	
19	4	4	4	3	2	2	2	4	4	4	33	
21	3	4	5	3	3	0	2	4	4	3	31	

ประเด็น	การให้คะแนนแบบทดสอบ										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
ผลรวมคะแนนกลุ่มเก่ง (S_u)	33	35	35	31	29	32	25	29	32	31	-
ผลรวมคะแนนกลุ่มอ่อน (S_L)	27	29	31	24	21	7	17	26	26	26	-
คะแนนสูงสุดในข้อนี้ (X_{max})	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	-
คะแนนต่ำสุดในข้อนี้ (X_{min})	3	4	4	3	2	0	2	3	3	3	-
ดัชนีความยาก-ง่าย (P_E)	0.64	0.57	0.71	0.46	0.52	0.56	0.33	0.46	0.57	0.54	-
ดัชนีค่าอำนาจจำแนก (D)	0.43	0.86	0.57	0.50	0.38	0.71	0.38	0.21	0.43	0.36	-
ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ	0.40	0.21	0.14	0.34	0.52	3.03	0.73	0.37	0.40	0.46	6.58
ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ	18.11										
ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Coefficient Alpha (α))	0.71										



คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของกลุ่มทดลองใช้ (Try Out)

นักเรียน คนที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	คะแนนเต็ม	ร้อยละ
	(10)	(10)	(20)	(25)	(25)	(10)	(25)	(25)	(25)	(50)	(225)	(100)
1	9	10	17	12	16	6	11	10	16	32	139	61.78
2	10	12	18	22	18	8	19	14	16	35	172	76.44
3	10	13	18	22	17	5	18	18	13	39	173	76.89
4	8	12	14	19	18	4	14	18	14	36	157	69.78
5	9	14	16	20	17	5	14	13	12	29	149	66.22
6	8	14	17	19	19	5	15	20	19	38	174	77.33
7	9	16	18	19	17	5	14	14	19	36	167	74.22
8	9	17	16	14	23	5	15	20	18	37	174	77.33
9	7	16	14	15	17	4	17	15	16	39	160	71.11
10	8	18	14	14	19	4	10	9	17	36	149	66.22
11	7	18	15	20	19	9	18	18	17	29	170	75.56
12	8	20	13	14	19	4	6	13	15	26	138	61.33
13	8	21	14	15	16	4	15	12	19	33	157	69.78
14	9	23	14	13	16	4	18	14	19	38	168	74.67
15	9	24	19	22	17	5	15	19	17	43	190	84.44
16	8	24	18	14	21	8	13	22	21	24	173	76.89
17	9	26	18	24	23	10	19	18	24	24	195	86.67
18	9	27	15	13	16	9	13	14	20	36	172	76.44
19	8	27	19	19	18	4	17	14	16	24	166	73.78
20	8	28	15	13	13	4	17	13	14	21	146	64.89
21	8	29	17	19	18	4	18	17	12	44	186	82.67
22	8	30	16	23	19	7	21	21	18	41	204	90.67
23	10	33	18	24	21	10	19	24	24	43	226	100.44
24	8	32	19	19	22	10	19	13	20	41	203	90.22
25	8	33	16	16	21	3	10	13	19	34	173	76.89
26	8	34	16	18	16	6	13	13	17	32	173	76.89
27	8	35	16	22	22	8	13	19	19	29	191	84.89
28	8	36	15	23	14	9	21	18	23	22	189	84.00
29	8	37	17	22	15	8	21	16	19	24	187	83.11
30	8	38	20	19	18	8	13	14	18	28	184	81.78
ค่าเฉลี่ย	8.40	23.90	16.40	18.27	18.17	6.17	15.53	15.87	17.70	33.10	173.50	77.11
S.D	0.77	8.58	1.85	3.77	2.55	2.25	3.63	3.60	3.09	6.80	19.97	8.88

ผลการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้ ของกลุ่มทดลองใช้ (try out)

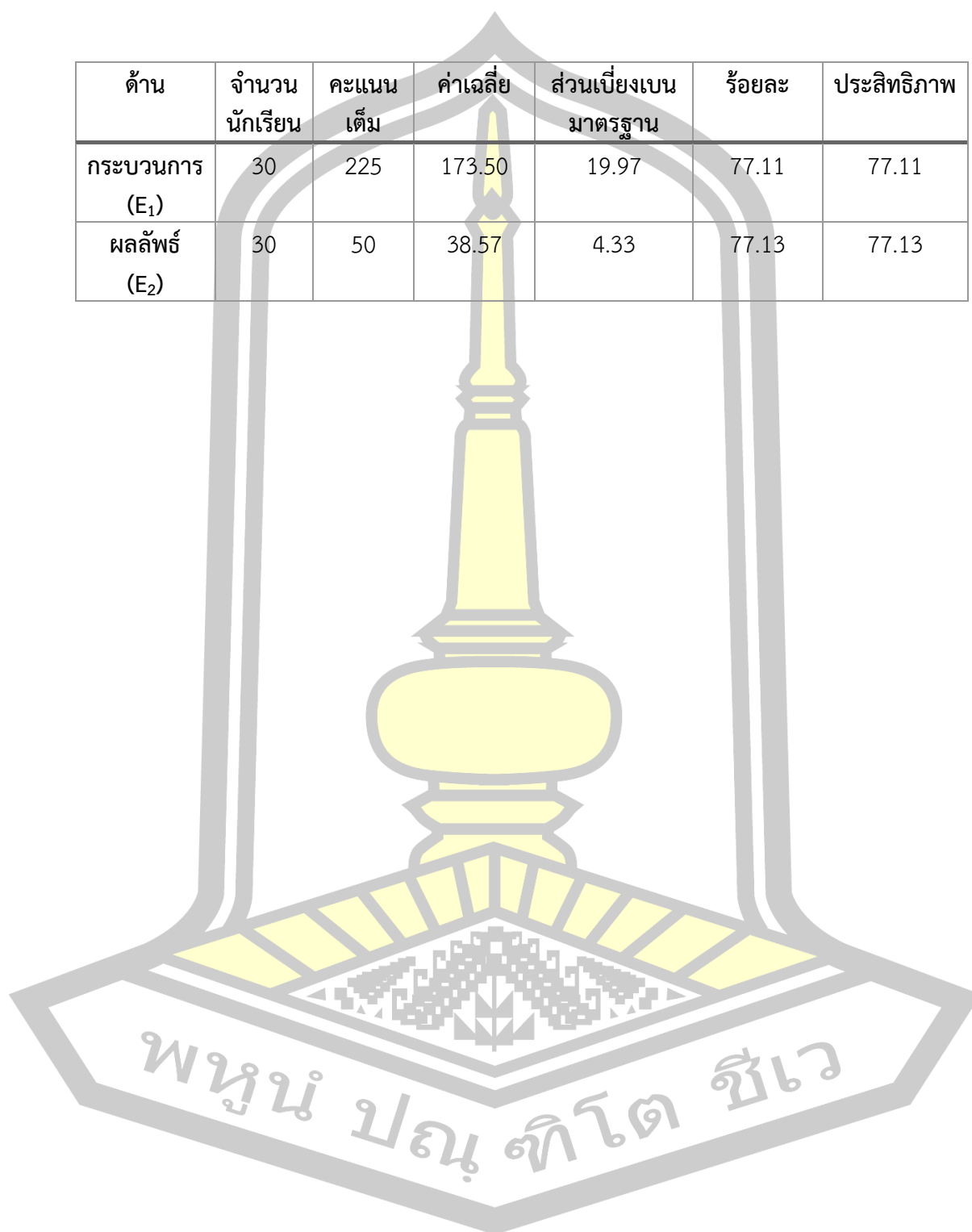
คนที่	ประเด็นที่ (คะแนนเต็มแต่ละประเด็น)										รวม (50 คะแนน)	ร้อยละ (100)	ระดับ คุณภาพ	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)				
1	3	3	5	0	3	4	3	2	4	3	30	60	ปานกลาง	ผ่าน
2	4	4	4	4	4	0	3	3	4	4	34	68	ดี	ผ่าน
3	4	5	4	4	4	4	3	4	4	5	41	82	ดีมาก	ผ่าน
4	3	2	4	0	2	0	2	5	2	3	23	46	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
5	3	2	5	0	2	0	2	3	3	3	23	46	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
6	3	2	5	0	2	0	2	2	2	3	21	42	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
7	3	5	4	3	3	4	3	2	3	3	33	66	ดี	ผ่าน
8	3	2	4	0	2	0	3	4	2	3	23	46	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
9	3	5	5	4	3	3	3	4	2	3	35	70	ดี	ผ่าน
10	3	4	5	4	4	0	2	2	3	4	31	62	ดี	ผ่าน
11	3	5	4	4	4	4	2	2	3	3	34	68	ดี	ผ่าน
12	3	5	4	3	3	5	3	2	4	3	35	70	ดี	ผ่าน
13	3	4	0	2	2	3	2	2	3	3	24	48	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
14	3	5	4	4	4	4	2	2	3	3	34	68	ดี	ผ่าน
15	4	5	5	4	4	4	2	2	4	4	38	76	ดี	ผ่าน
16	3	5	4	2	2	2	2	2	2	3	27	54	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
17	4	4	5	3	3	0	3	3	4	4	33	66	ดี	ผ่าน
18	4	5	5	4	4	4	2	2	4	4	38	76	ดี	ผ่าน
19	3	2	5	0	2	0	2	2	3	3	22	44	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
20	3	5	5	4	4	4	2	2	3	3	35	70	ดี	ผ่าน
21	3	5	5	2	2	2	3	2	3	3	30	60	ปานกลาง	ผ่าน
22	3	5	5	4	3	4	3	3	3	3	36	72	ดี	ผ่าน
23	3	5	5	4	4	4	3	3	4	3	38	76	ดี	ผ่าน
24	3	5	5	4	4	4	3	3	4	3	38	76	ดี	ผ่าน
25	3	4	5	4	4	0	4	2	3	3	32	64	ดี	ผ่าน
26	3	5	5	4	3	4	2	2	3	3	34	68	ดี	ผ่าน
27	3	2	4	0	2	0	4	3	4	3	25	50	ปานกลาง	ไม่ผ่าน
28	3	5	5	4	4	4	3	3	2	3	36	72	ดี	ผ่าน
29	3	5	5	4	4	4	2	2	3	3	35	70	ดี	ผ่าน
30	3	5	4	3	3	3	2	2	2	3	30	60	ปานกลาง	ผ่าน
ค่าเฉลี่ย	3.17	4.17	4.47	2.73	3.13	2.47	2.57	2.57	3.10	3.23	31.60	63.20		
S.D.	0.38	1.21	0.97	1.66	0.86	1.87	0.63	0.82	0.76	0.50	5.64	11.27		

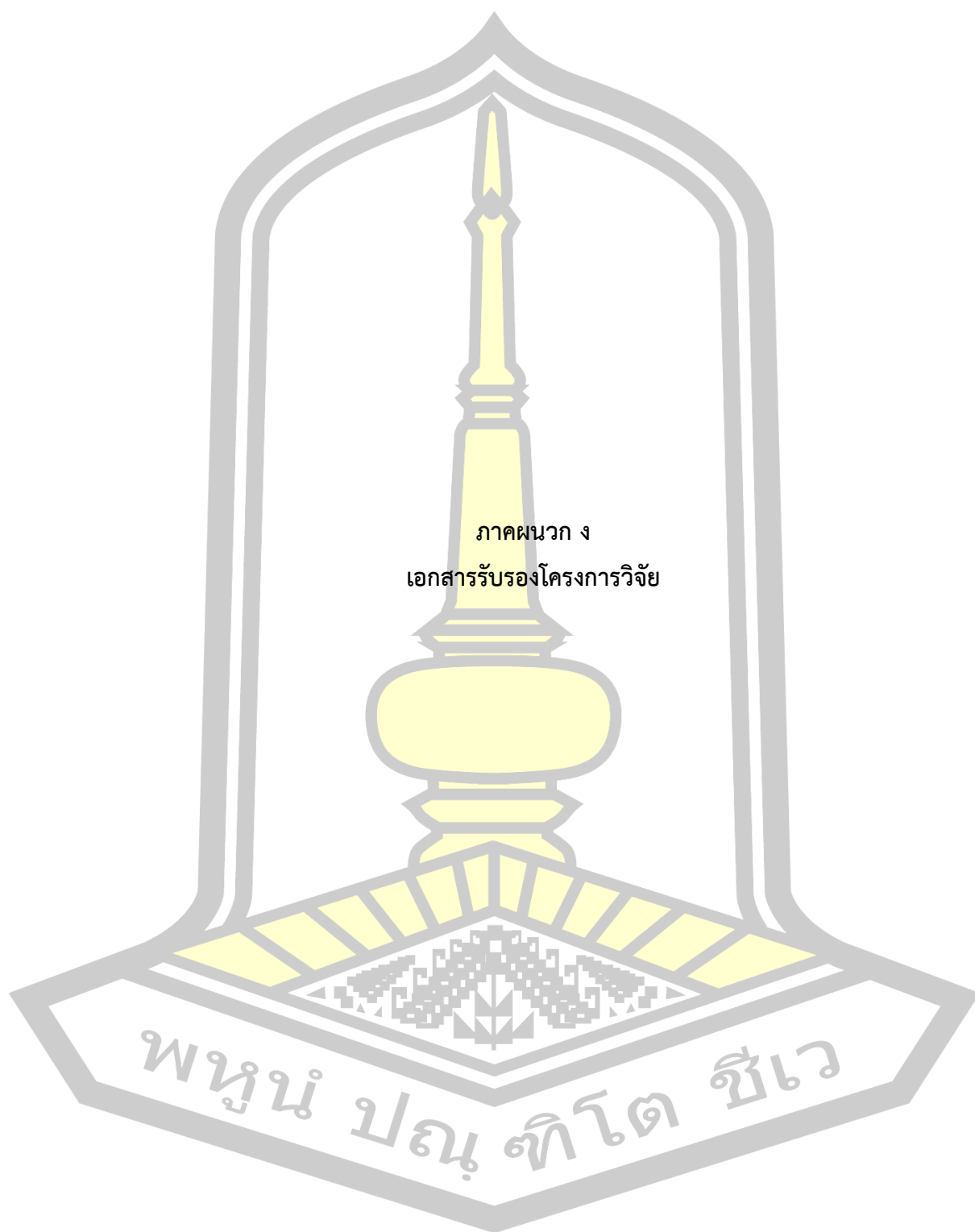
ผลการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ ของกลุ่มทดลองใช้ (try out)

นักเรียน คนที่	รายการประเมิน (คะแนนเต็มรายการ)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	คะแนนเต็ม	ร้อยละ
	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(50)	(100)
1	4	4	5	4	4	0	3	4	5	3	36	72
2	5	5	5	4	5	5	3	4	4	4	44	88
3	5	5	5	5	4	4	4	3	5	4	44	88
4	5	4	5	3	3	0	3	4	4	4	35	70
5	3	5	5	3	4	4	2	3	3	5	37	74
6	3	5	5	4	4	4	3	3	3	4	38	76
7	4	5	5	3	4	4	2	4	4	4	39	78
8	3	4	4	4	4	2	3	4	3	3	34	68
9	5	5	5	4	4	4	2	3	4	4	40	80
10	4	5	4	3	3	3	2	3	3	4	34	68
11	4	4	5	4	3	0	4	4	3	5	36	72
12	4	5	5	3	2	4	3	3	4	3	36	72
13	4	4	4	4	3	0	2	4	4	4	33	66
14	4	5	5	4	4	4	3	3	4	4	40	80
15	4	5	5	3	3	4	2	3	4	5	38	76
16	5	5	5	4	4	4	3	4	4	5	43	86
17	4	5	5	4	4	3	3	3	4	5	40	80
18	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	48	96
19	4	4	4	3	2	2	2	4	4	4	33	66
20	4	5	5	4	4	4	4	4	5	4	43	86
21	3	4	5	3	3	0	2	4	4	3	31	62
22	3	5	4	4	3	4	3	3	3	4	36	72
23	4	5	5	4	4	4	4	3	4	4	41	82
24	4	5	5	5	4	5	2	4	5	4	43	86
25	4	4	5	4	3	0	3	3	4	4	34	68
26	4	5	5	4	4	4	2	3	4	3	38	76
27	4	5	5	4	3	4	2	4	3	3	37	74
28	4	5	5	4	4	4	4	4	4	5	43	86
29	5	5	5	5	4	5	4	5	4	5	47	94
30	4	4	5	4	2	1	4	4	4	4	36	72
ค่าเฉลี่ย	4.07	4.70	4.83	3.83	3.53	3.03	2.93	3.63	3.93	4.07	38.57	77.13
S.D	0.6397	0.47	0.38	0.59	0.7303	1.77	0.87	0.61	0.6397	0.69	4.33	8.66

คะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ของกลุ่มทดลองใช้ (Try Out)

ด้าน	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ
กระบวนการ (E_1)	30	225	173.50	19.97	77.11	77.11
ผลลัพธ์ (E_2)	30	50	38.57	4.33	77.13	77.13





สำเนาเอกสารรับรองโครงการวิจัย



คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

เลขที่การรับรอง : 264-156/2565

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาอังกฤษ) The Development of Grade-12 Students' Non-fiction Writing Ability Through Active Learning.

ผู้วิจัย : นายไพโรจน์ ก้านอินทร์

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถานที่ทำการวิจัย : โรงเรียนประสาทวิทยาคาร ตำบลกั้งแอน อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

ประเภทการพิจารณาแบบ : แบบเร่งรัด

วันที่รับรอง : 20 กรกฎาคม 2565

วันหมดอายุ : 19 กรกฎาคม 2566

ข้อเสนอการวิจัยนี้ ได้รับการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคามแล้ว และอนุมัติในด้านจริยธรรมให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องข้างต้นได้ บนพื้นฐานของโครงการงานวิจัยที่คณะกรรมการฯ ได้รับและพิจารณา เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วให้ผู้วิจัยส่งแบบฟอร์มการปิดโครงการและรายงานผลการดำเนินงานมายังคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือหากมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในโครงการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องยื่นขอรับการพิจารณาใหม่

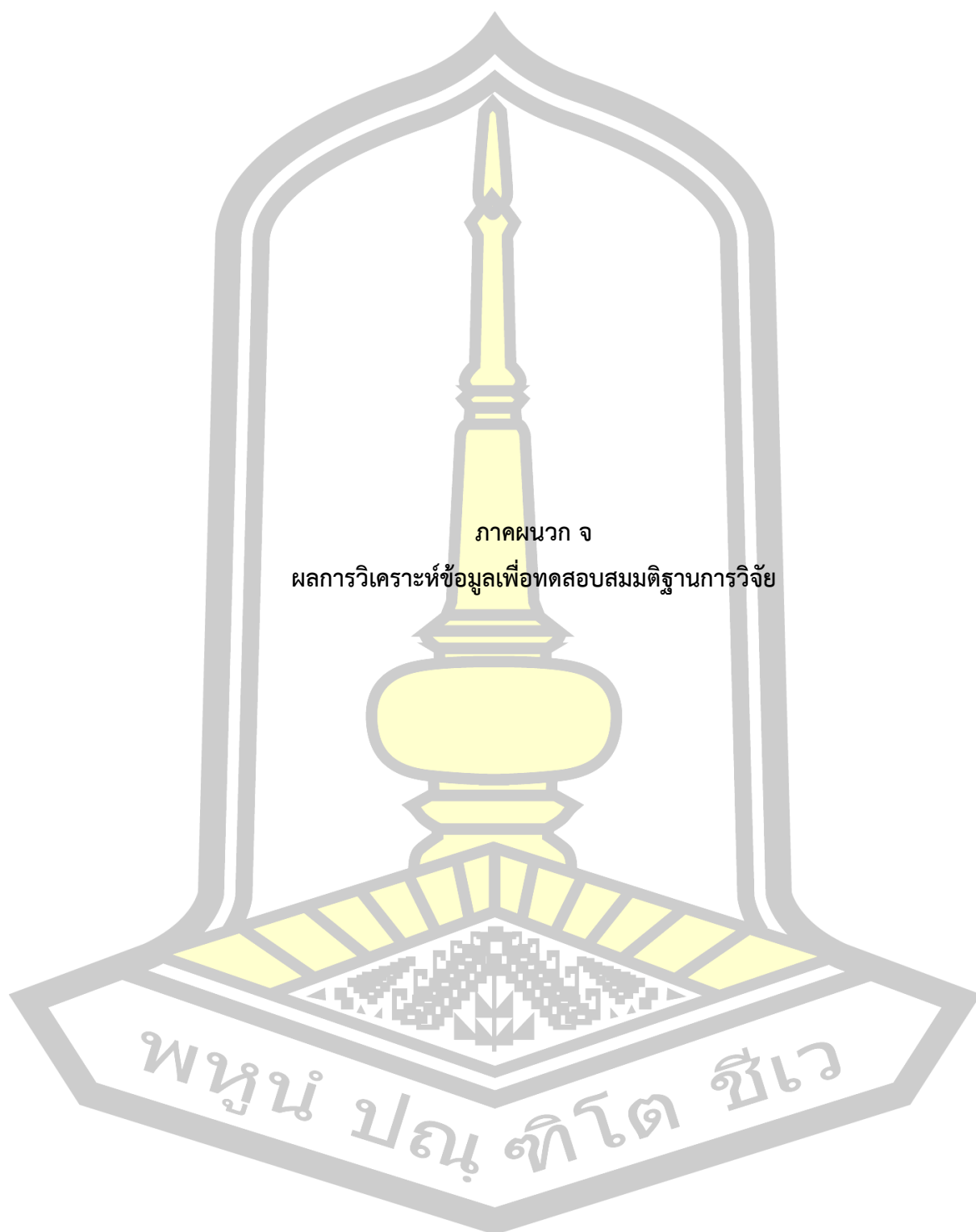
.....ศาสตราจารย์.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกสัชกรหญิงรัตรี สว่างจิตร์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ (ดูด้านหลังของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)



ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

พูน ปณ จิต ชีวะ

ผลการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูลท้องถิ่นของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดการเรียนรู้ ของกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	ประเด็นที่ (คะแนนเต็มแต่ละประเด็น)										รวม (50 คะแนน)	ร้อยละ (100)	ระดับ คุณภาพ	ผลการ ประเมิน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10				
	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)				
1	4	5	4	3	4	4	3	2	4	4	37	74	ดี	ผ่าน
2	3	5	5	3	4	4	2	3	3	3	35	70	ดี	ผ่าน
3	3	5	5	3	3	3	2	4	2	3	33	66	ดี	ผ่าน
4	4	5	4	4	4	4	3	3	3	3	37	74	ดี	ผ่าน
5	4	5	5	4	4	5	3	5	5	4	44	88	ดีมาก	ผ่าน
6	3	5	5	3	3	3	2	2	2	3	31	62	ดี	ผ่าน
7	4	4	4	4	3	0	4	4	4	3	34	68	ดี	ผ่าน
8	4	5	5	5	4	4	3	4	4	5	43	86	ดีมาก	ผ่าน
9	4	5	5	3	4	4	2	3	3	5	38	76	ดี	ผ่าน
10	4	5	5	3	4	4	2	2	3	3	35	70	ดี	ผ่าน
11	4	5	5	3	4	4	4	4	4	4	41	82	ดีมาก	ผ่าน
12	3	5	5	4	3	4	3	3	3	3	36	72	ดี	ผ่าน
13	3	5	5	3	3	3	3	3	3	3	34	68	ดี	ผ่าน
14	3	5	5	3	4	4	2	3	3	3	35	70	ดี	ผ่าน
15	3	5	5	3	3	2	3	3	3	3	33	66	ดี	ผ่าน
16	4	5	5	4	4	4	3	3	4	4	40	80	ดีมาก	ผ่าน
17	3	5	5	4	4	5	3	3	3	3	38	76	ดี	ผ่าน
18	4	5	5	3	4	4	3	3	3	3	37	74	ดี	ผ่าน
19	3	5	3	3	3	3	3	3	3	3	32	64	ดี	ผ่าน
20	3	5	4	4	4	4	3	3	3	4	37	74	ดี	ผ่าน
21	3	5	5	4	4	4	3	3	3	3	37	74	ดี	ผ่าน
22	4	5	5	4	4	4	2	2	3	3	36	72	ดี	ผ่าน
23	4	5	4	4	4	4	2	2	3	3	35	70	ดี	ผ่าน
24	3	5	5	4	4	4	3	3	3	3	37	74	ดี	ผ่าน
25	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	41	82	ดีมาก	ผ่าน
26	5	5	5	5	4	4	3	3	4	4	42	84	ดีมาก	ผ่าน
27	4	5	5	3	3	4	2	2	4	4	36	72	ดี	ผ่าน
28	5	5	5	4	4	4	3	3	4	4	41	82	ดีมาก	ผ่าน
29	3	4	5	4	3	0	2	3	3	3	30	60	ดี	ผ่าน
30	4	5	5	4	4	4	2	4	4	4	40	80	ดีมาก	ผ่าน
ค่าเฉลี่ย	3.63	4.93	4.73	3.63	3.70	3.60	2.73	3.07	3.33	3.47	36.83	73.67		
S.D.	0.61	0.25	0.52	0.61	0.47	1.13	0.64	0.74	0.66	0.63	3.50	7.01		

พูน ปณ ทิโต ชเว

คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียน คนที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ (คะแนนเต็มในแต่ละแผน)										คะแนน รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	(10)	(10)	(20)	(25)	(25)	(10)	(25)	(25)	(25)	(50)	(225)	(100)
1	10	10	15	21	22	8	18	19	22	44	189	84.00
2	7	10	15	24	22	6	18	22	20	38	182	80.89
3	7	8	15	19	22	8	16	19	21	37	172	76.44
4	10	9	17	23	20	8	23	19	22	42	193	85.78
5	10	10	20	24	21	8	24	23	25	44	209	92.89
6	9	10	16	22	22	4	14	17	17	42	173	76.89
7	9	10	17	22	21	6	16	21	19	41	182	80.89
8	9	9	19	22	20	7	22	23	23	43	197	87.56
9	9	10	18	23	20	8	14	22	21	40	185	82.22
10	8	8	15	20	20	6	16	19	23	42	177	78.67
11	7	9	18	22	20	7	18	19	22	42	184	81.78
12	9	9	20	24	21	9	24	23	23	48	210	93.33
13	9	10	14	19	16	7	19	20	23	31	168	74.67
14	9	10	20	19	20	9	18	18	24	42	189	84.00
15	7	7	18	18	16	5	20	21	24	40	176	78.22
16	8	10	14	21	19	6	20	19	20	31	168	74.67
17	7	9	16	22	22	7	18	21	20	40	182	80.89
18	9	10	18	20	21	5	22	17	21	38	181	80.44
19	8	10	20	21	16	8	22	17	22	41	185	82.22
20	9	10	18	24	21	10	23	22	23	44	204	90.67
21	9	8	18	19	19	5	19	16	23	41	177	78.67
22	9	9	18	22	19	9	22	23	21	43	195	86.67
23	9	10	15	23	22	8	19	19	21	44	190	84.44
24	8	10	14	22	20	10	19	23	24	41	191	84.89
25	9	10	19	22	19	9	18	24	20	41	191	84.89
26	7	10	18	22	23	6	23	23	24	39	195	86.67
27	9	10	16	23	22	9	21	23	23	39	195	86.67
28	9	10	18	23	20	10	23	24	23	42	202	89.78
29	7	10	16	22	23	8	18	16	24	34	178	79.11
30	8	10	19	21	20	9	22	22	24	43	198	88.00
ค่าเฉลี่ย	8.47	9.50	17.13	21.63	20.30	7.50	19.63	20.47	22.07	40.57	187.27	83.23
S.D	0.97	0.82	1.93	1.67	1.86	1.63	2.86	2.47	1.82	3.67	11.29	5.02

คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียน คนที่	รายการประเมิน (คะแนนเต็มรายการ)										คะแนน รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(50)	(100)
1	5	5	5	4	4	4	4	4	5	5	45	90
2	5	5	5	4	4	4	3	4	3	4	41	82
3	5	5	4	3	3	3	3	3	3	4	36	72
4	5	5	5	4	4	4	4	2	5	5	43	86
5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	48	96
6	5	5	5	4	4	4	3	3	4	5	42	84
7	5	5	4	4	4	4	4	2	4	5	41	82
8	5	5	5	4	4	4	4	4	4	5	44	88
9	5	5	5	4	4	4	3	3	3	5	41	82
10	5	5	4	4	4	4	3	3	3	4	39	78
11	5	5	5	4	4	4	3	4	4	4	42	84
12	5	5	5	4	4	4	3	4	4	5	43	86
13	5	5	5	4	4	4	3	3	4	5	42	84
14	5	5	5	4	4	4	3	4	4	4	42	84
15	5	5	5	4	4	4	2	2	3	4	38	76
16	5	5	5	4	4	3	2	2	2	4	36	72
17	5	5	4	3	3	3	3	4	4	5	39	78
18	4	5	5	3	4	4	3	3	4	4	39	78
19	4	5	5	4	4	4	2	3	3	4	38	76
20	5	5	5	4	4	4	4	3	4	4	42	84
21	5	5	5	4	4	4	3	3	3	4	40	80
22	5	5	5	4	4	4	3	4	4	4	42	84
23	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	49	98
24	5	5	5	4	4	4	3	3	3	5	41	82
25	5	5	5	5	4	4	4	4	4	5	45	90
26	5	5	5	5	4	4	3	4	4	4	43	86
27	5	5	5	4	4	4	3	4	4	5	43	86
28	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	43	86
29	3	4	4	4	4	4	4	3	5	5	40	80
30	5	5	5	4	4	4	2	4	4	5	42	84
ค่าเฉลี่ย	4.87	4.97	4.80	4.03	4.00	3.97	3.20	3.40	3.83	4.57	41.63	83.27
S.D	0.43	0.18	0.41	0.49	0.37	0.41	0.66	0.77	0.75	0.50	2.94	5.88

คะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ของกลุ่มทดลองใช้ (Try Out)

ด้าน	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ
กระบวนการ (E ₁)	30	225	187.27	11.29	83.23	83.23
ผลลัพธ์ (E ₂)	30	50	41.63	2.94	83.27	83.27

เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบการวัดความสามารถด้านการเขียนสารคดีจากข้อมูล
ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

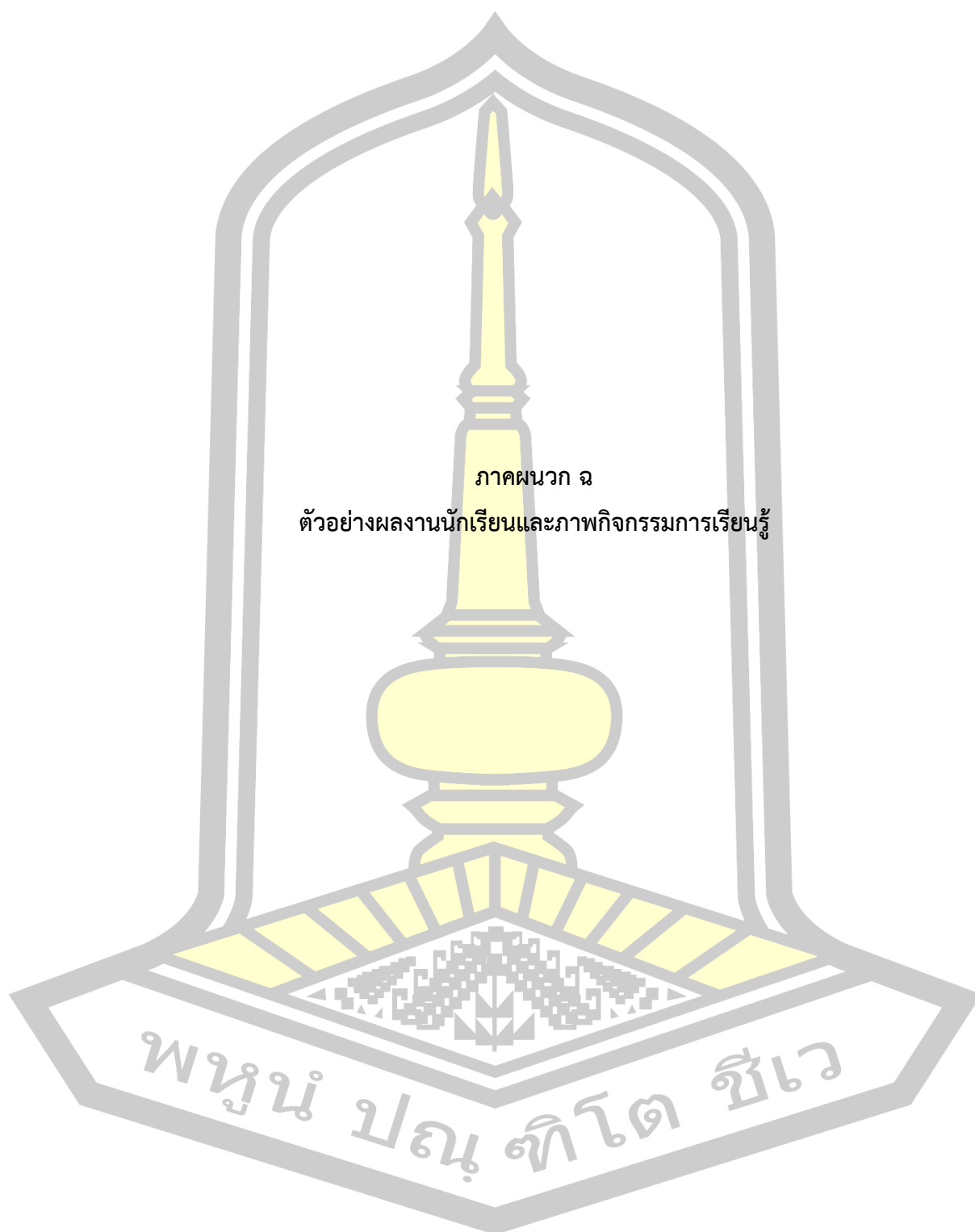
นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน (เต็ม 50)	คะแนนหลังเรียน (เต็ม 50)
1	37	45
2	35	41
3	33	36
4	37	43
5	44	48
6	31	42
7	34	41
8	43	44
9	38	41
10	35	39
11	41	42
12	36	43
13	34	42
14	35	42
15	33	38
16	40	36
17	38	39
18	37	39
19	32	38
20	37	42
21	37	40
22	36	42
23	35	49
24	37	41
25	41	45
26	42	43
27	36	43
28	41	43
29	30	40
30	40	42

ผลการวิเคราะห์สถิติค่าที่ของเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
ของกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7

t-Test: Paired Two Sample for Means ที่ระดับความเชื่อมั่น .05		
	คะแนนหลังเรียน (เต็ม 50)	คะแนนก่อนเรียน (เต็ม 50)
Mean	41.63333333	36.83333333
Variance	8.654022989	12.2816092
Observations	30	30
Pearson Correlation	0.401929014	
Hypothesized Mean Difference	0	
df	29	
t Stat	7.392412627	
P(T<=t) one-tail	0.00	
t Critical one-tail	1.699127027	
P(T<=t) two-tail	0.00	
t Critical two-tail	2.045229642	
S.D.	2.941772083	3.50451269

สรุปผลการวิเคราะห์

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	Mean	S.D.	t	P	P=sig
ก่อนเรียน	30	50	36.83	3.50	7.39*	0.00	ค่า P=0.00 ต่ำกว่า 0.05 แสดงว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
หลังเรียน			41.63	2.94			



ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างผลงานนักเรียนและภาพกิจกรรมการเรียนรู้

พูน ปณ จิต ชีวะ

ภาพประกอบการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 (มกราคม - มีนาคม 2566)



ภาพการจัดการเรียนรู้ในชั้นที่ 1 วิเคราะห์ประเด็น เห็นปัญหา



ภาพการจัดการเรียนรู้ในชั้นที่ 2 สถานการณ์ชวนคิด พินิจวิเคราะห์



ภาพการจัดการเรียนรู้ในชั้นที่ 3 เจาะจงแนวคิดลิขิตสร้างสรรค์



ภาพการจัดการเรียนรู้ในชั้นที่ 4 มห้ศรรรยกลกานท์ สืบสานสารคดี

สื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

วิเคราะห์ประเด็น

เน้นปัญหา

1

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านบทอ่านที่ครูกำหนดให้ และตอบคำถามจากบทอ่าน

★ แชนโกนตา : ประเพณีที่แบ่งความเชื่อและความศรัทธา ของอิสฎาญค์ ชมดี

ประเพณีแชนโกนตา เป็นพิธีกรรมเช่นไหว้บรรพบุรุษของชาวไทยเขมร ในจังหวัดสุรินทร์ ทำนองเดียวกับประเพณีของกลุ่มชนชาวไทยในภาคอื่น ๆ ที่เรียกแตกต่างกันไป เช่น วันสารท, บุญข้าวสาก, บุญสลากภัต, บุญเดือน 10 หรือ บุญชิงเปรต เป็นต้น

คำว่า "แชนโกนตา" เป็นภาษาท้องถิ่นเขมร "แชน" แปลว่า เช่นไหว้ ส่วนคำว่า "โกนตา" หมายถึง ยายกับตา ซึ่งหมายรวมถึง บรรพบุรุษทั้งหลาย ทั้งปวง (ที่ล่วงลับไปแล้ว)

★ แชนโกนตา : ประเพณีที่แบ่งความเชื่อและความศรัทธา ของอิสฎาญค์ ชมดี

คนเผ่าคนแก่มักบอกกับลูกหลานว่า วิญญาณของบรรพบุรุษยังคงวนเวียนคอยดูแลและให้ความคุ้มครองลูกหลาน ในรอบหนึ่งปี ท่านเทวดาหรือพญายมจะปลดปล่อยให้วิญญาณของบรรพบุรุษได้มาเยี่ยมเยียนลูกหลานยังโลกมนุษย์ครั้งหนึ่ง เพื่อให้มารับส่วนบุญส่วนกุศลที่ลูกหลานได้ทำไปให้ โดยเริ่มตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 10 ถึงวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 ดังนั้น ลูกหลานจึงต้องประกอบพิธีกรรมเช่นไหว้ (แชน) วิญญาณบรรพบุรุษ (โกนตา) เพื่อทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ จากนั้นวิญญาณของบรรพบุรุษก็จะกลับสู่สรวงสวรรค์ (อิสฎาญค์ ชมดี, 2553 : 139 - 140)

คำถามชวนคิด ?

- 01 บทอ่านมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร
- 02 ผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนคืออะไร
- 03 ผู้เขียนใช้วิธีการเขียนอย่างไรบ้าง และน่าเรียนรู้อย่างไร
- 04 วิธีการเขียนคืออะไร
- 05 วิธีการเขียนมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
- 06 ผู้เขียนใช้วิธีการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร

สถานการณ์ชวนคิด

นิबंधวิเคราะห์

2

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้จำนวน 8 สถานการณ์
2. ให้นักเรียนสังเกตวิเคราะห์ปรากฏในบ่อน้ำของสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ว่าปรากฏวิธีการเขียนประเภทใด

สถานการณ์ที่ 1

วิธีทำเบียร์ดรอว์ริงคอม (ตามะเชิพวง)

1. ใส่น้ำหอม กระเทียม พริก เกลือ พริกขี้หนู
2. ใส่น้ำเชิพวงลงไปคลุกเคล้ากัน เติมน้ำเข้าก้น
3. ใส่น้ำส้มอ่อน ปลากระเทียม ใส่น้ำให้เข้ากัน
4. ปรุงรสตามชอบใจ
5. ตักใส่ถ้วยน้ำพริก เสิร์ฟพร้อมผักจิ้ม ใช้รับประทานกับข้าวสวยร้อน ได้ทุกมือ

(สมนึก รัตนกำแหง, 2558 : 118)

สถานการณ์ที่ 2

เจริญมีหลายประเภท เช่น หากเจริญประกอบเสียงจิ้งจอก เรียก "เจริญจิ้งจอก" ประกอบเสียงขลุ่ย เรียก "เจริญขลุ่ย" ประกอบเสียงจิ้งหรีด (กระจั๊ป) เรียก "เจริญจิ้งหรีด" ประกอบเสียงแคน เรียก "เจริญแคน" และหากเจริญร้องโต้ตอบกันว่า "แกวเอ๋ย เอ๋ยนอระแวง" ประกอบเสียงตบมือเป็นจังหวะ เรียก "เจริญนอระแวง" เป็นต้น

(อิสฎาญค์ ชมดี, 2553 : 149)

สถานการณ์ที่ 3

เมื่อก่อนแกงเผือกใส่ปลาอย่าง เป็นแกงพื้นบ้านของไทยเขมรสุรินทร์ทั่วไป ปัจจุบันแกงเผือกใส่ปลาอย่างได้มีการพัฒนามาแกงให้เหมาะกับความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนไป

(สมนึก รัตนกำแหง, 2557 : 118)

★ สถานการณ์ที่ 4

การจับช้างป่าเป็นงานที่เสี่ยงต่ออันตรายเป็นอย่างมาก ประกอบกับการออกไปจับช้างป่าแต่ละครั้งอาจมีช้างจำนวนตั้งแต่ 20-50 เชือก ดังนั้น ในหมู่หมอมช้างชาวกูยจึงมีการจัดระเบียบวิธี การควบคุมบังคับบัญชากันอย่างเคร่งครัด

(อักษฎา ศ์ ชมดี, 2552 : 87)

คำถามชวนคิด ?



- 01 บทอ่านมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร
- 02 ผู้เขียนมีจุดประสงค์ในการเขียนเพื่ออะไร
- 03 ผู้เขียนใช้โวหารการเขียนโวหารใดบ้าง และนักเขียนทราบได้อย่างไร
- 04 ผู้เขียนใช้โวหารการเขียนเหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร



โวหารการเขียน คืออะไร มีอะไรบ้าง

★ ความหมายของโวหารการเขียน

กาญจนา นาคสกุล และคณะ (2561: 31-44) กล่าวว่า โวหารการเขียน หมายถึง ลักษณะวิธีการใช้ภาษาในการเขียนเรียงความเพื่อจุดประสงค์หนึ่ง ๆ

★ ประเภทของโวหารการเขียน

กาญจนา นาคสกุล และคณะ (2561: 31-44) แบ่งประเภทของโวหารการเขียนเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. อธิบายโวหาร คือ การเขียนที่ให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียดและชัดเจน เป็นการเขียนเพื่อให้ความรู้ความกระจ่างในเรื่องที่อธิบายโดยใช้วิธีการนิยาม การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบ หรือชี้ให้เห็นสาเหตุและผลลัพธ์



เจาจงแนวคิด จิตวิเศษวิเศษ



3

★ คำชี้แจง



1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน
2. ให้นักเรียนช่วยกันอ่านบทความเรื่องจิตวิเศษวิเศษ ไม่ไป ไม่ผิด แต่น่าเสียดาย ของธีรเทพ โฉมพิบูลย์ ช่วยกันระดมความคิดและอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นคำถาม คือ "บทความดังกล่าว ใช้โวหารการเขียนประเภทใดบ้าง นักเรียนทราบได้อย่างไร และการใช้โวหารดังกล่าวเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร"
3. ให้นักเรียนกรอกรวมความคิด 10 นาที
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลข้างใจเรียน โดยกลุ่มที่ 2 เป็นตัวแทนนำเสนอข้อมูลและระดมความคิด



มนัสกรรชกคณนที สัจจนาสโรด



4

★ คำชี้แจง



1. ให้นักเรียนจับคู่เพื่อนร่วมชั้นอภิปรายใช้ประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นนักเรียนได้เลือกประเด็นใดแล้ว มาเขียนย่อหน้าให้มีใจความสำคัญ
2. ให้นักเรียนเลือกใช้โวหารการเขียนที่เหมาะสมกับงานเขียนของตนเอง โดยให้ระบุเหตุผลประกอบ
3. ความยาวของย่อหน้าไม่ควรเกิน 5 บรรทัด
4. สื่อความได้ชัดเจนจากส่วนและเรียนเรียงเนื้อหาไม่วกวน
5. ใช้ถ้อยคำ สำนวนประไพได้ถูกต้องและเหมาะสมตามความหมาย เขียนสละสลวย เรียบร้อย และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง

สรุปบทเรียน

- 01 ความรู้
นักเรียนได้เรียนเรื่องอะไรบ้าง ?
- 02 ทักษะ/กระบวนการ
นักเรียนได้ฝึกทักษะอะไรบ้าง ?
- 03 คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- โวหารการเขียนมีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร ?
- นักเรียนสามารถจัดการความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ดำรงชีวิต และอย่างไร ?



ตัวอย่างผลงานการเขียนสารคดีของนักเรียน

แบบฝึกหัด

เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดีด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประสาทวิทยาคาร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เติบโตสารคดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสารคดีเกี่ยวกับท้องถิ่น ความยาว 15 - 20 บรรทัด

เรื่อง กบขี้ดไข่ ไคร้ก้น

ในช่วงฤดูฝน เป็นช่วงที่มีกบเยอะมาก ชาวบ้านบางพื้นที่ในตำบลกันตังจะรวม
ลิงก์จากพวกกันออกไปจับกบตามทุ่งนา หรือตามป่า เพื่อเอามาขายตามตลาดนัด
ในชุมชน หรือในหมู่บ้าน และนำกบมาประกอบอาหารต่างๆ เช่น ต้มยำกบ
ทอดกบ ผัดเผ็ดกบ แกงอ่อมกบ กบขี้ดไข่ ฯลฯ จะมีเมนูของดีชนิดหนึ่ง
ที่มีชื่อเสียงดังจนถึงต่างจังหวัด นั่นก็คือ กบขี้ดไข่ นั่นเอง
กบขี้ดไข่เป็นอาหารพื้นบ้านของจังหวัดสุรินทร์ ชาวบ้านในพื้นที่จะเรียกว่า
"อั้งเขมบอน" เป็นภาษาเขมรท้องถิ่นของจังหวัดสุรินทร์ ที่แปลว่า กบขี้ดไข่
มีรสชาติที่อร่อยที่สุดก็คือ กบ ต้มให้เดือดเป็นกบต้ม รสชาติจะดีกว่ากบเลี้ยง
การคิดค้นวิธีการประกอบอาหารแบบนี้ ถือว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ถ่ายทอดต่อกัน
จากรุ่นสู่รุ่น และปัจจุบันสามารถทำเป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้ดีอีกด้วย

ชาวบ้านบอกวิธีการทำกบขี้ดไข่นั้นไม่ยากเลย ขั้นตอนแรก นำกบไปลอกหนัง
เอาเครื่องในออก ตัดหัวและขาออก จากนั้นตัดพริกแดง ผี ข่า ตะไคร้ กระเทียม
หอมแดง ใบมะกรูด ขมิ้น และเกลือ นำไปตำรวมกันแล้วคลุกกับเนื้อมากจนเป็นเนื้อเดียวกัน
จากนั้นนำส่วนผสมทั้งหมดใส่ลงในท้องกบ และนำมาเสียบด้วยไม้ไฟ ขั้นตอนสุดท้าย
นำมา่างด้วยไฟอ่อนๆ เพื่อให้น้ำขี้ดไข่สุก แล้วนำมาทาน หรือทำก็ได้

ทั้งนี้ กบขี้ดไข่เป็นอาหารพื้นบ้านดั้งเดิมของจังหวัดสุรินทร์ ได้รับการสืบทอดกันมา
จากบรรพบุรุษ มีรสชาติที่เผ็ด อร่อย กลมกล่อม มีส่วนผสมต่างๆที่เป็นสมุนไพร กินแล้ว
ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย ปัจจุบันชาวบ้านได้นำมาขายเป็นอาชีพเสริม สร้างรายได้มากมาย
และยังช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่จนถึงทุกวันนี้อีกด้วย นักท่องเที่ยวต่างก็ประทับใจ
ไว้ว่า หากมาจังหวัดสุรินทร์แล้วต้องได้ลองกินกบขี้ดไข่

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายไพโรจน์ ก้านอินทร์
วันเกิด	วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 34 หมู่ 16 ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ข้าราชการครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนประสาทวิทยาคาร เลขที่ 424 หมู่ 1 ตำบลกังแอน อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32140
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2559 ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2567 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ จิโต ชีเว